خصائص محمد ﷺ وأمته

POSEBNOSTI Muhammeda, s.a.v.s., i njegovog ummeta

dr. Fuad Sedić

Fuad Sedić
Posebnosti Muhammeda, s.a.v.s., i njegovog ummeta

Izdavač:
ISLAMSKA PEDAGOŠKA AKADEMIJA U BIHAĆU

Urednik:
Hamdija Nesimović

Redaktori:
Hajrudin Hodžić, prof.
Mirsad Sedić

Lektor:
Midhat Kasap

Tehničko uređenje:
Muamer i Jusuf Sedić

Štampa:
BEMUST, Sarajevo

Za štampariju:
Mustafa Bećirović

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

28-544.8-051-318

SEDIĆ, Fuad
Posebnosti Muhammeda, s.a.v.s. i njegovog ummeta / Fuad Sedić. - Bihać : Islamska pedagoška akademija, 2005. - 200 str. ; 25 cm

Iz biografije autora: str. 200. - Bibliografija i bilješke uz tekst

ISBN 9958-9770-4-4

COBISS.BH-ID 14422790

خَصَائِصُ مُحَمَّدٍ ﷺ وَأُمَّتِهِ

POSEBNOSTI Muhammeda, s.a.v.s., i njegovog ummeta

dr. Fuad Sedić

Bihać, 2005.g.

PREDGOVOR

Bismillahirrahmanirrahim

Hvala Allahu, dž.š., i neka je salavat i selam na najodabranijeg Allahovog Poslanika i miljenika Muhammeda, s.a.v.s., njegovu časnu porodicu, njegove ashabe i sve one koji ga budu slijedili.

U suočenju čovjeka sa svojom knjigom na Sudnjem danu, koja ništa od učinjenog neće izostaviti, svako dobro djelo biće od neprocjenjive vrijednosti. I prihvatanje Božije riječi, slijeđenje Poslanikovog sunneta, težnja čovjeka da mu Poslanik bude istinski uzor, da mu se pokorava, odmah poslije pokoravanja Stvoritelja svih svjetova i primjena njegove prakse u bilo kom obliku i na bilo koji način, neprocjenjive su vrijednosti i argumenti čovjeku za njegov konačni uspjeh.

Knjiga ***„Posebnosti Muhammeda, s.a.v.s., i njegovog ummeta“*** predočava njegovim sljedbenicima život Muhammeda, s.a.v.s., kroz njegove osobenosti, predstavlja ga jednostavnim, privlačnim i podstiče čovjeka na spas. Ona isto tako budi susret sa žudnjom da Poslanikova riječ, praksa, specifičnosti, budu što više utjelovljene u riječima, praksi i osobenostima svih koji žele naklonost Gospodara svjetova i Njegovog Poslanika. Otud potreba štiva koje će doprinostiti boljem upoznavanju posljednjeg Allahova Poslanika, njegovih specifičnosti i podsticati islamskom življenju uobličenog kroz Božiju i Poslankovu riječ.

U ovoj knjizi sam pokušao prezentovati i bar ukratko pojasniti specifičnosti, karakteristike i posebnosti Muhammeda, s.a.v.s., i njegovog ummeta, kao i dio onoga što ga je uzdiglo na poseban stepen kod Allaha, dž.š., i ono čime se on razlikuje od svih ostalih poslanika, a.s.

Sve ono što je u ovoj knjizi spomenuto od njegovih, s.a.v.s., vrlina, specifičnosti i odlika, koje ga izdvajaju od ranijih poslanika, a.s., je ustvari samo jedna kap iz mora njegove prelijepe biografije i životopisa, koji treba da bude uzor svakom iskrenom muslimanu.

Kako opisati ljepotu njegovog ponašanja i morala, predvodnika i imama?

Kako opisati onoga pod čijim bajrakom će se sakupiti svi raniji poslanici, a.s.?

Kako spomenuti sve vrline i karakteristike onoga kojeg je njegov Gospodar učinio lijepim uzorom i primjerom kojeg treba oponašati i slijediti?

Kako?, kad Poslanik treba da bude draži i preči vjernicima čak i od njih samih. Poslanik koji se brinuo za hidajet i uputu svojih sljedbenika. Njemu će se svi ljudi na Sudnjem danu obraćati i moliti ga za šefa'at/zauzimanje kako bi ih riješio poteškoća stajanja na mahšeru.

Kako se odužiti Muhammedu, s.a.v.s., kad je on za sebe rekao da je predvodnik prvih i posljednjih i da je on najodabraniji od svih stvorenja.

Kako se pohvalno izraziti o njemu, s.a.v.s., kad je njemu, s.a.v.s., darovana milost koja je obuhvatila sve ljude, bez obzira na različitost njihovih rasa, boja i ideja.

Ova knjiga je napisana za sve one koji žele da upoznaju ovog časnog i omiljenog poslanika, Muhammeda, s.a.v.s., ovog zauzimača/šefa'atdžiju, tog plemenitog poslanika koji je poslan kao milost svim svjetovima. Knjiga je za sve one koji žele da slijede ovog odabranog poslanika i da im on bude uzor u njihovom svakodnevnom životu. U slijeđenju ovog čovjeka je sreća i zadovoljstvo na obadva svijeta, a slijeđenje bilo koga mimo njega je zabluda i skretanje sa pravog puta.

Molim Allaha, dž.š., da ovaj trud ukabuli i primi i nagradi najljepšom nagradom sve one koji su mi u tome pomogli, kao što molim Uzvišenog Allaha da ova knjiga bude podsticaj svima onima koji žele da što bolje upoznaju Muhammeda, s.a.v.s., i da ga slijede u njegovoj praksi. (amin)

Hvala Allahu, dž.š., na početku i na kraju i neka je salavat na Allahovog Poslanika, Muhammeda, s.a.v.s.

Bihać, 06.09.2005. godine
02.08.1426. h.g.

Fuad Sedić

بسم الله الرحمن الرحيم

POSEBNOSTI MUHAMMEDA, S.A.V.S.

Pojam posebnosti (u arapskom jeziku: خصيصة/خصائص hasisetun/hasais) podrazumijeva sve posebne odlike, svojstva i vrline kojima se neko odlikuje nad ostalim ljudima. Prema tome, ovdje se misli na ono čime je Allah, dž.š., odlikovao svog najodabranijeg poslanika Muhammeda, s.a.v.s.

Ova tema tretira detalje iz vrlo opsežnog životopisa najodabranijeg Allahovog roba koji je hodio ovom zemljom. Ona je, samim tim, vrlo složena i raznolika, pa bi se mogla podijeliti i raščlaniti na nekoliko oblasti, kao što su:

- Posebnosti Muhammeda, s.a.v.s., općenito,
- Posebnosti Muhammeda, s.a.v.s., u odnosu na ranije Allahove poslanike, a.s.
- Posebnosti Muhammeda, s.a.v.s., u odnosu na njegov ummet, tj. sljedbenike. To se, opet, dijeli na ono što je Muhammedu, s.a.v.s., (za razliku od njegovog ummeta) vadžib (obavezno), haram (zabranjeno), dozvoljeno i sl.

Podjela bi mogla izgledati i ovako:

- Posebnosti Muhammeda, s.a.v.s., na dunjaluku,
- Posebnosti Muhammeda, s.a.v.s., na ahiretu,
- Posebnosti Muhammedovog ummeta na dunjaluku,
- Posebnosti Muhammedovog ummeta na ahiretu.

DJELA KOJA GOVORE O POSEBNOSTIMA MUHAMMEDA, S.A.V.S.

Kao o drugim, tako se i o ovoj temi dosta pisalo. Većina autora najpoznatijih hadiskih zbirki zabilježila je hadise o ovoj temi u poglavlju o dokazima Muhammedovog poslanstva (kao što je to učinio Imam Buharija u Sahihu), ili u poglavlju o mu'džizama (kao na primjer Imam Muslim). Također je Ahmed ibn Hanbel u Musnedu spomenuo više od dvjesta hadisa koji govore o ovoj temi, kao što se vidi u djelu *El-Fethur-*

rebbani, u kojem je pisac (autor) Ahmed Bena Ahmedov Musned poredao po temama.

Neki učenjaci napisali su zasebna djela na ovu temu, spominjući tu i Poslanikove mu'džize, ili dokaze Muhammedovog poslanstva (Delailun-nubuvve).

Od učenjaka koji su napisali zasebna djela posvećena Poslanikovim, s.a.v.s., posebnostima izdvajamo slijedeća:

- نهاية السول في خصائص الرسول Nihajetus-sul fi hasaisir-resul (autor Meddždud-din Ebul-Hattab ibn Dihje, umro 633. h. g.)[1]

- غاية السول في خصائص الرسول *Gajetus-sul fi hasaisir-resul* (Siradžud-din Omer ibn Alije, Ibnul-Mulekkin, 804. h. g.)

- الأنوار بخصائص النبي المختار *El-Envar bi hasaisin-nebijjil-muhtar* (Ibn Hadžer Askalani, 852. h. g.)[2]

- اللفظ المكرم بخصائص النبي الأعظم *El-lafzul-mukerrem bi hasaisin-nebijjil-eazam* (Muhamed Hajdari, 894. h. g.)

O ovoj temi djela su napisali i: Jusuf ibn Musa Džuzami (663 h. g.), Abdur-rahman ibn Omer Belkini (824. h. g.), Muhamed ibn Muhamed Šami (874. h. g.), i drugi.[3]

Bez sumnje, jedno od najpoznatijih dijela u ovoj oblasti je:

الخصائص الكبرى *El-Hasaisul-kubra* Dželalud-dina Abdurrahmana ibn Ebi Bekra Es-Sujutija (911. h. g.)[4]. Sam autor kaže da je ovu knjigu pisao oko dvadeset godina. U njoj je spomenuo više od hiljadu posebnosti, mu'džiza i sl. Zatim je tu knjigu sažeo i nazvao: كفاية اللبيب في خصائص الحبيب *Kifajetul-lebib fi hasaisil-habib.* Njegovu knjigu sažeo je Abdul-Vehhab Še'arani (972. h. g.), a komentarisao je Abdurreuf Munavi.[5]

---

[1] Ovo djelo štampano je u Kataru, 1995.g.

[2] *Kešfuz-zunun*, 1/542

[3] Isti izvor 1/542

[4] Štampano u dva toma u Libanu

[5] *Kešfuz-zunun*, 1/542

Ovu Sujutijevu knjigu takođe je sažeo i obradio Abdullah Et-Telidi i nazvao je تهذيب الخصائص الكبرى *Tehzibul-hasaisil-kubra.*[1] Od savremenih autora koji su pisali o ovoj temi je dr. Halil Ibrahim Mulla, profesor hadisa u Medini. Njegova knjiga nosi naziv: مائة خصلة من خصال الرسول *Mietu hasle min hisalir-resul.*[2]

USPOREDBA VRLINA I POSEBNOSTI RANIJIH ALLAHOVIH, DŽ.Š., POSLANIKA SA POSEBNOSTIMA MUHAMMEDA, S.A.V.S.

Da bi posebnosti Muhammeda, s.a.v.s., bile jasnije i upečatljivije prvo ćemo spomenuti posebnosti pojedinih ranijih Allahovih, dž.š., poslanika, a.s.

Učenjaci kažu da ni jednom od ranijih poslanika, a.s., nije data neka vrlina i posebnost, a da Muhammedu, s.a.v.s., nije dato nešto poput toga ili čak bolje od toga.

Prije nabrajanja i usporedbe ovih posebnosti, treba napomenuti da Muhammed, s.a.v.s., pominjući svoje posebnosti, nije time želio sebe uzdizati nad ranijim poslanicima, nego je time želio izraziti svoju zahvalnost na blagodatima kojima ga je Allah, dž.š., obdario. Mi vjerujemo u sve ranije poslanike, poštujemo ih i cijenimo. O njima nam Kur'an, a.š., govori na dosta mjesta i takođe vjerujemo da su ranije nebeske knjige, koje su nekima od njih poslane, dokinute i derogirane posljednjom nebeskom knjigom, Kur'anom, čiji vjerozakon ostaje važeći sve do Sudnjeg dana.

Adema, a.s., je stvorio Allah, dž.š., te naredio melekima da mu učine sedždu (iz poštovanja), podučio ga imenima svih stvari,[3] a za Muhammeda, s.a.v.s., Allah, dž.š., kaže:

﴿إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا﴾

(سورة الأحزاب ٥٦)

---

[1] Štampana 1410. h. g. u Bejrutu

[2] Štampana u Kairu

[3] *El-Bekare* od 30. do 34. ajeta

“Zaista Allah obasipa milošću Vjerovjesnika (Muhammeda), a Njegovi meleki mole za oprost. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i donosite salavat na njega.”[1]

Ovim kur’anskim ajetom Muhammedu, s.a.v.s., ukazana je veća čast nego što je naredba melekima da učine sedždu Ademu, a.s. Prvo, iz razloga što je sedžda Ademu od strane meleka bila samo jednom, a salavat na Muhammeda, s.a.v.s., traje sve do Sudnjeg dana. Drugo, sedždu su učinili samo meleki, a salavat na Muhammeda, s.a.v.s., donosi Allah, dž.š., zatim meleki pa i vjernici.[2]

Za Idrisa, a.s., Allah, dž.š., u Kur’anu kaže:

﴿وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا﴾ (سورة مريم ٥٧)

“I mi smo ga na visoko mjesto digli.”[3]
a Muhammed, s.a.v.s., se (za vrijeme Mi’radža) približio još više.

﴿ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّى۝فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى﴾ (سورة النجم ٨-٩)

«Zatim se približio, pa nadnio – blizu koliko dva luka ili bliže.»[4]

Za dvadesetak godina poslanstva Muhammedova, s.a.v.s., broj njegovih sljedbenika bio je velik, na hiljade ljudi su Islam prihvatali u skupinama, dok je Nuh, a.s., u svom narodu proveo 950 godina a imao je manje od stotinu sljedbenika.

Hudu, a.s., Allah, dž.š., je dao vjetar kojim su uništeni njegovi neprijatelji a i Muhammed, s.a.v.s., potpomognut je vjetrom u bici na Hendeku. Allah, dž.š., kaže:

﴿يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَاءَتْكُمْ جُنُودٌ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجُنُودًا لَمْ تَرَوْهَا وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا﴾ (سورة الأحزاب ٩)

“O vjernici, sjetite se Allahove milosti prema vama kada su do vas vojske došle, pa smo Mi protiv njih vjetar poslali, i vojske koje vi niste vidjeli – a Allah dobro vidi šta vi radite.»[5]

---

1 *El-Ahzab*, 56
2 *Hasais kubra*, Sujuti 2/179, *Tehzibul-hasais*, Telidi, str. 346
3 *Merjem*, 57
4 *En-Nedžm*, 8-9.
5 *El-Ahzab*, 9.

Salihu, a.s., Allah, dž.š., dao je devu, koja je bila njegova mu'džiza a njegovom narodu kušnja. A Muhammed, s.a.v.s., razgovarao je s devom i ona mu je bila poslušna i pokorna.

Ismail, a.s., bio je obdaren saburom i spremnošću da ga njegov otac Ibrahim, a.s., zakolje kao kurban, a Muhammedu, s.a.v.s., uistinu su rasporena prsa i očišćeno njegovo srce, što također ukazuje na veliku strpljivost i pripremu za iskušenja i misiju koja predstoji.

Jusuf, a.s., svojom ljepotom nadmašio je sve ljude, pa čak i poslanike, osim Muhammeda, s.a.v.s., kojem je data kompletna ljepota dok je Jusufu, a.s., data polovina ljepote.

Jusuf je također dok je stavljen na kušnju tako što je odvojen od roditelja i udaljen od svoje domovine, a Muhammed, s.a.v.s., ostao je bez roditelja, te je čineći Hidžru napustio i rodbinu i prijatelje i rodni grad kojeg je najviše volio.

Jedna od Musaovih, a.s., mu'džiza bila je takva da je voda potekla iz kamena, što je, donekle, uobičajeno, međutim, da voda poteče između prsta ruke, kao što se to desilo Muhammedu, s.a.v.s., je puno upečatljivije i čudnije.

U jednom kur'anskom ajetu Musa, a.s., se obraća Allahu, dž.š., govoreći:

﴿وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ رَبِّ لِتَرْضَى﴾ (سورة طه ٨٤)

"...a požurio sam k Tebi, Gospodaru moj, da budeš zadovoljan,"[1] dok se na drugom mjestu Allah, dž.š., obraća Muhammedu, s.a.v.s., i kaže:

﴿وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَى﴾ (سورة الضحى ٥)

"...a Gospodar tvoj će tebi sigurno dati, pe ćeš zadovoljan biti!"[2]

Davudu, a.s., bila su potčinjena brda i ptice, a u prisustvu Muhammeda, s.a.v.s., kamenčići i hrana su zikir činili, a i ostale životinje bile su mu potčinjene i poslušne.

Sulejmanu, a.s., data je bila velika moć i vlast, ali ključevi zemaljskih riznica, koji su dati Muhammedu, s.a.v.s., su važniji od toga.

Također, Sulejmanu, a.s., bio je potčinjen vjetar koji ga je ujutro nosio mjesec dana hoda, a tako i naveče.[3] Muhammedu, s.a.v.s., dat je

[1] *Taha*, 84
[2] *Ed-Duha*, 5
[3] *Sebe'*, 12

Burak (vrsta jahalice) koji ga je, za manje od trećine noći, pronio kroz nebeske sfere i prešao udaljenost nekoliko hiljada godina.

Istom Allahovom poslaniku Sulejmanu, a.s., bili su potčinjeni džini koji su mu nekada bili neposlušni pa bi ih u takvim situacijama vezivao i kažnjavao, a Muhammedu, s.a.v.s., dolazile su skupine džina, kao poslušni vjernici.

Za Isa'a, a.s., Allah, dž.š., kaže, da je rekao:

﴿وَأُبْرِئُ الْأَكْمَهَ وَالْأَبْرَصَ وَأُحْيِ الْمَوْتَى بِإِذْنِ اللَّهِ﴾ (سورة آل عمران ٤٩)

"...i izliječiću slijepca od rođenja, i gubava, i oživjeću mrtve, voljom Allahovom..."[1], a za Muhammeda, s.a.v.s., se prenosi da je liječio bolesne u raznim situacijama i od raznih bolesti, kao na primjer kada je Katadi, r.a., u bici na Bedru povratio izgubljeno oko, ili kada je Aliji, r.a., izliječio vid u bici na Hajberu i slično.

[1] *Alu Imran*, 49

POSEBNOSTI MUHAMMEDA, S.A.V.S.

1. UZIMANJE OBAVEZE I OBEĆANJA OD SVIH POSLANIKA, A.S., DA VJERUJU U MUHAMMEDA, S.A.V.S.

Od posebnosti kojima je odlikovan Muhammed, s.a.v.s., je i to da je Allah, dž.š., od svih ranijih poslanika, a.s., uzeo obavezu i obećanje - ako se Muhammed, s.a.v.s., pojavi, a neko od njih bude živ- da će ga priznavati, u njega vjerovati, slijediti ga i pomagati mu.

Takođe je Allah, dž.š., zadužio poslanike da takvu obavezu i obećanje uzmu od svojih sljedbenika/naroda, ako se pojavi poslanik Muhammed - da vjeruju u njega i priznaju njegovo poslanstvo, slijede ga, pomažu i podržavaju. Ako to ne budu radili, nisu izvršili Allahovu naredbu.[1]

Allah, dž.š., kaže:

﴿وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْتُكُمْ مِنْ كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَلَتَنْصُرُنَّهُ قَالَ أَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَى ذَلِكُمْ إِصْرِي قَالُوا أَقْرَرْنَا قَالَ فَاشْهَدُوا وَأَنَا مَعَكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ﴾ (سورة آل عمران ٨١)

"Allah je od svakog vjerovjesnika kome je Knjigu objavio i znanje dao – obavezu uzeo: "Kad vam, poslije, dođe poslanik koji će potvrditi da je istina ono što imate, hoćete li mu sigurno povjerovati i sigurno ga pomagati? Da li pristajete i prihvatate da se na to Meni obavežete?" – Oni su odgovorili: "Pristajemo!" –"Budite, onda svjedoci"– rekao bi On- , "a i Ja ću s vama svjedočiti."[2]

U komentaru ovog ajeta Alija, Ibn Abbas, Katade i drugi kažu: Allah, dž.š., nije poslao ni jednog poslanika, a da nije od njega uzeo obavezu da vjeruje u Muhammeda, s.a.v.s., i da ga pomogne, ako se on pojavi za njihova života.[3]

Prema tome, svi raniji poslanici znali su za Muhammeda, s.a.v.s., i njegovo poslanstvo, u kojem mjestu će se pojaviti, u kojem vremenu, gdje će činiti Hidžru i znali su njegov opis i vrline.[4]

---

[1] *Mietu hasle*, str. 11
[2] *Alu Imran*, 81
[3] *Kurtubijev tefsir*, 4/133
[4] *Mietu hasle*, str. 12

Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaže: "...Obavijestiću vas o početku svog poslanstva; ja sam (primljena) dova koju je učio Ibrahim, a.s., i ja sam radosna vijest koju je najavio Isa', a.s., i ja sam obistinjenje onoga što je moja majka vidjela kada me rodila, kada je iz nje izišlo jako svjetlo koje je obasjalo dvorce u Siriji."[1]

Dova Ibrahima, a.s., spomenuta je u kur'anskom ajetu:

رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ ﴿أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾ (سورة آلبقرة ١٢٩)

"Gospodaru naš, pošalji im poslanika, jednog od njih, koji će im ajete Tvoje kazivati i Knjizi ih i mudrosti učiti i očistiti ih, jer Ti si, uistinu, silan i mudar!"[2]

Radosna vijest koju je najavio Isa', a.s., spomenuta je u ajetu:

﴿وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَابَنِي إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَاةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدُ﴾ (سورة الصف ٦)

"I kada Isa', sin Merjemin, reče; "O sinovi Israilovi, ja sam vam Allahov poslanik da vam potvrdim prije mene objavljeni Tevrat i da vam donesem radosnu vijest o poslaniku čije je ime Ahmed, koji će poslije mene doći..."[3]

2. SLJEDBENICI RANIJIH NEBESKIH KNJIGA ZNALI SU ZA MUHAMMEDA, S.A.V.S.

Sljedbenici ranijih nebeskih knjiga su tačno znali da će doći poslanik kojem je ime Muhammed i znali su gdje će se pojaviti, gdje će činiti Hidžru. Kako god je Muhammed, s.a.v.s., najavljen i opisan u njihovim knjigama, isto tako je najavljen i opisan njegov ummet.

S obzirom da je sljedbenicima ranijih knjiga i poslanicima naređeno da vjeruju u Muhammeda, s.a.v.s., i da ga slijede, onda je njegov opis i najava u njihovim knjigama potvrda te naredbe i dokaz protiv onih koji u njega ne budu vjerovali.

Allah, dž.š., kaže:

---

[1] Ahmed, Ibn Hibban i Hakim

[2] *El-Bekare,* 129

[3] *Es-Saff*, 6

"...a još ranije su pomoć protiv mnogobožaca molili – i kada im je došlo ono što su znali (da će doći Muhammed) to su zanijekali."[1]

Židovi u Medini su, prije dolaska Muhammeda, govorili da će se pojaviti poslanik kojeg imaju najavljenog u svojim knjigama, pa će im on pomoći da pobijede mnogobošce na Arapskom poluostrvu. Međutim, kada se Muhammed, s.a.v.s., pojavio oni u njega nisu htjeli vjerovati.[2]

﴿الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَاةِ وَالْإِنْجِيلِ يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ﴾ (سورة الأعراف ١٥٧)

"...onima koji će slijediti Poslanika, vjerovjesnika, koji neće znati ni da čita ni da piše, kojeg oni kod sebe, u Tevratu i Indžilu, napisana nalaze, koji će od njih tražiti da čine dobra djela, a od odvratnih odvraćati ih, koji će im lijepa jela dozvoliti, a ružna im zabraniti, koji će ih tereta i teškoća koje su oni imali osloboditi."[3]

﴿الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ وَإِنَّ فَرِيقًا مِنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ﴾ (سورة البقرة ١٤٦)

"Oni kojima smo dali Knjigu znaju Poslanika kao što sinove svoje znaju, ali neki od njih doista svjesno istinu prikrivaju."[4]

Abdullah ibn Amr, r.a.,je upitan o opisu Muhammeda, s.a.v.s., pa je rekao: "Tako mi Allaha, on je opisan i u Tevratu nekim osobinama kao što je i u Kur'anu: "O Vjerovjesniče, Mi smo te poslali kao svjedoka i kao donosioca radosnih vijesti i kao poslanika koji opominje."[5]

Kada je Selman Farisi, r.a., tragao za istinom njega je pobožnjak iz Amurije ovako posavjetovao: "Sinko moj, već je nastupilo vrijeme pojavljivanja poslanika, koji će doći sa Ibrahimovom, a.s., vjerom. Pojaviće se na Arapskom poluotoku a činiće hidžru u mjesto između dvije Harre (predjeli blizu Medine) među kojima su palme. On će imati prepoznatljive znakove: jede ono što je poklonjeno (hedija) a ne jede ono

---

[1] *El-Bekare*, 89
[2] *Muhtesar tefsira od Ibn Kesira*, 1/88
[3] *El-E'araf*, 157
[4] *El-Bekare*, 146
[5] *El-Ahzab*, 45, a hadis bilježi Buhari.

što je udjeljeno (sadaku) i među njegovim plećkama biće pečat (ožiljak) poslanstva. Ako možeš stići do te zemlje, ti idi..."[1]

3. MUHAMMED, S.A.V.S., ODREĐEN JE ZA POSLANIKA PRIJE STVARANJA ADEMA, A.S.

Allah, dž.š., odredio je da će Muhammed, s.a.v.s., biti posljednji poslanik još prije stvaranja Adema, a.s. što potvrđuju naredni hadisi:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ مَتَى وَجَبَتْ لَكَ النُّبُوَّةُ قَالَ وَآدَمُ بَيْنَ الرُّوحِ وَالْجَسَدِ (رواه الترمذي)

Ebu Hurejre, r.a., pripovijeda da su ashabi upitali Allahovog Poslanika: "Allahov Poslaniče, kada je određeno da ti budeš poslanik? On reče: - Dok je Adem, a.s., bio između duše i tijela."[2]

Irbad ibn Sarije, r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Ja sam kod Allaha, dž.š. bio određen kao posljednji poslanik, a Adem, a.s., ležao je u svojoj prašini (u toku stvaranja)."[3]

Hadise sličnog sadržaja prenose i drugi ashabi.

4. MUHAMMED, S.A.V.S., POSLJEDNJI JE POSLANIK

Ono čime je Muhammed, s.a.v.s., odlikovan u odnosu na ostale poslanike je to da je on posljednji poslanik. Njime je Allah, dž.š., zapečatio poslanstva i njegov vjerozakon je dokinuo zakone ranijih poslanika i ostaje važeći sve do Sudnjeg dana.

Allah, dž.š., kaže:

﴿مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ وَلَكِنْ رَسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا﴾ (سورة الأحزاب ٤٠)

"Muhammed nije roditelj nijednom od vaših ljudi, nego je Allahov poslanik i posljednji vjerovjesnik – a Allah sve dobro zna."[4]

---

[1] Ahmed i Taberani
[2] Hadis je sahih, a zabilježili su ga Tirmizi i Hakim.
[3] Ahmed, Hakim i Ibn Hibban
[4] *El-Ahzab*, 40

Džabir, r.a., propovijeda da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Primjer mene i ranijih poslanika je kao primjer čovjeka koji je napravio lijepu kuću, ali joj nedostaje jedna cigla. Oko te kuće ljudi obilaze i diveći joj se govore: -Kako je lijepa ova kuća samo da joj ne fali ova cigla! Poslanik kaže: -Ja sam ta cigla i ja sam onaj s kime je Allah upotpunio i završio poslanstva."[1]

5. MUHAMMED, S.A.V.S., PRVI JE MUSLIMAN UMMETA

U nekoliko kur'anskih ajeta Allah, dž.š., nas obavještava da je Njegov poslanik Muhammed, s.a.v.s., prvi musliman od ovog ummeta, tj. prvi koji se pokorava, jer mu je Allah, dž.š., naredio da bude takav.

Allah, dž.š., kaže:

﴿قُلْ أَغَيْرَ اللَّهِ أَتَّخِذُ وَلِيًّا فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُ وَلَا يُطْعَمُ قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَسْلَمَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ﴾ (سورة الأنعام ١٤)

"Reci: "Zar da za zaštitnika uzmem nekog drugog osim Allaha, stvoritelja nebesa i Zemlje? On hrani, a Njega niko ne hrani!" Reci: "Meni je naređeno da budem prvi među onima koji se pokoravaju", - i: "Nikako ne budi od onih koji Mu druge ravnim smatraju!"[2]

﴿قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۞ لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ﴾ (سورة الأنعام ١٦٢-١٦٣)

"Reci: "Klanjanje moje, i obredi moji, i život moj, i smrt moja doista su posvećeni Allahu, Gospodaru svjetova, koji nema saučesnika; to mi je naređeno i ja sam prvi musliman."[3] To jest: prvi musliman od ovog ummeta, kao što komentarišu Katade i drugi mufessiri.

Drugi učenjaci smatraju da se sa ovim ajetom misli da je Muhammed, s.a.v.s., prvi musliman i u odnosu na ranije poslanike, s obzirom da je on za poslanika određen čak i prije Ademovog, a.s., stvaranja.[4]

---

[1] Muttefekun alejhi
[2] *El-En'am*, 14
[3] *El-En'am*, 162-163
[4] *Kurtubijev tefsir*, 7/152 i *Muhtesar Ibn Kesira* 1/640

"Reci: "Meni se naređuje da se klanjam Allahu iskreno Mu ispovijedajući vjeru i naređuje mi se da budem prvi musliman."[1]

6. MUHAMMED, S.A.V.S., POSLANIK JE ISLAMA A NJEGOVE SLJEDBENIKE ALLAH, DŽ.Š., NAZVAO JE MUSLIMANIMA

Od Allahovih, dž.š., blagodati prema Muhammedu, s.a.v.s., je i to da je on poslanik i vjerovjesnik Islama, a to je vjera kojoj su pozivali raniji Allahovi poslanici i željeli da umru kao muslimani. Takođe je Allah, dž.š., odlikovao Muhammedov ummet time što ih je nazvao muslimanima, u Kur'anu, kao i u ranijim nebeskim knjigama. Za vjeru im je izabrao Islam i jedino je sa takvom vjerom zadovoljan. Evo kur'anskih ajeta koji govore o tome:

﴿إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ﴾ (سورة آل عمران ١٩)

"Allahu je prava vjera jedino Islam."[2]

﴿وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾

(سورة آل عمران ٨٥)

"A onaj ko želi neku drugu vjeru osim Islama, neće mu biti primljena, i on će na onom svijetu nastradati."[3]

﴿وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ هُوَ اجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ مِلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ هُوَ سَمَّاكُمُ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلُ وَفِي هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ﴾ (سورة الحج ٧٨)

"I borite se, Allaha radi, onako kako se treba boriti! On je vas izabrao i u vjeri vam nije ništa teško propisao. (Slijedite) vjeru vašeg oca Ibrahima. Allah vas je odavno muslimanima nazvao, i u ovom Kur'anu, da bi Poslanik bio svjedok vama, i da biste vi bili svjedoci ostalim ljudima."[4]
Allahov Poslanik će svjedočiti da je vjerno dostavio Objavu, a vi ćete svjedočiti ranijim poslanicima da su oni dostavili objavu svojim narodima.[5]

---

[1] *Ez-Zumer*, 11-12
[2] *Alu Imran*, 19
3 *Alu Imran*, 85
[4] *El-Hadž*, 78
[5] *Muhtesar Ibn Kesira*, 2/557

﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا﴾

(سورة المائدة ٣)

"Sada sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam Islam bude vjera."[1]

7. MUHAMMED, S.A.V.S., NAJBLIŽI JE I NAJPREČI RANIJIM POSLANICIMA, A.S.

Kada su židovi i kršćani počeli pripisivati i svojatati Ibrahima, a.s., Allah, dž.š., taj njihov stav je opovrgao i pojasnio da to nije tačno, nego da je Ibrahimu, a.s., preči i bliži Muhammed, s.a.v.s., i vjernici koji ga slijede, zato što se oni slažu u ispravnosti ispovijedanja vjere, a židovi i kršćani su svoju knjigu izmijenili i time postali nevjernici, te se Ibrahim, a.s., njih odrekao.[2]

Allah, dž.š., kaže:

﴿مَا كَانَ إِبْرَاهِيمُ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَكِنْ كَانَ حَنِيفًا مُسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ﴾ (سورة آل عمران ٦٧)

"Ibrahim nije bio ni jevrej ni kršćanin, već pravi vjernik, vjerovao je u Boga jednoga, i nije bio idolopoklonik."[3]

Nakon toga, u slijedećem ajetu Allah, dž.š., kaže:

﴿إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لَلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ وَهَذَا النَّبِيُّ وَالَّذِينَ آمَنُوا﴾ (سورة آل عمران ٦٨)

"Ibrahimu su od ljudi najbliži oni koji su ga slijedili, zatim ovaj Vjerovjesnik (Muhammed) i vjernici."[4]

Onaj koji je preči i bliži Ibrahimu, a.s. – a on je praotac poslanicima koji su došli poslije njega - taj je bliži i preči i ostalim poslanicima, čak i od njihovih sljedbenika.

Musa i Isa, a.s., su od najodabranijih (ulul-azmi) i najpoznatijih poslanika koji su poslani Benu Israe'ilićanima, ali Muhammed, s.a.v.s., pojašnjava da je on njima bliži i preči od njihovih sljedbenika. Također, Allahov Poslanik, s.a.v.s., naglašava da su njegovi sljedbenici (Muhammedov ummet) preči i bliži tim poslanicima od njihovih

---

[1] *El-Maide*, 3
[2] *Mietu hasle*, str. 18
[3] *Alu Imran*, 67
[4] *Alu Imran*, 68

sljedbenika, zato što su njihovi sljedbenici pripisali toj dvojici poslanika ono što nije tačno i čega se oni pred Uzvišenim Allahom odriču.

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَا أَوْلَى النَّاسِ بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ... (متفق عليه)

Ebu Hurejre, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Ja sam, od ljudi, najbliži i najpreči Isau, a.s., na ovom i na onom svijetu..."[1]

Abdullah ibn Abbas, r.a., kaže: Kada je Allahov Poslanik, s.a.v.s., došao u Medinu, zatekao je židove da poste Jevmi-ašure (deseti dan mjeseca muharrema), pa ih je upitao o tom danu koji oni veličaju, a oni mu rekoše: - To je veličanstven dan u kojem je Allah, dž.š., spasio Benu Israilićane od njihovog neprijatelja (faraona), pa je Mus'a, a.s., postio taj dan iz zahvalnosti Allahu, dž.š. Tada Muhammed, s.a.v.s., reče: - Mi smo preči Musa'u od vas, pa je postio taj dan i naredio da se posti."[2] U drugim rivajetima ovog hadisa stoji da je Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Ja sam preči Musa'u od njih," ili da se obratio ashabima i rekao: "Vi ste preči Musa'u od njih."

Uistinu je tako, s obzirom da su židovi i kršćani izmijenili i iskrivili svoje knjige, nisu slijedili naredbe svojih poslanika, a.s., između kojih je i naredba da vjeruju u Muhammeda, s.a.v.s., slijede ga i pomognu.

8. MUHAMMED, S.A.V.S., TREBA DA JE PREČI VJERNICIMA NEGO ONI SAMI SEBI, A NJEGOVE SUPRUGE, R.A., SU KAO MAJKE NJIHOVE, TE NIJE DOZVOLJENO DA SE NJIMA IKO OŽENI POSLIJE NJEGOVE SMRTI

Kao što je Allah, dž.š., učinio Muhammeda, s.a.v.s., prečim i bližim ranijim poslanicima od njihovih sljedbenika, tako je učinio da Muhammed, s.a.v.s., treba biti preči svojim sljedbenicima čak i od njih samih. Takođe je Allah, dž.š., odredio da supruge Muhammeda, s.a.v.s., imaju časni položaj, tj. da imaju tretman naših majki, te nakon Posanikove, s.a.v.s., smrti nije bilo dozvoljeno nikom da se njima oženi,

[1] Muttefekun alejhi, a naveden je Buharin rivajet.
[2] Buhari

obzirom da su one Poslanikove, s.a.v.s., žene na dunjaluku i na ahiretu, u Džennetu.

Allah, dž.š., u Kur'anu kaže:

﴿النَّبِيُّ أَوْلَى بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَأَزْوَاجُهُ أُمَّهَاتُهُمْ﴾ (سورة الأحزاب ٦)

"Vjerovjesnik treba da bude preči vjernicima nego oni sami sebi, a žene njegove su – kao majke njihove."[1]

Allah, dž.š., je u Kur'anu, a.š., dao Poslaniku, s.a.v.s., prednost nad roditeljima, djecom, ženama i ostalim dunjalučkim stvarima, pa kaže Uzvišeni Allah:

﴿قُلْ إِنْ كَانَ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسَاكِنُ تَرْضَوْنَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ﴾ (سورة التوبة ٢٤)

"Reci: "Ako su vam očevi vaši, i sinovi vaši, i braća vaša, i žene vaše, i rod vaš, i imanja vaša koja ste stekli, i trgovačka roba za koju strahujete da neće prođe imati, i kuće vaše u kojima se prijatno osjećate - miliji od Allaha i Njegova Poslanika i od borbe na Njegovom putu, onda pičekajte dok Allah Svoju odluku ne donese. A Allah grešnicima neće ukazati na Pravi put."[2]

Takođe, Allah, dž.š., kaže:

﴿وَمَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُؤْذُوا رَسُولَ اللَّهِ وَلَا أَنْ تَنْكِحُوا أَزْوَاجَهُ مِنْ بَعْدِهِ أَبَدًا إِنَّ ذَلِكُمْ كَانَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمًا﴾ (سورة الأحزاب ٥٣)

"Vama nije dopušteno da Allahova Poslanika uznemirujete niti da se ženama njegovim poslije smrti njegove ikada oženite. To bi, uistinu, kod Allaha, bio velik grijeh!"[3]

Inače je pravilo, da žena - ako se više puta udavala - u Džennetu pripada onom mužu koji je bio posljednji (ili onome koji je bio ljepšeg ponašanja). Prema tome, gledajući na časni položaj koji je Poslanik, s.a.v.s., uživao među svojim ashabima, nije bilo dozvoljeno da se neko oženi nekom od njegovih supruga.[4]

---

[1] *El-Ahzab*, 6
[2] *Et-Tevbe*, 24
[3] *El-Ahzab*, 53
[4] *Tehzibul-hasais*, str. 359

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ أَنَا أَوْلَى بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ (متفق عليه)

Ebu Hurejre, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: «Ja sam preči muslimanima i od njih samih.»[1]

عَنْ أَنَسِ ابْنِ مَالِكٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَلَدِهِ وَوَالِدِهِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ (رواه مسلم)

Takođe Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaže: "Neće niko od vas ispravno vjerovati, sve dok mu ja ne budem draži od njegovog djeteta, njegovog roditelja i od svih ljudi."[2]

Abullah ibn Hašim, r.a., kaže: Bili smo jednom prilikom sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., i on je držao Omera, r.a., za ruku, pa mu Omer, r.a., nekoliko puta reče: - Poslaniče, ti si mi draži od svakog osim od mene samog! Poslanik mu na to reče: - Ne (iman ti se još nije upotpunio) sve dok ti ja ne budem draži i od tebe samog. Zatim mu Omer, r.a., reče: - Tako mi Allaha, sad si mi, Poslaniče, draži i od mene samog. Poslanik mu na to reče: - Tek sada (si upotpunio svoju vjeru)."[3]

9. POSLANIKOVE KĆERI I ŽENE BOLJE SU I BOGOBOJAZNIJE OD SVIH OSTALIH ŽENA, TE JE ZBOG TOGA SEVAP ILI (EVENTUALNA) KAZNA NJEGOVIM, S.A.V.S., ŽENAMA DVOSTRUKA

Allah, dž.š., kaže:

﴿يَانِسَاءَ النَّبِيِّ لَسْتُنَّ كَأَحَدٍ مِنَ النِّسَاءِ إِنِ اتَّقَيْتُنَّ فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَعْرُوفًا﴾ (سورة الأحزاب ٣٢)

"O žene Vjerovjesnikove, vi niste kao druge žene! Ako se Allaha bojite, na sebe pažnju govorom svojim ne skrećite, pa da u napast dođe onaj čije je srce bolesno, i neusiljeno govorite!"[4]

---

[1] Muttefekun alejhi
[2] Hadis bilježi Muslim 2/206 (168)
[3] Buhari
[4] *El-Ahzab*, 32

﴿يَانِسَاءَ النَّبِيِّ مَنْ يَأْتِ مِنْكُنَّ بِفَاحِشَةٍ مُبَيِّنَةٍ يُضَاعَفْ لَهَا الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا﴾ (سورة الأحزاب ٣٠

"O žene Vjerovjesnikove, ako bi koja od vas očit grijeh učinila, kazna bi joj udvostručena bila, a to je Allahu lahko."[1]

U pojašnjenju udvostručavanja eventualne kazne, učenjaci kažu da se misli na dunjalučku i na ahiretsku kaznu, jer ostale žene, ako se nad njima primijeni ovodunjalučka kazna, neće biti kažnjene na drugom svijetu, jer ih je primjena određene sankcije očistila od počinjenog grijeha.

Isto tako, ako bi neko potvorio neku od Poslanikovih, s.a.v.s., žena da je učinila blud, kazna mu je stotinu i šezdeset udaraca bičem, dok je potvora za ostale žene, duplo manja, osamdeset šiba.

Kadi 'Ijad – rahimehullah - u svojoj knjizi "Eš-Šifa" prenosi mišljenje nekih učenjaka da spomenuti propis važi za sve Poslanikove žene, osim Aiše, r.a., jer, ako bi nju neko potvorio da je učinila blud, taj zaslužuje da bude ubijen, a ne samo bičevan. Drugi učenjaci smatraju da potvora bilo koje Poslanikove žene zaslužuje smrtnu kaznu, jer je Allah, dž.š., u Kur'anu rekao da je Aiša čista od potvore koju su joj munafici podmetnuli, kao što je Allah, dž.š., i ostale Poslanikove žene pohvalio i opisao kao čestite.[2]

Enes, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., sljedeći hadis: "Četiri najpriznatije žene na svijetu su: Merjema kći Imranova, Hatidža kći Huvejlida, Fatima kći Muhammedova i Asija, žena Faraonova."[3]

Također se u hadisima[4] prenosi da je Allah, dž.š., putem meleka Džibrila poselamio Hatidžu, r.a., i da je melek Džibril, a.s., poselamio Aišu, r.a., što ukazuje da su one od najpriznatijih žena Allahova Poslanika, s.a.v.s.

---

[1] *El-Ahzab*, 30
[2] *Tehzibul-hasais*, str. 368
[3] Tirmizi
[4] Hadise o tome bilježi Tirmizi.

10. MUHAMMEDU, S.A.V.S., BILO JE DOZVOLJENO DA IMA VIŠE OD ČETIRI ŽENE, ZA RAZLIKU OD OSTALIH LJUDI

Od posebnosti Muhammeda, s.a.v.s., je da mu je Allah, dž.š., dozvolio da ima više od četiri žene[1] jer je on, s.a.v.s., zaštićen od činjenja nepravde prema njima, za razliku od ostalih muslimana, kojima je to ograničeno na četiri žene. Poslanik, s.a.v.s., imao je dvanaest žena s kojima se oženio sljedećim redom: Hatidža, Sevda, Aiša, Hafsa, Zejneba bint Huzejme, Ummu Seleme, Zejneba bintu Džahš, Džuvejrija, Rejhana, Ummu Habiba, Safija i Mejmuna, r.a.[2]

Posebnosti Muhammeda, s.a.v.s., u vezi s brakom su:

a) DOZVOLJENA MU JE ŽENA, VJERNICA KOJA SEBE POSLANIKU POKLONI, jer Allah, dž.š., kaže:

﴿وَامْرَأَةً مُؤْمِنَةً إِنْ وَهَبَتْ نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ إِنْ أَرَادَ النَّبِيُّ أَنْ يَسْتَنْكِحَهَا خَالِصَةً لَكَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ﴾ (سورة الأحزاب ٥٠)

(dozvoljeno ti je da oženiš) "...ženu-vjernicu koja sebe pokloni Vjerovjesniku, ako Vjerovjesnik hoće da se njome oženi. I to samo tebi, a ne ostalim vjernicima."[3]

b) DOZVOLJENO JE MUHAMMEDU, S.A.V.S., DA SE OŽENI DOK JE U IHRAMIMA

Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaže: "Onaj koji je u ihramima ne može se ženiti, niti on može koga udavati, niti zaručivati."[4]

Ovaj propis važi za muslimane, a pouzdano se prenosi da se Poslanik, s.a.v.s., oženio Mejmunom, dok je bio u ihramima.[5]

c) DOZVOLJENO MU JE, S.A.V.S., DA SE VJENČA BEZ SVJEDOKA, jer svrha svjedoka je garancija da neka strana ne bi zanijekala sklapanje braka, a to u slučaju Poslanika nije potrebno.

d) DOZVOLJENO JE POSLANIKU, S.A.V.S., DA SE OŽENI BEZ PRISUSTVA ŽENINOG STARATELJA

---

[1] Pogledaj suru *El-Ahzab*, 50, kao i druge ajete.
[2] *Nihajetus-sul*, str. 242
[3] *El-Ahzab*, 50
[4] Hadis je sahih, a bilježi ga Malik u Muvatta'u.
[5] Taj hadis prenosi Ibn Abbas, r.a., a bilježe ga Buhari i Muslim.

Uloga staratelja je da se pobrine da mu se kćerka uda za odgovarajuću i poželjnu osobu, pa kada je Poslanik u pitanju onda se zna da nema bolje i hajirlije osobe od njega, s.a.v.s.[1]

11. ALLAHOV POSLANIK MUHAMMED, S.A.V.S., MILOST JE KOJU JE ALLAH POSLAO SVOJIM ROBOVIMA

Allah, dž.š., je ukazao posebnu milost prema ljudima šaljući im Muhammeda, s.a.v.s., kao poslanika da ih uputi na Pravi put. Ta odrednica ne spominje se ni uz jednog od ranijih poslanika.

Allah, dž.š. u Kur'anu kaže:

﴿لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْ أَنْفُسِهِمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ﴾

(سورة آل عمران ١٦٤)

"Allah je vjernike milošću svojom obasuo kad im je jednog između njih kao poslanika poslao, da im riječi Njegove kazuje, da ih očisti i da ih Knjizi i mudrosti nauči, jer su prije bili u očitoj zabludi."[2]

﴿هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ﴾ (سورة الجمعة ٢)

"On je neukima poslao Poslanika, jednog između njih, da im ajete Njegove kazuje i da ih očisti i da ih Knjizi i mudrosti nauči, jer su prije bili u očitoj zabludi."[3]

﴿يَمُنُّونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا قُلْ لَا تَمُنُّوا عَلَيَّ إِسْلَامَكُمْ بَلِ اللَّهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَاكُمْ لِلْإِيمَانِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ﴾ (سورة الحجرات ١٧)

"Oni ti prebacuju što su primili Islam. Reci: 'Ne prebacujte mi što ste Islam primili; naprotiv, Allah je vama milost podario time što vas je u pravu vjeru uputio, ako iskreno govorite.'"[4]

---

[1] Pogledaj *Nihajetus-sul*, str. 303 i 305.
[2] *Alu Imran, 164*
3 *El-Džumua*, 2
4 *El-Hudžurat*, 17

Muavija, r.a., pripovijeda kako su jednom prilikom sjedili u halki, pa im je Allahov Poslanik, s.a.v.s., prišao i upitao ih: -Zašto ste sjeli u halku i šta radite? Ashabi odgovoriše: -Sjeli smo da Allaha spominjemo (zikir činimo) i da Mu se zahvaljujemo što nas je uputio ispravnoj vjeri i poslao nam tebe, Poslaniče, kao milost..." i, na kraju tog hadisa Poslanik, s.a.v.s., im kaže: "Zaista se Allah, dž.š., pred melekima ponosi s vama!"[1]

12. MUHAMMED, S.A.V.S., NAJBOLJI JE ČOVJEK I ON JE PREDVODNIK SVIH LJUDI NA SUDNJEM DANU

Allah, dž.š., izabrao je Muhammeda, s.a.v.s., između ostalih ljudi i dao mu je posebno mjesto i deredžu, time što ga je učinio najboljim od ljudi. Također je Muhammed, s.a.v.s., Allahu, dž.š. najdraži i najodabraniji čovjek i upravo zbog toga će Muhammed, s.a.v.s., biti imam i predvodnik drugim Allahovim poslanicima i vjerovjesnicima, a.s., na Sudnjem danu.

Također je i Muhammedova, s.a.v.s., porodica i pleme od najodabranijih plemena, na što ukazuje slijedeći hadis:

Vasile ibn Eska', r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Allah, dž.š., je od Ibrahimovih, a.s., sinova odabrao Ismaila, a.s., a od Ismailovih potomaka odabrao je pleme Kinane, a od Kinane je odabrao Kurejšije, od njih je odabrao Hašimoviće, a od Hašimovića je odabrao mene."[2]

U drugom hadisu Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaže:

"Ja sam Muhammed ibn Abdullah ibn Abdul-Muttalib, Allah, dž.š., stvorio je ljude i podijelio ih u skupine a mene je učinio da budem u najboljoj skupini. Zatim ih je podijelio na plemena a mene je učinio da budem iz najboljeg plemena. Zatim ih je podijelio u familije i dao je da ja budem iz najodabranije familije i da budem najodabraniji čovjek."[3]

Na to da će Muhammed, s.a.v.s., biti predvodnik svim ljudima na Sudnjem danu ukazuje ovaj hadis:

Ebu Hurejre, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Ja ću biti glavni i predvodiću sve ljude na Sudnjem danu i biću prvi proživljen..."[4]

---

[1] Hadis bilježe Muslim u *Kitabuz-zikr ved-dua'*, (broj 40) i Tirmizi u *Kitabud-de'vat* (3379), Nesai i Ahmed 4/92.

[2] Hadis bilježe Muslim i Tirmizi.

[3] Hadj bilježi Tirmizi i kaže da je hasen.

[4] Hadis bilježi Muslim.

Treba napomenuti da Allahov Poslanik, s.a.v.s., kada govori o ovim stvarima, ne želi da sebe hvali i uzdiže nad ostalim poslanicima, a.s., nego time samo ukazuje na blagodat kojom ga je Uzvišeni Allah obdario i kakvu mu je čast ukazao. U nekim hadisima Poslanik, s.a.v.s., to i naglašava, kao što je hadis Ebu Se'ida el-Hudrija, r.a., koji prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Ja sam predvodnik svim ljudima na Sudnjem danu i ja ću u svojoj ruci nositi bajrak zahvalnosti; a ne hvalim se..."[1]

Također se, u dugom poznatom hadisu o šefa'atu Muhammeda, s.a.v.s., govori o tome da će ljudi na Sudnjem danu ići od jednog do drugog poslanika tražeći od njih da se zauzimaju kod Allaha, dž.š., da počne obračun i na kraju će doći Muhammedu, s.a.v.s., i on će se za njih zauzimati. Taj hadis u cijelosti ćemo spomenuti kada se bude govorilo o šefa'atu.

13. POKORNOST MUHAMMEDU, S.A.V.S., I PRISEGA NA VJERNOST (BEJ'AT) UJEDNO JE I POKORNOST ALLAHU

Od privilegija i posebnosti kojima je Allah, dž.š., odlikovao Muhammeda, s.a.v.s., je i to da pokornost Muhammedu, s.a.v.s., istovremeno znači i pokornost Allahu, dž.š., kao što je davanje bej'ata (prisege) Muhammedu s.a.v.s., automatski izražavanje vjernosti i bej'at dat Allahu, dž.š.[2] Također, na dosta mjesta u Kur'anu, a.š, skupa se spominje pokornost Allahu, dž.š., i pokornost Muhammedu, s.a.v.s., kao što slijeđenje Muhammeda, s.a.v.s., biva razlogom Allahove ljubavi prema tim ljudima. Takve odrednice ne spominju se ni kod jednog od ranijih Allahovih poslanika. Evo kur'anskih ajeta koji govore o tome:

"Onaj ko se pokorava Poslaniku pokorava se i Allahu; a onaj ko glavu okreće – pa, Mi te nismo poslali da im čuvar budeš."[3]

"Oni koji su ti se zakleli na vjernost – zakleli su se, doista, na vjernost samom Allahu – Allahova ruka je iznad ruku njihovih! Onaj ko prekrši zakletvu, krši je na svoju štetu, a ko ispuni ono na što se obavezao Allahu, On će mu dati veliku nagradu."[4]

---

[1] Hadis je sahih a bilježe ga Tirmizi, Ahmed i Ibn Madže.
[2] *Mietu hasle*, str. 24.
[3] *En-Nisa'*, 80.
[4] *El-Feth*, 10.

"Reci: "Pokoravajte se Allahu i Poslaniku!" A ako oni glave okrenu – pa, Allah, zaista, ne voli nevjernike."[1]

"Pokoravajte se Allahu i Poslaniku da bi vam bila milost ukazana."[2]

"A onoga koji Allahu i Poslaniku Njegovu ne bude poslušan sigurno čeka vatra džehenemska; u njoj će vječno i zauvijek ostati."[3]

Slijeđenje Muhammeda, s.a.v.s., biva i razlogom Allahove ljubavi prema tim ljudima, kao što se kaže u kur'anskom ajetu:

"Reci: "Ako Allaha volite, mene slijedite, i vas će Allah voljeti i grijehe vam oprostiti!" – a Allah prašta i samilostan je." [4]

Kada je objavljen spomenuti ajet neki nevjernici rekli su: -Zaista Muhammed hoće da ga volimo i sažalijevamo se na njega, kao što su kršćani sažalijevali Isa'a. Tada je Allah, dž.š., objavio ajet: "Reci: 'Pokoravajte se Allahu i Poslaniku!' A ako oni glave okrenu – pa, Allah, zaista, ne voli nevjernike."[5]

14. MUHAMMEDOVO, S.A.V.S., IME SPOMINJE SE SKUPA S ALLAHOVIM, DŽ.Š., IMENOM, KAO ŠTO JE VJEROVANJE U MUHAMMEDA, SPOMENUTA SKUPA S VJEROVANJEM U ALLAHA, DŽ.Š.

Ebu Nuajm, rahimehullah, kaže: "Od posebnosti Muhammeda, s.a.v.s., je da Allah, dž.š., u Kur'anu spominje njegovo, s.a.v.s., ime skupa sa svojim imenom, kada spominje pokornost svojih robova, njihovo griješenje, ili neke naredbe, propise i prijetnje, a sve to iz poštovanja prema svome poslaniku."[6]

Kao primjer navešćemo nekoliko takvih ajeta:

«Pokoravajte se Allahu i Poslaniku!»[7]

«Allahu i Poslaniku Njegovu se pokoravaju.»[8]

«Obznana od Allaha i Njegova Poslanika onim mnogobošcima s kojima ste zaključili ugovore…»[1]

---

[1] *Alu Imran*, 32.
[2] *Alu Imran*, 132.
[3] *El-Džin*, 23.
[4] *Alu Imran*, 31.
[5] *Alu Imran*, 32.
[6] *Tehzibul-hasais*, str. 364.
[7] *Alu Imran*, 32.
[8] *Et-Tevba*, 71.

«...i proglas od Allaha i Njegova Poslanika ljudima na dan velikog hadža.»[2]

«O vjernici, odazovite se Allahu i Poslaniku kad od vas zatraži da činite ono što će vam život osigurati…»[3]

"A onoga koji Allahu i Poslaniku Njegovu ne bude poslušan sigurno čeka vatra džehennemska; u njoj će vječno i zauvijek ostati."[4]

«i koji umjesto Allaha i Poslanika Njegova i vjernika, nisu uzeli nikoga za prisna prijatelja?»[5]

«I znajte da od svega što u borbi zaplijenite jedna petina pripada Allahu i Poslaniku…»[6]

«O vjernici, pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku i predstavnicima vašim. A ako se u nečemu ne slažete, obratite se Allahu i Poslaniku, ako vjerujete u Allaha i u onaj svijet; to vam je bolje i za vas rješenje ljepše.»[7]

«A trebalo bi da se zadovolje onim što im daju Allah i Poslanik Njegov…»[8]

«…Allah će nam dati iz izobilja Svoga, a i Poslanik Njegov…»[9]

«A prigovaraju samo zato što su ih Allah, iz obilja Svog, i Poslanik Njegov imućnim učinili.»[10]

«I tako su izostali oni koji su Allahu i Njegovu Poslaniku lagali…»[11]

«A kad ti reče onome kome je Allah milost darovao, a kome si i ti (Poslaniče) dobro učinio…»[12]

U Kur'anu je više puta spomenuto vjerovanje u Allaha, dž.š., skupa s vjerovanjem u Muhammeda, s.a.v.s., i tako nešto nije spomenuto ni za jednog od ranijih poslanika, a.s. Allah, dž.š., kaže:

«O vjernici, vjerujte u Allaha, i Poslanika Njegova…»[1]

---

[1] *Et-Tevba*, 1.
[2] *Et-Tevba*, 3.
[3] *El-Enfal*, 24.
[4] *El-Džin*, 23.
[5] *Et-Tevba*, 16.
[6] *El-Enfal*, 41.
[7] *En-Nisa'*, 59.
[8] *Et-Tevba*, 59
[9] *Et-Tevba*, 59
[10] *Et-Tevba*, 74
[11] *Et-Tevba*, 90
[12] *El-Ahzab*, 37

«Vjerujte u Allaha i Poslanika Njegova i udjeljujte iz onoga što vam On stavlja na raspolaganje…»[2]

«Pravi vjernici su samo oni koji u Allaha i Poslanika Njegova vjeruju, i poslije više ne sumnjaju, i bore se na Allahovom putu imecima svojim i životima svojim. Oni su iskreni!»[3]

Mnogo je još ajeta u kojima se Allahov Poslanik spominje uz Allahovo, dž.š., ime što ukazuje na posebno mjesto i vrline posljednjeg Allahovog Poslanika, s.a.v.s.

15. MUHAMMED, S.A.V.S., JE GARANCIJA I SIGURNOST SVOME UMMETU

Allah, dž.š., učinio je prisustvo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., među ashabima, r.a., sigurnošću za ashabe da ih neće zadesiti kazna, za razliku od nekih ranijih naroda koji su bili izloženi kazni a njihov poslanik bio je živ.

Allah, dž.š., u Kur'anu kaže:

﴿وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ﴾

(سورة الأنفال ٣٣)

«Allah ih nije kaznio, jer si ti među njima bio; i Allah ih neće kazniti sve dok neki od njih mole da im se oprosti.»[4]

Ovaj ajet objavljen je kada je Ebu Džehl rekao: «Bože, ako je ovo zbilja istina od Tebe, Ti pusti na nas kamenje s neba kao kišu ili nam pošalji patnju nesnosnu!»[5]

U komentaru tog ajeta Abdullah ibn Abbas, r.a., kaže: «Allah, dž.š., dao je ovome ummetu dvije garancije koje ih štite od kazne, dok god su među njima. Jednu od tih garancija Allah, dž.š., već je uzeo Sebi (misli na Muhammeda, s.a.v.s.,), a druga garancija ostala je među njima:
«Allah ih nije kaznio, jer si ti među njima bio; i Allah ih neće kazniti sve dok neki od njih mole da im se oprosti.»[6]

---

1 *En-Nisa'*, 136
2 *El-Hadid*, 8
3 *El-Hudžurat*, 15
4 *El-Enfal*, 33
5 *El-Enfal*, 32
6 *Tefsir Ibn Kesira*, 2/292

Fedale ibn Ubejd, r.a.,pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: «Allahov rob je siguran od Allahove kazne sve dok čini istigfar (moli Allaha za oprost grijeha).»[1]

Ebu Musa el-Eš'ari, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: «Zvijezde su sigurnost i garancija nebesima, pa kada odu zvijezde nebesa će zadesiti ono što im se obećava. Ja sam sigurnost svojim ashabima, pa kada ja odem, ashabe će zadesiti ono što im je obećano. Moji ashabi su sigurnost mome ummetu, pa kada odu ashabi, moj ummet će zadesiti ono što mu je obećano.»[2]

16. MUHAMMED, S.A.V.S., POSLAN JE SVIM LJUDIMA

Allahov poslanik, Muhammed, s.a.v.s., nije poslan samo svome narodu, kao što je bio slučaj sa ranijim poslanicima, a.s., nego je poslan svim ljudima, pa čak i džinima, za što postoji konsenzus svih učenjaka. Neki učenjaci čak, među kojima je Subki, rahimehullah, zastupaju mišljenje da je Muhammed, s.a.v.s., poslan i melekima.[3]

Mnogo je kur'anskih ajeta koji govore o općenitosti Muhammedovog, s.a.v.s., poslanstva, a pomenućemo samo neke:

﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ﴾

(سورة السبأ ٢٨)

«Mi smo te poslali svim ljudima da radosne vijesti donosiš i da opominješ, ali većina ljudi ne zna.»[4]

﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ﴾ (سورة الأنبياء ١٠٧)

«A tebe smo samo kao milost svjetovima poslali.»[5]

﴿تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا﴾ (سورة الفرقان ١)

«Neka je uzvišen Onaj koji robu Svome objavljuje Kur'an da bi svjetovima bio opomena.»[6]

---

[1] Ahmed
[2] Hadis bilježi Muslim.
[3] *Tehzibul-hasais*, str. 356
[4] *Sebe'*, 28
[5] *El-Enbija'*, 107
[6] *El-Furkan*, 1

Džabir ibn Abdullah, r.a.,prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao:

“Dato mi je pet osobenosti koje nisu date nijednom od poslanika prije mene: potpomognut sam strahom (zbog čega me se neprijatelj bojao) na udaljenosti od mjesec dana hoda, zemlja mi je učinjena mjestom za klanjanje i čistom, pa gdje god nekoga od moga ummeta zatekne namaz, neka klanja. Dozvoljen mi je ratni plijen a nije bio dozvoljen nikome prije mene, dat mi je šefa'at (zauzimanje) i raniji poslanici slani su - svako svome narodu, a ja sam poslan cijelom čovječanstvu.”[1]

17. ALLAH, DŽ.Š., ČUVAO JE I ŠTITIO MUHAMMEDA, S.A.V.S.

Od počasti koje je Allah, dž.š. ukazao Muhammedu, s.a.v.s., je i to da ga je štitio i čuvao od neprijatelja i onih koji su ga ismijavali, stavljajući ga pod Svoju zaštitu. O tome govore slijedeći kur'anski ajeti:

﴿يَاأَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ﴾ (سورة المائدة ٦٧)

«O Poslaniče, kazuj ono što ti se objavljuje od Gospodara tvoga, - ako ne učiniš, onda nisi dostavio poslanicu Njegovu – a Allah će te od ljudi štititi.»[2]

Aiša, r.a., prenosi da Allahov Poslanik, s.a.v.s., jedne noći nije spavao. Ona je bila pored njega, pa ga je upitala: «Šta je s tobom, Allahov Poslaniče?» On odgovori: «Kamo sreće da ima neki dobar čovjek među mojim drugovima da me čuva večeras!» I dok smo mi pričali, čula sam zveket oružja. On je upitao: «Ko je to?» Javio se Se'ad ibn Malik. Upitao ga je: Šta te je dovelo?» Odgovorio je: «Došao sam da te čuvam, Allahov Poslaniče.» Malo poslije sam čula hrkanje Allahova Poslanika, s.a.v.s., u snu,» završila je ona.[3]

U drugoj predaji Aiša, r.a., kaže: «Allahov Poslanik, s.a.v.s., bio je čuvan dok nije objavljen kur'anski ajet: «…a Allah će te od ljudi štititi,»[4] pa je Vjerovjesnik, s.a.v.s., podigao glavu ispod svoda i rekao: «Ljudi, raziđite se, Allah Uzvišeni će me čuvati.»[5]

---

[1] Muteffekun alejhi
[2] *El-Maide*, 67
[3] Buhari i Muslim
[4] *El-Maide*, 67
[5] Tirmizi, Hakim i Ibn Ebi Hatim

Ismet ibn Malik el-Hatemi, r.a., kaže: «Imali smo noću stražu kod Allahova Poslanika, s.a.v.s., dok nije objavljeno:

﴿وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ﴾ (سورة المائدة ٦٧)

«…a Allah će te od ljudi štititi,» pa samo od toga odustali.»[1]

Među onima koji su čuvali Allahova Poslanika bio je i njegov amidža Abbas, r.a., kao što to spominje Ibn Kesir u svome tefsiru.[2]

Ebu Hurejre, r.a.,kaže: «Kada smo putovali sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., prilikom odmaranja, njemu bismo davali drvo sa najvećim hladom. Jednoga dana, Poslanik, s.a.v.s., sjeo je da se odmori u hladu drveta i objesio svoju sablju na granu. Neki čovjek je došao, uzeo sablju i rekao: -Muhammede, ko će te spasiti od mene? Poslanik mu odgovori: -Allah će me spasiti od tebe i spusti tu sablju! Čovjek je iz straha spustio sablju, pa je Allah, dž.š., objavio ovaj ajet: «…a Allah će te od ljudi štititi,»

Džе'ad ibn Halid el-Džušemi, r.a., priča kako je doveden neki čovjek Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., pa mu je rečeno: «Ovaj je želio da te ubije.» Poslanik tada reče: «Nisi (nikoga) prepao i da si želio to, Allah ti to ne bi omogućio.»[3]

Allah, dž.š., štitio je Muhammeda, s.a.v.s., i od onih koji su ga ismijavali i izrugivali mu se, kao što je to naglašeno u sljedećim ajetima: «Ti javno ispovijedaj ono što ti se naređuje i mnogobožaca se okani, Mi ćemo te osloboditi onih koji se rugaju, koji pored Allaha drugog boga uzimaju; i znaće oni!»[4]

Autori djela koja govore o Muhammedovom, s.a.v.s., životopisu spominju da su se peterica ljudi posebno istakli u uznemiravanju i izrugivanju Poslanika, pa ih je Allah, dž.š., svu petericu usmrtio na razne načine.[5]

«A ti strpljivo čekaj presudu Gospodara svoga, Mi tebe vidimo i štitimo…»[6]

---

[1] Ibn Merdevejh
[2] *Tefsir Ibn Kesira*, 2/75
[3] Ahmed
[4] *El-Hidžr*, 94-96
[5] *Tefsir Ibn Kesira*, 2/540
[6] *Et-Tur*, 48

18. ALLAH, DŽ.Š., OBEĆAO JE DA ĆE SAČUVATI MUHAMMEDOVU, S.A.V.S., VJERU

Allah, dž.š., garantuje čuvanje posljednje nebeske knjige - Kur'ana, koja je objavljena Muhammedu, s.a.v.s., sve do Sudnjega dana. Možda se u tome krije pojašnjenje za ono što se desilo ranijim nebeskim knjigama (iskrivljivanja i izmjene). Međutim, Kur'an, koji je objavljen Muhammedu, s.a.v.s., ne može zadesiti nikakva izmjena niti podvala, kao što Allah, dž.š., kaže: «A on je, zaista, knjiga zaštićena, laž joj je strana, bilo s koje strane, ona je Objava od Mudroga i hvale dostojnoga.»[1] Zbog toga će Kur'an ostati sačuvan i kao mu'džiza / izazov sve do Sudnjeg dana.

Allah, dž.š., kaže: «Mi, uistinu, Kur'an objavljujemo i zaista ćemo ga Mi sačuvati.»[2]

Mu'džize svih ranijih poslanika, a.s., bile su prolazne i važile su samo za njihovo vrijeme, a Muhammedova, s.a.v.s., najveća mu'džiza, Kur'an, ostaje trajna sve do Kijametskog dana i to upravo zbog Allahove, dž.š., garancije i zaštite. Allah, dž.š., čuva vjeru Islam i jedino je njom zadovoljan: «Sada sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam Islam bude vjera.»[3]

19. ALLAH, DŽ.Š. JE UZVRAĆAO NA PROVOKACIJE I SVE ČIME SU MUHAMMEDA, S.A.V.S., NAPADALI

Za razliku od ranijih Allahovih poslanika, a.s., koji su se sami morali braniti od napada i provokacija neprijatelja, Allah, dž.š., uzvraćao je onima koji su potvarali Muhammeda, s.a.v.s., i nazivali ga pogrdnim imenima.[4]

Kada se govori o Nuhu, a.s., Allah, dž.š., kaže: «A glavešine naroda njegova su odgovarale: -Mi smatramo da si ti u pravoj zabludi. On bi govorio: -O narode moj, nisam ja ni u kakvoj zabludi, nego sam poslanik Gospodara svjetova.»[5]

---

[1] *Fussilet,* 41-42
[2] *El-Hidžr*, 9
[3] *El-Maide*, 3
[4] *Tehzibul-hasais*, str.359
[5] *El-E'araf,* 60-61

Za Huda, a.s., kaže se: «Glavešine naroda njegova, koje nisu vjerovale, odgovarale su: -Mi smatramo da si ti doista neznalica i mi mislimo da si zaista lažac. On bi govorio: -O narode moj, nisam ja neznalica, nego sam Gospodara svjetova poslanik.»[1] i tako dalje sa ostalim ranijim poslanicima, a.s.

Međutim, u slučaju Muhammeda, s.a.v.s., Allah, dž.š., kaže:

«Vaš drug nije s pravog puta skrenuo i nije zalutao! On ne govori po hiru svome.»[2]

«A drug vaš nije lud: on ga je na obzorju jasnom vidio i, kada je u pitanju Objava, on nije škrt i Kur'an nije prokletog šejtana govor, pa kuda onda idete?! Kur'an je samo pouka svjetovima.»[3]

«A Ja se kunem onim što vidite i onim što ne vidite, Kur'an je, doista, govor objavljen plemenitom Poslaniku, a nije govor nikakva pjesnika – kako vi nikako ne vjerujete! I nisu riječi nikakva proroka – kako vi malo razmišljate! Objava je on od Gospodara svjetova!»[4]

«Zato ti opominji, jer ti, milošću Gospodara svoga, nisi ni prorok ni lud.»[5]

«Mi Poslanika nismo pjesništvu učili, to mu ne priliči. Ovo je samo pouka – Kur'an jasni.»[6]

20. DVA MUHAMMEDOVA, S.A.V.S., GRADA (MEKKA I MEDINA) NAJBOLJA SU MJESTA NA KUGLI ZEMALJSKOJ

Jedna od posebnosti Muhammedovih, s.a.v.s., jesu njegova dva grada: grad u kojem je rođen - Mekka, i grad u koji je činio Hidžru i u kojem je ukopan - Medina. To su dva najbolja mjesta koja Allah, dž.š., štiti i čuva, a čuva ih, između ostalog, od kuge i drugih teških bolesti i od Dedžalova ulaska.

عن أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَيْسَ مِنْ بَلَدٍ إِلَّا سَيَطَؤُهُ الدَّجَّالُ إِلَّا مَكَّةَ وَالْمَدِينَةَ (رواه البخاري ومسلم)

[1] *El-E'araf*, 66-67
[2] *En-Nedžm*, 2-3
[3] *Et-Tekvir*, 22-27
[4] *El-Hakkah*, 38-43
[5] *Et-Tur*. 29
[6] *Jasin*, 69

Enes, r.a.,pripovijeda od Allahova Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Dedžal će ući u svako mjesto, osim Mekke i Medine."[1]

O vrijednosti Mekke govori i naredni hadis.

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَدِيٍّ قَالَ رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَاقِفًا عَلَى الْحَزْوَرَةِ فَقَالَ وَاللَّهِ إِنَّكِ لَخَيْرُ أَرْضِ اللَّهِ وَأَحَبُّ أَرْضِ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ وَلَوْلَا أَنِّي أُخْرِجْتُ مِنْكِ مَا خَرَجْتُ (حديث صحيح، رواه الترمذي وأحمد وابن حبان وابن ماجه)

Adijj ibn Hatim, r.a., prenosi da se Allahov Poslanik, kada je krenuo u Hidžru, okrenuo prema Mekki i rekao: "Tako mi Allaha, ti si Mekko, najbolje i Allahu najdraže mjesto na Zemlji, da iz tebe nisam prisiljen da izađem nikad ne bih ni izišao."[2]

Ibrahim, a.s., učio je dovu za Mekku, koja se spominje u slijedećim kur'anskim ajetima:

﴿وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ آمِنًا وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَنْ نَعْبُدَ الْأَصْنَامَ...رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُوا الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ أَفْئِدَةً مِنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ﴾

(سورة إبراهيم ٣٥و٣٧)

"A kada Ibrahim reče: "Gospodaru, učini ovaj grad bezbjednim i sačuvaj i mene i sinove moje da se klanjamo kipovima...Gospodaru, ja sam neke potomke svoje naselio u kotlini u kojoj se ništa ne sije, kod Tvoga Časnog hrama, da bi, Gospodaru naš, namaz obavljali; zato učini da srca nekih ljudi čeznu za njima i opskrbi ih raznim plodovima da bi zahvalni bili."[3]

U nekim hadisima prenosi se da je Muhammed, s.a.v.s., za berićet grada Medine i njenih stanovnika učio dovu.

Između ostalog, Medina je odlikovana i time što se u njoj nalazi Poslanikova džamija, u kojoj jedan obavljen namaz vrijedi koliko hiljadu namaza obavljenih na drugim mjestima, osim u mekkanskom haremu gdje jedan namaz ima vrijednost stotinu hiljada namaza obavljenih na drugim mjestima.

---

[1] Hadis bilježe Buharija, *Kitabul-hadždž* i Muslim, *Kitabul-fien,* 18/85.

[2] Hadis je sahih, a bilježe ga Tirmizi (3681), Ahmed 4/305, Ibn Hibban (1025) i Ibn Madže (3108)

[3] *Sura Ibrahim*, 35, 37

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الزُّبَيْرِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صَلَاةٌ فِي مَسْجِدِي هَذَا أَفْضَلُ مِنْ أَلْفِ صَلَاةٍ فِيمَا سِوَاهُ مِنَ الْمَسَاجِدِ إِلَّا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ وَصَلَاةٌ فِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ أَفْضَلُ مِنْ مِائَةِ صَلَاةٍ فِي هَذَا (رواه أحمد وابن حبان)

Zubejr, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Namaz obavljen u ovoj mojoj džamiji u Medini bolji je od hiljadu namaza obavljenih na drugom mjestu, osim harema u Mekki gdje se obavljen namaz vrednuje stotinu puta više u odnosu na moju džamiju u Medini."[1]

Pojedini islamski učinjaci su raspravljali o tome koji je od ova dva Poslanikova, s.a.v.s., grada bolji i vredniji. Svi se slažu u tome da je mjesto u kojem je ukopan Poslanik, s.a.v.s., najbolji dio Zemlje jer u sebi ima najodabranijeg Allahovog poslanika, Muhammeda, s.a.v.s.[2]

21. ALLAH, DŽ.Š., ZAKLINJE SE POSLANIKOVIM, S.A.V.S., GRADOM

Allah, dž.š., zaklinje se gradom Mekkom i time ukazuje na veličinu i svetost tog grada, ali pod uvjetom da se Muhammed, s.a.v.s., nalazi u tom gradu, jer Mekka i zaslužuje taj tretman i mjesto kod Allaha, dž.š., upravo zbog Poslanika, s.a.v.s., koji je u njoj. Allah, dž.š., kaže:

﴿لَا أُقْسِمُ بِهَذَا الْبَلَدِ ۝ وَأَنْتَ حِلٌّ بِهَذَا الْبَلَدِ﴾ (سورة البلد ١-٢)

"Kunem se ovim gradom (Mekkom), a ti ćeš u ovom gradu (biti) slobodan."[3]

Ova Allahova, dž.š., zakletva ukazuje na počasno mjesto koje Muhammed, s.a.v.s., uživa kod svoga Gospodara, jer čast koja se ovom zakletvom ukazuje gradu Mekki, ustvari je čast koja se ukazuje njenom stanovniku Muhammedu, s.a.v.s.

---

[1] Hadis bilježe Ahmed 4/5 i Ibn Hibban (1027), s pouzdanim senedom. Takođe ga, u sličnoj verziji, bilježe Buhari i Muslim od Ebu Hurejre, r.a.

[2] *Tehzibul-hasais*, str. 369

[3] *El-Beled*, 1-2

22. ALLAH, DŽ.Š., ZAKLINJE SE POSLANIKOVIM, S.A.V.S., ŽIVOTOM

Na izuzetni stepen koji Muhammed, s.a.v.s., uživa kod Allaha, dž.š., ukazuje i to što se Allah, dž.š., zaklinje Muhammedovim, s.a.v.s., životom. Takav primjer ne spominje se ni uz jednog od ranijih Allahovih poslanika, a.s.[1]

Allah, dž.š., kaže:

﴿لَعَمْرُكَ إِنَّهُمْ لَفِي سَكْرَتِهِمْ يَعْمَهُونَ﴾ (سورة الحجر ٧٢)

"A života mi tvoga, oni su u pijanstvu svome lutali."[2]

Abdullah ibn Abbas, r.a., rekao je: "Allah, dž.š., se nije zakleo životom nijednog od ranijih poslanika, osim životom Muhammedovim, s.a.v.s., i to u kur'anskom ajetu: "A života mi tvoga."

23. ALLAH, DŽ.Š., ZAKLEO SE MUHAMMEDU, S.A.V.S., NA NJEGOVO POSLANSTVO I DRUGE BLAGODATI

Allah, dž.š., kaže:

﴿يس ۞ وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ ۞ إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ۞ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۞ تَنزِيلَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ﴾ (سورة يس ١-٥)

"Ja-Sin. Tako Mi Kur'ana mudroga, ti si uistinu, poslanik, na pravom putu, po objavi Silnoga i Samilosnoga."[3]

Allahovo, dž.š., zaklinjanje Muhammedu, s.a.v.s., također ukazuje na visoku deredžu i posebno mjesto koje on, s.a.v.s., zaslužuje kod Allaha, dž.š.

Allah, dž.š., u Kur'anu, a.š, kaže:

﴿وَالضُّحَى ۞ وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَى ۞ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَى ۞ وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَكَ مِنَ الْأُولَى ۞ وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَى﴾ (سورة الضحى ١-٥)

"Tako mi jutra i noći kada se utiša, - Gospodar tvoj nije te ni napustio ni omrznuo! Onaj svijet je, zaista, bolji za tebe od ovoga svijeta, a Gospodar tvoj će tebi sigurno dati, pa ćeš zadovoljan biti!"[1]

---

[1] *Mietu hasle*, str. 30 i *Tehzibul-hasais*, str. 357

[2] *El-Hidžr*, 72

[3] *Jasin*, 1-5 i pogledaj *Tehzibul-hasais*, str. 359

U ovim ajetima sadržana je poruka koja ukazuje na ono na šta se Allah, dž.š., zaklinje Muhammedu, s.a.v.s., govoreći o njegovom stanju i položaju koji mu je Allah, dž.š., dao. Također mu Allah, dž.š., daje podršku, govoreći da ga nije napustio "Gospodar tvoj nije te ni napustio ni omrznuo!" Ukazuje i da mu je ahiretsko uživanje bolje nego ovodunjalučko: "Onaj svijet je, zaista, bolji za tebe od ovoga svijeta," te mu pojašnjava i ukazuje na ono čime ga je počastio i šta će mu sve dati, tako da Muhammed, s.a.v.s., bude time zadovoljan: "A Gospodar tvoj će tebi sigurno dati, pa ćeš zadovoljan biti!"[2]

Na drugim mjestima u Kur'anu, a.š, Allah, dž.š., kaže:

﴿وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَى ۞ مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَى ۞ وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَى ۞ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَى﴾ (سورة النجم ١-٤)

"Tako Mi zvijezde kad zalazi, vaš drug (Muhammed, s.a.v.s.,) nije s pravog puta skrenuo i nije zalutao! On ne govori po hiru svome – to je samo Objava koja mu se obznanjuje."[3]

﴿ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُون ۞ مَا أَنْتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ ۞ وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ ۞ وَإِنَّكَ لَعَلى خُلُقٍ عَظِيمٍ﴾ (سورة القلم ١-٤)

"Nun. Tako Mi kalema i onoga što oni pišu, ti nisi, milošću Gospodara svoga, lud; ti ćeš sigurno nagradu neprekidnu dobiti jer ti si, zaista najljepše ćudi."[4]

24. DOZVOLJENO JE OBRAĆANJE ALLAHU, DŽ.Š., PREKO MUHAMMEDA, S.A.V.S., DOK JE ON BIO U ŽIVOTU

Mnogo učenjaka spominje i slijedeću posebnost Muhammeda, s.a.v.s., a to je da se musliman može dovom obraćati Allahu, dž.š., i u toj dovi spominjati Muhammeda, s.a.v.s., i tražiti od Allaha, dž.š., da mu, zbog posebnog mjesta koje taj poslanik uživa kod Njega, ukabuli i primi dovu, odnosno da mu ispuni određenu želju.[5]

---

[1] *Ed-Duha*, 1-5
[2] Pogledaj *Mietu hasle*, str. 31
[3] *En-Nedžm*, 1-4
[4] *El-Kalem*, 1-4
[5] *Tehzibul-hasais*, str. 366

Na to ukazuje slijedeći slučaj, koji pripovijeda Osman ibn Hunejf, r.a., da je neki slijepac došao Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., i rekao mu: -Moli Allaha, dž.š., da me izliječi! Poslanik, s.a.v.s., mu reče: -Ako hoćeš da ti to ostane za kasnije (da imaš nagradu za to na Sudnjem danu) i to je bolje za tebe, a ako hoćeš tražiću to od Allaha? Čovjek reče: -Uči dovu da me Allah izliječi!

Tada mu je Allahov Poslanik, s.a.v.s., naredio da lijepo i propisno uzme abdest, klanja dva rekata i prouči ovu dovu: "Allahu, ja od Tebe tražim, i Tebi se preko Tvog Poslanika – Poslanika milosti - obraćam. O Muhammede, ja se preko tebe obraćam svome Gospodaru zbog ove moje potrebe (molbe), da mi je Allah ispuni. Allahu, dozvoli da se Muhammed, s.a.v.s., zauzme za mene." Taj čovjek je postupio kako mu je Muhammed, s.a.v.s., rekao i kada je to završio, već je progledao i vid mu se povratio."[1]

25. ALLAH, DŽ.Š., U KUR'ANU SE NIKADA NIJE OBRATIO MUHAMMEDU, S.A.V.S., OSLOVLJAVAJUĆI GA NJEGOVIM IMENOM

Kada god se Allah, dž.š., u Kur'anu obraća Muhammedu, s.a.v.s., uvijek ga oslovljava njegovim poslanstvom, vjerovjesništvom i tome slično, a nikada mu se ne obraća njegovim ličnim imenom, što ukazuje na specifičnost ovog Allahovog, dž.š., roba i odabranika. Evo nekoliko kur'anskih ajeta koji ukazuju na to:

﴿يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ﴾ (سورة المائدة ٦٧)

"O Poslaniče, kazuj ono što ti se objavljuje..."[2]

﴿يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ لَا يَحْزُنْكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ﴾ (سورة المائدة ٤١)

"O Poslaniče, neka te ne zabrinjava to što brzo nevjerovanje ispoljavaju..."[3]

﴿يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَسْبُكَ اللَّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ﴾ (سورة الأنفال ٦٤)

"O Vjerovjesniče, Allah je dovoljan tebi i vjernicima koji te slijede."[1]

---

[1] Lanac ovog hadisa je sahih, a bilježe ga: Ahmed 4/138, sa više seneda, Tirmizi u *Kitabud-de'avat* (3341), Hakim 1/519, Ibn Madže (1385), Buhari u svojoj knjizi *Tarih* i Taberani u *Mu'džem sagiru* 1/183

[2] *El-Maide*, 67

[3] *El-Maide*, 41

Allah, dž.š., mu se takođe, obraća i na ovaj način:

﴿يَا أَيُّهَا الْمُزَّمِّلُ ۞ قُمِ اللَّيْلَ إِلَّا قَلِيلًا﴾ (سورة المزمل ١-٢)

"O ti, umotani! Probdij noć osim malog dijela..."[2]

﴿يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ ۞ قُمْ فَأَنذِرْ﴾ (سورة المدثر ١-٢)

"O ti, pokriveni! Ustani i opominji!"[3]

Što se tiče ranijih Allahovih, dž.š., poslanika, njima se On obraćao poimenice, kao što se vidi iz narednih ajeta:

﴿قِيلَ يَانُوحُ اهْبِطْ بِسَلَامٍ مِنَّا﴾ (سورة الهود ٤٨)

"O Nuhu" – bi rečeno - "iskrcaj se..."[4]

﴿وَقُلْنَا يَاآدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ﴾ (سورة البقرة ٣٥)

"I Mi rekosmo: "O Ademe, živite ti i tvoja žena, u Džennetu..."[5]

﴿يَا مُوسَى إِنِّي أَنَا اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ﴾ (سورة القصص ٣٠)

"O Musa, Ja sam Allah, Gospodar svjetova!"[6]

﴿وَنَادَيْنَاهُ أَنْ يَا إِبْرَاهِيمُ ۞ قَدْ صَدَّقْتَ الرُّؤْيَا إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ﴾

(سورة الصفات ١٠٤-١٠٥)

"Mi ga zovnusmo: O Ibrahime, ti si se Objavi u snu odazvao, a Mi ovako nagrađujemo dobročinitelje."[7]

I tako redom, u Kur'anu možemo pročitati ajete u kojima se Allah, dž.š., obraća direktno (ostalim) Svojim poslanicima, oslovljavajući ih njihovim vlastitim imenima: "O Isa", "O Davude" "O Zekerijja", "O Jahja" ...

26. ZABRANJENO JE MUSLIMANIMA DA SE MUHAMMEDU, S.A.V.S., OBRAĆAJU NJEGOVIM IMENOM

Allah, dž.š., zabranio je muslimanima da Njegovog Poslanika, Muhammeda, s.a.v.s., dozivaju ili mu se obraćaju imenom, nego im je

---

[1] *El-Enfal*, 64
[2] *El-Muzzemmil*, 1-2
[3] *El-Muddessir*, 1-2
[4] *Hud*, 48
[5] *El-Bekare*, 35
[6] *El-Kasas*, 30
[7] *Es-Safat,* 104-105

naredio da mu se obraćaju sa: "O, Allahov Poslaniče" ili "O, Vjerovjesniče" i slično.[1]

Allah, dž.š., kaže:

﴿لاَ تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا﴾ (سورة النور ٦٣)

"Ne zovite Poslanika (kad je) među vama kao kad dozivate jedan drugoga (ne zovite ga običnim imenom)!"[2]

Katade i Zejd ibn Eslem, r.a., kažu: "Ashabi su se Poslaniku obraćali govoreći: 'O, Muhammede, o, Ebu Kasime' pa im je Allah, dž.š., to zabranio iz poštovanja i ukazivanja počasti Svome Poslaniku, s.a.v.s., te im je naredio da kažu: "O, Allahov Poslaniče" ili "O, Vjerovjesniče" i tome slično.[3]

Što se tiče ranijih Allahovih, dž.š., poslanika, a.s., njima su se njihovi sljedbenici obraćali njihovim imenima, kao što se to vidi iz slijedećih kur'anskih ajeta:

﴿قَالُوا يَانُوحُ قَدْ جَادَلْتَنَا فَأَكْثَرْتَ جِدَالَنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنتَ مِنَ الصَّادِقِينَ﴾ (سورة هود ٣٢)

"O Nuhu - rekoše oni - ti si želio da se s nama raspravljaš i dugo si se raspravljao. Daj neka se ostvari ono što nam prijetiš, ako istinu govoriš."[4]

﴿قَالُوا لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ يَالُوطُ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمُخْرَجِينَ﴾ (سورة الشعراء ١٦٧)

"Rekoše oni: 'Ako se ne okaniš, o Lute, bićeš sigurno prognan."[5]

﴿وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِمُ الرِّجْزُ قَالُوا يَامُوسَى ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِنْدَكَ لَئِنْ كَشَفْتَ عَنَّا الرِّجْزَ لَنُؤْمِنَنَّ لَكَ وَلَنُرْسِلَنَّ مَعَكَ بَنِي إِسْرَائِيلَ﴾ (سورة الأعراف ١٣٤)

"I kad bi ih zadesila nevolja, govorili bi: "O Musa, moli se, u naše ime Gospodaru svome – onako kako ti je On naredio: ako nas oslobodiš nevolje, mi ćemo, zaista vjerovati i s tobom sinove Israilove sigurno poslati."[6]

---

[1] *Nihajetus-sul fi hasaisir-resul*, Ibn Dihje, str. 58, *Mietu hasle*, str. 33 i *Tehzibul- hasais*, 358
[2] *En-Nur*, 63
[3] *Tefsir Ibn Kesir*, 3/306
[4] *Hud*, 32
[5] *Eš-Šu'ara'*, 167
[6] *El-E'araf*, 134

27. MUSLIMANIMA JE ZABRANJENO NADIJEVATI I KORISTITI (ZA SEBE) MUHAMMEDOV, S.A.V.S., NADIMAK "EBUL-KASIM"

Jedna od Muhammedovih, s.a.v.s., posebnosti je zabrana korištenja njegovog nadimka "Ebu Kasim".

عَنْ أَنَسٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ بِالْبَقِيعِ فَنَادَى رَجُلٌ رَجُلًا يَا أَبَا الْقَاسِمِ فَالْتَفَتَ النَّبِيُّ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ الرَّجُلُ لَمْ أَعْنِكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّمَا عَنَيْتُ فُلَانًا (رواه الترمذي)

Jednom prilikom je Allahov Poslanik, s.a.v.s., bio u Beki'i (mezarju) pa je iza njega neki čovjek pozvao drugog čovjeka, povikavši: "O, Ebul- Kasime! Muhammed, s.a.v.s., se okrenuo, a čovjek tada reče: - Nisam na tebe mislio, nego sam drugog čovjeka zvao."[1]

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ تَسَمَّوْا بِاسْمِي وَلَا تَكْتَنُوا بِكُنْيَتِي

(رواه البخاري ومسلم)

Enes, r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Nadijevajte (svojoj djeci) moje ime, ali im ne dajite moj nadimak!"[2]

Ebu Hurejre, r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., zabranio da se istovremeno nekome nadijeva ime Muhammed i da mu se daje nadimak Ebu Kasim.[3]

Pojedini učenjaci smatraju da je ta zabrana važila samo za života Muhammeda, s.a.v.s., jer je Poslanik, s.a.v.s., dozvolio Aliji ibn Ebi Talibu, r.a., da, nakon Poslanikove, s.a.v.s., smrti, nazove svoga sina Muhammed i da mu dadne nadimak Ebu Kasim.[4]

---

[1] Hadis u ovom značenju bilježi Tirmizi.

[2] Hadis bilježe Buhari, *Kitabul-ilm* i Muslim, *Kitabul-edeb*.

[3] Hadis je sahih a bilježe ga Tirmizi, Kitabul-e*deb* (2644), Ahmed i Buhari u El-*Edebul-mufredu* (844).

[4] Pogledaj *Tuhfetul-ahvezi*, komentar Tirmizijine zbirke, kao i fusnotu u djelu *Tehzibul-hasais*, str. 377.

28. ALLAH, DŽ.Š., U KUR'ANU SPOMINJE DIJELOVE MUHAMMEDOVOG, S.A.V.S., TIJELA I NJEGOVE ORGANE

Činjenica da Allah, dž.š., spominje i nabraja Muhammedove, s.a.v.s., dijelove tijela i njegove pojedine organe, ukazuje još na jednu specifičnost kojom je on, s.a.v.s., odlikovan.[1]

Pogledajmo niz ajeta koji to potvrđuju:

﴿قَدْ نَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَاهَا فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ﴾ (سورة البقرة ١٤٤)

"Mi vidimo da ti okrećeš svoje lice prema nebu. Mi ćemo te zaista okrenuti prema kibli s kojom ćeš biti zadovoljan. Pa okreni svoje lice prema Mesdžidul-haramu..."[2]

﴿لَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَى مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ﴾ (سورة الحجر ٨٨)

"Ne pružaj svoje oči prema onome što smo Mi dali nekim skupinama od njih da uživaju i ne tuguj za njima..."[3]

﴿فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ الْمُتَّقِينَ وَتُنذِرَ بِهِ قَوْمًا لُدًّا﴾ (سورة مريم ٩٧)

"Mi smo Kur'an učinili lahkim, na tvome jeziku, da bi njime one koji se Allaha boje i grijeha klone obradovao, a inadžije nepopustiljive opomenuo."[4]

﴿وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَى عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَحْسُورًا﴾

(سورة الإسراء ٢٩)

"Ne drži ruku svoju stisnutu, a ni posve otvorenu – da ne bi prijekor zaslužio i bez ičega ostao."[5]

﴿أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ۝ وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ ۝ الَّذِي أَنقَضَ ظَهْرَكَ﴾

(سورة الانشراح ١-٣)

"Zar grudi tvoje nismo prostranim učinili, i breme tvoje s tebe skinuli, koje je pleća tvoja tištilo..."[6]

---

[1] *Tehzibul-hasais*, 365
[2] *El-Bekare*, 144
[3] *El-Hidžr*, 88
[4] *Merjem*, 97
[5] *El-Isra'*, 29
[6] *El-Inširah*, 1-3

"Jer ti si (Muhammede) najljepše ćudi."[1]

"Reci: 'Ko je neprijatelj Džibrilu? A on, Allahovom voljom, tebi stavlja na srce Kur'an – koji potvrđuje da su i prijašnje objave istinite – kao putokaz i radosnu vijest vjernicima."[2]

29. RAZLIČITOST ALLAHOVOG, DŽ.Š., OBRAĆANJA MUHAMMEDU, S.A.V.S., U USPOREDBI SA DRUGIM POSLANICIMA, A.S.

Kada pogledamo kur'anske ajete u kojima se Allah, dž.š., obraća Muhammedu, s.a.v.s., vidimo da je taj način obraćanja drugačiji, sadržajniji i osobeniji u odnosu na ranije Allahove poslanike, a.s.[3]

Kada se Allah, dž.š., obraća Davudu, a.s., kaže:

﴿يَا دَاوُودُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُمْ بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَى فَيُضِلَّكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ﴾ (سورة ص ٢٦)

"O Davude, Mi smo te namjesnikom na zemlji učinili, zato sudi ljudima po pravdi i ne povodi se za strašću da te ne odvede s Allahova puta..."[4] Međutim, kada Allah, dž.š., govori o Muhammedu, s.a.v.s., onda takvu osobinu (strast) kod njega negira, pa kaže: "On ne govori po hiru (strasti) svom, nego je to objava koja mu se obznanjuje."[5]

Takođe, kada Allah, dž.š., govori o Musa'u, a.s., onda kaže:

﴿فَفَرَرْتُ مِنْكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ لِي رَبِّي حُكْمًا وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِينَ﴾ (سورة الشعراء ٢١)

"...i od vas sam pobjegao zato što sam se vas bojao, pa mi je Gospodar moj mudrost darovao i poslanikom me učinio,"[6] a kada Allah, dž.š., govori o Muhammedovom, s.a.v.s., izlasku iz Mekke, onda ne kaže da je on pobjegao, nego kaže da ga je njegov neprijatelj istjerao:

﴿وَإِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُثْبِتُوكَ أَوْ يَقْتُلُوكَ أَوْ يُخْرِجُوكَ﴾ (سورة الأنفال ٣٠)

---

[1] *El-Kalem*, 4
[2] *El-Bekare*, 97
[3] *Tehzibul-hasais*, str. 364
[4] *Sad*, 26
[5] *En-Nedžm*, 3-4
[6] *Eš-Šu'ara'*, 21

"I kad su ti nevjernici zamke razapinjali da bi te u tamnicu bacili ili da bi te ubili ili da bi te prognali,"[1] ili "Ako ga vi ne pomognete, pa – pomogao ga je Allah onda kad su ga oni koji ne vjeruju prisilili da ode, kad je s njim bio samo drug njegov..."[2]

30. PRILIKOM POMINJANJA ALLAHOVIH POSLANIKA, A.S., PRVO SE POMINJE MUHAMMED, S.A.V.S.

Kada Allah, dž.š., spominje i nabraja Svoje poslanike, a.s., u raznim kontekstima, bilo da se radi o uzimanju obaveze od poslanika, a.s., ili kada govori o slanju objave njima, onda prvo pominje Muhammeda, s.a.v.s., bez obzira na to što je on posljednji poslanik. Sve to ukazuje na posebnost Allahovog odabranika Muhammeda, s.a.v.s.[3]

Allah, dž.š., kaže:

﴿وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَمِنْ نُوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا﴾ (سورة الأحزاب ٧)

"Mi smo od vjerovjesnika zavjet njihov uzeli, i od tebe, i od Nuha, i od Ibrahima, i od Musa'a, i od Isa'a, sina Merjemina smo čvrst zavjet uzeli."[4]

"Mi objavljujemo tebi kao što smo objavljivali Nuhu i vjerovjesnicima poslije njega, a objavljivali smo i Ibrahimu, i Ismailu, i Ishaku, i Ja'kubu i unucima, i Isa'u, i Ejjubu, i Junusu, i Harunu, i Sulejmanu, a Davudu smo dali Zebur."[5]

Svi pomenuti poslanici, a.s., živjeli su i djelovali prije Muhammeda, s.a.v.s., i dostavljali ljudima ono čime ih je Allah, zadužio, ali se Muhammed, s.a.v.s., uvijek pominje prvi, i to je prednost koju Allah daje kome On hoće.

31. ZABRANA DIZANJA GLASA U MUHAMMEDOVOM, S.A.V.S., PRISUSTVU

Posebnost Muhammeda, s.a.v.s., je i to da Allah, dž.š., garantuje nagradu i oprost onima koji u njegovom prisustvu budu umjerenim tonom

---

[1] *El-Enfal*, 30
[2] *Et-Tevbe*, 40
[3] *Mietu hasle*, str. 32
[4] *El-Ahzab*, 7
[5] *En-Nisa'*, 163

govorili i ne budu dizali glasove iz poštovanja prema Poslaniku, s.a.v.s., Allah, dž.š., zabranjuje dizanje glasova i ophođenje s Poslanikom kao što se ashabi međusobno ophode, pa kaže:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ
بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَنْ تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ۞ إِنَّ الَّذِينَ يَغُضُّونَ أَصْوَاتَهُمْ
عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَى لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ۞ إِنَّ
الَّذِينَ يُنَادُونَكَ مِنْ وَرَاءِ الْحُجُرَاتِ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ﴾ (سورة الحجرات ٢-٤)

"O vjernici, ne dižite glasove svoje iznad Vjerovjesnikova glasa i ne razgovarajte s njim glasno, kao što glasno jedan s drugim razgovarate, da ne bi bila poništena vaša djela, a da vi i ne primijetite. One koji utišaju glasove svoje pred Allahovim Poslanikom – a to su oni čija je srce Allah prekalio u čestitosti – čeka oprost i nagrada velika. Većina onih koji te dozivaju ispred soba nije dovoljno pametna."[1]

32. UDJELJIVANJE MILOSTINJE PRIJE SASTANKA I SAVJETOVANJA S MUHAMMEDOM, S.A.V.S.

Allah, dž.š., naredio je vjernicima da prije sastanka i savjetovanja s Muhammedom, s.a.v.s., udijele sadaku, s obzirom da su oni to počeli previše često raditi. Nakon toga je taj propis derogiran (dokinut) pa im je Allah, dž.š., -umjesto dijeljenja sadake- naredio pokornost i poslušnost.[2]

Allah, dž.š., kaže:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَاجَيْتُمُ الرَّسُولَ فَقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوَاكُمْ صَدَقَةً ذَلِكَ خَيْرٌ لَكُمْ
وَأَطْهَرُ فَإِنْ لَمْ تَجِدُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۞ أَأَشْفَقْتُمْ أَنْ تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوَاكُمْ
صَدَقَاتٍ فَإِذْ لَمْ تَفْعَلُوا وَتَابَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا اللَّهَ
وَرَسُولَهُ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ﴾ (سورة المجادلة ١٢-١٣)

"O vjernici, kad hoćete da se s Poslanikom posavjetujete, prije savjetovanja milostinju udijelite. To je za vas bolje i čistije. A ako nemate – pa, Allah, zaista, prašta i samilostan je. Zar vas je strah (siromaštva) da prije savjetovanja svoga milostinju udijelite?! A ako ne udijelite i Allah

---

[1] *El-Hudžurat*, 2-4

[2] *Mietu hasle*, str. 34 i *Tehzibul-hasais*

vam oprosti, onda namaz obavljajte i zekat dajite i Allaha i Poslanika Njegova slušajte! Allah dobro zna ono što vi radite."[1]

33. ALLAH, DŽ.Š., JE MUHAMMEDA, S.A.V.S., UČINIO SVJETLOŠĆU (NUROM)

U vrline i specifičnosti kojima je Allah, dž.š., počastio Muhammeda, s.a.v.s., ubraja se i ta što ga je učinio svjetlošću /nurom, kojim se ukazuje na Pravi put onome ko želi da slijedi Pravi put, a onaj ko odbije slijeđenje tog Pravog puta, taj se ne može okoristiti tom poslaničkom svjetlošću.

Allah, dž.š., kaže:

﴿قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ ۞ يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنْ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ وَيُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ﴾

(سورة المائدة ١٥-١٦)

"Od Allaha vam dolazi svjetlost i Knjiga jasna, kojom Allah upućuje na puteve spasa one koji nastoje da steknu zadovoljstvo Njegovo i izvodi ih, po volji Svojoj, iz tmina na svjetlo i na Pravi put im ukazuje."[2]

U drugom kur'anskom ajetu Allah, dž.š., kaže: "O Vjerovjesniče, Mi smo te poslali kao svjedoka i kao donosioca radosnih vijesti i kao poslanika koji opominje, da - po Njegovom naređenju – pozivaš k Allahu, i kao svjetiljku koja sija. I obraduj vjernike da će Allah na njih veliku milost prosuti."[3]

Na Muhammedovu, s.a.v.s., svjetlost / nur, ukazuje i slijedeći hadis u kojem Enes ibn Malik, r.a., kaže:

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ لَمَّا كَانَ الْيَوْمُ الَّذِي دَخَلَ فِيهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمَدِينَةَ أَضَاءَ مِنْهَا كُلُّ شَيْءٍ فَلَمَّا كَانَ الْيَوْمُ الَّذِي مَاتَ فِيهِ أَظْلَمَ مِنْهَا كُلُّ شَيْءٍ وَلَمَّا نَفَضْنَا عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْأَيْدِي وَإِنَّا لَفِي دَفْنِهِ حَتَّى أَنْكَرْنَا قُلُوبَنَا

(حديث صحيح، رواه الترمذي وأحمد وابن ماجه وابن حبان والحاكم)

---

[1] *El-Mudžadele*, 12-13

[2] *El-Maide*, 15-16

[3] *El-Ahzab*, 45-47

"Na dan kada je Allahov Poslanik, s.a.v.s., došao u Medinu (čineći Hidžru) sav grad je bio obasjan i osvijetljen, a kada je Allahov Poslanik, s.a.v.s., umro, grad Medinu zadesila je tama. Samo što smo završili sa ukopavanjem njegovog, s.a.v.s., časnog tijela, a već smo došli u situaciju kao da smo sami sebe (gotovo) zamrzili (zbog onoga što nas je pogodilo)."[1]

34. ISRA' I MI'RADŽ - MUHAMMEDOVO, S.A.V.S., PUTOVANJE U NEBESKE SFERE

Od događaja koji su se desili samo Muhammedu, s.a.v.s., a nisu ni jednom od ranijih Allahovih poslanika, a.s., jeste Isra' i Mi'radž, tjelesno putovanje Muhammedovo, s.a.v.s., - u jednoj noći - od Meke do Bejtul-makdisa u Jerusalemu, a zatim odatle u nebeske sfere. Tom prilikom je Muhammed, s.a.v.s., počašćen s nekoliko osobenosti koje nije imao niko od ranijih poslanika, a.s., kao što su: bio je imam ostalim poslanicima, a.s., u Bejtul-makdisu, Allah, dž.š., mu je pokazao najveličanstvenija znamenja, Allah, dž.š., s njim je razgovarao i ostalo čime ga je Allah, dž.š., počastio od mu'džiza na tom putovanju.

Isra' i Mi'radž su spomenuti u kur'anskim ajetima kao i u brojnim hadisima Allahovog Poslanika, s.a.v.s.,

Allah, dž.š., kaže:

﴿سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾ (سورة الإسراء ١)

"Hvaljen neka je Onaj koji je u jednom času noći preveo Svoga roba iz Hrama časnog u Hram daleki, čiju smo okolinu blagoslovili kako bismo mu neka znamenja Naša pokazali. – On, uistinu, sve čuje i sve vidi."[2]

Na drugom mjestu Allah, dž.š., kaže: "On ne govori po hiru svome – to je samo Objava koja mu se obznanjuje, uči ga jedan ogromne snage, razboriti, koji se pojavio u liku svome na obzorju najvišem, zatim se približio, pa nadnio – blizu koliko dva luka ili bliže – i objavio robu Njegovu ono što je objavio, srce nije poreklo ono što je vidio, pa zašto se prepirete s njim o onom što je vidio? On ga je i drugi put vidio, kod

[1] Hadis je sahih, a bilježe ga Tirmizi (3618), Ahmed 3/231, 268, Ibn Madže, Ibn Hibban (pogledaj *Mevariduz-zam'an* 3618) i Hakim 3/57.

[2] *El-Isra'*, 1

Sidretul-munteha'a kod kojeg je džennetsko prebivalište, kad je Sidru pokrivalo ono što je pokrivalo – pogled mu nije skrenuo, nije prekoračio, vidio je najveličanstvenija znamenja svoga Gospodara."[1]

Veliki je broj hadisa koji govore o Isra'u i Mi'radžu i bilježe ih autori najpoznatijih hadiskih zbirki.

35. NEKE DUŽNOSTI MUHAMMEDU, S.A.V.S., I NJEGOVOM UMMETU PROPISANE SU NA NEBESIMA

Svim ranijim Allahovim poslanicima, a.s., slate su knjige i sahife, sa dužnostima i obavezama, sa nebesa a oni su boravili na zemlji. Nijedan od njih nije uzdizan na nebesa a zatim vraćan na Zemlju, osim Muhammeda, s.a.v.s.,[2]

Što se pak tiče Isa'a, a.s. on je dignut na nebesa, kao što to Kur'an potvrđuje, i on će se ponovo spustiti na Zemlju, kao što potvrđuju mutevatir hadisi, ali se neće spustiti sa novim vjerozakonom, nego će vladati po Muhammedovom, s.a.v.s., vjerozakonu i neće biti priznata nijedna vjera osim Islama, s obzirom da će njime biti dokinute ranije vjere.

Prema tome, jedini poslanik koji je podignut na nebesa i kojem su neke dužnosti i obaveze propisane za vrijeme boravka na nebesima je Muhammed, s.a.v.s.

Namaz je propisan na nebesima. Prvo je bilo propisano pedeset namaza, a zatim se Muhammed, s.a.v.s., nekoliko puta vraćao svome Gospodaru, tražeći smanjenje tog broja, sve dok nije smanjeno na pet namaza, koji se klanjaju tokom dana i noći, a nagrada za njih je kao da se klanja pedeset namaza.

Također je Muhammedu, s.a.v.s., tom prilikom objavljen završetak sure El-Bekare, kao što to prenosi Abdullah ibn Mes'ud, r.a., koji kaže: "...pa je Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., dato troje: propisano mu je pet dnevnih namaza, objavljen mu je završetak sure El-Bekare i oprošteni su grijesi njegovim sljedbenicima, ako ne budu činili širk."[3]

Muhammed, s.a.v.s., i njegov ummet su također počašćeni time da se nagrada za dobra djela uvećava, deseterostruko pa sve do sedam stotina

---

[1] *En-Nedžm*, 3-18

[2] *Mietu hasle*, str. 35-36

[3] Hadis bilježi Muslim, *Kitabul-iman*, pominjanje Sidretul-munteha'a, broj: 279.

puta. U jednom hadisu kojeg prenosi Ebu Hurejre od Allahovog Poslanika kaže se:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ هَمَّ بِحَسَنَةٍ فَلَمْ يَعْمَلْهَا كُتِبَتْ لَهُ حَسَنَةً فَإِنْ عَمِلَهَا كُتِبَتْ لَهُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا إِلَى سَبْعِ مِائَةٍ وَسَبْعِ أَمْثَالِهَا فَإِنْ لَمْ يَعْمَلْهَا كُتِبَتْ لَهُ حَسَنَةً وَمَنْ هَمَّ بِسَيِّئَةٍ فَلَمْ يَعْمَلْهَا لَمْ تُكْتَبْ عَلَيْهِ فَإِنْ عَمِلَهَا كُتِبَتْ عَلَيْهِ سَيِّئَةً وَاحِدَةً (متفق عليه)

"Ko naumi uraditi dobro djelo pa ga ne uradi biće mu upisano dobro djelo, a ako ga uradi biće mu upisano deseterostruko pa sve do sedam stotina puta. A ko naumi učiniti neki grijeh pa ga ne učini, upisat će mu se dobro djelo, a ako ga učini upisat će mu se jedno loše djelo."[1]

O Allahovom, dž.š., direktnom razgovoru s Muhammedom, s.a.v.s., za vrijeme njegovog boravka na nebesima već je bilo riječi.

36. TRI VRSTE OBJAVE

Jedna od specifičnosti Muhammeda, s.a.v.s., je da mu je Allah, dž.š., slao objavu na tri načina: putem istinitog sna, direktnog govora i preko meleka Džibrila, a.s.[2]

To je specifičnost Allahovog Poslanika, Muhammeda, s.a.v.s., a što se tiče zajedničke odlike svih Allahovih poslanika, a.s., i načina na koji je Allah, dž.š., njima slao objavu, to se vidi iz slijedećeg kur'anskog ajeta, u kojem Allah, dž.š., kaže:

﴿مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُكَلِّمَهُ اللَّهُ إِلَّا وَحْيًا أَوْ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ أَوْ يُرْسِلَ رَسُولًا فَيُوحِيَ بِإِذْنِهِ مَا يَشَاءُ إِنَّهُ عَلِيٌّ حَكِيمٌ﴾ (سورة الشورى ٥١)

"Nijednom čovjeku nije dato da mu se Allah obraća osim na jednom od tri načina: nadahnućem, ili iza zastora, ili da pošalje izaslanika koji, Njegovom voljom, objavljuje ono što On želi. – On je, zaista, Uzvišen i Mudar!"[3]

---

[1] Muttefekun alejhi, a prenosi ga Abdullah ibn Abbas, r.a.
[2] *Tehzibul-hasais*, str. 360
[3] *Eš-Šura*, 51

37. KONSTANTNOST DONOŠENJA SALAVATA NA MUHAMMEDA, S.A.V.S.

Veoma značajna odlika kojom je počašćen Allahov poslanik, Muhammed, s.a.v.s., je konstantnost donošenja salavata na njega, s.a.v.s., od strane Uzvišenog Allaha, a zatim od Njegovih meleka, a.s., pa i ljudi. Allah, dž.š., naredio je i vjernicima da donose salavat na Muhammeda, s.a.v.s., kao što se vidi iz sljedećeg kur'anskog ajeta:

﴿إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا﴾

(سورة الأحزاب ٥٦)

"Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika (donose salavat na njega). O vjernici, blagosiljajte ga i vi, donoseći salavat na njega i šaljite mu selam."[1]

Abdullah ibn Abbas, r.a., kaže: "Allahov salavat na Muhammeda, s.a.v.s., je oprost i milost a salavat ljudi je traženje oprosta za njega."[2]

Ako bi neko postavio pitanje i rekao: Allah, dž.š., donosi salavat i na ostale muslimane, a ne samo na Poslanika, s.a.v.s., kao što se spominje u kur'anskom ajetu:

﴿هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُم مِنْ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا﴾ (سورة الأحزاب ٤٣)

"On vas blagosilja i meleki Njegovi (donosi salavat na vas), da bi vas iz tmina na svjetlo izveo - On je prema vjernicima samilostan"[3], njemu će se reći da je velika razlika između ova dva salavata; jer salavat Allaha, dž.š., prema njegovim robovima je milost i oprost, pa bi taj ajet trebalo ovako razumjeti: 'On je taj koji će vam se smilovati i uputiti vas imanu', jer se u ajetu dalje kaže: "...da bi vas iz tmina na svjetlo izveo..." a što se tiče Allahovog salavata na Njegovog Poslanika Muhammeda, s.a.v.s., to je salavat zadovoljstva i veličanja, jer vidimo da je Allah, dž.š., naredio i ostalim vjernicima da na njega donose salavat, pa kaže: "O vjernici, blagosiljajte ga i vi, donoseći salavat na njega i šaljite mu selam."

---

[1] *El-Ahzab*, 56

[2] Bilježi ga Ibn Merdevejh, pogledaj fusnotu u *Nihajetus-sul*, str. 205

[3] *El-Ahzab*, 43

Prema tome kad musliman donosi salavate na Muhammeda, s.a.v.s., to, ustvari, znači izvođenje tog muslimana iz tmina zablude na svjetlo upute.[1]

Nema određenog vremena za donošenje salavata na Allahovog Poslanika, s.a.v.s., nego vjernik treba da to što više čini, jer time zarađuje veliku nagradu. Tu nagradu Muhammed, s.a.v.s., obećava u hadisu koji prenosi Ebu Hurejre, r.a., u kojem se kaže da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ صَلَّى عَلَيَّ وَاحِدَةً صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ عَشْرًا (رواه مسلم)

"Ko na mene donese salavat jednom, Allah će na njega salavat donijeti deset puta."[2]

Abdullah ibn Mes'ud, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Meni najpreči ljudi na Sudnjem danu bit će oni koji su na mene najviše donosili salavat."[3]

Ebu Hurejre, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَغِمَ أَنْفُ رَجُلٍ ذُكِرْتُ عِنْدَهُ فَلَمْ يُصَلِّ عَلَيَّ (حديث حسن، رواه الترمذي)

"Neka je ponižen onaj pored koga se ja spomenem pa na mene ne donese salavat."[4]

Alija, r.a.,pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Škrt je onaj pored koga se ja spomenem a on ne donese na mene salavat."[5]

Ebu Hurejre, r.a., također prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَا مِنْ أَحَدٍ يُسَلِّمُ عَلَيَّ إِلَّا رَدَّ اللَّهُ عَلَيَّ رُوحِي حَتَّى أَرُدَّ عَلَيْهِ السَّلَامَ (حديث صحيح، رواه أبو داود)

---

[1] *Mietu hasle*, str. 38
[2] Hadis bilježi Muslim
[3] Hadis je hasen a bilježi ga Tirmizi
[4] Hadis je hasen a bilježi ga Tirmizi
[5] Hadis je hasen/sahih, a bilježi ga Tirmizi

"Kada god mi neko nazove selam (i donese salavat), Allah, dž.š., mi povrati dušu da mu ja uzvratim na taj selam."[1]

38. MUHAMMED, S.A.V.S., ODLIKOVAN JE KUR'ANOM

Jedna od nezaobilaznih specifičnosti kojom je Allah, dž.š., odlikovao Muhammeda, s.a.v.s., jeste časni Kur'an, posljednja Allahova, dž.š. knjiga koja je dostavljena cijelom čovječanstvu. To je knjiga koja je mu'džiza i nedostižna je po svom sadržaju i stilu. Sačuvana je od bilo kakvih izmjena i iskrivljivanja koja su zadesila ranije nebeske knjige. Sama po sebi je dovoljna i nije ovisna o ranijim knjigama. U sebi sadrži sve što su sačinjavale ranije nebeske knjige i još više. Učinjena je lahkom za pamćenje i objavljivana je postepeno u trajanju od dvadeset i tri godine.[2]

Interesantno je spomenuti da Muhammed, s.a.v.s., nije znao pisati a poslana mu je knjiga,[3] što još više potvrđuje da je Kur'an, a.š., od Allaha, dž.š., a nije Muhammedovo djelo, kao što to tvrde nevjernici.

Te karakteristike Kur'ana spominju se u narednim kur'anskim ajetima, u kojima Allah, dž.š. kaže:

﴿قُلْ لَئِنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنسُ وَالْجِنُّ عَلَى أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا﴾ (سورة الإسراء ٨٨)

"Reci: 'Kad bi se svi ljudi i džini udružili da sačine jedan ovakav Kur'an, kao što je on, oni to ne bi uspjeli sačiniti, pa makar jedni drugima pomagali."[4]

﴿إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ﴾ (سورة الحجر ٩)

"Mi smo, uistinu, Kur'an objavili i Mi ćemo ga sačuvati".[5]

﴿إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَاءَهُمْ وَإِنَّهُ لَكِتَابٌ عَزِيزٌ ۞ لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ تَنزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ﴾ (سورة فصلت ٤١-٤٢)

[1] Hadis je sahih a bilježi ga Ebu Davud
[2] *Tehzibul-hasais*, str. 351 i *Nihajetus-sul*, str. 237
[3] *Tehzibul-hasais*, str. 354
[4] *El-Isra'*, 88
[5] *El-Hidžr*, 9

"One koji ne vjeruju u Kur'an, pošto im je objavljen... A on je, zaista, knjiga zaštićena, laž joj je strana, bilo s koje strane, ona je Objava od Mudroga i hvale dostojnoga."[1]

Onima koji žele da Kur'an uče napamet i da ga izučavaju, Allah, dž.š., to je olakšao, kao što se to vidi iz narednog kur'anskog ajeta:

﴿وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَّكِرٍ﴾ (سورة القمر ١٧)

"A Mi smo Kur'an učinili dostupnim za pouku, pa ima li ikoga ko bi pouku primio?"[2]

Nevjernici su prigovarali načinu objavljivanja Kur'ana, pa im Allah, dž.š., na to odgovara ovako:

"Oni koji ne vjeruju govore: 'Trebalo je da mu Kur'an bude objavljen čitav, i to odjednom!" A tako se objavljuje da bismo njime srce tvoje učvrstili, i mi ga sve ajet po ajet objavljujemo."[3]

"I kao Kur'an, sve dio po dio ga objavljujemo da bi ga ti ljudima malo pomalo kazivao, i prema potrebi ga objavljujemo."[4]

Na specifičnost Kur'ana, u odnosu na ranije objavljene knjige, ukazuje i hadis koji prenosi Ebu Hurejre, r.a., i koji kaže da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao:

"Nije bilo ni jednog poslanika a da mu nije bilo dato nešto slično onome u što su vjerovali raniji narodi, a ono što je meni dato bio je Kur'an koji mi je Allah, dž.š., objavio."[5]

39. MUHAMMEDU, S.A.V.S., DATA SU DVA SVJETLA KOJA NISU DATA NI JEDNOM OD RANIJIH POSLANIKA

Dva svjetla koja su data Muhammedu, s.a.v.s., a nisu data ni jednom od ranijih poslanika, su: sura El-Fatiha i završetak (dva zadnja ajeta) sure El-Bekare, kao što se spominje u ovom hadisu, u kojem Abdullah ibn Abbas, r.a., kaže:

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ بَيْنَمَا جِبْرِيلُ قَاعِدٌ عِنْدَ النَّبِيِّ صَلى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَمِعَ نَقِيضًا مِنْ فَوْقِهِ فَرَفَعَ رَأْسَهُ فَقَالَ هَذَا بَابٌ مِنَ السَّمَاءِ فُتِحَ الْيَوْمَ لَمْ يُفْتَحْ قَطُّ إِلَّا الْيَوْمَ فَنَزَلَ مِنْهُ

[1] *Fussilet*, 41-42
[2] *El-Kamer*, 17
[3] *El-Furkan*, 32
[4] *El-Isra'*, 106
[5] Pogledaj *Tehzibul-hasais*, str.352

مَلَكٌ فَقَالَ هَذَا مَلَكٌ نَزَلَ إِلَى الْأَرْضِ لَمْ يَنْزِلْ قَطُّ إِلَّا الْيَوْمَ فَسَلَّمَ وَقَالَ أَبْشِرْ بِنُورَيْنِ أُوتِيتَهُمَا لَمْ يُؤْتَهُمَا نَبِيٌّ قَبْلَكَ فَاتِحَةُ الْكِتَابِ وَخَوَاتِيمُ سُورَةِ الْبَقَرَةِ لَنْ تَقْرَأَ بِحَرْفٍ مِنْهُمَا إِلَّا أُعْطِيتَهُ (رواه مسلم)

"Jednom prilikom dok je Džibril, a.s., bio kod Muhammeda, s.a.v.s., čula se škripa iznad njegove glave. Podigao je glavu i rekao: 'Ovo je škripa jednih nebeskih vrata koja su se danas otvorila a nisu se nikad ranije otvarala.' Kroz ta vrata se spustio jedan melek, za kojeg Džibril reče, da se nikada do danas nije spuštao na zemlju. Taj melek je došao i nazvao im selam, te reče Muhammedu, s.a.v.s.,: 'Raduj se što su ti data dva svjetla, koja nisu data nijednom poslaniku prije tebe: sura El-Fatiha i završetak (posljednja dva ajeta) sure El-Bekare, koji god harf (slovo) od njih proučiš biće ti dato (ono što se u njima traži)"[1]

Ovdje treba pojasniti da je jedan od meleka došao i obradovao Allahovog Poslanika, Muhammeda, s.a.v.s., sa ova dva svjetla a da je melek Džibril, a.s., taj koji mu je te ajete dostavio, jer je to prvenstveno njegova zadaća.[2]

Takođe treba napomenuti da je jedna od Muhammedovih, s.a.v.s., specifičnosti i to da mu je završetak sure El-Bekare, dat iz riznice koja se nalazi ispod Allahovog, dž.š., arša, a iz te riznice nikom nije ništa dato osim njemu, s.a.v.s.[3]

40. MUHAMMEDU, S.A.V.S., DATI SU KLJUČEVI ZEMALJSKIH RIZNICA I BLAGA

Od specifičnosti kojima je odlikovan Muhammed, s.a.v.s., je i to, da su mu dati ključevi zemaljskog blaga i riznica, te mu je ponuđen ostanak na zemlji a zatim ulazak u Džennet. Allahov Poslanik, s.a.v.s., izabrao je susret sa svojim Gospodarom i Džennet.

Ebu Hurejre, r.a.,pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao:

---

[1] Hadis bilježi Muslim
[2] *Nihajetus-sul*, str. 239
[3] *Tehzibul-hasais*, str. 354

عن أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ بُعِثْتُ بِجَوَامِعِ الْكَلِمِ وَنُصِرْتُ بِالرُّعْبِ وَبَيْنَما أَنَا نَائِمٌ أُتِيتُ بِمَفَاتِيحِ خَزَائِنِ الْأَرْضِ فَوُضِعَتْ فِي يَدِي فَقَالَ أَبُو هُرَيْرَةَ فَقَدْ ذَهَبَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَنْتُمْ تَنْتَثِلُونَهَا (متفق عليه)

"Poslan sam s rječitošću (sa malo riječi kažem veliko značenje), potpomognut sam sa strahom i dok sam jednom prilikom spavao doneseni su ključevi zemaljskih riznica pa su stavljeni u moje ruke." Ebu Hurejre, r.a., na to dodaje i kaže: "Pa je Allahov Poslanik, s.a.v.s., otišao a vi to sada svojim rukama razgrabljujete."[1]

41. U KNJIZI KOJA JE MUHAMMEDU, S.A.V.S., OBJAVLJENA NALAZE SE DEROGIRANI I DEROGIRAJUĆI AJETI (NASIH VE MENSUH)

Za razliku od ranijih nebeskih knjiga, koje su objavljivane odjednom, Kur'an je objavljivan postepeno, u vremenskom roku od dvadeset i tri godine, i upravo zbog toga je moguće da u njemu ima derogiranih i derogirajućih ajeta, jer to uslovljava postepenost objavljivanja, što nije bilo moguće u knjigama koje su objavljene odjednom.

Allah, dž.š., kaže:

﴿مَا نَنسَخْ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِنْهَا أَوْ مِثْلِهَا﴾ (سورة البقرة ١٠٦)

"Mi nijedan propis ne promijenimo, niti ga u zaborav potisnemo, a da bolji od njega ili sličan njemu ne donesemo."[2]

42. MUHAMMEDU, S.A.V.S., OPROŠTENI SU RANIJI I KASNIJI GRIJESI

Od specifičnosti Muhammeda, s.a.v.s., je i to da mu je Allah, dž.š. oprostio sve pogreške i grijehe, ranije i kasnije i to se desilo još dok je Muhammed, s.a.v.s., živ i zdrav hodio po zemlji.[3]

Allah, dž.š., kaže:

---

[1] Muttefekun alejhi
[2] *El-Bekare*, 106
[3] *Mietu hasle*, str. 41 i *Nihajetus-sul*, str. 237

﴿إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا ۞ لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ۞ وَيَنْصُرَكَ اللَّهُ نَصْرًا عَزِيزًا﴾ (سورة الفتح ١-٣)

"Mi ćemo ti dati da pobijediš pobjedom jasnom, da bi ti Allah ranije i kasnije grijehe oprostio, da bi blagodat Svoju tebi potpunom učinio, da bi te na Pravi put uputio i da bi te Allah pobjedonosnom pomoći pomogao."[1]

Ibn Kesir, rahimehullah, kaže: "To je jedna od specifičnosti Poslanika, s.a.v.s., Time se odaje počast i veliča Allahov Poslanik, s.a.v.s., zato što je on, u svim prilikama, bio u apsolutnoj pokornosti, svaki njegov gest bio je uvijek ispravan. Niko osim njega to nije dostigao. On je najpotpunija ličnost i prvak ljudi na oba svijeta. Niko nije bio dosljedan u sprovođenju i poštivanju Allahovih naredbi i zabrana kao on..."[2]

Ovaj kur'anski ajet objavljen je Muhammedu, s.a.v.s., u vrijeme njegovog povratka sa Hudejbije, pa je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Objavljen mi je ajet koji mi je draži od svega na zemlji" i Poslanik je tada proučio: "Da bi ti Allah ranije i kasnije grijehe oprostio." Ashabi, r.a.,su tada rekli: -Blago tebi, Allahov Poslaniče, jer je tebi pojašnjeno šta će biti s tobom, a mi ne znamo šta će biti s nama? Zatim je objavljen kur'anski ajet: "da bi vjernike i vjernice uveo u džennetske bašče kroz koje će rijeke teći, u kojima će vječno boraviti, i da bi prešao preko hrđavih postupaka njihovih – a to je kod Allaha veliki uspjeh."[3]

Na kakve se Poslanikove, s.a.v.s., grijehe ili pogreške odnosi ovaj ajet? Komentatori su pokušali na to dati odgovor, pa Sufjan Sevri, rahimehullah, kaže: Pod "ranijim grijesima" misli se na ono što je bilo u džahilijjetu, prije dolaska objave, a sa "kasnijim grijesima" misli se na sve ono što nije uradio. Neki učenjaci kažu da se misli na ono što je bilo prije objave ovoga ajeta i ono što će biti nakon toga, uz druga mišljenja koja komentatori Kur'ana u svojim knjigama spominju.[4]

Ova Muhammedova, s.a.v.s., odlika spomenuta je i u nekim hadisima od kojih ćemo navesti slijedeće:

Ebu Hurejre, r.a., prenosi dugi hadis o Poslanikovom, s.a.v.s., šefa'atu u kojem se između ostalog kaže: "...pa će oni reći: 'Muhammede, ti si Allahov Poslanik, ti si pečat svim ranijim poslanicima, tebi su

[1] *El-Feth*, 1-3
[2] *Tefsir Ibni Kesira*, skraćeno izdanje, str. 1266
[3] *El-Feth*, 5
[4] *Kurtibijev tefsir*, 16/174

oprošteni i raniji i kasniji grijesi, zauzimaj se za nas kod tvog Gospodara."[1]

U hadisu koji prenosi Enes, r.a., u kojem se takođe govori o šefa'atu kaže se: "...nego idite Muhammedu, Allahovom robu kojem su oprošteni i raniji i kasniji grijesi..."[2]

43. MUHAMMED, S.A.V.S., JE SVOJU DOVU, KOJA SE PRIMA ODLOŽIO ZA SUDNJI DAN

Od karakteristika Muhammedovih, s.a.v.s., je da su mu dove bile primljene kod Allaha, dž.š.,[3] kao što je bio slučaj i sa ostalim Allahovim poslanicima, a.s. Svima njima je Allah, dž.š., dao po jednu dovu koja će biti primljena i svi raniji poslanici, a.s., su je iskoristili i sa njom požurili dok su još bili na dunjaluku. Neko od njih je učio dovu protiv svog naroda koji ga nije slijedio a neko je tražio i nešto drugo. Međutim, Muhammed, s.a.v.s., je svoju dovu, koja će biti primljena, ostavio i odložio do Sudnjeg dana, kako bi se zauzimao, čineći šefa'at za svoj ummet.

Ebu Hurejre, r.a.,pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِكُلِّ نَبِيٍّ دَعْوَةٌ مُسْتَجَابَةٌ فَتَعَجَّلَ كُلُّ نَبِيٍّ دَعْوَتَهُ وَإِنِّي اخْتَبَأْتُ دَعْوَتِي شَفَاعَةً لِأُمَّتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ (رواه البخاري ومسلم)

"Svako od Allahovih poslanika, a.s., imao je dovu koja se prima i svaki od njih je s tom dovom požurio na ovom svijetu, a ja sam ostavio svoju dovu kao šefa'at za moj ummet na Sudnjem danu."[4]

Enes, r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Svako od Allahovih poslanika, a.s., imao je svoju dovu koju je učio za svoj ummet, a ja sam svoju dovu ostavio kao šefa'at za svoj ummet na Sudnjem danu."[5]

---

[1] Muttefekun alejhi
[2] Muttefekun alejhi
[3] Nihajetus-sul, str. 239
[4] Hadis bilježe Buhari u poglavlju o dovama i Muslim u poglavlju o imanu.
[5] Muttefekun alejhi, a spomenuta je Muslimova verzija.

44. MUHAMMEDU, S.A.V.S., DATA JE RJEČITOST (JEZGROVITOST, KONCIZNOST), ŠTO ZNAČI MOGUĆNOST DA SA MALO RIJEČI KAŽE PUNO ZNAČENJA

Jedna od osobina Muhammedovog, s.a.v.s., govora je rječitost (jezgrovitost, konciznost) a to je mogućnost da sa malo riječi (is)kaže veliko značenje. To je specifičnost kojom ga je Allah, dž.š., obdario, spajajući mnoštvo pojmova i propisa i svega ostalog u vrlo malom broju sadržajnih riječi.

Na ovu Poslanikovu, s.a.v.s., specifičnost i posebnost ukazuju hadisi u kojima se govori o onome čime je Muhammed, s.a.v.s., odlikovan u odnosu na ranije poslanike, a.s.

Ebu Hurejre, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ فُضِّلْتُ عَلَى الْأَنْبِيَاءِ بِسِتٍّ أُعْطِيتُ جَوَامِعَ الْكَلِمِ وَنُصِرْتُ بِالرُّعْبِ وَأُحِلَّتْ لِيَ الْغَنَائِمُ وَجُعِلَتْ لِيَ الْأَرْضُ طَهُورًا وَمَسْجِدًا وَأُرْسِلْتُ إِلَى الْخَلْقِ كَافَّةً وَخُتِمَ بِيَ النَّبِيُّونَ (رواه مسلم والترمذي)

"Odlikovan sam nad ostalim Allahovim poslanicima, a.s., sa šestero: Data mi je rječitost, potpomognut sam strahom, dozvoljen mi je ratni plijen, zemlja mi je učinjena mjestom za klanjanje i čistom, poslan sam cijelom čovječanstvu i sa mnom je zapečaćeno poslanstvo."[1]

U drugom hadisu, koji također prenosi Ebu Hurejre, r.a., kaže se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Poslan sam sa rječitošću, potpognut sam strahom i dok sam jednom prilikom spavao doneseni su ključevi zemaljskih riznica pa su stavljeni u moje ruke."[2]

Abdullah ibn Abbas, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Data mi je rječitost u govoru i moje izražavanje je vrlo sažeto."[3]

Također, Allahov Poslanik, s.a.v.s., savjetovao je svojim ashabima da budu umjereni i sažeti prilikom obraćanja, pa se prenosi da je Džeriru

---

[1] Hadis bilježe Muslim, *Kitabul-mesadžid* 5/8 (5) i Tirmizi 5/160 (1594) u *Kitabus-sijer*.

[2] Muttefekun alejhi

[3] Bilježi Dare Kutni u *Sunenu* 4/144.

ibn Abdullahu el-Bedželiju, r.a., rekao: "O Džerire, kad govoriš, neka ti govor bude sažet i kratak..."[1]

Ibn Šihab ez-Zuhri, rahimehullah, kaže: "Preneseno mi je da se pod rječitošću misli na to da je Allah, dž.š., Muhammedu, s.a.v.s., mnogo onoga što je pisano u ranijim knjigama, sastavljao i sabirao u jedno ili dvoje i tome slično."[2]

Moć rječitosti može posjedovati samo onaj ko je obdaren: inteligentnošću, izoštrenim osjećajem pri izražavanju, potpunim poznavanjem značenja koja riječi i fraze u sebi nose, te osjećajem za sredinu kojoj se obraća. Sve te osobine nalazile su se u Allahovom Poslaniku, Muhammedu, s.a.v.s., Rječitost u govoru, kojom je obdaren Muhammed, s.a.v.s., jasna je odlika koja ističe stil njegovog govora, sadržanog u njegovim hadisima.[3]

Ebu Hilal el-Askeri (umro 395. h.g.) kada govori o takvoj vrsti hadisa, kaže: "Značenja ovog govora su brojnija od njegovih riječi, ako želiš da se u to uvjeriš onda ih raščlani i pojasni, nakon toga pokušaj da ih ponovo konstruišeš i iskažeš. Uvidjet ćeš da ti za to treba daleko veći broj riječi nego što je spomenuto u dotičnom hadisu."[4]

Većina Poslanikovih, s.a.v.s., hadisa je u skladu s tim, mada je bilo prilika koje su zahtijevale da govor bude dug i nekoliko sati.

Evo nekoliko hadisa u kojima je došla do izražaja rječitost Muhammeda, s.a.v.s.:

اَلْحَجُّ عَرَفَة

"Hadž je Arefat"[5], što znači da je boravak na Arefatu glavni dio hadždža i izostanak sa njega se ne može nikako nadoknaditi.

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سُفْيَانَ عَنْ أَبِيهِ أَنَّ رَجُلًا قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَخْبِرْنِي أَمْرًا فِي الْإِسْلَامِ لَا أَسْأَلُ عَنْهُ أَحَدًا بَعْدَكَ قَالَ قُلْ آمَنْتُ بِاللَّهِ ثُمَّ اسْتَقِمْ

(رواه مسلم والترمذي وابن ماجه وأحمد والدارمي وغيرهم)

---

[1] Pogledaj: Muhammed Sabbag, *El-Hadis en-nebevi*, str. 93.
[2] *Tehzibul-hasais*, str. 361 i *Mietu hasle*, str.43.
[3] *El-Hadis en-nebevi*, str. 91.
[4] *El-Hadis en-nebevi*, str. 91.
[5] Hadis je sahih, a bilježe ga Ebu Davud (1949), Tirmizi (889), Nesai 5/256, Ibn Madže (3011) i Ahmed 4/335.

Abdullah ibn Sufjan, prenosi od svog oca, r.a., da je neki čovjek rekao: "Allahov Poslaniče, reci mi o Islamu nešto za što neću pitati nikog drugog." Poslanik, s.a.v.s., odgovori: "Reci: 'Ja vjerujem u Allaha', a zatim u tome ustraj!"[1]

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نِعْمَتَانِ مَغْبُونٌ فِيهِمَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ الصِّحَّةُ وَالْفَرَاغُ (رواه البخاري)

Ibn Abbas, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Kod dvije blagodati mnogi ljudi se zavaraju (i ne iskoriste ih), to su zdravlje i slobodno vrijeme."[2]

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حُفَّتِ الْجَنَّةُ بِالْمَكَارِهِ وَحُفَّتِ النَّارُ بِالشَّهَوَاتِ (رواه مسلم والترمذي وغيرهما)

Enes ibn Malik, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Džennet je okružen sa poteškoćama a Džehennem je okružen sa užicima."[3]

عَنْ أَبِي مَسْعُودٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ مِمَّا أَدْرَكَ النَّاسُ مِنْ كَلَامِ النُّبُوَّةِ الْأُولَى إِذَا لَمْ تَسْتَحْيِ فَاصْنَعْ مَا شِئْتَ (رواه البخاري وأبو داود وابن ماجه)

Ebu Mes'ud, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: «Od prvih poslanstava ljudi su upamtili slijedeće: 'Ako se ne stidiš, radi što hoćeš.»[4]

Omer ibn Hattab, r.a., prenosi od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., poznati hadis o Džibrilovom, a.s., dolasku, u kojem se između ostalog kaže: "Ihsan (najviši stupanj u vjeri) je da obožavaš Allaha, dž.š., kao da Ga vidiš, jer iako ti Njega ne vidiš On tebe uistinu vidi."[5]

Omer ibn Hattab, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Djela se cijene prema namjerama i svakom čovjeku pripada ono što je naumio..."[6]

---

[1] Hadis su zabilježili Muslim (broj 38), Tirmizi 3/289, Ibn Madže (3972), Ahmed 3/413, Darimi 2/298 i drugi.

[2] Hadis bilježi Buhari 8/74.

[3] Hadis bilježe Muslim 17/163 (7061), Tirmizi 7/280 (2684) i drugi.

[4] Hadis bilježe Buhari, Ebu Davud i Ibn Madže.

[5] Hadis bilježe Muslim, Ebu Davud, Tirmizi, Nesai i drugi.

[6] Muttefekun alejhi.

45. MUHAMMEDOV, S.A.V.S., DŽIN PRATILAC PRIMIO JE ISLAM

Jedna od specifičnosti kojima je odlikovan i počašćen Allahov Poslanik Muhammed, s.a.v.s., je i to da je njegov džin pratilac primio Islam, pa ga je nagovarao samo na dobro.[1]

U hadisima Allahovog Poslanika, s.a.v.s., govori se o tome da svaki čovjek ima pratioca iz reda meleka i džina, pa je Poslanikov, s.a.v.s., pratilac iz reda džina primio Islam i navraća ga samo na istinu i dobro.

Abdullah ibn Mes'ud, r.a., prenosi od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao:

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا وَقَدْ وُكِّلَ بِهِ قَرِينُهُ مِنَ الْجِنِّ قَالُوا وَإِيَّاكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ وَإِيَّايَ إِلَّا أَنَّ اللَّهَ أَعَانَنِي عَلَيْهِ فَأَسْلَمَ فَلَا يَأْمُرُنِي إِلَّا بِخَيْرٍ (رواه مسلم وأحمد والدارمي)

"Nema niko od vas a da za njega nije zadužen pratilac iz reda džina (i pratilac iz reda meleka)." Ashabi rekoše: "Pa zar i uz tebe, Allahov Poslaniče, ima pratilac?" Poslanik im odgovori: "Jeste, i ja imam pratioca, samo što je meni Allah, dž.š. pomogao, pa je moj pratilac primio Islam i ne naređuje mi ništa osim dobro (istinu)."[2]

O čovjekovom pratiocu govori i sljedeći hadis:

عَنْ عَائِشَةَ زَوْجَ النَّبِيِّ صلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَرَجَ مِنْ عِنْدِهَا لَيْلًا قَالَتْ فَغِرْتُ عَلَيْهِ فَجَاءَ فَرَأَى مَا أَصْنَعُ فَقَالَ مَا لَكِ يَا عَائِشَةُ أَغِرْتِ فَقُلْتُ وَمَا لِي لَا يَغَارُ مِثْلِي عَلَى مِثْلِكَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَقَدْ جَاءَكِ شَيْطَانُكِ قَالَتْ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَوْ مَعِيَ شَيْطَانٌ قَالَ نَعَمْ قُلْتُ وَمَعَ كُلِّ إِنْسَانٍ قَالَ نَعَمْ قُلْتُ وَمَعَكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ نَعَمْ وَلَكِنْ رَبِّي أَعَانَنِي عَلَيْهِ حَتَّى أَسْلَمَ (رواه مسلم)

Aiša, r.a. kaže: «Jedne noći, dok je Allahov Poslanik, s.a.v.s., bio kod Aiše, r.a., izašao je radi neke potrebe. Mene je obuzela ljubomora, pa kad je on došao i vidio me u tom stanju upita me: - O Aiša, da te nije spopala ljubomora? Ja mu rekoh: -A kako da ne bude ljubomoran neko poput

[1] *Tehzibul-hasais*, str. 357 i *Mietu hasle*, str.43-44.

[2] Hadis bilježe Muslim 17/157, Ahmed 1/385, 397 i 401 i Darimi (2737).

mene zbog nekog poput tebe! Onda on reče: -Zar ti je došao tvoj šejtan? Ona reče: -Allahov Poslaniče, pa zar uz mene ima šejtan? On reče da ima, a ona ga upita: -Ima li sa svakim čovjekom? Poslanik reče: -Da. Aiša upita: -Pa ima li i s tobom, Allahov Poslaniče? -Ima, ali mi je moj Gospodar pomogao protiv njega pa je on primio Islam."[1]

46. MUHAMMED, S.A.V.S., BIO JE (POT)POMOGNUT STRAHOM

Za razliku od ranijih Allahovih poslanika, a.s., Allah, dž.š., je Muhammeda, s.a.v.s., pomagao strahom koji je ubacivao u srca Svojih i njegovih neprijatelja i na udaljenost od mjesec dana hoda. Sujuti, rahimehullah, navodi da se taj strah širio ispred njega i iza njega na udaljenosti od mjesec dana hoda.[2]

Taj strah spominje se i u već dobro poznatim i ranije spomenutim hadisima, od kojih su:

Ebu Hurejre, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ فُضِّلْتُ عَلَى الْأَنْبِيَاءِ بِسِتٍّ أُعْطِيتُ جَوَامِعَ الْكَلِمِ وَنُصِرْتُ بِالرُّعْبِ وَأُحِلَّتْ لِيَ الْغَنَائِمُ وَجُعِلَتْ لِيَ الْأَرْضُ طَهُورًا وَمَسْجِدًا وَأُرْسِلْتُ إِلَى الْخَلْقِ كَافَّةً وَخُتِمَ بِيَ النَّبِيُّونَ (رواه مسلم والترمذي)

"Odlikovan sam nad ostalim Allahovim poslanicima, a.s., sa šest stvari: Data mi je rječitost u govoru, potpomognut sam strahom, dozvoljen mi je ratni plijen, zemlja mi je učinjena mjestom za klanjanje i čistom, poslan sam cijelom čovječanstvu i sa mnom je zapečaćeno poslanstvo."[3]

U drugom hadisu, koji također prenosi Ebu Hurejre, r.a., kaže se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Poslan sam sa rječitošću (sa malo riječi kažem puno), potpognut sam strahom i, dok sam jednom prilikom spavao, doneseni su ključevi zemaljskih riznica pa su stavljeni u moje ruke."[4]

Taj strah spominje se u Kur'anu, a.š., na nekoliko mjesta:

---

[1] Hadis bilježi Muslim (broj 70) *Kitabul-munafikin.*
[2] *Tehzibul-hasais*, str. 360
[3] Hadis bilježe Muslim, *Kitabul-mesadžid* 5/8 (5) i Tirmizi 5/160 (1594) *Kitabus-sijer.*
[4] Muttefekun alejhi.

Allah, dž.š., kaže:

﴿سَنُلْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ بِمَا أَشْرَكُوا بِاللَّهِ﴾ (سورة آل عمران ١٥١)

"Mi ćemo uliti strah u srca onih koji neće da vjeruju zato što druge Allahu ravnim smatraju..."[1]

Kada je Ebu Sufjan s mušricima nakon bitke na Uhudu krenuo nazad prema Mekki, u putu su se pokajali što nisu dokrajčili muslimane, pa su rekli: "Nismo dobro postupili! Pobijedili smo ih i poubijali osim malo onih koji su ostali živi. Hajde da se vratimo pa da ih sve pobijemo!" Kada su se odlučili na to Allah, dž.š., je u njihova srca ubacio strah te su odustali od te namjere.[2]

Na drugom mjestu u Kur'anu kaže se:

﴿إِذْ يُوحِي رَبُّكَ إِلَى الْمَلَائِكَةِ أَنِّي مَعَكُمْ فَثَبِّتُوا الَّذِينَ آمَنُوا سَأُلْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ فَاضْرِبُوا فَوْقَ الْأَعْنَاقِ وَاضْرِبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ﴾ (سورة الأنفال ١٢)

"Kad je Gospodar tvoj nadahnuo meleke: 'Ja sam s vama, pa učvrstite one koji vjeruju!' U srca nevjernika Ja ću strah uliti, pa ih vi po šijama udarite, i udarite ih po prstima."[3]

"A sljedbenike Knjige, koji su ih pomagali, iz utvrda njihovih je izveo, i strah u srca njihova ulio, pa ste jedne pobili, a druge zarobili."[4]

"On je prilikom prvog progonstva iz domova njihovih protjerao one sljedbenike Knjige koji nisu vjerovali. Vi niste mislili da će otići, a oni su mislili da će ih utvrde njihove od Allahove kazne odbraniti, ali im je Allahova kazna došla odakle se nisu nadali i On je u srca njihova strah ulio; vlastitim rukama i rukama vjernika svoje domove su rušili. Zato uzmite iz toga pouku, o vi koji ste obdareni!"[5]

U ovim ajetima govori se o pripadnicima židovskog plemena Benu Nedir, koji su protjerani zato što su pronevjerili ugovor na koji su se obavezali. Allah, dž.š. je u njihova srca ulio strah, time što je ubijen njihov vođa Ka'b ibn Ešref, koji je prevazišao svaku mjeru u uznemiravanju Allahovog Poslanika, s.a.v.s. Kurtubi, rahimehullah, kaže da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Potpomognut sam strahom na udaljenost od mjesec dana hoda...". Pa kada je Poslanik, s.a.v.s.,

---

[1] *Alu Imran*, 151.
[2] *Kurtubijev tefsir*, 4/150.
[3] *El-Enfal*, 12.
[4] *El-Ahzab*, 26.
[5] *El-Hašr*, 2.

potpomognut strahom na udaljenost mjesec dana hoda, kako da ne bude pomognut na udaljenosti jedne milje od Medine, gdje je bilo nastanjeno pleme Benu Nedir. I to je jedna od specifičnosti Muhammeda, s.a.v.s.'[1]

U vezi s tim je i spuštanje smirenosti (dar Allaha, dž.š.,) na Muhammeda, s.a.v.s.,[2] i njegove ashabe za vrijeme bitke, o čemu se govori u ovom kur'anskom ajetu:

﴿ثُمَّ أَنزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَنزَلَ جُنُودًا لَمْ تَرَوْهَا وَعَذَّبَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَذَلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ﴾ (سورة التوبة ٢٦)

"Zatim je Allah na Poslanika Svoga i na vjernike smirenost Svoju spustio, i poslao vojsku koju vi niste vidjeli i kaznio one koji su nijekali Allaha. To je bila kazna za nevjernike."[3]

To se desilo i u bici na Hunejnu, kada su mušrici u prvom naletu potisnuli muslimane. Nakon toga, Allah, dž.š. je na Svog Poslanika, s.a.v.s., i vjernike spustio smirenost i udaljio od njih strah, pa su se muslimani ohrabrili i krenuli u borbu protiv mušrika.[4]

47. NAJBOLJA GENERACIJA JE GENERACIJA MUHAMMEDOVIH, S.A.V.S., ASHABA

Generacija u kojoj je Muhammed, s.a.v.s., počeo sa poslaničkom misijom je najbolja od svih ranijih generacija, kao što je ta njegova generacija najbolja generacija od njegovog ummeta i od svih generacija koje su došle poslije njih.[5]

Na ovu Poslanikovu, s.a.v.s., specifičnost ukazuje nekoliko hadisa, od kojih ćemo spomenuti slijedeće:

Ebu Hurejre, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Poslan sam iz najboljih generacija od ljudi, generacija za generacijom, sve dok se nisam pojavio u generaciji u kojoj sam uistinu i bio."[6]

Abdullah ibn Mes'ud, r.a.,pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao:

---

[1] Kurtubijev tefsir, 18/4.
[2] *Nihajetus-sul*, str. 237.
[3] *Et-Tevbe*, 26.
[4] *Kurtubijev tefsir*, 8/65.
[5] *Mietu hasle*, str.46
[6] Hadis bilježi Buharija, *Kitabul-menakib*

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَيْرُ النَّاسِ قَرْنِي ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ (متفق عليه)

"Najbolja generacija ljudi je moja generacija, a zatim oni koji će doći poslije njih..."[1]

عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ سَأَلَ رَجُلٌ النَّبِيَّ صَلى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَيُّ النَّاسِ خَيْرٌ قَالَ الْقَرْنُ الَّذِي أَنَا فِيهِ ثُمَّ الثَّانِي ثُمَّ الثَّالِثُ (رواه مسلم)

Aiša, r.a., prenosi da je neki čovjek upitao Allahovog Poslanika, s.a.v.s: - Ko su najbolji ljudi? Poslanik odgovori: - Generacija ljudi u kojoj sam ja bio, zatim druga generacija iza njih, a zatim treća generacija."[2]

48. ALLAH, DŽ.Š., I NJEGOVI MELEKI SVJEDOČE MUHAMMEDU, S.A.V.S.

Kao znak posebne deredže (stepena) koju Muhammed, s.a.v.s., uživa kod Allaha, dž.š., je to da Allah, dž.š., i Njegovi meleki svjedoče da je Muhammedu, s.a.v.s., objavljena Knjiga sa istinom i da je on, s.a.v.s., poslan svim ljudima. Također da će Allah njegovu vjeru, kao jedinu sačuvanu, uzdići nad ostalim vjerama.[3]

Na ovo ukazuju slijedeći kur'anski ajeti, u kojim Allah, dž.š. kaže:

﴿لَكِنِ اللَّهُ يَشْهَدُ بِمَا أَنزَلَ إِلَيْكَ أَنزَلَهُ بِعِلْمِهِ وَالْمَلَائِكَةُ يَشْهَدُونَ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا﴾ (سورة النساء ١٦٦)

"Allah svjedoči da je istina ono što ti objavljuje, objavljuje ono što jedini On zna, a i meleki svjedoče; - a dovoljan je Allah kao svjedok."[4]

﴿وَأَرْسَلْنَاكَ لِلنَّاسِ رَسُولًا وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا﴾ (سورة النساء ٧٩)

"Mi smo te, kao poslanika, svim ljudima poslali, a Allah je dovoljan svjedok."[5]

[1] Muttefekun alejhi
[2] Hadis bilježi Muslim, broj: 216
[3] *Mietu hasle*, stre 45
[4] *En-Nisa'*, 166
[5] *En-Nisa'*, 79

﴿هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا﴾ (سورة الفتح ٧٩)

"On je poslao Poslanika Svoga s uputom i vjerom istinitom da bi je uzdigao iznad svih vjera. A Allah je dovoljan svjedok!"[1]

49. MUHAMMED, S.A.V.S., BIT ĆE SVJEDOK RANIJIM POSLANICIMA, A.S., KAO I SVOJIM SLJEDBENICIMA

Allah, dž.š., je Svoga poslanika Muhammeda, s.a.v.s., odlikovao time što ga je učinio svjedokom ranijim Allahovim poslanicima, a.s., a također ga je učinio svjedokom za svoje sljedbenike ili svjedokom protiv onih koji ga ne budu slijedili.[2]

Allah, dž.š., kaže:

﴿يَاأَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ۞ وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا﴾ (سورة الأحزاب ٤٥-٤٦)

"O Vjerovjesniče, Mi smo te poslali kao svjedoka i kao donosioca radosnih vijesti i kao poslanika koji opominje, da – po Njegovom naređenju – pozivaš k Allahu, i kao svjetiljku koja sija."[3]

﴿فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِيدٍ وَجِئْنَا بِكَ عَلَى هَؤُلَاءِ شَهِيدًا﴾ (سورة النساء ٤١)

"A šta će, tek, biti kada dovedemo svjedoka iz svakog naroda, a tebe dovedemo kao svjedoka protiv ovih?"[4]

"A šta će biti onoga Dana kad protiv svakog naroda dovedemo po jednog svjedoka, od njega samog, i tebe dovedemo kao svjedoka protiv ovih. Mi tebi objavljujemo Knjigu kao objašnjenje za sve i kao uputu i milost i radosnu vijest za one koji jedino u Njega vjeruju."[5]

"Allah vas je odavno muslimanima nazvao, i u ovom Kur'anu, da bi Poslanik bio svjedok protiv vas, i da biste vi bili svjedoci protiv ostalih ljudi."[6]

---

[1] *El-Feth*, 28
[2] *Mietu hasle*, str.57
[3] *El-Ahzab*, 45-46
[4] *En-Nisa'*, 41
[5] *En-Nahl*, 89
[6] *El-Hadž*, 78

50. MUHAMMEDOV, S.A.V.S., UMMET ĆE SVJEDOČITI RANIJIM POSLANICIMA, A.S.

Ovaj ummet, tj. Muhammedovi, s.a.v.s., sljedbenici, će svjedočiti ranijim poslanicima, a.s., da su dostavili objavu i izvršili zadaću kojom ih je Allah, dž.š., zadužio. Svakako da je to posebna počast koju je Allah, dž.š., ukazao Muhammedovim, s.a.v.s., sljedbenicima, a kako i ne bi kada se zna da je ovaj ummet, ummet pravednosti i srednjeg puta.[1]

Allah, dž.š., kaže:

﴿وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا﴾ (سورة البقرة ١٤٣)

"I tako smo od vas učinili pravednu zajednicu da budete svjedoci protiv ostalih ljudi, i da Poslanik bude protiv vas svjedok."[2]

﴿هُوَ سَمَّاكُمْ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلُ وَفِي هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ﴾ (سورة الحج ٧٨)

"...Allah vas je odavno muslimanima nazvao, i u ovom Kur'anu, da bi Poslanik bio svjedok protiv vas, i da biste vi bili svjedoci protiv ostalih ljudi."[3]

Allahov Poslanik, s.a.v.s., je ovu posebnost svoga ummeta pojasnio u hadisu koji prenosi Ebu Se'id el-Hudri, r.a., u kojem se kaže: "Nuh, a.s. će biti pozvan na Sudnjem danu, pa će reći: - Odazivam ti se Gospodaru moj! Tada će biti upitan: - Jesi li dostavio svome narodu ono čime si bio zadužen? On će reći da jeste. Tada će se njegovom narodu reći: - Je li vam dostavio objavu? Oni će reći: - Nije nam došao nikakav opominjač. Tada će se reći Nuhu, a.s.: Ko će ti svjedočiti? On će reći: - Svjedočiće mi Muhammed i njegov ummet. I oni će svjedočiti da im je dostavio objavu..."[4]

---

[1] *Mietu hasle*, str. 96

[2] *El-Bekare*, 143

[3] *El-Hadždž*, 78

[4] Hadis bilježi Buharija

51. PRIPADNICI MUHAMMEDOVOG, S.A.V.S., UMMETA SU ALLAHOVI, DŽ.Š., SVJEDOCI NA ZEMLJI

Od onoga čime je Allah, dž.š., počastio Muhammedov, s.a.v.s., ummet je da ih je učinio Svojim svjedocima na Zemlji pa Allah, dž.š., prima njihov govor i njihovo svjedočenje.[1]

عن أَنَسِ بْنِ مَالِك رَضِيَ اللهُ عَنْهُ يَقُولُ مَرُّوا بِجَنَازَةٍ فَأَثْنَوْا عَلَيْهَا خَيْرًا فَقَالَ النَّبِيُّ صَلى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَجَبَتْ ثُمَّ مَرُّوا بِأُخْرَى فَأَثْنَوْا عَلَيْهَا شَرًّا فَقَالَ وَجَبَتْ فَقَالَ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ مَا وَجَبَتْ قَالَ هَذَا أَثْنَيْتُمْ عَلَيْهِ خَيْرًا فَوَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ وَهَذَا أَثْنَيْتُمْ عَلَيْهِ شَرًّا فَوَجَبَتْ لَهُ النَّارُ أَنْتُمْ شُهَدَاءُ اللَّهِ فِي الْأَرْضِ (متفق عليه)

Na to ukazuje događaj koji prenosi Enes ibn Malik, r.a., da je jednom pronesena neka dženaza pored skupine ashaba i oni su je pohvalili. Na to je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Zagarantovano je! (Zaslužila je)" Zatim je pronesena druga dženaza o kojoj su se ashabi pogrdno izjasnili, na šta Poslanik, s.a.v.s., ponovo reče: "Zagarantovano je!" Omer, r.a., tada upita: - Šta znači to: "Zagarantovano je?" Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: - Dženazi koju ste pohvalili zagarantovan je Džennet, a onoj koju ste pokudili zagarantovan je Džehennem, jer vi ste Allahovi svjedoci na Zemlji."[2]

U drugoj Buharinoj predaji stoji da je Poslanik, s.a.v.s., rekao:

الْمُؤْمِنُونَ شُهَدَاءُ اللَّهِ فِي الْأَرْضِ (رواه البخاري)

"Vjernici su Allahovi svjedoci na Zemlji."

U Muslimovoj predaji se kaže da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Onaj kojeg ste pohvalili (za)dobio je Džennet a onaj kojeg ste pokudili (za)dobio je Džehennem, vi ste Allahovi svjedoci na Zemlji, vi ste Allahovi svjedoci na Zemlji, vi ste Allahovi svjedoci na Zemlji."

Ebu Hurejre, r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Meleki su Allahovi svjedoci na nebesima a vi ste Allahovi svjedoci na zemlji."[3]

---

[1] *Mietu hasle*, str.86

[2] Muttefekun alejhi a ovo je Buharina verzija.

[3] Hadis bilježi Nesai, *Kitabul-dženaiz*, *babus-sena'*.

Da se svjedočenje vjernika prima kod Allaha, dž.š., ukazuje i slijedeći hadis, koji prenosi Abdullah ibn Omer, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Kojem god muslimanu posvjedoče četvorica (pravednih i iskrenih) vjernika da je bio dobar vjernik, Allah će ga uvesti u Džennet. Mi smo tada rekli: - Pa je li dovoljno da budu trojica? On reče: - Mogu i trojica. Mi tada rekosmo: - Pa bi li mogla i dvojica? On reče: - Mogu i dvojica. A nismo ga pitali je li dovoljan jedan vjernik kao svjedok."[1]

52. PROSTOR KOJI JE IZMEĐU POSLANIKOVE, S.A.V.S., MINBERE I NJEGOVE KUĆE JE DŽENNETSKA BAŠČA A NJEGOV MINBER ĆE BITI KOD NJEGOVOG HAVDA KAO I KOD JEDNIH DŽENNETSKIH VRATA

Mnogo je hadisa koji govore o vrijednosti Poslanikove, s.a.v.s., minbere i prostora oko nje, kao i o mjestima gdje će se njegova minbera nalaziti na drugom svijetu.

Takođe treba napomenuti da je Allah, dž.š. počastio Svoga Poslanika Muhammeda, s.a.v.s., time što je jedan dio njegove džamije u Medini učinio džennetskom baščom, a to je prostor između njegove, s.a.v.s., kuće u kojoj je boravio i njegove minbere s koje je držao hutbu i druge govore. Na vrijednost i fadilet njegove minbere ukazuju slijedeći hadisi:

عَنْ عَبْدِاللَّهِ بْنِ زَيْدٍ الْمَازِنِيِّ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَا بَيْنَ بَيْتِي وَمِنْبَرِي رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ (متفق عليه)

Abdullah ibn Zejd el-Mazini, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Ono što je između moje kuće i moje minbere je jedna od džennetskih bašča."[2]

Uistinu, ko je imao čast i priliku da bar nekoliko trenutaka boravi u toj džennetskoj bašči "revdi mutahheri" imao je poseban osjećaj i osjetio je poseban užitak i zadovoljstvo.

U hadisima se, takođe, spominje da će njegova minbera biti postavljena nad njegovim havdom na Sudnjem danu.

---

[1] Pogledaj *Tehzibul-hasais*, str. 382

[2] Muttefekun alejhi

Ebu Hurejre, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika. s.a.v.s., da je rekao: "Ono što je između moje kuće i moje minbere je jedna od džennetskih bašča i moja minbera će biti postavljena pored moga havda (na Sudnjem danu)."[1]

Hadise u ovom značenju prenose i Alija, r.a., Ebu Seid el-Hudri, Abdullah ibn Omer, r.a., i drugi ashabi, a bilježe ih mnogi poznati autori hadiskih zbirki.

Također se u hadisu spominje da će se njegova, s.a.v.s., minbera nalaziti kod džennetskih vrata.[2] Taj hadis prenosi Sehl ibn Sead, r.a.,u kojem Allahov Polanik, s.a.v.s., kaže: "Moja minbera će biti pored jednih od džennetskih vrata."[3]

53. MUHAMMEDU, S.A.V.S., SU POKAZANI I IZLOŽENI RANIJI ALLAHOVI POSLANICI, A.S., I NJIHOVI SLJEDBENICI

Od specifičnosti kojima je odlikovan Allahov Poslanik, Muhammed, s.a.v.s., je i to da mu je Allah, dž.š., prikazao stanje svih ranijih Allahovih poslanika, a.s., i broj njihovih sljedbenika na Sudnjem danu. Od ranijih poslanika, a.s. neko će imati skupinu sljedbenika, neko manji neko veći broj, a biće i poslanika sa kojim neće biti nikog od njegovih sljedbenika.

Muhammedu, s.a.v.s., je taj prizor prikazan u snu, a snovi Allahovih poslanika, a.s., su jedan vid vahja/objave i po tom osnovu su istiniti.

Abdullah ibn Mes'ud, r.a., kaže: «Jedne noći smo dugo pričali sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., pa smo se razišli svojim kućama. Kada smo sutradan osvanuli otišli smo do Allahovog Poslanika, s.a.v.s., i on nam reče: 'Sinoć su mi izloženi i prikazani Allahovi poslanici sa svojim sljedbenicima, pa sam vidio da neko od njih ide a prate ga samo tri čovjeka od njegovog naroda; sa nekim od poslanika ide skupina, sa nekim desetak ljudi a bilo je poslanika sa kojim nije bio niko od sljedbenika...'"[4]

---

[1] Muttefekun alejhi

[2] *Tehzibul-hasais*, str. 396 i *Mietu hasle*, str. 73

[3] Hadis bilježi Ahmed 5/335, Taberani u *Velikom Mu'džemu* 5779 i Bejheki u *Sunenu* 5/247.

[4] Hadis bilježi Hakim u *Mustedreku* 4/577 i ocjenjuje ga kao sahih a to mišljenje potvrđuje i Zehebi.

عن ابن عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ النَّبِيُّ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عُرِضَتْ عَلَيَّ الْأُمَمُ فَأَخَذَ النَّبِيُّ يَمُرُّ مَعَهُ الْأُمَّةُ وَالنَّبِيُّ يَمُرُّ مَعَهُ النَّفَرُ وَالنَّبِيُّ يَمُرُّ مَعَهُ الْعَشَرَةُ وَالنَّبِيُّ يَمُرُّ مَعَهُ الْخَمْسَةُ وَالنَّبِيُّ يَمُرُّ وَحْدَهُ (متفق عليه)

Abdullah ibn Abbas, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Pokazani su mi raniji narodi, pa sam vidio da prolazi neko od poslanika, a.s. a za njim ide njegov narod, pa prolazi neki drugi poslanik a za njim ide skupina ljudi, pa za nekim od poslanika ide desetak ljudi, za nekim ide samo pet ljudi a ima i slučajeva da neki poslanik ide sam, bez sljedbenika..."[1]

54. MUHAMMED, S.A.V.S., ĆE IMATI NAJVIŠE SLJEDBENIKA NA SUDNJEM DANU

U usporedbi sa ranijim Allahovim poslanicima, a.s., i njihovim narodima i sljedbenicima, Muhammed, s.a.v.s., će imati najveći broj sljedbenika na Sudnjem danu. Jedan od razloga mnoštva njegovih sljedbenika je specifičnost Knjige koja mu je objavljena, kao što se naglašava u slijedećem hadisu, koji prenosi Ebu Hurejre, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَا مِنَ الْأَنْبِيَاءِ نَبِيٌّ إِلَّا وَقَدْ أُعْطِيَ مِنَ الْآيَاتِ مَا مِثْلُهُ آمَنَ عَلَيْهِ الْبَشَرُ وَإِنَّمَا كَانَ الَّذِي أُوتِيتُ وَحْيًا أَوْحَاهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَيَّ وَأَرْجُو أَنْ أَكُونَ أَكْثَرَهُمْ تَبَعًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ (متفق عليه)

"Nema ni jednog poslanika a da mu nisu dati znakovi (mu'džize) u koje su povjerovali njegovi sljedbenici. Ono što je meni dato kao mudžiza je (Kur'an) koji mi je Allah, dž.š., objavio, te se nadam da ću imati najviše sljedbenika na Sudnjem danu."[2]

Svaki od ranijih poslanika, a.s., je dobijao mu'džize koje su odgovarale vremenu i situaciji u kojoj se taj poslanik nalazio. Sihir je bio rasprostranjen u faraonovo vrijeme, pa je Musa'ova, a.s., mu'džiza bila štap koji se pretvorio u zmiju koja je pojela njihove čarolije. U vrijeme Isa'a, a.s., iscjeliteljstvo i liječništvo su dostigli svoj vrhunac, pa je

[1] Muttefekun alejhi

[2] Hadis je muttefekun alejhi, a ovo pomenuto je Buharina predaja.

njegova, a.s., mu'džiza u oživljavanju mrtvih i liječenju slijepih i gubavih odgovarala prilikama tog vremena. Sa mu'džizom poput Kur'ana nije došao ni jedan od ranijih poslanika i Kur'an je objavljen vahjom koji je donosio melek Džibril, a.s. Nije objavljivan ni u snu, niti ilhamom. Mu'džize ranijih poslanika, a.s., završavale su se u njihovom vremenu i važile su samo za one koji su ih vidjeli svojih očima, a mu'džiza Kur'ana traje i ostaje sve do Sudnjeg dana; svojim jezičkim stilom, sadržajem vijesti o ranijim narodima, kao i najavama svega onoga što će se dešavati do Sudnjeg dana. Također su ranije mu'džize gledane očima (kao što je Salihova, a.s., deva, Musa'ov, a.s., štap i sl.) i završavale su se smrću dotičnih poslanika, a Muhammedova, a.s., najveća i najjača mu'džiza, Kur'an, pored toga što se vidi ona se razumijeva pameću i nju vide i razumiju sve naredne generacije.[1]

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَا أَكْثَرُ الْأَنْبِيَاءِ تَبَعًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَأَنَا أَوَّلُ مَنْ يَقْرَعُ بَابَ الْجَنَّةِ (رواه مسلم)

Enes ibn Malik, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Ja ću, od svih ranijih poslanika, a.s., na Sudnjem danu imati veći broj sljedbenika i ja ću prvi pokucati na džennetska vrata."[2]

U drugom hadisu Enes, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Ni jednom od ranijih poslanika, a.s., nisu ljudi povjerovali kao što su meni povjerovali a bilo je poslanika kojima je povjerovao samo jedan čovjek."[3]

55. SPECIFIČNOST MUHAMMEDOVIH, S.A.V.S., MU'DŽIZA

Kada se govori o Muhammedovim, s.a.v.s., mu'džizama onda se time ne umanjuje vrijednost ranijih Allahovih poslanika, a.s., niti mu'džiza koje su njima date. Allah, dž.š., kaže: "Neke od tih poslanika odlikovali smo više nego druge."[4] Nema sumnje da je Muhammed, s.a.v.s., najodabraniji Allahov Poslanik, pa nije ni čudo što ga je Allah, dž.š., odlikovao mnogim vrlinama u odnosu na ranije poslanike, a.s.

Kada pogledamo slučaj Adema, a.s., i njegove žene Have, koja mu je bila saučesnik u grijehu na koji ih je šejtan navratio i to usporedimo sa

---

[1] Pogledaj *Fethul-Bari* 8/623
[2] Hadis bilježi Muslim 3/73, *Kitabul-iman.*
[3] Hadis bilježi Muslim 3/73, *Kitabul-iman.*
[4] *El-Bekare*, 253

Muhammedom, s.a.v.s., i njegovom ženom Hatidžom koja mu je bila podrška i pomoć u pokornosti Allahu, dž.š., vidimo prednost posljednjeg Allahovog Poslanika, Muhammeda, s.a.v.s., Nakon toga Adem, a.s., se iskreno pokajao, i neke riječi je od Gospodara svoga primio, pa mu je On oprostio[1], a Muhammedu, s.a.v.s., Uzvišeni Allah je oprostio sve grijehe i ranije i kasnije[2] što ukazuje na Allahovu, dž.š., neizmjernu milost i dobročinstvo prema Njegovom miljeniku. Ademova, a.s., mu'džiza, koja se desila sa melekima na nebesima, je u tome što je Adem, a.s., podučen imenima svih stvari[3] a Muhammedu, s.a.v.s., je data rječitost, tj. da sa malo riječi iskaže veliko značenje.[4]

Nuhova, a.s., mu'džiza je bila u pojavljivanju vode i potapanju nevjernika a jedna od Muhammedovih, s.a.v.s., mu'džiza je bila kišna dova koju je učio pa je tom kišom oživjelo zamrlo bilje.

Salihov, a.s., narod je zaklao devu koju im je Allah, dž.š., poslao kao mu'džizu, pa je to bio razlog da ih Allah, dž.š., uništi, dok su Muhammedovi, s.a.v.s., protivnici ranili svoga Poslanika, prebili mu zub i ubili njegovog amidžu, pa i pored toga što je bio u mogućnosti da im se osveti, Muhammed, s.a.v.s., im je sve to oprostio i ostavio ih da i dalje žive u Mekki.[5]

Od Davudovih, a.s. mu'džiza je bila i ta da su brda i planine skupa s njim slavile i hvalile Allaha, dž.š.,[6] a od Muhammedovih, s.a.v.s., mu'džiza je bilo da je hrana koju je jeo slavila Allaha, dž.š., i to slavljenje su čuli prisutni ashabi, r.a.[7]

Ta mu'džiza spominje se u hadisu koji prenosi Abdullah ibn Mes'ud, r.a., koji kaže: "Bili smo sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., na

---

[1] Allah, dž.š. kaže: "I Adem primi neke riječi od Gospodara svoga, pa mu On oprosti; On, doista prima pokajanje, On je milostiv." (El-Bekare, 37)

[2] Allah, dž.š. kaže: "Da bi ti Allah ranije i kasnije krivice oprostio, da bi blagodat Svoju tebi potpunom učinio, da bi te na pravi put uputio."(El-Feth, 2)

[3] Allah, dž.š. kaže: "I poući On Adema nazivima svih stvari, a onda ih predoči melekima i reče: Kažite Mi nazive njihove, ako istinu govorite! Hvaljen nek si! –rekoše oni- mi znamo samo ono čemu si nas Ti poučio; ti si Sveznajući i Mudri. O Ademe, - reče On- kaži im nazive njihove! I kad im on kaza njihove nazive, Allah reče: Zar vam nisam rekao da samo Ja znam tajne nebesa i Zemlje i da samo Ja znam ono što javno činite i ono što krijete!" (El-Bekare, 31-33)

[4] *Nihajetus-sul*, str. 169-171

[5] *Nihajetus-sul*, str. 175

[6] Allah, dž.š. kaže: "I potčinili smo planine i ptice da s Davudom Allaha hvale: to smo Mi bili kadri učiniti." (El-Enbija', 79)

[7] *Nihajetus-sul,* str. 177

putu pa nam je ponestalo vode i Poslanik, s.a.v.s., reče: -Potražite bar malo vode što je ostalo. Ashabi su donijeli neku posudu u kojoj je bilo sasvim malo vode. Poslanik je stavio ruku u tu posudu a zatim je rekao: -Hajde, uzmite berićetli vode a berićet je od Allaha, dž.š. Abdullah, r.a., dalje priča: -Tada sam vidio kako voda teče između njegovih, s.a.v.s., prstiju. Također smo mogli slušati kako hrana koju smo jeli slavi Allaha, dž.š."[1]

Od Sulejmanovih, a.s. mu'džiza je vjetar koji mu je Allah, dž.š., potčinio, kao i džini koji su ga slušali i izvršavali njegove naredbe,[2] a slična tome je i Muhammedova, s.a.v.s., mu'džiza koja mu je data u bitci na Hendeku, kada je Allah, dž.š., poslao snažan vjetar koji je poizvrtao neprijateljske šatore, posude sa hranom i toliko zastrašio neprijateljsku vojsku da su se razbježali i odustali od opsjedanja grada Medine.[3]

Dok je Sulejmanu, a.s. na usluzi, u događaju sa Belkisom, bila ptica hudhud (pupavac),[4] Muhammedu, s.a.v.s., u bici protiv izdajničkog plemena Benu Kurejze, na usluzi je bio melek Džibril, a.s. Džibril, a.s., je otišao prije Muhammeda, s.a.v.s., prema ovom plemenu da bi u njihova srca ubacio strah od muslimanske vojske.

Taj slučaj prenosi Aiša, r.a., koja kaže: Kada se Allahov Poslanik, s.a.v.s., vratio sa bitke na Hendeku, došao je kući, odložio oružje i okupao se. Tada je došao Džibril, a.s., i rekao: -Ti si, Muhammede, već odložio oružje, a tako mi Allaha, mi (meleki) još nismo odložili oružje. Povedi vojsku prema njima! Poslanik ga upita: -Prema kome? Džibril mu reče: -Prema plemenu Beni Kurejza. Pa je Poslanik, s.a.v.s., pozvao vojsku i otišao prema tom plemenu."[5]

---

[1] Hadis bilježi Buhari

[2] Allah, dž.š. kaže: "I Mi smo dali da mu služe: vjetar – koji je prema zapovijedi njegovoj blago puhao onamo kuda je on htio – i šejtani, sve graditelji i gnjurci i drugi u bukagije okovani." (sura Sad, 36-38)

[3] Allah, dž.š. kaže: "O vjernici, sjetite se Allahove milosti prema vama kad su do vas vojske došle, pa smo Mi protiv njih vjetar poslali, i vojske koje vi niste vidjeli – a Allah dobro vidi šta vi radite- kad su vam došle i odozgo i odozdo, a duša došla do grkljana, i kad ste o Allahu svašta pomišljali, - tada su vjernici bili u iskušenje stavljeni i ne mogu biti gore uznemireni." (El-Ahzab, 9-11)

[4] O tom slučaju Allah, dž.š. kaže: "I on (Sulejman, a.s.) izvrši smotru ptica, pa reče: Zašto ne vidim pupavca, da nije odsutan. Ako mi ne donese valjano opravdanje, teškom ću ga kaznom kazniti ili ću ga zaklati!...(En-Neml, 20-21)

[5] Ovo je Buharijina verzija hadisa. U knjigama koje detaljnije govore o ovom događaju se kaže da je Džibril rekao da ode prije Muhammeda, da u srca Allahovih

Također, ako je Sulejman, a.s. na svojoj prostirci uzdignut do nekih visina, Muhammed, s.a.v.s., je u Noći mi'radža uzdignut do Sidretul-munteha'a.

Jedna od Musaovih, a.s., mu'džiza je pretvaranje njegovog štapa u zmiju koja je progutala ono što su čarobnjaci napravili, a jedna od Muhammedovih, s.a.v.s., mu'džiza je grana drveta koju je dodao Ukašu i Abdullahu ibn Džahšu, r.a.,i ta se grana u njihovim rukama pretvorila u britku sablju.[1]

Također, se Musaova, a.s. mu'džiza razdvajanja mora desila na zemlji, a Muhammedova, s.a.v.s., mu'džiza, razpuknuća Mjeseca se desila na nebesima.

56. RASPUKNUĆE MJESECA

Jedna od Muhammedovih, s.a.v.s., mu'džiza je raspuknuće Mjeseca koje se desilo u Mekki, kada su Kurejšije tražile od Muhammeda, s.a.v.s., da im pokaže neki znak i dokaz iskrenosti njegovog poslanstva.

Taj događaj se pominje u Kur'anu, a.š, gdje Allah, dž.š., kaže:

﴿اقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ ۝ وَإِنْ يَرَوْا آيَةً يُعْرِضُوا وَيَقُولُوا سِحْرٌ مُسْتَمِرٌّ ۝ وَكَذَّبُوا وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ وَكُلُّ أَمْرٍ مُسْتَقِرٌّ﴾ (سورة القمر ١-٣)

"Bliži se Čas i Mjesec se raspolutio! a oni, uvijek kada vide čudo, okreću glave i govore; 'Čarolija neprestana!' Oni ne vjeruju i povode se za prohtjevima svojim, a sve je već određeno."[2]

Enes, r.a., kaže: "Mekkelije su tražile od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da im pokaže neki znak (mu'džizu) pa im je on pokazao raspuknuće Mjeseca."[3]

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ انْشَقَّ الْقَمَرُ وَنَحْنُ مَعَ النَّبِيِّ صلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِمِنًى حَتَّى ذَهَبَتْ فِرْقَةٌ مِنْهُ خَلْفَ الْجَبَلِ قَالَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اشْهَدُوا (متفق عليه)

---

neprijatelja ubaci strah. Inače je ovo pleme izdalo muslimane u toku bitke na Hendeku, kršeći pri tome ugovor koji su sa muslimanima potpisali.

[1] *Nihajetus-sul*, str. 181

[2] *El-Kamer*, 1-3

[3] Muttefekun alejhi, a ovo pomenuto je Buharina verzija.

Abdullah ibn Mes'ud, r.a., kaže: "Dok smo bili sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., na Mini, Mjesec se raspolovio na dva dijela, pa je jedan dio bio iza brda a drugi ispred tog brda, i Poslanik, s.a.v.s., nam reče: 'Budite svjedoci!"[1]

Džubejr ibn Mut'im, r.a., kaže: "Raspuknuo se Mjesec u vrijeme Allahovog Poslanika, s.a.v.s., pa je bila jedna polovina na jednom, a druga na drugom brdu, te su neki ljudi rekli: -Muhammed nas je opčarao! Drugi rekoše: -Ako je mogao opčarati nas, nije mogao opčarati sve ljude koji su to vidjeli."[2] U drugoj predaji se još dodaje da su ljudi iz drugih krajeva dolazili i govorili im da su i oni toga dana, također to vidjeli, a ovi im nisu vjerovali.[3]

57. MUHAMMED, S.A.V.S., JE MOGAO VIDJETI ONO ŠTO JE IZA NJEGOVIH LEĐA KAO ŠTO VIDI ONO ŠTO JE ISPRED NJEGA

Allah, dž.š., je, između ostalog, odlikovao Muhammeda, s.a.v.s., takvom sposobnošću da je mogao vidjeti ono što se nalazilo iza njegovih leđa. Na to ukazuje slijedeći hadis koji prenosi Ebu Hurejre, r.a., a u kome se kaže da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao:

عنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ هَلْ تَرَوْنَ قِبْلَتِي هَا هُنَا فَوَاللَّهِ مَا يَخْفَى عَلَيَّ خُشُوعُكُمْ وَلَا رُكُوعُكُمْ إِنِّي لَأَرَاكُمْ مِنْ وَرَاءِ ظَهْرِي (متفق عليه)

"Tako mi Allaha, vi od mene ne možete sakriti svoju skrušenost u namazu niti svoje ruku'e, jer ja vas, uistinu, vidim iza svojih leđa."[4]

U drugoj predaji ovog hadisa se kaže: "Jednoga dana je Allahov Poslanik, s.a.v.s., sa nama klanjao namaz, pa kada je predao selam rekao je jednom od ashaba: 'O čovječe, zar ne znaš lijepo klanjati? Pa zar onaj koji klanja ne vodi računa kako obavlja svoj namaz? Svako klanja zbog sebe, a tako mi Allaha, ja zaista vidim iza sebe kao što vidim ispred sebe."

Enes ibn Malik, r.a.,pripovijeda da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., jednom prilikom klanjao s njima namaz pa se popeo na minberu i govorio o načinu obavljanja namaza i kako se obavlja ruku' a zatim je rekao: "Ja vas iza svojih leđa vidim isto kao što vas vidim ispred sebe."

[1] Muttefekun alejhi, a ovo pomenuto je Muslimova verzija.
[2] Hadis bilježi Tirmizi, broj: 2182, Ahmed 4/82 i Ibn Hibban.
[3] To je dodatak kod Rezina. Pogledaj *Mietu hasle*, str. 49.
[4] Muttefekun alejhi, a pomenuto je Muslimov rivajet.

Ahmed ibn Hanbel, Nevevi i ostali učenjaci kažu da je jedna od mu'džiza kojom je Allah, dž.š. obdario Muhammeda, s.a.v.s., to da je, uistinu, mogao da vidi iza svojih leđa kao što vidi ispred sebe.[1]

58. ALLAHOV POSLANIK, MUHAMMED, S.A.V.S., BI ZANOĆIO GLADAN, A OSVANUO SIT

Od specifičnosti kojima je odlikovan Allahov Poslanik, Muhammed, s.a.v.s., je i to da je zanoćivao gladan a osvanjivao sit. Tu specifičnost pominje hafiz Es-Sujuti, rahimehullah, u knjizi "El-hasaisul-kubra"[2]

Također se spominje da Allahovog Poslanika, s.a.v.s., niko nije mogao pobijediti u hrvanju i drugim borilačkim vještinama.

59. MUHAMMEDU, S.A.V.S., JE POKAZANO NEŠTO OD NEVIDLJIVIH / GAJB STVARI

Za razliku od ranijih Allahovih poslanika, a.s. Muhammeda, s.a.v.s., je Allah, dž.š., obavijestio o mnogim događajima koji će se desiti prije Sudnjeg dana i pokazao mu dosta prizora koji će se dešavati na Sudnjem danu pa sve dok džennetlije ne uđu u Džennet, a džehennemlije u Džehennem.

Od tih događaja su mali i veliki predznaci Sudnjeg dana, od kojih su pojava Dedždžala, kao i iskušenja i poteškoće u koje će zapasti islamski ummet.

عن أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا مِنْ نَبِيٍّ إِلَّا وَقَدْ أَنْـــذَرَ أُمَّتَهُ الْأَعْوَرَ الْكَذَّابَ أَلَا إِنَّهُ أَعْوَرُ وَإِنَّ رَبَّكُمْ لَيْسَ بِأَعْوَرَ وَمَكْتُوبٌ بَيْنَ عَيْنَيْهِ "ك ف ر"

(متفق عليه)

Enes, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Nema ni jednog Poslanika, a.s., a da nije upozorio svoj narod na iskušenja Dedžalom. Znajte da je Dedžal slijep a vaš Gospodar nije slijep. Na njegovom čelu piše 'kafir' (i to će moći pročitati i pismeni i nepismeni)."[3]

---

[1] *Mietu hasle*, str. 50

[2] Pogledaj *Tehzibul-hasais*, str. 362

[3] Muttefekun alejhi

عن عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قال قَامَ فِينَا النَّبِيُّ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَقَامًا فَأَخْبَرَنَا عَنْ بَـــدْءِ الْخَلْقِ حَتَّى دَخَلَ أَهْلُ الْجَنَّةِ مَنَازِلَهُمْ وَأَهْلُ النَّارِ مَنَازِلَهُمْ حَفِظَ ذَلِكَ مَنْ حَفِظَهُ وَنَسِيَهُ مَنْ نَسِيَهُ (رواه البخاري)

Omer, r.a.,kaže: "Jednom prilikom nam je Allahov Poslanik, s.a.v.s., počeo govoriti pa nas je obavijestio o početku stvaranja i govorio nam o svemu što će se desiti pa sve dok džennetilije ne uđu u Džennet a džehennemlije u Džehennem. Taj njegov govor je neko zapamtio a neko zaboravio."[1]

Koliko dugo im je Allahov Poslanik, s.a.v.s., tom prilikom govorio pojašnjava nam izreka Amra ibn Ahtaba, r.a., koji kaže: "Jednog dana nam je Allahov Poslanik, s.a.v.s., klanjao sabah namaz pa se popeo na minberu i govorio sve dok nije nastupilo vrijeme podne namaza. Sišao je i klanjao te se ponovo popeo i govorio sve do ikindije. Sišao je da klanja ikindiju i ponovo se popeo i govorio sve do zalaza sunca i obavijestio nas o svemu što se desilo i što će se dešavati do Sudnjeg dana, to najbolje zna onaj ko je to najbolje zapamtio."[2]

عَنْ حُذَيْفَةَ أَنَّهُ قَالَ أَخْبَرَنِي رَسُولُ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِمَا هُوَ كَائِنٌ إِلَى أَنْ تَقُومَ السَّاعَةُ فَمَا مِنْهُ شَيْءٌ إِلَّا قَدْ سَأَلْتُهُ إِلَّا أَنِّي لَمْ أَسْأَلْهُ مَا يُخْرِجُ أَهْلَ الْمَدِينَةِ مِنَ الْمَدِينَةِ (رواه مسلم)

Huzejfe, r.a.,kaže: "Allahov Poslanik, s.a.v.s., me obavijestio o svemu što će se desiti do Sudnjeg dana i ja sam ga o svemu tome pitao, samo što ga nisam upitao o tome šta će stanovnike Medine istjerati iz Medine."[3]

60. BROJ I VRSTE ŠEFA'ATA KOJI SU DATI MUHAMMEDU, S.A.V.S.

Posljednji Allahov Poslanik, Muhammed, s.a.v.s., počašćen je sa nekoliko vrsta šefa'ata. Neki učenjaci kažu da ima čak trinaest vrsta šefa'ata. U nekim od tih šefa'ata učestvovaće i drugi ljudi, bilo od njegovog ummeta ili od sljedbenika ranijih Allahovih poslanika, a.s.

---

[1] Hadis bilježi Buhari.
[2] Hadis bilježi Muslim, *Kitabul-fiten*, broj 15.
[3] Zabilježio ga je Muslim.

Šefa'at koji je dat Muhammedu, s.a.v.s., a nije dat ranijim poslanicima, glavni šefa'at je na Sudnjem danu, tj. zauzimanje kod Allaha, dž.š., da što prije počne obračun sa Svojim robovima i da se ljudi poštede poteškoće stajanja na Sudnjem danu.

Vrste šefa'ata

Neki od Muhammedovih, s.a.v.s., šefa'ata su: zauzimanje da iz vatre bude izveden svako u čijem srcu bude bar malo imana; zatim zauzimanje za počinioce malih i velikih grijeha; zatim, zauzimanje koje neće biti odbijeno; zauzimanje za neke ljude da uđu u Džennet bez polaganja računa; zauzimanje da bude zaštićen od vatre musliman koji je zaslužio Džehennem; zauzimanje za bolje deredže stanovnicima Dženneta; zauzimanje da se nevjernicima u Džehennemu ublaži kazna i tome slično.

Ebu Musa i Muaz ibn Džebel, r.a.,prenose da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَتَانِي آت مِنْ عِنْدِ رَبِّي فَخَيَّرَنِي بَيْنَ أَنْ يُدْخِلَ نِصْفَ أُمَّتِي الْجَنَّةَ وَبَيْنَ الشَّفَاعَةِ فَاخْتَرْتُ الشَّفَاعَةَ وَهِيَ لِمَنْ مَاتَ لَا يُشْرِكُ بِاللَّهِ شَيْئًا

(حديث صحيه، رواه أحمد وابن ماجه وغيرهما)

"Moj Gospodar mi je dao da izaberem: ili da pola mog ummeta uđe u Džennet ili da mi dadne šefa'at/zauzimanje, pa sam ja izabrao šefa'at, a to je za one koji nisu Allahu, dž.š. pripisivali druga (činili širk)."[1]

Glavni šefa'at se spominje u sljedećem hadisu koji prenosi Džabir ibn Abdullah, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao:

عن جَابِرِ بْنِ عَبْدِاللَّهِ أَنَّ النَّبِيَّ صَلى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ أُعْطِيتُ خَمْسًا لَمْ يُعْطَهُنَّ أَحَدٌ قَبْلِي نُصِرْتُ بِالرُّعْبِ مَسِيرَةَ شَهْرٍ وَجُعِلَتْ لِيَ الْأَرْضُ مَسْجِدًا وَطَهُورًا فَأَيُّمَا رَجُلٍ مِنْ أُمَّتِي أَدْرَكَتْهُ الصَّلَاةُ فَلْيُصَلِّ وَأُحِلَّتْ لِيَ الْمَغَانِمُ وَلَمْ تَحِلَّ لِأَحَدٍ قَبْلِي وَأُعْطِيتُ الشَّفَاعَةَ وَكَانَ النَّبِيُّ يُبْعَثُ إِلَى قَوْمِهِ خَاصَّةً وَبُعِثْتُ إِلَى النَّاسِ عَامَّةً (متفق عليه)

“Dato mi je petero što nije dato nijednom od poslanika prije mene: potpomognut sam strahom na udaljenosti mjesec dana hoda i zemlja mi je učinjena mjestom za klanjanje i čistom - pa gdje god nekog iz moga ummeta zatekne namaz, neka klanja. Dozvoljen mi je ratni plijen a nije

[1] Hadis je sahih, a bilježe ga Ahmed 4/404, Ibn Madže br. 4311 i drugi.

bio dozvoljen nikome prije mene, dat mi je šefa'at (zauzimanje) i raniji poslanici slani su svako svome narodu a ja sam poslan cijelom čovječanstvu."[1]

Naredni hadis još detaljnije opisuje taj glavni šefa'at koji je dat Muhammedu, s.a.v.s.

Ebu Hurejre, r.a.,kaže: „Jednom prilikom bili smo na gozbi sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., On je volio jesti ovčiju plećku, i kada mu je dadoše, on je zagrize i reče: 'Ja sam prvak ljudi na Sudnjem danu. A znate li zbog čega? Allah će sakupiti prijašnje i potonje narode na jednom mjestu, tako da će ih jedan čovjek moći pregledati i dozvati. Sunce će se nisko spustiti, pa će ljudi, zbog vrućine, zapasti u nesnošljivu muku i brigu. Ljudi će povikati: 'Zar ne vidite u šta ste zapali i šta vas je zadesilo? Zar nećete potražiti nekoga da se za nas zauzme kod Gospodara?' Tada će reći jedni drugima: 'Potražite našeg oca Adema!' Doći će Ademu, a.s., i reći: 'Ti si otac čovječanstva, Allah te je svojom rukom stvorio, u tebe je život udahnuo, naredio je melekima da ti učine sedždu i nastanio te u Džennetu, pa se zauzmi za nas kod svoga Gospodara! Zar ne vidiš u šta smo zapali i šta nas je snašlo?' On će reći: Allah se danas rasrdio kao nikada prije ni poslije. Zabranio mi je da se približim drvetu, a ja sam prekršio zabranu. Ah, moje brige! Moje brige! Moje brige! Idite nekome drugome, idite Nuhu!'

Kada dođu Nuhu, a.s., reći će mu: 'O Nuh! Ti si prvi poslanik na Zemlji. Allah te ja nazvao zahvalnim robom, pa se zauzmi za nas kod svog Gospodara! Zar ne vidiš u šta smo zapali i šta nas je zadesilo?' Nuh, a.s., će reći: Moj Gospodar se danas rasrdio kao što nije nikada prije ni poslije. Učio sam dovu, pa sam prokleo svoj narod. Ah, moje brige! Moje brige! Moje brige! Idite nekome drugom, idite Ibrahimu!'

Kada dođu Ibrahimu, a.s., reći će mu: 'Ti si Allahov Poslanik i Njegov prijatelj na Zemlji. Zauzmi se za nas kod svog Gospodara! Zar ne vidiš u šta smo zapali i šta nas je zadesilo? 'Moj Gospodar se danas rasrdio kao što nije nikada prije ni poslije. Ja sam za života tri puta slagao! Ah, moje brige! Moje brige! Moje brige! Idite nekome drugom, idite Musa'u, reći će Ibrahim, a.s.

Kada dođu Musa'u, reći će mu: 'Ti si Allahov Poslanik, odlikovao te je nad ostalim ljudima Svojim poslanstvom i govorom. Zauzmi se za nas kod svog Gospodara! Zar ne vidiš u šta smo zapali?' 'Moj Gospodar se

[1] Muteffekun alejhi

danas rasrdio kao što nije nikada prije ni poslije. Ubio sam čovjeka, a to mi nije bilo naređeno! Ah, moje brige! Moje brige! Moje brige! Idite nekome drugom, idite Isau, reći će Musa, a.s.

Kada dođu Isau, a.s., reći će mu: 'Isa, ti si Allahov Poslanik i Allahova riječ, kojom je On život udahnuo u Merjemu. Iz bešike si razgovarao s ljudima. Zauzmi se za nas kod svoga Gospodara! Zar ne vidiš u što smo zapali? 'Moj Gospodar se danas rasrdio kao što nije nikad prije ni poslije. (Isa, a.s. nije spomenuo nijedan svoj grijeh.) Ah, moje brige! Moje brige! Moje brige! Idite nekom drugom, idite Muhammedu, a.s.!', reći će Isa, a.s."

U drugoj predaji se dodaje: "Kada mi dođu, reći će mi: 'Muhammede, ti si Allahov Poslanik i pečat vjerovjesnicima! Allah ti je oprostio sve ranije i kasnije grijehe. Zauzmi se za nas kod svog Gospodara! Zar ne vidiš u šta smo zapali?'

Tada ću doći ispod Arša i pasti ničice na sedždu pred Gospodarom. Zatim će me nadahnuti zahvalom i pohvalom kojom nikad nikoga prije nije nadahnuo, i reći mi: 'Muhammede, podigni glavu. Zamoli, daće ti se! Zauzimaj se (traži šefa'at), zauzimanje će ti biti primljeno! 'Podignut ću glavu i reći: 'Moj ummet, Gospodaru! Moja briga!' 'Muhammede', reći će mi, 'uvedi iz svog ummeta u Džennet, na desna džennetska vrata, one koji neće polagati račun, a na druga džennetska vrata će ulaziti preostali, zajedno sa drugim narodima.' 'Tako mi Allaha u Čijoj ruci je moja duša, džennetska vrata su široka koliko od Meke do Hedžera (u Bahrejnu), ili koliko od Meke do Busre (u Siriji).»[1]

61. MUHAMMED, S.A.V.S., PRVI ĆE ČINITI ŠEFA'AT/ZAUZIMANJE I PRVO NJEMU ĆE TO BITI DOZVOLJENO

Allah, dž.š., je odredio da Njegov posljednji poslanik Muhammed, s.a.v.s., bude prvi ko će se zauzimati za ljude na Sudnjem danu, prije polaganja računa. On će se, takođe, zauzimati za ljude u Džennetu. Tu mu prednost i vrlinu priznaju svi ljudi pa čak i raniji poslanici, a.s.[2]

Brojni su hadisi koji govore o Muhammedovom, s.a.v.s., šefa'atu, kako onom prije polaganja računa, tako i onom u Džennetu. Neki od tih

---

[1] Muttefekun alejhi
[2] *Mietu hasle,* str. 69

hadisa su već spominjani u prethodnim poglavljima, a ovdje ćemo pomenuti slijedeće:

عن أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَا سَيِّدُ وَلَدِ آدَمَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَأَوَّلُ مَنْ يَنْشَقُّ عَنْهُ الْقَبْرُ وَأَوَّلُ شَافِعٍ وَأَوَّلُ مُشَفَّعٍ (رواه مسلم)

Ebu Hurejre, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Ja sam poglavar ljudi (na Sudnjem danu), moj kabur će se prvi otvoriti (tj. ja ću prvi biti proživljen), ja ću biti prvi koji će se zauzimati i kome će zauzimanje biti odobreno."[1]

Enes ibn Malik, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao:

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَا أَوَّلُ النَّاسِ يَشْفَعُ فِي الْجَنَّةِ وَأَنَا أَكْثَرُ الْأَنْبِيَاءِ تَبَعًا (رواه مسلم)

"Ja ću se od ljudi prvi zauzimati u Džennetu i ja ću od svih poslanika imati najviše sljedbenika."[2]

U drugoj predaji ovog hadisa se kaže: "Ja sam prvi zauzimač / šefa'adžija u Džennetu."

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَا سَيِّدُ وَلَدِ آدَمَ وَلَا فَخْرَ... وَأَنَا أَوَّلُ شَافِعٍ وَأَوَّلُ مُشَفَّعٍ وَلَا فَخْرَ... (حديث صحيح، رواه أحمد والترمذي وابن ماجه)

Ebu Seid el-Hudri, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Ja sam prvak ljudi, al' to ne kažem hvaleći se... ja ću se prvi zauzimati i meni će prvom zauzimanje biti odobreno, al' to ne govorim iz ponosa niti hvaleći se..."[3]

62. MUHAMMED, S.A.V.S., PRVI ĆE OBRADOVATI LJUDE ALLAHOVOM, DŽ.Š., MILOŠĆU

Na dan kada ljudi budu proživljeni i sakupljeni na jedno mjesto radi polaganja računa, svi će se, u strahu i beznađu, obraćati Muhammedu, s.a.v.s., moleći ga za šefa'at. Među njima će svakako biti i raniji poslanici, a.s., na što ukazuju naredni hadisi:

[1] Hadis je zabilježio Muslim.
[2] Hadis je zabilježio Muslim.
[3] Hadis je sahih, a zabilježili su ga Ahmed, Tirmizi (3048) i Ibn Madže (4308).

Enes ibn Malik, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Dok ja budem stajao iščekujući svoj ummet da pređe preko Sirat-ćuprije, doći će mi Isa, a.s., i reći: -Muhammede, evo došli su poslanici koji su se okupili oko tebe i mole Allaha, dž.š., da počne sa obračunom (razvrstavanjem ljudi) onako kako Allah, dž.š., odredi. Ljudi su zapali u teško stanje, guše se u znoju; vjernici imaju osjećaj kao da su prehlađeni a nevjernike obuzimaju smrtne muke. Tada Muhammed, s.a.v.s., reče: - O Isa, sačekaj tu dok se ne vratim. Tada će Muhammed, s.a.v.s., otići i stati ispod Arša (Allahovog prijestolja) i biće primljen tako, kako nije primljen i dočekan ni najodabraniji melek, niti najpriznatiji poslanik. Tada će Allah, dž.š., narediti Džibrilu i reći mu: - Idi do Muhammeda i reci mu neka digne glavu i traži šta hoće, biće mu dato, i neka čini šefa'at koji će mu biti odobren! Tada Muhammed, s.a.v.s., reče: - I ja ću se tada zauzimati za svoj ummet..."[1]

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَا أَوَّلُ النَّاسِ خُرُوجًا إِذَا بُعِثُوا وَأَنَا خَطِيبُهُمْ إِذَا وَفَدُوا وَأَنَا مُبَشِّرُهُمْ إِذَا أَيِسُوا ...

(حديث حسن، رواه الترمذي والدارمي)

Enes ibn Malik, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Ja ću od ljudi biti prvi proživljen, ja ću biti zagovornik za njih kada mi dođu i ja ću ih obradovati kada počnu gubiti nadu..."[2]

63. ALLAH, DŽ.Š., ĆE MUHAMMEDA, S.A.V.S., NADAHNUTI ZAHVALOM I POHVALOM KOJOM NIJE POČASTIO NIKOG OD SVOJIH MILJENIKA, NI PRIJE NI POSLIJE TOGA

Kada Allahov Poslanik, Muhammed, s.a.v.s., padne ničice na sedždu pred Aršom, tada će ga Allah, dž.š., nadahnuti posebnom vrstom zahvale i dove koju će uputiti Allahu, dž.š. Takvom zahvalom i dovom Allah, dž.š., nije počastio, niti nadahnuo ni jednog od ljudi, prije toga, niti poslije toga, pa čak ni jednog od ranijih Allahovih poslanika, a.s.

Na to ukazuju slijedeći hadisi:

Ebu Hurejre, r.a., kaže: "Jednoga dana Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., je doneseno meso, pa je uzeo prednju nogu - koja mu je inače bila najdraža - zagrizao je i rekao: - Ja sam poglavar ljudi na Sudnjem danu...

[1] Hadis je sahih, a zabilježio ga je Ahmed u *Musnedu* 3/187.

[2] Hadis je hasen, zabilježili su ga Tirmizi (3610) i Darimi (50).

(dalje se u hadisu kaže): pa ću doći pred Arš i pasti na sedždu svome Gospodaru, pa će me Allah nadahnuti zahvalom i lijepim spominjanjem koje nije dao nikome prije mene, zatim će mi reći: - O Muhammede, digni glavu i traži, daće ti se, čini šefa'at i bit će primljen..."[1]

Ebu Bekr Es-Siddik, r.a., kaže: "Jednoga dana Allahov Poslanik, s.a.v.s., je klanjao sabah namaz, pa je sjedio na svom mjestu sve dok sunce nije izišlo (nastupilo vrijeme duha-namaza). Tada se Poslanik nasmijao, zatim ponovo sjeo na svoje mjesto i tako ostao sve dok nije klanjao podne, ikindiju i akšam ne govoreći ni s kim od prisutnih. Kada je klanjao jaciju ušao je u svoju kuću a ljudi tada rekoše Ebu Bekru: -Zar nećeš upitati Allahovog Poslanika, s.a.v.s., o njegovom današnjem postupku, jer tako nikada ranije nije postupio? Ebu Bekr, r.a., je o tome upitao Allahovog Poslanika, pa mu on odgovori: - Jeste, danas mi je pokazano sve ono što će se desiti na dunjaluku i na Sudnjem danu, kada se svi ljudi sakupe na jedno mjesto..." Zatim je spomenuo kako će ljudi tražiti od ranijih poslanika, a.s. da se za njih zauzimaju... (pa je dalje Ebu Bekr rekao): "...i krenuće Muhammed, s.a.v.s., da padne na sedždu pa će ga Džibril, a.s., uzeti ispod pazuha i tada će ga Allah nadahnuti dovom kakvom nije nadahnuo nikog od ljudi..."[2]

Enes ibn Malik, r.a., kaže: "Allah, dž.š., će učiniti da Sudnji dan bude tako dug, pa će ljudi jedni drugima reći: - Idemo do Adema, a.s., prvog čovjeka na Zemlji pa neka se on zauzme za nas kod našeg Gospodara da počne obračun... (hadis se nastavlja dalje a u njemu se, između ostalog i ovo kaže:) ...pa ću ja pasti na sedždu, zahvaliti se svome Gospodaru zahvalom i spomenuti ga spomenom kako ga niko, ni prije ni kasnije, nije spomenuo. Tada će mi moj Gospodar reći: - Digni glavu i reci što hoćeš, bićeš saslušan, traži što hoćeš, biće ti dato, čini šefa'at i to će biti primljeno..."[3]

64. MUHAMMEDOVI, S.A.V.S., SLJEDBENICI ĆE SE ZAUZIMATI ZA DRUGE LJUDE

U sklopu onoga čime je Allah, dž.š., počastio Svoga poslanika, Muhammeda, s.a.v.s., je i to da će se njegovi sljedbenici zauzimati za

[1] Muttefekun alejhi, a ovdje je spomenuta Muslimova verzija.
[2] Hadis je pouzdan a zabilježili su ga Ahmed, Ebu Je'ala i Bezzar.
[3] Hadis je zabilježio Ahmed, a slična verzija se nalazi kod Buharije i Muslima.

veliki broj drugih ljudi kako bi ušli u Džennet. O tom zauzimanju se govori u narednim hadisima:

Abdullah ibn Šekik, rahimehullah, kaže: Bio sam sa skupinom ljudi u Jerusalemu pa jedan od njih reče: Čuo sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Zauzimanjem (šefa'atom) jednog čovjeka od moga ummeta ući će u Džennet više ljudi nego što ih ima u plemenu Beni Temim. Tada neko upita: - Je li to pored tvog šefa'ata, Allahov Poslaniče? - Jeste, pored mog šefa'ata - odgovori Allahov Poslanik." Abdullah ibn Šekik nastavi: - Kada je taj čovjek ustao i krenuo, upitao sam: - Ko je ovaj čovjek? Oni mu rekoše: - To je Ibn Ebi Džud'a, r.a."[1]

Haris ibn Ukaš, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Zaista će, zbog šefa'ata jednog čovjeka iz mog ummeta, u Džennet ući više ljudi nego što ima stanovnika u plemenu Mudar."[2]

Ebu Se'id el-Hudri, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Čovjek od moga ummeta će se zauzimati za skupinu ljudi, pa će oni ući u Džennet nakon njegovog šefa'ata. Čovjek od moga ummeta će se zauzimati za cijelo pleme ljudi, pa će oni ući u Džennet nakon njegovog šefa'ata. Čovjek od moga ummeta će se zauzimati za drugog čovjeka i njegovu porodicu, pa će oni ući u Džennet nakon njegovog šefa'ata."[3]

U Tirmizijevoj predaji spomenutog hadisa se dodaje i ovo: "Neko od njih će se zauzimati za skupinu a neko za jednog čovjeka, pa će ući u Džennet."

عَنْ أَبِي أُمَامَةَ أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ لَيَدْخُلَنَّ الْجَنَّةَ بِشَفَاعَةِ رَجُلٍ لَيْسَ بِنَبِيٍّ مِثْلُ الْحَيَّيْنِ رَبِيعَةَ وَمُضَرَ... (رواه أحمد والطبراني)

Ebu Umame, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Zaista će šefa'atom jednog čovjeka, koji nije bio poslanik, u Džennet ući dva plemena ljudi, poput plemena Rebi'a i Mudar..."[4]

---

[1] Hadis je sahih a zabilježili su ga Tirmizi (2438), Ibn Madže (4316), Darimi (2811), Ibn Hibban (*Mevarid* 2598) i Hakim, 1/70.
[2] Hakim u *Mustedreku,* 1/71
[3] Tirmizi (2440) i Ahmed 3/63
[4] Ahmed, 5/257 i Taberani. Pogledaj *Medžmeuz-zevaid*, 10/381

65. ALLAH, DŽ.Š., ĆE UČINITI DA MUHAMMED, S.A.V.S., BUDE ZADOVOLJAN SVOJIM UMMETOM

Allah, dž.š., će Svog poslanika Muhammeda, s.a.v.s., učiniti zadovoljnim onim što će mu dati i udovoljiti od onoga što bude tražio za svoj ummet. Sve to ukazuje na veliki položaj i posebno mjesto koje Muhammed, s.a.v.s., uživa kod svoga Gospodara.[1]

Allah, dž.š., u Kur'anu, a.š., kaže:

﴿وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَىٰ﴾ (سورة الضحى ٥)

"A Gospodar tvoj će tebi sigurno dati, pa ćeš zadovoljan biti!"[2]

Abdullah ibn Amr ibn el-A's, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., proučio kur'anski ajet, u kojem se govori o Ibrahimoj, a.s., dovi: "Onaj ko bude mene slijedio – moje je vjere, a onaj ko bude protiv mene ustajao, pa – Ti, uistinu, praštaš i samilostan si."[3] Također je Isa, a.s., govorio ovako: "Ako ih kazniš, robovi su Tvoji, a ako im oprostiš, silan i mudar Ti si."[4] Tada je Muhammed, s.a.v.s., podigao svoje ruke i rekao: "Allahu, a moj ummet!?" Zatim je zaplakao. Tada Allah, dž.š., reče Džibrilu, a.s.: - Džibrile, idi Muhammedu i pitaj ga šta mu je? (Iako Allah, dž.š. to najbolje zna). Kada je Džibril došao i pitao Muhammeda, s.a.v.s., zašto plače, Poslanik ga je o tome obavijestio. Tada će Allah, dž.š., reći: - Džibrile, idi Muhammedu i reci mu da ćemo ga učiniti zadovoljnim u slučaju njegovog ummeta i da ga nećemo ražalostiti."[5]

Od Muhammedovog, s.a.v.s., ummeta biće onih koji će ući u Džennet bez polaganja računa. Neko će ući nakon polaganja računa, a ostali će ući nakon Muhammedovog, s.a.v.s., šefa'ata, tako da će, inša-Allah, svi Muhammedovi sljedbenici ući u Džennet.[6]

66. VIĐENJE MUHAMMEDA, S.A.V.S., U SNU JE ISTINITO

Ko u snu vidi Allahovog Poslanika, Muhammeda, s.a.v.s., on ga je uistinu, stvarno i vidio jer se šejtan ne može pretvoriti niti prikazati u

---

[1] *Nihajetus-sul*, str. 237, *Tehzibul-hasais*, str. 393 i *Mietu hasle*, str. 102
[2] *Ed-Duha*, 5
[3] *Ibrahim*, 36
[4] *El-Maide*, 118
[5] Muslim, *Kitabul-iman*, (346)
[6] *Mietu hasle*, str. 103

njegovom liku. Također, ko usnije Poslanika, s.a.v.s., taj će ga vidjeti i na javi.[1]

Spomenutu konstataciju potvrđuju mnogi hadisi od kojih ćemo spomenuti slijedeće:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ رَآنِي فِي الْمَنَامِ فَقَدْ رَآنِي فَإِنَّ الشَّيْطَانَ لَا يَتَمَثَّلُ بِي (متفق عليه)

Ebu Hurejre, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Ko mene vidi u snu taj je, (uistinu) mene vidio, jer se šejtan ne može prikazati u mom liku."[2]

Ebu Katade, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Ko me u snu vidi, taj je, uistinu, vidio mene."[3]

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ رَآنِي فِي الْمَنَامِ فَقَدْ رَآنِي فِي الْيَقَظَةِ فَإِنَّ الشَّيْطَانَ لَا يَتَمَثَّلُ عَلَى صُورَتِي (متفق عليه)

Ebu Hurejre, r.a.,pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Ko me vidi u snu taj će me vidjeti i na javi, jer se šejtan ne može prikazati u mome liku."[4]

Džabir ibn Abdullah, r.a., prenosi od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Ko mene vidi u snu taj je, uistinu, mene vidio, jer ne može šejtan mene oponašati, niti se u mojem liku prikazati."[5]

To viđenje u stvarnosti, na javi, može se razumjeti na slijedeće načine: Ko Poslanika, s.a.v.s., vidi u snu, kao da ga je vidio i na javi, ili ko ga vidi u snu vidjeće ga na dunjaluku, još za života. To se odnosi samo na one koji su primili Islam, pa nakon što su Poslanika, s.a.v.s., vidjeli u snu, uistinu su ga vidjeli i na javi. Neki pak kažu da se to odnosi na viđenje Muhammeda, s.a.v.s., na drugom svijetu.[6]

---

[1] *Mietu hasle*, str. 51. To se odnosi samo na san u kojem je Poslanik, s.a.v.s., viđen u onom liku kako je opisan u vjerodostojnim hadisima.

[2] Muttefekun alejhi

[3] Muttefekun alejhi

[4] Muttefekun alejhi

[5] Hadis je zabilježio Muslim, *Kitabur-ru'ja*, br. 12-13

[6] Pogledaj *Fethul-Bari*, 12/401

67. POSLANIČKI PEČAT SE NALAZI NA MUHAMMEDOVIM, S.A.V.S., LEĐIMA, IZMEĐU NJEGOVIH PLEĆKI

Od onoga čime je odlikovan Muhammed, s.a.v.s., je pečat poslanstva, koji mu je stavljen na leđa, između njegove dvije plećke. To je znak da je on posljednji Allahov Poslanik i da nema poslanika poslije njega. Taj pečat je stavljen na njegova leđa još dok je bio dojenče u plemenu Beni Sead.[1]

Spomenut ćemo neke hadise u kojima se opisuje taj pečat:

Saib ibn Jezid, r.a., kaže: "Moja tetka odvela me Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., i rekla mu: -Poslaniče, ovaj moj sestrić je bolestan. Tada me Poslanik pomilovao po glavi i proučio dovu za moj berićet. Zatim je uzeo abdest i ja sam se napio vode koja je ostala od njegovog abdesta. Stao sam iza Poslanikovih leđa i vidio pečat koji je bio između njegovih plećki, poput jarebicine resice."[2]

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سَرْجِسَ قَالَ رَأَيْتُ النَّبِيَّ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَكَلْتُ مَعَهُ خُبْزًا وَلَحْمًا قَالَ ثُمَّ دُرْتُ خَلْفَهُ فَنَظَرْتُ إِلَى خَاتَمِ النُّبُوَّةِ بَيْنَ كَتِفَيْهِ عِنْدَ نَاغِضِ كَتِفِهِ الْيُسْرَى جُمْعًا عَلَيْهِ خِيلَانٌ كَأَمْثَالِ الثَّآلِيلِ (رواه مسلم)

Abdullah ibn Serdžis, r.a., u jednom hadisu kaže: "Vidio sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., i skupa smo jeli somun i meso...zatim sam prošao iza njegovih leđa i pogledao sam u pečat poslanstva među njegovim plećkama, koji je bio bliži uzvisini lijeve plećke, na kojem je bio mladež (ben) sličan grudnoj bradavici."[3]

U drugoj Muslimovoj predaji kaže se:

... وَرَأَيْتُ الْخَاتَمَ عِنْدَ كَتِفِهِ مِثْلَ بَيْضَةِ الْحَمَامَةِ يُشْبِهُ جَسَدَهُ (رواه مسلم)

"... pa sam vidio pečat pored njegove plećke poput golubijeg jajeta, boje njegove kože."[4]

Naredni hadis govori o vremenu kada je Muhammedu, s.a.v.s., kao malom dječaku stavljen pečat poslanstva na leđa.

Utbe ibn Abdin es-Sulemi, r.a., pripovijeda da je neki čovjek upitao Allahovog Poslanika, s.a.v.s., o njegovom djetinjstvu, pa mu je

---

[1] *Mietu hasle*, str. 53

[2] Muttefekun alejhi, spomenuta je Muslimova verzija.

[3] Hadis je zabilježio Muslim

[4] Sahih Muslim, *Kitabul-fedail*, br. 109

Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Moja dojilja je bila iz plemena Beni Sead ibn Bekr..." (pa je tom prilikom spomenuo period dok je bio dojenče, i slučaj kada su mu dva meleka rasporila prsa i dalje se u tom hadisu kaže: "zatim jedan melek reče drugom: -Dadni mu njegov (u)dio i stavi na njega pečat poslanstva!"[1] I tada je stavljen pečat na njegova leđa.

Hadise o ovom slučaju prenose i drugi ashabi: Selman, Džabir ibn Semure, Ebu Remse, Burejde, Amr ibn Ahtab, Ebu Seid i brojni drugi.[2]

68. DEDŽAL JE MUHAMMEDU, S.A.V.S., DETALJNO OPISAN

Jedan od predznaka Sudnjeg dana je pojava Dedžala i ukazivanje na njegovu opasnost i kušnju, na što je svaki od ranijih Allahovih poslanika, a.s., upozoravao svoj narod. Ono čime će Dedžal, između ostalog, zavoditi ljude je i to da će im govoriti da je on njihov gospodar.

Međutim, posljednjem Allahovom Poslaniku Muhammedu, s.a.v.s., je najavljen Dedžalov dolazak i dat mu detaljan opis o njegovom izgledu i djelovanju.
Na to ukazuje slijedeći hadis:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنِّي خَاتَمُ أَلْفِ نَبِيٍّ وَأَكْثَرُ مَا بُعِثَ نَبِيٌّ يُتَّبَعُ إِلَّا قَدْ حَذَّرَ أُمَّتَهُ الدَّجَّالَ وَإِنِّي قَدْ بُيِّنَ لِي مِنْ أَمْرِهِ مَا لَمْ يُبَيَّنْ لِأَحَدٍ وَإِنَّهُ أَعْوَرُ وَإِنَّ رَبَّكُمْ لَيْسَ بِأَعْوَرَ (رواه البخاري ومسلم وأحمد وغيرهم)

Allahov Poslanik, s.a.v.s., je rekao: "Ja sam pečat nakon hiljadu i više vjerovjesnika i nije bio ni jedan poslanik a da nije svoj narod upozorio na opasnost od Dedžala. Meni je pojašnjen njegov opis kao što nije pojašnjen ni jednom od ranijih poslanika, zaista je Dedžal ćorav a vaš Gospodar nije ćorav."[3]

---

[1] Hadis su zabilježili Ahmed i Teberani sa dobrim senedom.
[2] Pogledaj Tirmizijin *Džami'*, *Kitabul-menakib*, poglavlje o poslaničkom pečatu.
[3] Hadis su zabilježili Buharija, Muslim, Ahmed i drugi.

69. RASPROSTRANJENOST POSLANIKOVIH, S.A.V.S., GRUDI, RASTEREĆENJE OD ONOGA ŠTO GA TIŠTI I UZDIZANJE NJEGOVOG SPOMENA

Allah, dž.š., u Kur'anu kaže:

﴿أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ ۞ الَّذِي أَنقَضَ ظَهْرَكَ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ﴾ (سورة الشرح ١-٤)

"Zar grudi tvoje nismo prostranim učinili, i breme tvoje s tebe skinuli, koje je pleća tvoja tištilo, i spomen na tebe visoko uzdigli"[1]

U komentaru prethodnih ajeta se kaže: 'Muhammede, tvoje grudi smo osvijetlili i učinili ih prostranim i rasterećenim'. Kako je Allah, dž.š., učinio Muhammedove grudi prostranim, tako je i njegovu vjeru učinio lahkom i prihvatljivom, bez poteškoća i tjeskobe. Kaže se da su Muhammedove grudi bile rasprostranjene u noći Isra'a. Pod teretom koji je skinut sa njegovih, s.a.v.s., pleća misli se na to da mu je Allah, dž.š., oprostio sve pogreške i grijehe, a pod uzdizanjem njegovog spomena misli se - da se njegovo, s.a.v.s., ime spominje skupa sa Allahovim, dž.š. imenom. Mudžahid kaže: Kad god se spomene Allah, dž.š., tada se spominje i Muhammed, s.a.v.s., jer je to sastavni dio Šehadeta.[2]

70. NEVJERSTVO ONOGA U ČIJIM GRUDIMA BUDE TEGOBE ZBOG MUHAMMEDOVE, S.A.V.S., PRESUDE[3]

Allah, dž.š., u kur'anskom ajetu kaže:

﴿فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّى يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا﴾ (سورة النساء ٦٥)

"I tako Mi Gospodara tvoga, oni neće biti vjernici dok za sudiju u sporovima međusobnim tebe ne prihvate i da onda zbog presude tvoje u dušama svojim nimalo tegobe ne osjete i dok se sasvim ne pokore."[4]

---

[1] *Eš-Šerh*, 1-4

[2] *Nihajetus-sul*, str. 237

[3] Ovu specifičnost spomenuo je Ebul-Hattab ibn Dihje u knjizi *Nihajetus-sul*, str. 204

[4] *En-Nisa'*, 65

Ibn Kesir, rahimehullah, kaže: "Uzvišeni Allah se kune Sobom lično da niko neće biti vjernik dok ne uzme za sudiju Poslanika, s.a.v.s., u svim pitanjima, tako da je to što on presudi istina koje se treba i javno i tajno držati. Zato Allah, dž.š., kaže: '...a potom, u dušama svojim, nimalo tegobe ne osjete za ono što si odredio i sasvim se ne predaju!" Znači, kada tebe za sudiju uzimaju, oni ti se u dubini duša svojih pokoravaju i ne nalaze nikakve tegobe što si im presudio, tako da to prihvaćaju i javno i tajno, predajući se potpuno i bez rezerve. To potvrđuje i slijedeći hadis: "Tako mi Onoga u Čijim rukama je moj život, nijedan od vas neće biti vjernik sve dok njegovi hirovi ne budu slijedili ono čime sam ja poslan."[1]

Ibnul-Arebi, rahimehullah, kaže: "Svako ko bi potvorio Poslanika, s.a.v.s., da ne sudi ispravno postao bio kafir."[2]

71. UMRLE OSOBE U KABURU ĆE BITI PITANE ZA MUHAMMEDA, S.A.V.S.

Od Muhammedovih, s.a.v.s., odlika je i ta da će umrli u kaburu biti pitani upravo za njega, s.a.v.s., ko je bio, jesu li ga slijedili i tome slično. Inače će mrtvi u kaburu biti pitani: ko je bio njihov Gospodar, koja im je vjera i ko je bio onaj čovjek koji se pojavio među njima, tj. Muhammed, s.a.v.s., kao što je spomenuto u pouzdanim hadisima.

Aiša, r.a., pripovijeda da joj je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao:

فَأَمَّا فِتْنَةُ الْقَبْرِ فَبِي تُفْتَنُونَ وَعَنِّي تُسْأَلُونَ فَإِذَا كَانَ الرَّجُلُ الصَّالِحُ أُجْلِسَ فِي قَبْرِهِ غَيْرَ فَزِعٍ وَلَا مَشْعُوفٍ ثُمَّ يُقَالُ لَهُ فِيمَ كُنْتَ فَيَقُولُ فِي الْإِسْلَامِ فَيُقَالُ مَا هَذَا الرَّجُلُ الَّذِي كَانَ فِيكُمْ فَيَقُولُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جَاءَنَا بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَصَدَّقْنَاهُ فَيُفْرَجُ لَهُ فُرْجَةٌ قِبَلَ النَّارِ فَيَنْظُرُ إِلَيْهَا يَحْطِمُ بَعْضُهَا بَعْضًا فَيُقَالُ لَهُ انْظُرْ إِلَى مَا وَقَاكَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ ثُمَّ يُفْرَجُ لَهُ فُرْجَةٌ إِلَى الْجَنَّةِ فَيَنْظُرُ إِلَى زَهْرَتِهَا وَمَا فِيهَا فَيُقَالُ لَهُ هَذَا مَقْعَدُكَ مِنْهَا وَيُقَالُ عَلَى الْيَقِينِ كُنْتَ وَعَلَيْهِ مِتَّ وَعَلَيْهِ تُبْعَثُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ

(رواه أحمد)

"Što se tiče iskušenja u kaburu, zbog mene ćete biti stavljani na kušnju i o meni ćete biti pitani. Ako umrli bude dobar čovjek on će bez straha sjesti

[1] *Tefsir Ibn Kesirov*, skraćeno izdanje, str. 289
[2] *Kurtubijev tefsir*, 5/172

u svoj kabur i biće upitan: - Kojoj si vjeri pripadao? On će odgovoriti: - Bio sam u Islamu. Zatim će biti upitan: - Ko je onaj čovjek koji se pojavio među vama? On će reći: - To je bio Muhammed, s.a.v.s., koji je došao sa jasnim dokazima od Uzvišenog Allaha dž.š. i mi smo mu povjerovali. Tada će mu se omogućiti da kroz pukotinu vidi Džehenem, pa će vidjeti kako jedan dio vatre proždire drugi i reći će mu se: -Pogledaj u ono od čega te je Allah spasio. Zatim će se tom čovjeku omogućiti da kroz pukotinu vidi Džennet i njegove ljepote i reći će mu se: - Ovo je tvoje mjesto u Džennetu. Zatim će mu se reći: - Živio si u pravoj vjeri, kao takav si umro i kao takav ćeš, inša-Allah, biti proživljen."[1]

72. MUHAMMED, S.A.V.S., ĆE PRVI BITI PROŽIVLJEN NA SUDNJEM DANU

U pouzdanim hadisima se spominje da će Muhammed, s.a.v.s., biti prvi nad kim će se zemlja raspuknuti i on će biti prvi proživljen na Sudnjem danu.[2]

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَا سَيِّدُ وَلَدِ آدَمَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَأَنَا أَوَّلُ مَنْ تَنْشَقُّ عَنْهُ الْأَرْضُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَأَنَا أَوَّلُ شَافِعٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ (رواه مسلم)

Ebu Hurejre, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Ja sam poglavar ljudi na Sudnjim danu i ja sam prvi nad kim će se zemlja raspuknuti na Sudnjem danu i ja sam prvi ko će se za ljude zauzimati, činiti šefa'at."[3]

Ebu Seid el-Hudri, r.a.,pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَا سَيِّدُ وَلَدِ آدَمَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا فَخْرَ وَبِيَدِي لِوَاءُ الْحَمْدِ وَلَا فَخْرَ وَمَا مِنْ نَبِيٍّ يَوْمَئِذٍ آدَمَ فَمَنْ سِوَاهُ إِلَّا تَحْتَ لِوَائِي وَأَنَا أَوَّلُ مَنْ تَنْشَقُّ عَنْهُ الْأَرْضُ (حديث صحيه، رواه الترمذي وأحمد وابن ماجه)

"Ja sam poglavar ljudi na Sudnjem danu i u mojoj ruci će biti bajrak zahvalnosti a to ne govorim iz oholosti. Svi će poslanici od Adema, a.s.,

[1] Hadis je zabilježio Ahmed, sa pouzdanim senedom.
[2] *Mietu hasle*, str. 59 i *Tehzibul-hasais*, str. 385.
[3] Hadis je zabilježio Muslim

pa naovamo biti pod mojim bajrakom. Ja sam prvi nad kim će se zemlja raspuknuti."[1]

73. MUHAMMED, S.A.V.S., ĆE NA SUDNJEM DANU BITI OBUČEN U DŽENNETSKU ODJEĆU I STAJAĆE DESNO OD ALLAHOVOG, DŽ.Š., ARŠA[2]

Na ovu posebnost i veliku odliku Muhammeda, s.a.v.s., u odnosu na druge ljude ukazuje hadis Ebu Hurejre, r.a., u kojem on prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَا أَوَّلُ مَنْ تَنْشَقُّ عَنْهُ الْأَرْضُ فَأُكْسَى حُلَّةً مِنْ حُلَلِ الْجَنَّةِ ثُمَّ أَقُومُ عَنْ يَمِينِ الْعَرْشِ لَيْسَ أَحَدٌ مِنَ الْخَلَائِقِ يَقُومُ ذَلِكَ الْمَقَامَ غَيْرِي (حديث حسن صحيح، رواه الترمذي)

"Ja sam prvi nad kim će se zemlja raspuknuti na Sudnjem danu i biću obučen u džennetsku odjeću, zatim ću stati desno od Allahovog, dž.š., arša, a na tom mjestu neće niko drugi od stvorenja stajati."[3]

Abdullah ibn Selam, r.a., kaže: "...Najčasnije stvorenje je Ebu Kasim (tj. Muhammed), s.a.v.s., zatim je rekao: pa kada bude Sudnji dan Allah će proživjeti stvorenja; narod za narodom, poslanika za poslanikom, sve dok ne dođe Ahmed (tj. Muhammed) sa svojim ummetom. Kada Muhammed, s.a.v.s., krene za njim će krenuti pripadnici njegovog ummeta, dobri i loši. Zatim će se postaviti most preko Džehennema i oni će krenuti preko mosta. Tada će Allah, dž.š., oslijepiti Muhammedove, s.a.v.s., neprijatelje i oni će padati sa mosta, desno i lijevo. Poslanik i njegovi dobri sljedbenici će se spasiti i njih će dočekati meleki, pokazujući im njihova mjesta u Džennetu, desno i lijevo. Kada Muhammed, s.a.v.s., stigne do svoga Gospodara biće mu postavljena stolica desno od Allahovog arša, zatim će neko pozvati i upitati: - Gdje je Isa, a.s., i njegov ummet..."[4]

---

[1] Hadis je sahih, a zabilježili su ga Tirmizija, Ahmed i Ibni Madže.
[2] *Tehzibul-hasais*, str. 385 i *Mietu hasle*, str. 66
[3] Hadis je hasen / sahih a zabilježio ga je Tirmizi u *Kitabul-menakib*, br. 3611.
[4] Hadis je sahih a zabilježio ga je Hakim u *Mustedreku* 4/568.

74. MUHAMMED, S.A.V.S., JE KLANJAO KAO IMAM RANIJIM POSLANICIMA, A.S.

U noći Isra'a (noćnog putovanja od Meke do Mesdžidul-aksaa) Muhammed, s.a.v.s., je bio imam ranijim Allahovim poslanicima, a.s., u Bejtul-makdisu, što ukazuje na veliku prednost i privilegiju koju on uživa kod Allaha, dž.š., jer džemat u namazu predvodi onaj ko je najbolji, najznaniji i najpotpuniji.[1]

Enes ibn Malik, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., opisujući svoje putovanje (Isra' i Miradž) rekao:

عن أَنَسِ بْنِ مَالك أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْه وَسَلَّمَ قَالَ أُتيتُ بدَابَّة فَوْقَ الْحمَارِ وَ دُونَ الْبَغْلِ... دَخَلْتُ بَيْتَ الْمَقْدسِ فَجُمِعَ لِيَ الْأَنْبِيَاءُ عَلَيْهِمُ السَّلَام فَقَدَّمَني جِبْرِيلُ حَتَّى أَمَمْتُهُمْ (رواه النسائي)

"Dovedena mi je jahalica (Burak) veća od magarca a manja od mazge... zatim sam ušao u Bejtul-makdis i tada su se sakupili raniji Allahovi poslanici, a.s., i Džibril, a.s., me postavio da im budem imam u namazu..."[2]

I naredni hadis govori o tom događaju; Ebu Hurejre, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je, opisujući svoje putovanje (Isra') rekao: "...pa sam bio sa skupinom ranijih Allahovih poslanika, a.s., i nastupilo je namasko vrijeme i ja sam im bio imam. Kada sam završio klanjanje namaza neko mi reče: -Muhammede, ovo je melek koji se zove Malik, čuvar džehennemske vatre, i nazvao mu je selam. Ja sam se prema njemu okrenuo, a on mi je prvi nazvao selam."[3]

75. MUHAMMED, S.A.V.S., ĆE BITI IMAM I HATIB RANIJIM POSLANICIMA, A.S., NA SUDNJEM DANU

Na Sudnjem danu Allahov Poslanik, Muhammed, s.a.v.s., će biti imam i hatib ranijim Allahovim poslanicima, a.s. Takođe, on će ih obradovati radosnom viješću i on će se za sve njih zauzimati, tj. šefa'at činiti.[4]

---

[1] *Mietu hasle*, str. 45
[2] Hadis je zabilježio Nesai
[3] Hadis je zabilježio Muslim, broj: 278
[4] *Tehzibul-hasais*, str. 393 i *Mietu hasle*, str. 59

Na ovu specifičnost Muhammedovu, s.a.v.s., ukazuju sljedeći hadisi:

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَا أَوَّلُ النَّاسِ خُرُوجًا إِذَا بُعِثُوا وَأَنَا خَطِيبُهُمْ إِذَا وَفَدُوا وَأَنَا مُبَشِّرُهُمْ إِذَا أَيِسُوا لِوَاءُ الْحَمْدِ يَوْمَئِذٍ بِيَدِي وَأَنَا أَكْرَمُ وَلَدِ آدَمَ عَلَى رَبِّي وَلَا فَخْرَ (حديث حسن، رواه الترمذي)

Enes ibn Malik, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Ja ću prvi od ljudi biti proživljen. Ja ću biti njihov govornik kada se sakupe i obradovat ću ih kada počnu gubiti nadu. Toga dana ja ću nositi bajrak zahvalnosti u svojim rukama, ja sam svome Gospodaru najplemenitije stvorenje, a to ne govorim hvaleći se."[1]

Ubejj ibn Ka'ab, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Na Sudnjem danu ja ću biti imam i hatib ranijim Allahovim poslanicima, a.s.. Također ću biti zagovarač (šefadžija) za njih, a to ne govorim hvaleći se."[2]

76. MUHAMMEDU, S.A.V.S., ĆE BITI DAT BAJRAK ZAHVALNOSTI I SVI RANIJI POSLANICI, A.S., ĆE BITI POD TIM BAJRAKOM

Svi ljudi na Sudnjem danu, među kojima će biti i raniji Allahovi poslanici, a.s., će biti pod bajrakom zahvalnosti koji će biti dat Muhammedu, s.a.v.s.,[3]

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَا سَيِّدُ وَلَدِ آدَمَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا فَخْرَ وَبِيَدِي لِوَاءُ الْحَمْدِ وَلَا فَخْرَ قَالَ فَآخُذُ بِحَلْقَةِ بَابِ الْجَنَّةِ فَأُقَعْقِعُهَا فَيُقَالُ مَنْ هَذَا فَيُقَالُ مُحَمَّدٌ فَيَفْتَحُونَ لِي وَيُرَحِّبُونَ بِي فَيَقُولُونَ مَرْحَبًا فَأَخِرُّ سَاجِدًا فَيُلْهِمُنِي اللَّهُ مِنَ الثَّنَاءِ

(حديث صحيح، رواه الحاكم)

Allahov Poslanik, s.a.v.s., je rekao: "Ja ću biti predvodnik ljudima na Sudnjem danu, i to ne kažem hvaleći se. Tada ću nositi bajrak zahvalnosti i to ne kažem hvalisajući se. Pa ću uzeti za halku džennetskih vrata i

---

[1] Hadis je hasen a zabilježio ga je Tirmizi (3610)

[2] Hadis je sahih, a zabilježili su ga: Tirmizi (3382), Ibn Madže (4314), Ahmed 5/137 i Hakim 4/78

[3] *Tehzibul-hasais*, str. 394 i *Mietu hasle*, str. 60

zatražiti da mi se otvore. Tada će se čuti pitanje: -Ko je to? Ja ću odgovoriti: - Muhammed! Tada će mi biti rečeno: - Dobro došao, Muhammede! Kada ugledam svoga Gospodara past ću mu na sedždu, pa će me Allah obdariti zahvalom."[1]

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَا سَيِّدُ وَلَدِ آدَمَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا فَخْرَ وَبِيَدِي لِوَاءُ الْحَمْدِ وَلَا فَخْرَ وَمَا مِنْ نَبِيٍّ يَوْمَئِذٍ آدَمَ فَمَنْ سِوَاهُ إِلَّا تَحْتَ لِوَائِي وَأَنَا أَوَّلُ مَنْ تَنْشَقُّ عَنْهُ الْأَرْضُ (حديث صحيح، رواه الترمذي وأحمد وابن ماجه)

Allahov Poslanik, s.a.v.s., je rekao: "Ja sam poglavar ljudi na Sudnjem danu i u mojoj ruci će biti bajrak zahvalnosti, a to ne govorim hvališući se. Svi će poslanici od Adema, a.s., pa naovamo biti pod mojim bajrakom. Ja sam prvi nad kim će se zemlja raspuknuti."[2]

77. MUHAMMEDU, S.A.V.S., DATI SU VESILET I FADILET

Vesilet je posebno veliki stepen u Džennetu koji će pripasti samo jednom od Allahovih, dž.š., robova, a to je Muhammed, s.a.v.s. Zbog toga će ga svi ljudi hvaliti i diviti mu se jer je to položaj koji je vrijedan pažnje i poštivanja.[3]

Sa fadiletom se također misli na dodatni položaj i deredžu koja je iznad stepena ostalih ljudi, a neki smatraju da je to poseban položaj koji će pripasti Muhammedu, s.a.v.s.[4]

Sljedbenici Muhammedovi, s.a.v.s., treba da mole Allaha, dž.š., da podari Muhammedu, s.a.v.s., taj časni položaj, jer time zaslužuju Poslanikov, s.a.v.s., šefa'at. To traženje i molba su sadržani u tekstu dove koja se uči nakon ezana, na što ukazuju slijedeći hadisi:

Abdullah ibn Amr ibn el-A's, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao:

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ أَنَّهُ سَمِعَ النَّبِيَّ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ إِذَا سَمِعْتُمُ الْمُؤَذِّنَ فَقُولُوا مِثْلَ مَا يَقُولُ ثُمَّ صَلُّوا عَلَيَّ فَإِنَّهُ مَنْ صَلَّى عَلَيَّ صَلَاةً صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ بِهَا

---

[1] Hadis je sahih, a zabilježio ga je Hakim u *Mustedreku* 1/30.

[2] Hadis je sahih, a zabilježili su ga Tirmizija, Ahmed i Ibni Madže.

[3] *Mietu hasle*, str. 62 i *Tehzibul-hasais*, str. 396

[4] *Mietu hasle*, str. 63 i pogledaj *Fethul-Bari*.

عَشْرًا ثُمَّ سَلُوا اللَّهَ لِي الْوَسِيلَةَ فَإِنَّهَا مَنْزِلَةٌ فِي الْجَنَّةِ لَا تَنْبَغِي إِلَّا لِعَبْدٍ مِنْ عِبَادِ اللَّهِ وَأَرْجُو أَنْ أَكُونَ أَنَا هُوَ فَمَنْ سَأَلَ لِي الْوَسِيلَةَ حَلَّتْ لَهُ الشَّفَاعَةُ (رواه مسلم)

"Kada čujete muezina da uči ezan ponavljajte tekst ezana za njim, zatim na mene donesite salavat, jer, zaista, ko na mene jednom donese salavat, Allah, dž.š., će na njega salavat donijeti deset puta. Nakon toga tražite od Allaha da mi dadne vesilet, jer je to poseban položaj u Džennetu koji će pripasti samo jednom od Allahovih robova i nadam se da ću to biti ja. Ko bude tražio od Allaha, dž.š., vesilet za mene, biće mu dozvoljen moj šefa'at."[1]

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِاللَّهِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ قَالَ حِينَ يَسْمَعُ النِّدَاءَ اللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتَهُ حَلَّتْ لَهُ شَفَاعَتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ (رواه البخاري)

Džabir ibn Abdullah, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Ko nakon odslušanog ezana prouči ovu dovu: 'Allahumme rabbe hazihi-dda'veti-ttame, vessalatil-kaime, ati Muhammedenil-vesilete, vel-fadilete, veb'ashu mekamen mahmuden-nillezi ve'adteh,' «Moj Allahu, Gospodaru ovog savršenog poziva i namaza koji se upravo uspostavlja, podari Muhammedu el-vesile (posebno mjesto u Džennetu) i svako dobro, uzdigni ga na uzvišeno mjesto koje si mu obećao» biće mu dozvoljen moj šefa'at na Sudnjem danu."[2]

78. MUHAMMEDU, S.A.V.S., JE DATO HVALE DOSTOJNO MJESTO (MEKAM MAHMUD)

Od Muhammedovih, s.a.v.s., posebnosti je i to što će ga Allah, dž.š., počastiti posebnim položajem, hvale dostojnim mjestom (mekam mahmud) na kojem će mu se svi ljudi diviti.[3]

To počasno mjesto se spominje u kur'anskom ajetu u kojem Allah, dž.š., kaže:

﴿وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَكَ عَسَى أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَحْمُودًا﴾ (سورة الإسراء ٧٩)

---

[1] Hadis je zabilježio Muslim, *Kitabus-salat*, br. 11

[2] Hadis je zabilježio Buhari, *Kitabul-ezanu, babud-dua' beade-ezan.*

[3] *Nihajetus-sul*, str. 218, *Tehzibul-hasais*, str. 386 i *Mietu hasle*, str 63

"I probdij dio noći u namazu, - to je samo tvoja dužnost; Gospodar tvoj će ti na onom svijetu hvale dostojno mjesto darovati."[1]

Ibn Kesir, rahimehullah, u komentaru ovog ajeta kaže: "Tj. radi ovo što ti se naređuje kako bi ti pripremili na Sudnjem danu mjesto hvale dostojno, u kome će te hvaliti sva stvorenja i njihov Uzvišeni Gospodar." Ibn Džerir kaže: "Većina komentatora Kur'ana smatra da je zagovaranje (šefa'at) za ljude na Sudnjem danu taj položaj koji će Muhammed, s.a.v.s., postići tako što će ih njihov Gospodar osloboditi od velikog straha i panike toga dana."[2]

Keab ibn Malik, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Na Sudnjem danu ljudi će biti proživljeni a ja i moj ummet ćemo biti na jednom uzvišenju. Uzvišeni Allah će me ogrnuti u zeleni ogrtač i dozvoliti mi da kažem ono što će On željeti da izgovorim, i to je hvale dostojno mjesto (mekam mahmud)."[3]

Već smo ranije spomenuli da je muslimanima preporučeno da nakon ezana uče dovu u kojoj traže od Allaha, dž.š., da podari Muhammedu, s.a.v.s., vesilet i fadilet, kao i ovo počasno mjesto / mekam mahmud, jer time zaslužuju njegov, s.a.v.s., šefa'at: "...Uzdigni ga na uzvišeno mjesto koje si mu obećao..."[4]

Abdullah ibn Omer, r.a., kaže: "Ljudi će na Sudnjem danu klečati; svaki narod će pratiti svoga vjerovjesnika govoreći: 'O ti, zagovaraj, o ti, zagovaraj!, sve dok zagovaranje ne stigne do Muhammeda, s.a.v.s., To je dan u kome će ga Allah, dž.š., postaviti na hvale dostojno mjesto."[5]

Abdullah ibn Omer, r.a., kaže: "Na Sudnjem danu sunce će se primaći pa će ljudima znoj dosezati do sredine ušiju. Dok se u tom stanju budu nalazili, tražiće pomoć od Adema, a.s., da se za njih zauzima, zatim će to tražiti od Musa'a, a.s., i na kraju od Muhammeda, s.a.v.s., pa će se on zauzimati da počne presuđivanje ljudima. Muhammed, s.a.v.s., će ići sve dok ne uzme za halku džennetskih vrata. Toga dana će ga Allah, dž.š., počastiti mjestom hvale dostojnim, u kome će ga hvaliti sva stvorenja."[6]

---

[1] Sura *El-Isra'*, 79
[2] *Tefsir Ibn Kesir*, skraćeno izdanje, str. 761
[3] Hadis je sahih, a zabilježili su ga Ahmed 3/456, Hakim 2/363 i Ibn Hibban (*Mevariduz-zam'an*, br. 2579)
[4] Hadis je zabilježio Buhari, *Kitabul-ezan , babud-dua' beade-ezan.*
[5] Hadis je zabilježio Buhari.
[6] Hadis je zabilježio Buhari, *Kitabuz-zekatu.*

Ibn Dihje, rahimehullah, kaže: "Svi učenjaci su saglasni da se sa ovim, hvale dostojnim mjestom, koje je Allah, dž.š., obećao svome Poslaniku, s.a.v.s., misli na zauzimanje (šefa'at) za njegov ummet koji će, takođe, obuhvatiti sve ostale stanovnike zemlje."[1]

79. MUHAMMEDU, S.A.V.S., JE DAT KEVSER I HAVD

Kevser je rijeka koja teče iz Dženneta i ulijeva se u Poslanikovo, s.a.v.s., vrelo (havd ili pojilište). Svim ljudima će trebati Kevser na dan velike žeđi i iz tog vrela neće se moći napiti niko, osim onih koji budu vjerovali u Muhammeda, s.a.v.s. To je zbog velikog stepena koji Muhammed, s.a.v.s., uživa kod Allaha, dž.š.[2] Kevser je spomenut u Kur'anu i u mnogobrojnim hadisima. Čak se jedna sura u Kur'anu naziva tim imenom. To je stotinu osma sura u Kur'anu u kojoj se kaže:

﴿إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ۞ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ۞ إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ﴾ (سورة الكوثر)

"Mi smo ti, uistinu, Kevser dali, pa klanjaj Gospodaru svome i kurban kolji, onaj koji tebe mrzi – sigurno će on bez spomena ostati."[3]

Od hadisa u kojima se spominje Kevser izdvajamo hadis u kojem Enes ibn Malik, r.a., kaže: "Jednom prilikom kad smo bili sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., u džamiji, on je nakratko zaspao. Nakon toga je podigao glavu smijući se. Mi ga upitasmo: -Allahov Poslaniče, zašto si se nasmijao? On nam reče: -Upravo mi je objavljena jedna sura, pa je proučio: 'U ime Allaha, Svemilosnog, Milostivog! Mi smo ti, uistinu, Kevser dali, pa klanjaj Gospodaru svome i kurban kolji, onaj koji tebe mrzi – sigurno će on bez spomena ostati,' a zatim je rekao: -Znate li šta je Kevser? Rekli smo: -Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju. Rekao je: -To je rijeka s mnogo dobra, koju mi je obećao moj Gospodar. To je pojilište (havd) na koje će moji sljedbenici na Sudnjem danu dolaziti. Broj njegovih posuda je poput broja nebeskih zvijezda. Nekom od ljudi iz moga ummeta neće biti dozvoljeno da priđe, pa ću ja reći: - Gospodaru, i on je moj sljedbenik. On će mi reći: - Ti ne znaš kakve je sve novine (novotarije) on uveo poslije tebe."4

---

[1] *Nihajetus-sul*, str. 218
[2] *Nihajetus-sul*, str. 152
[3] *El-Kevser*
[4] Hadis je zabilježio Muslim.

عن أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ بَيْنَمَا أَنَا أَسِيرُ فِي الْجَنَّةِ إِذَا أَنَا بِنَهَرٍ حَافَتَاهُ قِبَابُ الدُّرِّ الْمُجَوَّفِ قُلْتُ مَا هَذَا يَا جِبْرِيلُ قَالَ هَذَا الْكَوْثَرُ الَّذِي أَعْطَاكَ رَبُّكَ فَإِذَا طِينُهُ أَوْ طِيبُهُ مِسْكٌ أَذْفَرُ شَكَّ هُدْبَةُ (رواه البخاري)

Enes ibn Malik, r.a., kaže: "Kada je Allahov Poslanik, s.a.v.s., bio na Miradžu i vratio se, rekao je: 'Prošao sam pored jedne rijeke čije su obale bile poput ležišta za šuplje bisere, pa sam upitao: -Šta je ovo, Džibrile? On odgovori: - Ovo je Kevser koji ti je dao tvoj Gospodar. Njegov miris je izvanredni mošus."[1]

Aiša, r.a., u komentaru kur'anskog ajeta: "Mi smo ti, uistinu, Kevser dali,"[2] kaže: "To je rijeka koja je data vašem Poslaniku, s.a.v.s., na čijim obalama su šuplji biseri, a broj njenih posuda je kao i broj zvijezda."[3]

Muhammedov, s.a.v.s., havd (pojilište)

Već smo ranije napomenuli da rijeka Kevser ističe iz Dženneta i ulijeva se u Muhammedov, s.a.v.s., havd (pojilište), na koje će ljudi na Sudnjem danu dolaziti da se napiju. Molim Allaha, dž.š., da učini da budemo od iskrenih Muhammedovih, s.a.v.s., sljedbenika i da budemo od onih koji će se napiti sa njegovog havda, pojilišta.

Kolika je veličina Muhammedovog, s.a.v.s., havda govori hadis koji prenosi Enes ibn Malik, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao:

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ قَدْرُ حَوْضِي كَمَا بَيْنَ أَيْلَةَ وَصَنْعَاءَ مِنَ الْيَمَنِ وَإِنَّ فِيهِ مِنَ الْأَبَارِيقِ كَعَدَدِ نُجُومِ السَّمَاءِ (متفق عليه)

"Veličina mog havda je kao razmak između Ejle i San'e u Jemenu i na njemu ima posuda (ibrika) za piće koliko i zvijeda na nebu."[4]

U drugom hadisu Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaže: "Moj havd je veći nego rastojanje između Ejle i Adena, bjelji je od snijega, slađi je od meda (miješanog) sa mlijekom, njegovih posuda ima više nego zvijezda na nebu. Ja ću neke ljude odvraćati od njega kao što čovjek odvraća tuđe

---

[1] Hadis je zabilježio Buhari, *Kitaburrikak*.
[2] *El-Kevser*, 1
[3] Hadis je zabilježio Buhari, *Kitabuttefsir*.
[4] Muttefekun alejhi, zabilježio ga je Buhari, *Kitaburrikak* 7/207 i Muslim u *Kitabul-fedail* 2/1800 (3303).

deve od svog pojilišta. Ashabi upitaše: - Allahov Poslaniče, hoćeš li ti nas poznati toga dana? Poslanik odgovori: - Hoću, vi ćete imati oznaku koju neće imati niko od drugih naroda. Dolazićete mi svijetlih čela i ruku od tragova uzimanja abdesta."[1]

80. SVE RODBINSKE I DRUGE VEZE NA SUDNJEM DANU BIT ĆE PREKINUTE OSIM MUHAMMEDOVE, S.A.V.S., VEZE

Džabir ibn Abdullah, r.a., prenosi da se Omer, r.a., oženio kćerkom Alije, r.a., i tada je ljudima rekao: "Pa zar mi nećete čestitati (na ovoj ženidbi), ja sam uistinu čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: "Na Sudnjem danu sve rodbinske i ženidbene veze bit će prekinute, osim moje rodbine i moje veze."[2]

Omer, r.a., je bio sretan što se oženio kćerkom Alije, r.a., to jest sa Poslanikovom, s.a.v.s., unukom i zbog toga je tražio da mu ljudi čestitaju, nadajući se da će mu ta veza sa Poslanikom, s.a.v.s., koristiti na Sudnjem danu, time što će mu biti dozvoljen Muhammedov, s.a.v.s., šefa'at.[3]

81. MUHAMMEDOV, S.A.V.S., UMMET JE NAJBOLJI OD SVIH NARODA I ONI ĆE PRVI POLAGATI RAČUN NA SUDNJEM DANU

Allah, dž.š., je ovaj ummet/narod, kako na ovom svijetu, tako i na ahiretu, počastio na razne načine i dao im mnoge blagodati. Sve to je ustvari iskazivanje počasti i poštovanja Muhammedu, s.a.v.s., jer je to njegov ummet. Bez sumnje je da takve blagodati i specifičnosti ne bi bile date Muhammedovom, s.a.v.s., ummetu, da oni nisu bili njegovi iskreni sljedbenici.[4]

U ono čime je Allah, dž.š., počastio svoj ummet na ovome svijetu ubraja se to što ga je učinio boljim od svih ranijih ummeta. Ovaj ummet izabran je da bude Muhammedov, s.a.v.s., ummet i da svjedoči ranijim narodima. Na tu prednost i posebnost Muhammedovog ummeta ukazuju mnogi kur'anski ajeti, kao i Poslanikovi hadisi.

---

[1] Hadis je zabilježio Muslim, *Kitabuttaharet*, broj hadisa: 247.

[2] Hadis je sahih, a zabilježili su ga Taberani (pogledaj *Medžmeuzzevaid* 4/271) i Hakim 3/142.

[3] *Tehzibul-hasais*, str. 394.

[4] *Mietu hasle*, str. 77; pogledaj i *Tehzibul-hasais*, str. 376.

Allah, dž.š., kaže:

﴿كُنتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ﴾

(سورة آل عمران ١١٠)

"Vi ste najbolji narod koji se ikada pojavio: tražite da se čine dobra djela, a od nevaljalih odvraćate, i u Allaha vjerujete."[1]

Allah Uzvišeni govori o ovom ummetu navodeći da su oni najbolji, pa kaže: "Vi ste narod najbolji od svih koji se ikada pojavio." U vezi s ovim riječima Buhari navodi predaju od Ebu Hurejre, koji kaže: "Najbolji ljudi za ostale ljude ste vi, dovodite ih s lancima na vratovima, pa prihvate Islam." Tako navode i Ibn Abbas i grupa tabiina, a to znači "da su oni najbolji ljudi, kao i najkorisniji za ljude." U tom smislu Allah Uzvišeni kaže: "Tražite da se čine dobra djela, a od nevaljalih odvraćate, i u Allaha vjerujete!", a imam Ahmed navodi predaju od Durre bint Ebi-Leheb, koja kaže: Jedan je čovjek ustao dok je Vjerovjesnik, s.a.v.s., bio na minberu i upitao: -Allahov Poslaniče, koji su ljudi najbolji? – a on je odgovorio: -Najbolji ljudi su oni najučeniji i najbogobojazniji, oni koji najviše navode na dobro i odvraćaju od zla, te oni koji imaju najčvršće veze s rodbinom."

Ovaj ajet odnosi se na cio ummet i na svako vrijeme, a najbolje vrijeme bilo je vrijeme Allahovog Poslanika, s.a.v.s., i njegovih ashaba, zatim onih koji su ih slijedili, kao što Allah Uzvišeni ističe u drugom ajetu: "Učinili smo vas također središnjom zajednicom (tj. najboljima) da biste bili svjedoci drugim ljudima i da Poslanik bude vama svjedok."[2]

Muavija ibn Hajde, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je, pojašnjavajući ovaj ajet: "Vi ste narod najbolji od svih koji se ikada pojavio..." rekao slijedeće:

عَنْ بَهْزِ بْنِ حَكِيمٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ أَنَّهُ سَمِعَ النَّبِيَّ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ فِي قَوْلِهِ تَعَالَى (كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ) قَالَ إِنَّكُمْ تَتِمُّونَ سَبْعِينَ أُمَّةً أَنْتُمْ خَيْرُهَا وَأَكْرَمُهَا عَلَى اللَّهِ (حديث صحيح، رواه أحمد والترمذي وابن ماجه والحاكم والدارمي)

---

[1] *Alu Imran*, 110

[2] *El-Bekare*, 143. Pogledaj *Tefsir Ibn Kesir*, skraćeno izdanje, str. 221.

"Vi ćete upotpuniti sedamdeset naroda (ummeta) a vi ste od svih njih najbolji i Allahu, dž.š., najdraži."[1]

عن عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ يَقُولُ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ... وَجُعِلَتْ أُمَّتِي خَيْرَ الْأُمَمِ (رواه أحمد)

Alija, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Moj ummet je učinjen da bude najodabraniji ummet."[2]

Allah, dž.š., u drugom ajetu kaže:

﴿هُوَ اجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ﴾ (سورة الحج ٧٨)

"On je vas izabrao i u vjeri vam nije ništa teško propisao..."[3]

82. ALLAH, DŽ.Š., JE MUHAMMEDOVOM, S.A.V.S., UMMETU USAVRŠIO NJIHOVU VJERU

Od blagodati kojima je Allah, dž.š., obdario Muhammedov, s.a.v.s., ummet je i to što im je vjeru usavršio i blagodat Svoju prema njima upotpunio i zadovoljan je time da im Islam bude njihova vjera.[4] Te blagodati se spominju u kur'anskom ajetu, u kojem Allah, dž.š., kaže:

﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا﴾ (سورة المائدة ٣)

"Danas sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam Islam bude vjera."[5]

Od Omera ibn Hattaba, r.a., prenosi se da je neki jevrej došao kod njega i rekao mu: "Zapovjedniče pravovjernih, vi, uistinu, imate jedan ajet u vašoj knjizi – koji, da je nama jevrejima objavljen – mi bismo uzeli dan njegove objave za praznik. On je upitao: - A koji ajet? Jevrej odgovori: Riječi Uzvišenoga: "Sad sam vam vjeru usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio" Tada Omer reče: - Tako mi Allaha, ja znam dan u

[1] Hadis je sahih, a zabilježili su ga Ahmed, 4/446, Tirmizi, *Kitabuttefsir*, broj: 3001, Ibn Madže, *Kitabuzzuhd*, Hakim u *Mustedreku*, 4/84 i Darimi 2/221 (2763).
[2] Hadis je zabilježio Ahmed u *Musnedu* 3/61
[3] *El-Hadž*, 78
[4] *Mietu hasle*, str. 79; pogledaj i *Nihejetus-sul*, str. 237
[5] *El-Maide*, 3

kojem je taj ajet objavljen Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., a i sat u kojem mu je objavljen; bilo je to u predvečerje, na Arefatu, i to u petak."[1]

Ibn Kesir, rahimehullah, u komentaru ovog ajeta kaže: "Ovo je najveća blagodat Uzvišenog Allaha prema ovome ummetu, kada im je vjeru učinio savršenom i potpunom, tako da oni nemaju potrebe za drugom vjerom, niti za nekim drugim vjerovjesnikom pored svoga, s.a.v.s., jer ga je Uzvišeni Allah učinio pečatom vjerovjesnika i poslao ga svim ljudima i džinima, pa je dozvoljeno samo ono što je On dozvolio, a zabranjeno je ono što je On zabranio i nema nikakve vjerske potrebe, da je On nije ozakonio. Sve ono što je saopćio sušta je istina u kojoj nema nikakve laži niti nedosljednosti, kao što i kaže Uzvišeni u Kur'anu: "Riječi tvoga Gospodara vrhunac su istine i pravde", tj. vrhunac istine u saopćavanju i vrhunac pravde u imperativima i zabranama. Pa, kada im je usavršio vjeru, blagodat je bila potpuna. Poradi toga Uzvišeni kaže: "Danas sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam Islam bude vjera," tj. budite vi zadovoljni s njome za sebe, jer je to vjera s kojom je zadovoljan Allah, s kojom je poslao Najboljeg od časnih poslanika, preko kojeg je poslao Najslavniju knjigu. Poslije ovoga ajeta vjernici muslimani neće imati nikada potrebu za nekakvim dodavanjem, jer je Uzvišeni Allah već učinio Islam savršenom vjerom i neće ga nikada okrnjiti i zadovoljan je s njim, pa ga neće nikada odbaciti. Ovaj ajet je objavljen na Dan Arefata. Poslije njega nije objavljeno nešto što je dozvoljeno ili je zabranjeno, a Allahov Poslanik, s.a.v.s., poslije Arefata je preselio na ahiret nakon osamdeset i jednog dana."[2]

83. ALLAH, DŽ.Š., JE MUHAMMEDOV, S.A.V.S., UMMET OSLOBODIO TERETA I TEŠKOĆA KOJE SU IMALI RANIJI NARODI

Allah, dž.š., je, između ostaloga, počastio ovaj ummet tako što im je olakšao neke vjerske propise koji su bili teški ranijim narodima i time ih oslobodio tih tereta i teškoća.[3]

Ta vrlina Muhammedovog, s.a.v.s., ummeta naglašena je u slijedećem kur'anskom ajetu, gdje Allah, dž.š., kaže:

---

[1] Muttefekun alejhi.

[2] *Tefsir Ibn Kesir*, skraćeno izdanje, str. 342.

[3] Pogledaj *Tehzibul-hasais*, str. 376, *Nihajetus-sul*, str. 63 i *Mietu hasle*, str. 80

﴿الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَاةِ وَالْإِنْجِيلِ يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ فَالَّذِينَ آمَنُوا بِهِ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي أُنْزِلَ مَعَهُ أُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾ (سورة الأعراف ١٥٧)

"Onima koji će slijediti Poslanika, Vjerovjesnika, koji neće znati ni čitati ni pisati, kojeg oni kod sebe, u Tevratu i Indžilu, zapisana nalaze, koji će od njih tražiti da čine dobra djela, a od odvratnih odvraćati ih, koji će im lijepa jela dozvoliti, a ružna im zabraniti, koji će ih tereta i teškoća koje su oni imali osloboditi. Zato će oni koji u njega budu vjerovali, koji ga budu podržavali i pomagali i svjetlo po njemu poslano slijedili – postići ono što budu željeli."[1]

Ibn Kesir, rahimehullah, u komentaru ovog ajeta kaže: "Tako je Allahov Poslanik, s.a.v.s., opisan u prethodnim objavama, a takav je zaista i bio: naređivao je samo dobro, a odvraćao od svega lošeg. Tako Abdullah ibn Mes'ud, r.a., kaže: "Kada čuješ da Allah, dž.š., kaže: 'O vjernici,' obrati pažnju na to, jer ti se time ili naređuje dobro ili zabranjuje zlo."... dalje se kaže: da će im Poslanik dozvoliti jela koja su sami sebi zabranili i time sami sebe opteretili, kao što su: behira, saiba, vasila i ham,[2] a zabraniti im što je ružno i što je Allah Uzvišeni zabranio a oni ih sami sebi dozvolili, kao npr. svinjsko meso i kamata. Neka ulema kaže: Sve što je Allah dozvolio lijepo je i korisno i za tijelo i za dušu, a sve što je On zabranio ružno je i štetno i za tijelo i za dušu. Zatim, Uzvišeni kaže: "...koji će ih tereta i teškoća koje su oni imali osloboditi," tj. Poslanik, s.a.v.s., došao je da olakša i bude tolerantan."[3]

Ima i drugih ajeta u kojima Allah, dž.š., govori da je ovaj ummet odabrao i da im je dosta stvari u vjeri olakšao, te da im ne bi učinio nikakvu poteškoću. Allah, dž.š., kaže:

﴿هُوَ اجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ﴾ (سورة الحج ٧٨)

---

[1] *El-E'araf*, 157

[2] Allah, dž.š., u drugom ajetu kaže: "Allah nije propisao ni behiru ni saibu ni vasilu a ni hama; to oni koji ne vjeruju govore o Allahu laži, i većina njih nema pameti." (*El-Maide*, 103)

[3] Pogledaj *Tefsir Ibn Kesir*, skraćeno izdanje, str. 490.

"On je vas izabrao i u vjeri vam nije ništa teško propisao..."[1] to jest: Allah vas je odabrao, odlikovao vas, dao vam prednost i počastio vas najčasnijim poslanikom i najveličanstvenijim vjerozakonom, i nije vam stavio u zadaću ono što bi vam bilo teško a da vam nije dao nekakvu lakšu mogućnost i izlaz. Namaz, koji je najviši postulat Islama nakon kelimei-šehadeta, klanja se i kompletan i skraćeno, sastavljeno, idući pješice, jašući, okrenut ili neokrenut prema Kibli, stojeći, ležeći i na druge olakšavajuće načine.[2]

U drugom kur'anskom ajetu Allah, dž.š., kaže: "Allah vam ne želi pričiniti poteškoće..."[3] tj. olakšao je, a nije vam otežao, čak je dozvolio uzimanje tejemmuma /potiranja lica i ruku/ u bolesti i zbog nedostatka vode, kao široku mogućnost vama i milost.[4]

U kontekstu propisa u vezi s postom Allah, dž.š., u Kur'anu kaže: "Allah hoće da vam olakša, a ne da teškoće imate..."[5] tj. uz obavezu onome koji je kod kuće, On je dao olakšicu da se ne posti u slučaju bolesti i puta, kao vid olakšanja i milosti prema vama.[6]

Također je Allahov Poslanik, s.a.v.s., govorio: "Poslan sam s lahkom i pravom vjerom!"

Olakšice kojima je počašćen Muhammedov, s.a.v.s., ummet su:

- Da nisu grešni zbog onoga što učine u zaboravu ili nehotice. To potvrđuje i kur'anska dova na koju je Allah uputio ovaj ummet:

﴿رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ﴾ (سورة البقرة ٢٨٦)

"Gospodaru naš, ne uzmi nam u grijeh ako zaboravimo ili nehotice pogriješimo! Gospodaru naš, ne tovari na nas breme kao što si ga natovario na one prije nas! Gospodaru naš, ne opterećuj nas onim za što nemamo snage!"[7]

Takođe se, u hadisima, potvrđuje da Allah oprašta ono što se učini nehotice ili u zaboravu.

---

[1] *El-Hadž*, 78
[2] *Tefsir Ibn Kesir*, skraćeno izdanje, str. 884.
[3] *El-Maide*, 6
[4] *Tefsir Ibn Kesir*, skraćeno izdanje, str. 350.
[5] *El-Bekare*, 185
[6] *Tefsir Ibn Kesir*, skraćeno izdanje, str. 121.
[7] *El-Bekare*, 286

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنَّ اللَّهَ وَضَعَ عَـنْ أُمَّتِـي الْخَطَـأَ وَالنِّسْيَانَ وَمَا اسْتُكْرِهُوا عَلَيْهِ (حديث صحيح، رواه ابن ماجه وابن حبان والحاكم)

Abdullah ibn Abbas, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Allah Uzvišeni oprašta mom ummetu nehotični grijeh, zaborav i ono što učine pod prisilom."[1]

Ebu Hurejre, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Allah, dž.š., će oprostiti mojim sljedbenicima ono što pomisle u sebi, sve dok to ne izgovore ili urade."[2]

- Dio odjeće ili kože koji bi bio uprskan mokraćom pripadnici ranijih naroda su morali otkinuti, a sljedbenicima Muhammeda, s.a.v.s., je dovoljno da to operu. Ebu Musa el-Eš'ari, r.a., bio je toliko pedantan pri obavljanju male nužde i toliko se čuvao mokraće da je čak mokrio u neku posudu i govorio: "Zaista je Israelćanima, kada bi mokraća pala na dio njihove kože (u drugoj predaji stoji: njihove odjeće), bilo naređeno da taj dio odsijeku."[3]

- Ranijim narodima (tj. jevrejima) zabranjene su neke vrste životinja, kao i neki dijelovi njihovog tijela. Allah, dž.š., kaže: "Jevrejima smo sve životinje koje imaju kopita ili pandže zabranili, a od goveda i brava njihov loj, osim onog s leđa ili s crijeva, ili onog pomiješanog s kostima. Time smo ih zbog zuluma njihova kaznili; i Mi, zaista, govorimo istinu."[4]

Neke od spomenutih stvari njima su bile dozvoljene, ali kada su oni počinili nasilje, ubijajući poslanike i čineći druge grijehe, onda im je to postalo zabranjeno, na što ukazuje i ovaj ajet: "I zbog teškog nasilja jevreja Mi smo im zabranili neka lijepa jela koja su im bila dozvoljena, i zbog toga što su mnoge od Allahova puta odvraćali."[5]

- U židova je bilo pravilo da sa ženom koja dobije menstruaciju nisu ni jeli niti su imali bilo kakav dodir, čak su odbijali da budu u istoj kući s njom za vrijeme ciklusa.[6] Ashabi, r.a., su o tome pitali Allahovog

---

[1] Hadis je sahih, a bilježi ga Ibn Madže, K*itabut-talak*, broj: 2045, Ibn Hibban, broj: 1498 i Hakim u *Mustedreku* 2/198.

[2] Hadis bilježe Buhari, *Kitabul-ejman ven-nuzur,* 14/357, Muslim, *Kitabul-ejman* 2/146 i drugi.

[3] Hadis bilježi Muslim, *Babul-meshi alel-huffejn.*

[4] *El-En'am*, 146

[5] *En-Nisa'*, 160

[6] *Tehzibul-hasais*, str. 379

Poslanika, s.a.v.s., pa je Allah, dž.š., objavio ovaj kur'anski ajet: "I pitaju te o mjesečnom pranju! Reci: 'To je neprijatnost!' Zato ne općite sa ženama za vrijeme mjesečnog pranja, i ne prilazite im dok se ne okupaju!"[1] Kada je taj ajet u cjelini objavljen, Allahov Poslanik, s.a.v.s., je rekao: "Činite sve drugo izuzev bračnog odnosa!" Kada su židovi čuli za to, rekli su: "Ovaj čovjek neće ništa naše da ostavi da ne uradi suprotno!"[2]

- Raniji narodi imali su obavezu da daju četvrtinu svoga imetka kao zekat, dok je Muhammedovom, s.a.v.s., ummetu kao zekjat propisano dosta manje (od postojećeg imetka), samo četrdeseti dio, ili 2,5 posto.

Pripadnicima Muhammedovog, s.a.v.s., ummeta prima se dova, dozvoljeno im je da imaju do četiri žene (kada se ispune određeni uvjeti), dozvoljeno im je da se žene sljedbenicama ranijih nebeskih knjiga (ehlul-kitabijkama) i tome slično, ovo su neke su od olakšica koje su date Muhammedovom, s.a.v.s., ummetu.[3]

84. SAMO KAJANJE MUHAMMEDOVOG, S.A.V.S., UMMETA JE PRIMANJE TEVBE / POKAJANJA

Slično prethodnim olakšicama kojima je Allah, dž.š., počastio ovaj ummet je i to da je samo kajanje zbog učinjenog grijeha jedan vid primanja pokajanja / tevbe.[4]

Abdullah ibn Mes'ud, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Kajanje zbog grijeha je (primljena) tevba."[5] Iz hadisa se može razumjeti da sam osjećaj grižnje savjesti zbog učinjenog grijeha i pokajanje zbog toga se smatra praštanjem tog grijeha, a Allah, dž.š., zna najbolje.

Uslov primanja tevbe / pokajanja u vjerozakonu Israilćana bio je da jedni druge ubijaju, kako bi im pokajanje bilo primljeno. Na to ukazuje slijedeći kur'anski ajet:

---

[1] *El-Bekare*, 222

[2] Hadis su zabilježili Muslim 3/211 *fi kitabil-hajdi*, Tirmizi, *Kitabut-tefsiru* br. 2780, Nesai 1/153, Ibn Madže br. 644 i Darimi br. 1058.

[3] *Tehzibul-hasais*, str. 377

[4] *Tehzibul-hasais*, str. 372

[5] Hadis je sahih, a zabilježili su ga Ibn Madže br. 4252, *Kitabuz-zuhd* i Ahmed 1/376

﴿وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ يَاقَوْمِ إِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ أَنفُسَكُمْ بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجْلَ فَتُوبُوا إِلَى
بَارِئِكُمْ فَاقْتُلُوا أَنفُسَكُمْ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ عِنْدَ بَارِئِكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ
الرَّحِيمُ﴾ (سورة البقرة ٥٤)

"I kada je Musa rekao narodu svome: 'Narode moj, vi ste doista sebi nepravdu učinili prihvativši tele; zato se Stvoritelju svome pokajte i poubijajte se! To vam je bolje kod vašeg Stvoritelja, pa će vam oprostiti. On prima pokajanje i milostiv je."[1]

U komentaru ovog ajeta spominje se da ih je prekrila tmina pa su oni počeli jedni druge noževima sjeći i ubijati. Nakon toga je Allah, dž.š., odredio da se tmina raziđe i popadali su noževi iz njihovih ruku. To je za one, koji su od njih ostali živi, značilo primanje tevbe (pokajanja) a za one koji su ubijeni sticanje deredže šehida, tj. pogibije na Allahovom, dž.š., putu. Katade kaže: Bilans tog događaja je sedamdeset hiljada ubijenih, a njihov grijeh je bio to što su znali da je obožavanje teleta širk, ali oni to nisu spriječili, bojeći se da će doći do ubijanja, te ih je Allah, dž.š., kaznio upravo sa onim čega su se bojali i zbog čega nisu druge od griješenja odvraćali.[2]

Abdullah ibn Abbas, r.a., je rekao: "Allah Uzvišeni kaže da je njihovo pokajanje u tome da se svaki od njih razračuna s ocem ili sinom kojeg sretne, tako što će ga pogubiti. Pritom ne treba da brine onaj koji je ubijen na tom mjestu, ako se pokajao. -To su oni sa čijim grijesima Allah nije upoznao ni Musa'a ni Haruna; oni su to priznali čineći ono što im je naređeno, a Allah će oprostiti i ubici i ubijenom!"[3]

Seid ibn Džubejr i Mudžahid u komentaru dijela ajeta: "poubijajte se" kažu: "Oni su se digli s noževima, ubijajući jedni druge bez sažaljenja prema bližnjem ili daljnjem, sve dok Musa nije podigao svoj ogrtač, kada su se zaustavili. Tada je ustanovljeno da je sedamdeset hiljada poginulih. Allah je objavio Musau: 'za mene je dovoljno', pa je Musa podigao svoj ogrtač."[4]

Ibn Džerir navodi predaju s dobrim senedom od Zuhrija, koji je iznio svoj stav o ovom pitanju, kako su se i Musa i Israilćani rastužili

[1] *El-Bekare*, 54
[2] *Nihatus-sul*, str. 65
[3] Nesai, Ibn Ebi Hatim i Ibn Džerir. Pogledaj *Tefsir Ibn Kesir*, skraćeno izdanje, str. 60
[4] Ibn Džerir, pogledaj *Tefsir Ibn Kesir*, skraćeno izdanje, str. 60

kada su vidjeli koliko je bilo poginulih, pa je Allah nakon toga objavio Musau: neka ga to ne žalosti, jer "koji su od njih ubijeni, živi su kod Mene i bit će opskrbljeni, a koji su ostali u životu, njihovo sam pokajanje primio." To je obradovalo Musa'a i Israilćane, a Allah kaže: "...pa će vam oprostiti. On prima pokajanje i milostiv je."[1]

85. ISA, A.S., ĆE KLANJATI ZA IMAMOM IZ MUHAMMEDOVOG, S.A.V.S., UMMETA

Mutevatir (najvjerodostojnijom) predajom je prenešeno da će se Isa, a.s., spustiti prije nastupanja Kijametskog dana, da će ubiti Dedždžala. Tada će sa muslimanima džematile klanjati, a imam će biti jedan od Muhammedovih, s.a.v.s., sljedbenika.[2]

Mutevatir (najvjerodostojnijom) predajom takođe je prenešeno da će Mehdi biti sljedbenik ovog ummeta i da će Isa, a.s., klanjati za njim u džematu.[3]

Džabir ibn Abdullah, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Jedna skupina iz mog ummeta ustrajat će u borbi za istinu sve do Sudnjeg dana. Tada će se Isa sin Merjemin, a.s., spustiti na Zemlju, pa će mu predvodnik te muslimanske skupine reći: - Hajde, budi nam imam u namazu! Isa, a.s., će tada reći: - Ne, vi ste jedni drugima predvodnici, i to je ono čime je Allah, dž.š., počastio ovaj ummet."[4]

عن أبي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَيْفَ أَنْتُمْ إِذَا نَزَلَ ابْنُ مَـــرْيَمَ فِيكُمْ وَإِمَامُكُمْ مِنْكُمْ (متفق عليه)

Ebu Hurejre, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Kakvo će vam stanje biti kada se među vas spusti Isa sin Merjemin, a imam će bit jedan od vas."[5]

86. OVOM UMMETU JE DOZVOLJEN RATNI PLIJEN

Jedna od specifičnosti Muhammedovog, s.a.v.s., ummeta je i to da im je Allah, dž.š., učinio ratni plijen halal (dozvoljenim), za razliku od

---

1 *Tefsir Ibn Kesir*, skraćeno izdanje, str. 61
2 *Tehzibul-hasais*, str. 383 i *Mietu hasle*, str. 81
3 *Fethul-Bari*, 6/493
4 Hadis je zabilježio Muslim, *Kitabul-iman*, br. 247
5 Muttefekun alejhi

ranijih naroda kojima to nije bilo dozvoljeno. Raniji narodi se dijele na dvije vrste:

- oni kojima nije bio ni propisan džihad (borba), pa nisu ni imali ratnog plijena;

- oni kojima je džihad bio propisan, te kada bi zadobili ratni plijen bilo im je naređeno da ga sakupe na jednu hrpu, pa ako im je nijet bio ispravan i borba primljena, došla bi vatra sa nebesa i spalila taj plijen.

Ovom ummetu je Allah, dž.š., to olakšao i dozvolio im, da ratni plijen mogu koristiti i za to su uspostavljena detaljna pravila o njegovoj raspodjeli, koja su spomenuta u fikhskim knjigama.

Allah, dž.š., u Kur'anu kaže:

﴿فَكُلُوا مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾ (سورة الأنفال ٦٩)

"Sada jedite ono što ste zaplijenili kao dopušteno i lijepo i bojte se Allaha – Allah zaista prašta i Milostiv je."[1]

عن جَابِرِ بْنِ عَبْدِاللَّهِ أَنَّ النَّبِيَّ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ أُعْطِيتُ خَمْسًا لَمْ يُعْطَهُنَّ أَحَدٌ قَبْلِي نُصِرْتُ بِالرُّعْبِ مَسِيرَةَ شَهْرٍ وَجُعِلَتْ لِيَ الْأَرْضُ مَسْجِدًا وَطَهُورًا فَأَيُّمَا رَجُلٍ مِنْ أُمَّتِي أَدْرَكَتْهُ الصَّلَاةُ فَلْيُصَلِّ وَأُحِلَّتْ لِيَ الْمَغَانِمُ وَلَمْ تَحِلَّ لِأَحَدٍ قَبْلِي وَأُعْطِيتُ الشَّفَاعَةَ وَكَانَ النَّبِيُّ يُبْعَثُ إِلَى قَوْمِهِ خَاصَّةً وَبُعِثْتُ إِلَى النَّاسِ عَامَّةً (متفق عليه)

Džabir ibn Abdullah, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: “Dato mi je petero što nije dato nijednom od poslanika prije mene: potpomognut sam strahom na udaljenosti mjesec dana putovanja, zemlja mi je učinjena mjestom za klanjanje i čistom, pa gdje god čovjeka iz moga ummeta zatekne namaz, neka klanja. Dozvoljen mi je ratni plijen, a nije bio dozvoljen nikome prije mene, dat mi je šefa'at (zauzimanje) i raniji poslanici slati su svako svome narodu a ja sam poslan cijelom čovječanstvu.”[2]

Ebu Hurejre, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Ratni plijen nije bio dozvoljen ni jednom od ranijih vladara, nego bi dolazila vatra sa nebesa i ona bi ga spalila..."[3]

---

[1] *El-Enfal*, 69

[2] Muteffekun alejhi

[3] Hadis je sahih, a zabilježili su ga Tirmizi, *Kitabut-tefsir*, broj 3085 i Ahmed u *Musnedu* 2/252

عن أبي هُرَيْرَةَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: ...فَلَمْ تَحِلَّ الْغَنَائِمُ لِأَحَدٍ مِنْ قَبْلِنَا ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى رَأَى ضَعْفَنَا وَعَجْزَنَا فَطَيَّبَهَا لَنَا (متفق عليه)

Ebu Hurejre, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Ni jednom narodu prije nas nije bio dozvoljen ratni plijen, pa je Allah, dž.š. - znajući za našu slabost i nemoć - nama to učinio dozvoljenim."[1]

87. SAFOVI OVOG UMMETA SU POPUT SAFOVA MELEKA

Jedna od karakteristika ovog ummeta je da se oni redaju u namazu u safove koji su poput safova meleka kod Allaha, dž.š.

Na tu odliku ukazuje nekoliko hadisa:

عَنْ جَابِرِ بْنِ سَمُرَةَ قَالَ خَرَجَ عَلَيْنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ أَلَا تَصُفُّونَ كَمَا تَصُفُّ الْمَلَائِكَةُ عِنْدَ رَبِّهَا فَقُلْنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ وَكَيْفَ تَصُفُّ الْمَلَائِكَةُ عِنْدَ رَبِّهَا قَالَ يُتِمُّونَ الصُّفُوفَ الْأُوَلَ وَيَتَرَاصُّونَ فِي الصَّفِّ (رواه مسلم)

Džabir ibn Semure, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., jednom prilikom došao među njih i rekao: "Zar se nećete poredati kao što se meleki redaju kod svog Gospodara?! Mi upitasmo: -Allahov Poslaniče, kako se meleki redaju kod svoga Gospodara? On im odgovori: - Popunjavaju safove po redu i ne ostavljaju slobodnog prostora u safovima."[2]

Huzejfe, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Data nam je prednost u troje: sva nam je zemlja učinjena mjestom na kojem možemo klanjati a njenom prašinom činimo tejemmum, naši safovi su učinjeni poput safova meleka i dati su mi ovi ajeti na kraju sure El-Bekare[3] iz riznice koja je ispod Arša, iz koje niti je kome šta dato prije, niti će biti dato poslije mene."[4]

---

[1] Muttafekun alejhi

[2] Hadis je zabilježio Muslim u *Kitabus-salatu*, broj 119

[3] Misli se na dva posljednja ajeta iz sure *El-Bekare*.

[4] Hadis je zabilježio Muslim u Kitabul-mesadžidu, 5/3 (broj 4) i Ahmed u *Musnedu,* 5/383.

88. TEJEMMUM I KLANJANJE NA ZEMLJI

Među odlike i specifičnosti ovog ummeta ubraja se i to da im je Allah, dž.š., dozvolio klanjanje na svakom mjestu na zemlji, osim nečistih mjesta gdje inače nije dozvoljeno klanjati. Prema tome, gdje god čovjeka iz ovog ummeta zatekne namaz, i ako nema vode, uzet će tejemmum i klanjat će, i taj namaz mu je ispravan. To je napomenuto u ranije citiranom hadisu u kojem Džabir ibn Abdullah, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao:

عن جَابِرِ بْنِ عَبْدِاللَّهِ أَنَّ النَّبِيَّ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ أُعْطِيتُ خَمْسًا ... وَجُعِلَتْ لِيَ الْأَرْضُ مَسْجِدًا وَطَهُورًا فَأَيُّمَا رَجُلٍ مِنْ أُمَّتِي أَدْرَكَتْهُ الصَّلَاةُ فَلْيُصَلِّ ... (متفق عليه)

"Dato mi je pet stvari... učinjena mi je zemlja mjestom za klanjanje i čistom, pa gdje god čovjeka iz moga ummeta zatekne namaz, neka klanja..."[1]

U hadisu Abdullah ibn Amra, r.a., prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., ovako rekao: "...i zemlja mi je učinjena mjestom za klanjanje i čistom, pa gdje god me zatekne namaz uzet ću tejemmum i klanjat ću. Onima prije nas to nije bilo dozvoljeno jer im je bilo naređeno da klanjaju samo u hramovima i bogomoljama."[2]

Abdullah ibn Abbas, r.a., prenosi hadis u kojem se kaže: "Ni jedan od ranijih poslanika, a.s., nije klanjao dok ne bi došao do svog hrama."[3]

89. DOZVOLJENO JE KLANJANJE U OBUĆI

Muhammedu, s.a.v.s., kao i njegovim sljedbenicima, dozvoljeno je da klanjaju u obući, za razliku od ranijih naroda, pogotovo židova, koji nisu obavljali molitvu u obući.[4] Čak je Allahov Poslanik, s.a.v.s., podsticao da se radi suprotno njihovoj praksi, a i sam se svojim postupcima od njih razlikovao.

عَنْ شَدَّادِ بْنِ أَوْسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَالِفُوا الْيَهُودَ فَإِنَّهُمْ لَا يُصَلُّونَ فِي نِعَالِهِمْ وَلَا خِفَافِهِمْ (حديث صحيح، رواه أبو داود والحاكم)

---

[1] Muteffekun alejhi
[2] Hadis je zabilježio Ahmed, 2/222
[3] *Medžmeuz-zevaid*, 8/258
[4] Pogledaj *Tehzibul-hasais*, str. 372

Šeddad ibn Evs, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Razlikujte se od židova, oni zaista ne klanjaju u obući.!"[1]

Svakako, treba napomenuti da je u obući dozvoljeno klanjati ako je obuća čista i ako se klanja u nekoj sali, ili na otvorenom terenu, dakle na mjestima na kojima se ta obuća koristi, a ne da se u obući klanja na tepisima koji su prostrti u džamijama, jer se obuća koja se koristi napolju ne koristi u kući, džamiji itd., da se prljavština s polja ne bi unijela u kuću ili džamiju.

90. MUHAMMEDOV, S.A.V.S., UMMET JE POČAŠĆEN PETKOM - NAJODABRANIJIM DANOM U SEDMICI

Između ostalog, Allah, dž.š., počastio je ovaj ummet i time što ga je uputio da uzme petak kao svoj najodabraniji dan, jer to i jeste najbolji dan u godini. Ranije narode to je mašilo.[2] Ovo pojašnjavaju naredni hadisi:

Huzejfe i Ebu Hurejre, r.a., pripovijedaju od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Oni narodi koji su bili prije nas nisu upućeni na petak, pa je židovima pripala subota, a kršćanima nedjelja. Nakon toga je Allah, dž.š., doveo ovaj naš ummet i dao nam je petak, pa je učinio da i židovi i kršćani na Sudnjem danu budu poslije nas, tako da smo mi bili posljednji na dunjaluku, a bit ćemo prvi na ahiretu i tako je određeno prije nego je išta stvoreno."[3]

عَنْ حُذَيْفَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هُدِينَا إِلَى الْجُمُعَةِ وَأَضَلَّ اللَّهُ عَنْهَا مَنْ كَانَ قَبْلَنَا (رواه مسلم)

Huzejfe, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Upućeni smo na petak, a raniji narodi su udaljeni od toga."[4]

Ebu Hurejre, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Mi smo (na dunjaluku) bili posljednji narod, a na Sudnjem danu bit ćemo predvodnici ostalim narodima i pored toga što im je (nebeska) knjiga data prije nego nama, a nama je data nakon njih. Petak je dan koji

---

[1] Hadis je sahih, a zabilježili su ga Ebu Davud, *Kitabus-salah*, br. 652 i Hakim u *Mustedreku*.

[2] *Tehzibul-hasais*, str. 371 i *Mietu hasle*, str. 84

[3] Hadis su zabilježili Muslim, 6/144, Nesai, 3/72 i Ibn Madže, broj: 1083, svi u Poglavlju o petku.

[4] Hadis je zabilježio Muslim, broj 23, *Kitabul-džumua'*.

im je nametnut, pa su se u vezi s tim razišli. Allah je nas uputio na taj dan i oni su zbog toga iza nas."[1]

91. MUHAMMEDOVOM, S.A.V.S., UMMETU SVAKOG PETKA DATO JE VRIJEME KADA IM SE DOVA PRIMA

Allah, dž.š., je Muhammedovom, s.a.v.s., ummetu dao vrijeme kada im prima dovu. To vrijeme je svakog petka i ko god ga od muslimana potrefi, tražeći u njemu neko dobro, Allah, dž.š., će mu tu dovu uslišati i dati mu ono što traži. Hadisi koji govore o tom vremenu kada se dova prima dostigli su stepen mutevatir hadisa.[2]

O tome kada je to vrijeme u kojem se dova prima mišljenja se razilaze. Među najispravnija mišljenja ubrajaju se dva: prvo, da je to vrijeme kada se hatib nalazi na minberi i drugo, jače od toga, da je to period od ikindijskog do akšamskog vremena, svakog petka.

Hadisi koji govore o tome su:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ذَكَرَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَقَالَ فِيهِ سَاعَةٌ لَا يُوَافِقُهَا عَبْدٌ مُسْلِمٌ وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي يَسْأَلُ اللَّهَ تَعَالَى شَيْئًا إِلَّا أَعْطَاهُ إِيَّاهُ وَأَشَارَ بِيَدِهِ يُقَلِّلُهُ (متفق عليه)

Ebu Hurejre, r.a., prenosi hadis u kojem se govori da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., pomenuo petak, pa je između ostalog rekao: "U njemu ima vrijeme koje, kada ga musliman potrefi, klanjajući i učeći dovu, Allah će mu to uslišati." Tada je Poslanik, s.a.v.s., pokazao svojom rukom, opisujući da je taj period kratak.[3]

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ خَيْرُ يَوْمٍ طَلَعَتْ فِيهِ الشَّمْسُ يَوْمُ الْجُمُعَةِ فِيهِ خُلِقَ آدَمُ ... وَفِيهِ سَاعَةٌ لَا يُصَادِفُهَا مُؤْمِنٌ وَهُوَ فِي الصَّلَاةِ يَسْأَلُ اللَّهَ فِيهَا شَيْئًا إِلَّا أَعْطَاهُ إِيَّاهُ (رواه مالك وأبو داود والترمذي والنسائي)

U drugom hadisu, koji takođe prenosi Ebu Hurejre, r.a., od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kaže se: "Najbolji dan u kojem je sunce obasjalo je petak: u njemu je stvoren Adem, a.s.,... (i, u hadisu, između ostalog, stoji:)

[1] Hadis su zabilježili Buharija i Muslim.
[2] *Mietu hasle*, str. 85
[3] Muttefekun alejhi

u njemu ima period, koji kada ga vjernik musliman potrefi, klanjajući i učeći dovu, Allah će mu tu dovu primiti i dati mu ono što traži."[1]

92. MUHAMMEDOVOM, S.A.V.S., UMMETU JE DAT MJESEC RAMAZAN I NOĆ KADR

Allah, dž.š., je Muhammedov, s.a.v.s., ummet počastio mjesecom ramazanom, najodabranijim mjesecom u kojem je objavljen Kur'an. U tom mubarek mjesecu je Lejletul-kadr, noć koja je bolja od hiljadu drugih mjeseci u kojima nema te noći.

Allah, dž.š., u Kur'anu kaže:

﴿شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ﴾

(سورة البقرة ١٨٥)

"U mjesecu ramazanu smo objavili Kur'an, koji je putokaz ljudima i jasan dokaz pravog puta i razlikovanja dobra od zla."[2]

Allah Uzvišeni ističe mjesec posta ispred drugih mjeseci time što ga je odabrao za objavu Kur'ana časnog. U jednom hadisu se navodi da je to mjesec u kojem su Božije knjige objavljene vjerovjesnicima. Imam Ahmed ibn Hanbel prenosi od Vaila ibn Eska'a da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Suhufi (spisi) Ibrahimovi su objavljeni prve noći mjeseca ramazana, Tevrat je objavljen šeste noći mjeseca ramazana, Indžil trinaeste noći mjeseca ramazana, a Allah je objavio Kur'an dvadeset četvrte noći mjeseca ramazana." Međutim, i suhufi, i Tevrat, i Zebur, i Indžil objavljeni su vjerovjesnicima odjednom, dok je Kur'an odjednom objavljen od Kuće uzvišenosti na dunjalučko nebo, što se desilo u Noći sudbine (Lejletul-kadr) mjeseca ramazana, kao što Uzvišeni kaže: "Mi smo ga objavili u Noći blagoslovljenoj."[3] Nakon toga, Kur'an je objavljen Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., postupno, prema slijedu događaja.[4]

U suri El-Kadr, Allah, dž.š., kaže:

﴿إِنَّا أَنزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ۞ وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ۞ لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ﴾

(سورة القدر ١-٣)

---

[1] Hadis su zabilježili Malik u *Muvetta'u*, broj: 16, Ebu Davud, br. 1046, Tirmizi, br. 491 i Nesai, *Kitbul-džumua'*.

[2] *El-Bekare*, 185

[3] *Ed-Duhan*, 3

[4] *Tefsir Ibn Kesir*, skraćeno izdanje, str. 120.

"Mi smo ga objavili u Noći kadr, a šta ti znaš šta je Noć kadr? Noć kadr bolja je od hiljadu mjeseci."[1]

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ (متفق عليه)

Ebu Hurejre, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Ko provede Lejletul-kadr u ibadetu, vjerujući i nadajući se Allahovoj nagradi, bit će mu oprošteni raniji (mali) grijesi."[2]

Nevevi, rahimehullah, u Šerhul-muhezzebu kaže: "Noć kadr - neka Allah, dž.š., poveća njenu svetost - data je specijalno ovome ummetu i nije data ni jednom narodu prije nas.[3]

O tome kada je mubarek noć Lejletul-kadr govori veliki broj hadisa od kojih ćemo navesti slijedeće:

Allahov Poslanik, s.a.v.s., upitan je o Noći kadr, je li ona u ramazanu ili u nekom drugom mjesecu?

- U ramazanu - reče Poslanik, s.a.v.s.,

- Je li ta noć postoji sve dok je neko od poslanika živ, a kada oni umru nestane te noći, ili ona ostaje do Sudnjeg dana - upitaše ashabi.

- Ona je sve do Sudnjeg dana - odgovori Poslanik.

- A u kojem je dijelu ramazana - upitaše.

- Tražite je u prvoj trećini ramazana, ili u drugoj - reče on.

- U kojoj noći od tih dvadeset noći - upitaše.

- Tražite je u posljednjoj trećini ramazana, i ne pitaj me više o tome - reče Poslanik.

- Zaklinjem te tvojom obavezom prema meni, da me obavijestiš koja je noć od ovih deset noći - reče jedan od ashaba.

Poslanik, s.a.v.s., tada se žestoko naljuti i reče:

- Tražite je u zadnjih sedam noći, i nemoj me nikako više o tome pitati."[4]

Kod Ebu Davuda stoji da je Poslanik, s.a.v.s., upitan o Lejletul-kadru, pa je rekao:

---

[1] *El-Kadr*, 1-3
[2] Muttefekun alejhi
[3] Pogledaj *Tehzibul-hasais*, str. 373
[4] Hadis prenosi Ahmed, a ashab koji je pitao Poslanika, s.a.v.s., bio je Ebu Zerr, r.a.

- U cijelom ramazanu je.

Zatim je opet upitan o njoj, pa Poslanik priupita: - Koja je večeras noć po redu?

- Dvadeset druga - reče čovjek.

- Onda je ona večeras - zatim se Poslanik povrati i reče: - ili je naredna noć," to jest dvadeset i treća.[1]

U vezi s ovim pitanjem učenjaci su se razišli u mišljenju, ali je najprihvatljiviji stav da je Noć kadr dvadeset i sedma noć ramazana, mada je takođe ispravno mišljenje da ona kola, kruži ili se pomjera u toku ramazana, od godine do godine.

Šta je lijepo učiti u toj noći pojašnjava hadis u kojem je Aiša, r.a., pitala Allahovog Poslanika, s.a.v.s.:

- Ako potrefim noć Lejletul-kadr, kakvu dovu da učim?

Uči: "Allahumme inneke afuvvun tuhibbul-afve fa'fu anni - Allahu, ti si onaj što oprašta i voliš praštanje pa mi oprosti!"[2]

93. ODGAĐANJE SEHURA (DO PRED ZORU) I POŽURIVANJE SA IFTAROM

Sehur (jedenje prije zore na dan posta) također je jedna od specifičnosti ovog ummeta, jer Amr ibn el-As, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao:

قال رَسُول اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَصْلُ مَا بَيْنَ صِيَامِنَا وَصِيَامِ أَهْلِ الْكِتَابِ أَكْلَةُ السَّحُورِ (رواه مسلم)

"Razlika između našeg posta i posta ehlul-kitabija je jedenje na sehuru."[3]

Sa sehurom treba kasniti, tj. treba ga odgađati i jesti sve do kraja vremena predviđenog za jedenje, do pred zoru. Što se tiče iftara, s iftarom treba požuriti, tj. treba jesti čim zađe sunce. Na to ukazuju naredni hadisi:

عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا يَزَالُ النَّاسُ بِخَيْرٍ مَا عَجَّلُوا الْفِطْرَ (رواه البخاري ومسلم والترمذي وأحمد)

Sehl ibn Sead, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Ljudi će biti na dobru sve dok budu požurivali sa iftarom."[1]

---

[1] Hadis bilježi Ebu Davud.

[2] Hadis je sahih.

[3] Hadis je zabilježio Muslim 7/207, *Kitabus-sijamu.*

Ovaj hadis ukazuje da je od razloga rahatluka i dobra u društvu poštivanje Muhammedovog, s.a.v.s., sunneta i pridržavanje njegovih uputa. Čim se to zapostavi, u društvu zavlada nered i zadese ga razne nedaće i zlo.[2]

Ebu Hurejre, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Ova vjera bit će vladajuća sve dok ljudi budu požurivali sa iftarom, jer židovi i kršćani kasne sa iftarom."[3]

94. POST DANA AŠURE ČISTI GRIJEHE POČINJENE U PRETHODNOJ GODINI, A POST NA DAN AREFATA ČISTI GRIJEHE POČINJENE U DVIJE GODINE

Dan ašure - Jevmi ašure je deseti dan mjeseca muharrema, tj. prvog mjeseca u hidžretskoj godini.

عَنْ أَبِي قَتَادَةَ الْأَنْصَارِيِّ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سُئِلَ عَـــنْ صَوْمِ يَوْمِ عَاشُورَاءَ فَقَالَ يُكَفِّرُ السَّنَةَ الْمَاضِيَةَ (رواه مسلم)

Ebu Katade El-Ensari prenosi da je jednom prilikom Allahov Poslanik, s.a.v.s., upitan o postu Dana ašure (desetog dana mjeseca muharrema), pa je rekao: "Post Dana ašure čisti (male) grijehe počinjene u prošloj godini."[4]

Hadisi koji govore o vrijednosti posta na Dan ašure:

Abdullah ibn Abbas, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kada je došao u Medinu zatekao židove da poste Dan ašure, pa ih je upitao: - Kakav je to dan što ga vi postite? Oni odgovoriše: - Ovo je veličanstven dan, u kojem je Allah, dž.š., spasio Musa'a, a.s., i njegov narod a potopio je faraona i njegov narod, pa je taj dan Musa postio iz zahvalnosti Allahu, dž.š., te taj dan i mi postimo. Muhammed, s.a.v.s., na to reče: 'Mi smo preči Musa'u od vas', pa je Muhammed, s.a.v.s., postio taj dan i naredio da se posti.[5]

---

[1] Hadis su zabilježili, Buhari, Muslim, Tirmizi br. 619 i Ahmed 5/331.
[2] *Tehzibul-hasais*, str. 374.
[3] Hadis je hasen a zabilježili su ga Ebu Davud br. 3208, Nesai 4/66, Tirmizi, br. 930 i Ibn Madže br. 554.
[4] Hadis je zabilježio Muslim.
[5] Hadis je zabilježio Muslim.

Ako bi se neko zapitao, zašto se post na Dan Arefata nagrađuje opraštanjem grijeha u dvije godine a post Dana ašure samo jednom godinom, odgovor bi glasio: Dan ašure se pripisuje Musa'u, a.s., i propisima u vezi s njegovim vremenom, dok se Dan Arefata pripisuje Muhammedu s.a.v.s., i njegovom šeri'atu, pa je zbog toga Dan Arefata priznatiji, što takođe ukazuje na jednu od specifičnosti Muhammedovog, s.a.v.s., ummeta.

Postiti Dan ašure je sunnet, i to je stav većine učenjaka, mada je u početku Islama postiti taj dan bilo vadžib (obavezno). Kada je propisan post mjeseca ramazana onda je post Dana ašure prepušten volji svakog pojedinca, pa ko je htio postio je a ko nije htio ostavio je post tog dana.

Kako postiti Dan ašure;

Ibn Abbas, r.a., kaže: Kada je Poslanik, s.a.v.s., postio Dan ašure i naredio da se taj dan posti, ashabi su mu rekli: Poslaniče, to je dan koji slave i veličaju židovi i kršćani? Poslanik na to reče: Ako doživim slijedeću godinu postiću, ako Allah da, i deveti dan (mjeseca muharrema). Ibn Abbas kaže: Nije nastupila naredna godina a Poslanik, s.a.v.s., već je bio preselio na ahiret.[1]

Ibn Abbas, r.a., kaže: Postite deveti i deseti dan mjeseca muharrema i razlikujte se od židova.[2]

Ibn Hadžer kaže: Postiti Dan ašure može se na tri načina i stepena: da se posti samo deseti (10.) dan mjeseca muharrema, bolje od toga je da se posti deveti i deseti (9. i 10.) dan; treće je da se posti deveti, deseti i jedanaesti (9. 10. i 11.) dan mjeseca muharrema.[3]

Lažni hadisi o Jevmi-ašuri;

Kada se već govori o ovom danu prilika je da se skrene pažnja na slijedeće; povodom Dana Ašure, tj. Jevmi-ašure vrlo često se pominju i hadisi koji nemaju baš nikakva osnova u vjeri. Primjer za to je hadis koji se prenosi od Ibn Abbasa, r.a., da se ovaj dan naziva "Idul-enbija" (Blagdan Božijih poslanika), te da su na taj dan stvoreni meleki, na taj dan je stvoren Adem, a.s., na taj dan mu je primljeno pokajanje, na taj dan je rođen Ibrahim, a.s., na taj dan je spašen od vatre u koju je bio bačen, na taj dan mu je iskupljen sin Ismail kojeg je htio žrtvovati, na taj dan je

---

[1] Hadis je zabilježio Muslim.
[2] Hadis je zabilježio Tirmizi.
[3] Pogledaj *Fethul-Bari* 4/426

Idrisu, a.s., dat poseban položaj, na taj dan su otklonjene Ejubove, a.s., nedaće, na taj dan je rođen, a na taj dan je i uzdignut Isa, a.s., na taj dan je oprošteno Davudu, a.s., na taj dan je Sulejmanu, a.s., data vlast, na taj dan je spuštena kiša i prva milost… to je prvi dan koji je Allah, dž.š., stvorio na dunjaluku, tog dana je spušten Tevrat Musa'u, tog dana je Jusuf, a.s., pušten iz zatvora, tog dana je Jakubu, a.s., vraćen vid, tog dana je Junus, a.s., izbačen iz ribe i tog dana je Allah primio pokajanje od njegovog naroda, tog dana je Allah, dž.š., oprostio Muhammedu, s.a.v.s., i ranije i kasnije grijehe… Ko nahrani taj dan siromahe proći će preko Sirat ćuprije kao munja, ko se okupa toga dana neće se nikada razboljeti, osim smrtne bolesti, ko posti taj dan imat će nagradu poput nagrade deset hiljada meleka, …ili imat će nagradu kao hiljadu onih koji su obavili hadž i umru, …ili imat će nagradu hiljadu šehida…i tome slično. Ovaj hadis je otvorena laž na Poslanika, s.a.v.s., i on ga nije rekao. Ibn Dževzi, nakon pominjanja ovoga i sličnih hadisa kaže: Ovo je lažan hadis i u to ne sumnja niko pametan.[1]

Post na Dan Arefata;

Druga specifičnost ovog ummeta, koja se pominje skupa sa prethodnom, je post Dana Arefata, tj. post devetog dana mjeseca zul-hidžeta, a to je, ustvari, dan uoči Kurban-bajrama.

Jednom prilikom je Allahov Poslanik, s.a.v.s., upitan o postu na Dan Arefata, pa je rekao:

"Nadam se da će Allah, zbog posta na Dan Arefata, oprostiti (male) grijehe počinjene u prethodnoj i u narednoj godini."[2]

Ako bi neko upitao, kako da se opraštaju grijesi u godini koja još nije ni nastupila, odgovor bi glasio: To znači da će Allah sačuvati tog postača od grijeha u narednoj godini, ili da će mu Allah dati veliku nagradu i da će mu podariti od svoga rahmeta - milosti onoliko koliko je dovoljno da mu se pobrišu mali grijesi koje bi eventualno počinio u narednoj godini.[3]

Grijesi koji će biti oprošteni su mali grijesi. Što se tiče velikih grijeha, njih ne može pobrisati ništa osim tevbe - iskrenog pokajanja, ili da ih Allah, dž.š., zbog Svoje obilne milosti oprosti.

---

[1] Pogledaj *El-Mevduat* od Ibnil-Dževzija, 2/200
[2] Hadis je zabilježi Muslim.
[3] Pogledaj *Tuhvetul-Ahvezi* 3/453.

Nevevi kaže: «Ovdje se misli na male grijehe, a ako ne bude imao malih grijeha, nadati se je da mu veliki grijesi budu ublaženi, a ako ne bude bilo ni velikih grijeha onda će se uzdići na veće deredže -stepene u Džennetu.

Drugi hadisi koji podstiču da se posti Dan Arefata su:

Sehl ibn Sead, r.a., prenosi da je Poslanik, s.a.v.s., rekao:

"Ko bude postio na Dan Arefata bit će mu oprošteni grijesi dvije uzastopne godine."[1]

Aiša, r.a., prenosi da je Poslanik, s.a.v.s., poredio fadilet (blagodat) ovoga dana sa hiljadu drugih dana.[2] Svakako ovdje se misli na dobra djela urađena u tom danu, da su priznatija kod Allaha od djela urađenih u hiljadu drugih dana, tj. da jedan rekjat ili dobro dijelo učinjeno u njemu vrijedi koliko hiljadu djela učinjenih mimo tog dana i mimo mjeseca ramazana. Upravo zbog toga se vjernici podstiču da taj dan provedu u postu, jer je to dan Allahove milosti, dan kada se otvaraju vrata bereketa i dan kada se dova prima.

U jednom Bejhekijevom rivajetu ovog hadisa stoji da je Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Post na Dan Arefata je kao post hiljadu drugih dana."

Neki čovjek upitao je Abdullaha ibn Omera, r.a., o postu na Dan Arefata, pa mu on reče: "U vrijeme Poslanika, s.a.v.s., smo post toga dana poredili sa postom dvije godine."[3] U rivajetu od Nesaije se kaže: "Sa postom jedne godine." Iz ovih i drugih hadisa koji govore o fadiletima ovoga dana zaključuje se koliki je sevap postiti ovaj dan.

Treba napomenuti da je post na Dan Arefata predviđen za one koji nisu na hadždžu. Međutim, za one koji su na hadždžu, odnosno na Arefatu, mustehab - poželjno je da ne poste, kako bi se što više mogli posvetiti zikru i ibadetu. To je mišljenje Šafije, Malika, Ebu Hanife i većine učenjaka, kao i Ebu Bekra, Omera, Osmana, Ibn Omera, Sevrija i drugih. Jahja ibn Seid čak kaže da je vadžib - stroga obaveza onome ko se nalazi na Arefatu da ne posti.

Dokaz za to im je hadis koji prenosi Ebu Hurejre, r.a., da je Poslanik, s.a.v.s., zabranio da poste na Dan Arefata onima koji su na Arefatu.[4]

---

[1] Hadis je sahih, a zabilježio ga je Ebu Jeala.

[2] Hadis je hasen, a zbilježili su ga Taberani i Bejheki.

[3] Taberani

[4] Ebu Davud, Nesai, Ibn Huzejme i Hakim

Učenjak Ata' –rahimehullah- kaže: Ko ne bude postio na Dan Arefata, s ciljem da se što više posveti zikru, imat će nagradu kao i onaj što je postio.

Ako bi se Dan Arefata, ili bilo koji drugi dobrovoljni - nafila post, desio u petak onda bi lijepo bilo da se uz taj dan posti još jedan dan prije jer Poslanik, s.a.v.s., u hadisu kaže:

"Neka niko od vas ne posti samo petkom, osim da uz njega doda još jedan dan prije, ili poslije njega."[1] Dakle, ako bi dan Arefata bio u petak, onda bi lijepo bilo postiti i četvrtak, jer je u danima Bajrama zabranjeno postiti. Međutim, ako bi se postio i samo taj petak, bilo bi ispravno.

Dan Arefata je među deset najboljih dana u godini;

Godina je puna raznih fadileta i blagodati, pa čim se završe neki blagdani nailaze drugi. Samo što je istekao mubarek mjesec ramazan, nailaze mjeseci hadždža u kojima se nalazi najboljih deset dana u godini, a to su prvih deset dana mjeseca zul-hidždžeta.

Allahov Poslanik, s.a.v.s., je rekao: "Nema dana u kojima je dobro djelo draže Allahu, dž.š., od ovih deset dana (prvih deset dana mjeseca zul-hidždžeta). Ashabi rekoše: - Zar ni džihad na Allahovom putu? Poslanik im odgovori: - Ni džihad na Allahovom putu, osim u slučaju čovjeka koji ode u borbu žrtvujući i sebe i svoj imetak pa se ne vrati ni s čim od toga."[2]

Najboljih deset noći u godini su zadnjih deset noći mjeseca ramazana, zbog toga što je Lejletul-kadr u njima, a najboljih deset dana u godini je prvih deset dana u mjesecu zul-hidždžetu zbog toga što je u njima Dan Arefata, a on je najbolji dan u godini.

Allah, dž.š., kaže: "…i da bi u određene dane spominjali Allahovo ime…"[3] Ibn Abbas, r.a., kaže da se time misli na prvih deset dana mjeseca zul-hidždžeta. I u drugom ajetu sure Fedžr govori se o ovih deset dana, kako se prenosi od Ibn Abbasa, Ibn Zubejra, Mudžahida i drugih.

Ibn Omer, r.a., prenosi da je Poslanik, s.a.v.s., rekao: - Nema važnijih dana kod Allaha, dž.š., niti ima dana u kojima Mu je činjenje dobrih djela draže od ovih deset dana, pa puno u njima donosite tekbire, tehlile i tahmide (riječi: *Allahu ekber, la ilahe illellah i elhamdulillah*).

---

[1] Muttefekun alejhi

[2] Hadis je zabilježio Buhari.

[3] *El-Hadždž, 28*

Ovih deset dana ima veliku prednost nad ostalim danima zbog toga što u sebi sadrže najvažnije ibadete: namaz, post, klanje kurbana, dijeljenje sadake i obavljanje hadždža, što nije sadržano u nekim drugim danima. Zbog toga svaki vjernik treba da iskoristi ove priznate i mubarek dane u činjenju što više dobrih dijela, traženju oprosta, te učenju dova da mu djela budu primljena.

95. PRIMJER MUHAMMEDOVOG, S.A.V.S., UMMETA NAVEDEN JE U RANIJIM NEBESKIM KNJIGAMA

Pored ostalog, ono čime je Allah, dž.š., počastio ovaj ummet, a time je ukazana i posebna čast Muhammedu, s.a.v.s., je njegovo spominjanje u ranijim nebeskim knjigama i navođenje primjera u vezi s njim. Na taj način su sljedbenici ranijih nebeskih knjiga upoznati sa osobinama i karakteristikama Muhammedovih, s.a.v.s., sljedbenika, pa kada ih sretnu oni će ih lahko poznati.[1]

Allah, dž.š., kaže:

﴿مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا
يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي
التَّوْرَاةِ وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْأَهُ فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَى عَلَى سُوقِهِ
يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً
وَأَجْرًا عَظِيمًا﴾ (سورة الفتح ٢٩)

"Muhammed je Allahov Poslanik, a njegovi su sljedbenici strogi prema nevjernicima, a samilosni među sobom; vidiš ih kako ruku' i sedždu čine, želeći Allahovu nagradu i zadovoljstvo – na licima su im znaci, tragovi od padanja na sedždu. Tako su opisani u Tevratu. A u Indžilu: oni su kao biljka kad izdanak svoj izbaci pa ga onda učvrsti, i on ojača, i ispravi se na svojoj stabljici izazivajući divljenje sijača – da bi On s vjernicima srdio nevjernike. A onima koji vjeruju i dobra djela čine Allah obećava oprost i nagradu veliku."[2]

---

[1] *Mietu hasle*, str. 87

[2] *El-Feth*, 29

U ovom ajetu Allah, dž.š., opisuje i hvali Svoga poslanika, Muhammeda, s.a.v.s., opisuje i njegove ashabe, r.a., i spominje njihov opis u ranijim nebeskim knjigama, Tevratu i Indžilu.

«Vidiš ih kako ruku' i sedždu čine želeći Allahovu nagradu i zadovoljstvo.» Allah, dž.š., kaže da su marljivi i da mnogo rade, a najbolji posao je namaz. Da su iskreni prilikom obavljanja poslova u ime Allaha, dž.š., očekujući od Njega nagradu, a to je Džennet, koji u sebi sadrži svaku dobrotu i obilnu opskrbu te zadovoljstvo Uzvišenog Allaha, a to zadovoljstvo je najvrednije.

Dalje se u njihovom opisu kaže: «Na licima su im znaci, tragovi od padanja licem na sedždu.» Neko od prethodnika je rekao: «Ko noću mnogo klanja njegovo lice danju lijepo izgleda. Koji vjernik bude iskren u odnosu s Uzvišenim Allahom, kad ga drugi ne vide, Allah će poboljšati njegovo ponašanje u ophođenju s ljudima.»

Prenosi se od Omera ibn el-Hattaba da je rekao: «Ko je dobar u tajnosti, Allah mu daje dobro u javnosti.» Ashabi, r.a., svoje su nijete očistili i svoje poslove uljepšali, pa su im lica bila ozarena te bi se svako ko ih pogleda čudio njihovom ponašanju i ophođenju. Malik, rahimehullah, kaže: «Pričali su mi da su kršćani, kad bi vidjeli nekog od ashaba, r.a., onih koji su oslobodili Šam, rekli: 'Tako mi Allaha ovi su, sudeći po predajama, bolji od Isaovih, a.s., učenika.'» Istina je to što su rekli, jer je ovaj ummet veličan u svetim knjigama, a najodabraniji i najbolji iz ovog ummeta su ashabi Allahovog Poslanika, s.a.v.s. Uzvišeni Allah istakao ih je spominjanjem u prijašnjim knjigama te stoga ovdje Uzvišeni kaže: «Tako su opisani u Tevratu.» Zatim kaže: «A u Indžilu, oni su kao biljke kad izdanke svoje izbace pa ih onda učvrste i oni ojačaju.» Tj. takvi su ashabi Allahovog Poslanika, s.a.v.s.; oni su ga učvrstili, oni su ga ojačali, oni su ga pomogli. Oni su s njim kao što su izdanci sa svojom stabljikom.[1]

Koliku vrijednost imaju ashabi u odnosu na generacije koje su došle poslije njih, govori hadis koji prenosi Ebu Hurejre, r.a., u kojem Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaže: «Nemojte grditi moje ashabe, jer tako mi Onog u Čijoj ruci je moja duša, kada bi neko od vas podijelio zlata koliko je brdo Uhud, ne bi postigao nagradu koju su ashabi postizali dijeleći pregršt (hurmi) ili pola pregršti.»[2]

---

[1] *Tefsir Ibn Kesir*, skraćeno izdanje, str. 1276

[2] Hadis je zabilježio Muslim.

Ebu Derda', r.a., kaže: Čuo sam Ebul-Kasima, s.a.v.s., da kaže: Allah Uzvišeni je rekao: «O Isa, Ja ću nakon tebe poslati ummet, koji će, ako ga zadesi sreća zahvaljivati i činiti šukr, a ako ih zadesi nesreća strpit će se i nadati se Allahovoj nagradi, a neće imati ni blagosti, a niti znanja. Isa, a.s., je na to rekao: - O Gospodaru, kako to, a oni neće imati ni blagosti, a niti znanja? Allah, dž.š., mu tada odgovori: - Ja ću im dati od svoje blagosti i od svog znanja.»[1]

El-Feletan ibn Asim, r.a., kaže: Jednom prilikom je Allahov Poslanik, s.a.v.s., bio u društvu ashaba i onda se zagledao u nekog čovjeka koji je prolazio džamijom. Poslanik ga pozva, a on odgovori: - Odazivam ti se, Allahov Poslaniče, i tokom cijelog razgovora s njim uvijek ga je oslovljavao riječima 'Allahov Poslaniče.' Tada ga Poslanik upita: - Vjeruješ li da sam ja Allahov Poslanik? On reče: -Ne vjerujem. Poslanik ga upita: - Čitaš li Tevrat? On odgovori da čita. – A čitaš li Indžil? On reče da čita. – A čitaš li Kur'an?, upita Poslanik. On reče: - Tako mi Onoga u Čijoj ruci je moja duša, da hoću čitao bih ga. Tada ga Poslanik upita: -A da li si me našao (najavljenog) u Tevratu i Indžilu? Tada čovjek reče: - Nalazimo nekog sličnog tebi, slično je i mjesto njegovog pojavljivanja i sličnog je izgleda, mada smo mi priželjkivali da taj najavljeni poslanik bude od nas (židova). Kada si se ti pojavio, uplašili smo se da ćeš to biti ti, pa kada smo pogledali tvoj opis uvidjeli smo da to nisi ti. Tada ga Poslanik upita: -A zašto nisam ja!? Tada čovjek reče: - Sa njim će biti sedamdeset hiljada njegovih sljedbenika koji neće polagati račun i neće biti kažnjeni, a sa tobom je samo mala skupina ljudi. Tada Poslanik reče: - Tako mi Onoga u Čijoj ruci je moja duša, zaista sam ja taj najavljeni poslanik, i zaista je to moj ummet i biće ih više od sedamdeset hiljada i još sedamdeset hiljada.»[2]

96. MUHAMMEDOV, S.A.V.S., UMMET NEĆE BITI UNIŠTEN GLAĐU, NITI ĆE NAD NJIM VLADATI STRANI NEPRIJATELJ

Od odlika ovoga ummeta je da ga Allah, dž.š., neće uništiti sušom, niti potopom, niti će ih kazniti kaznom kakvom je kaznio narode koji su

---

[1] Hadis je sahih a zabilježili su ga Ahmed, Hakim i Taberani.

[2] Hadis je s pouzdanim lancem prenosilaca zabilježio El-Bezzar u *Musnedu.* Pogledaj *Medžemeuz-zevaid* 10/524 (18698).

bili prije njih. Također, Allah, dž.š., neće dati da nad njima ima vlast neki neprijetelj izvana, makar se oni okomili na njih iz raznih krajeva svijeta.[1]

Na ove odlike ukazuju slijedeći hadisi:

عَنْ ثَوْبَانَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ اللَّهَ زَوَى لِيَ الْأَرْضَ فَرَأَيْتُ
مَشَارِقَهَا وَمَغَارِبَهَا وَإِنَّ أُمَّتِي سَيَبْلُغُ مُلْكُهَا مَا زُوِيَ لِي مِنْهَا وَأُعْطِيتُ الْكَنْزَيْنِ الْأَحْمَرَ
وَالْأَبْيَضَ وَإِنِّي سَأَلْتُ رَبِّي لِأُمَّتِي أَنْ لَا يُهْلِكَهَا بِسَنَةٍ عَامَّةٍ وَأَنْ لَا يُسَلِّطَ عَلَيْهِمْ عَدُوًّا مِنْ
سِوَى أَنْفُسِهِمْ فَيَسْتَبِيحَ بَيْضَتَهُمْ وَإِنَّ رَبِّي قَالَ يَا مُحَمَّدُ إِنِّي إِذَا قَضَيْتُ قَضَاءً فَإِنَّهُ لَا يُرَدُّ
وَإِنِّي أَعْطَيْتُكَ لِأُمَّتِكَ أَنْ لَا أُهْلِكَهُمْ بِسَنَةٍ عَامَّةٍ وَأَنْ لَا أُسَلِّطَ عَلَيْهِمْ عَدُوًّا مِنْ سِوَى
أَنْفُسِهِمْ يَسْتَبِيحُ بَيْضَتَهُمْ وَلَوِ اجْتَمَعَ عَلَيْهِمْ مَنْ بِأَقْطَارِهَا أَوْ قَالَ مَنْ بَيْنَ أَقْطَارِهَا حَتَّى
يَكُونَ بَعْضُهُمْ يُهْلِكُ بَعْضًا وَيَسْبِي بَعْضُهُمْ بَعْضًا (رواه مسلم)

Sevban, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao:

«Zaista mi je Allah, dž.š., sažeo Zemlju tako da sam vidio njene istoke i zapade, a vlast mog ummeta će dosegnuti granice dijelova koji su mi sažeti i meni su data dva blaga, crveno i bijelo.[2] Za svoj ummet tražio sam od Gospodara da ga ne uništi sveopćom sušom i da ne dadne vlast nad njim nekome (neprijatelju) izvana ko bi ga uništio. Moj Gospodar mi je rekao: - Muhammede, zaista, kad ja nešto odlučim, tu nema izmijene, a tebi ću uslišati molbu u vezi s ummetom pa ga neću uništiti sveopćom sušom, niti ću dati vlast nad njim nekome izvana ko bi ga uništio, ali će se iz tih oblasti (u kojima moj ummet ima vlast) (ili je rekao: između tih oblasti) sakupiti neki koji će jedni druge uništavati i porobljavati.»[3]

Sa'd ibn Ebi Vekkas, r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., jednog dana, na povratku iz El-Alije, prošao pored džamije Benu Muavija i ušao u nju. Tu je klanjao dva rekata. I mi smo klanjali s njim. Dugo je učio dovu svome Gospodaru a potom se okrenuo prema nama i rekao:

«Tražio sam od svoga Gospodara troje: dvije molbe mi je uslišao, a jednu odbio. Molio sam Gospodara da ne uništi moj ummet sušom, pa mi je On uslišao tu molbu; molio sam Ga da ne uništi moj ummet

---

[1] *Mietu hasle*, str. 89 i *Tehzibul-hasais*, str. 380

[2] Zlato i srebro, a misli se na riznice Perzije i Vizantije koje će biti osvojene.

[3] Hadis je zabilježio Muslim, *Kitabul-fiten*.

potopom pa mi je i tu molbu uslišao i tražio sam da pripadnici moga ummeta ne unište jedni druge, ali mi je tu molbu odbio.»[1]

Habbab ibn el-Erett, r.a., je cijelu noć posmatrao Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kako klanja. Kada je bilo pred zoru, Poslanik završi namaz i predade selam, a Habbab ga upita: - Allahov Poslaniče, draži si mi i od oca i od majke, ove noći si klanjao namaz kakav ranije nikada nisi klanjao? –Jeste, to je namaz želja i dova; tražio sam od svoga Gospodara troje, pa mi je dvoje uslišao a jednu mi molbu nije uslišao. Tražio sam od svoga Gospodara da moj ummet ne uništi onako kako je uništavao ranije narode, pa je to uslišao. Tražio sam od svoga Gospodara da nad nama ne zavlada neki neprijatelj izvana, pa je i to uslišao. Tražio sam od Gospodara da nas u stranke i grupe ne podijeli, pa to nije uslišao.»[2]

97. JACIJA NAMAZ JE SPECIFIČNOST OVOG UMMETA

Ovaj ummet je odlikovan s pet dnevnih namaza. Pet tako raspoređenih namaza nije bilo propisano ni jednom od ranijih poslanika. Takođe je Muhammed, s.a.v.s., prvi koji je klanjao jaciju, namaz koji nije klanjao ni jedan od ranijih poslanika, a.s.[3]

Prema tome, jacija-namaz jedna je od specifičnosti ovoga ummeta, na što ukazuju slijedeći hadisi:

Abdullah ibn Omer, r.a., kaže: «Jedne noći čekali smo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da izađe klanjati jaciju-namaz. On je izašao nakon što je prošla polovina noći, ili još više. Nismo znali je li ga nešto u familiji zadržalo, i zbog čega je zakasnio. Kada je došao, rekao nam je: "Zaista vi iščekujete namaz koji ne iščekuju pripadnici ni jedne druge vjere, osim vas..."[4]

عَنْ أَبِي مُوسَى قَالَ أَعْتَمَ رَسُولِ اللَّهِ صَلى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِالصَّلَاةِ حَتَّى ابْهَارَّ اللَّيْلُ ثُمَّ خَرَجَ فَصَلَّى بِهِمْ فَلَمَّا قَضَى صَلَاتَهُ قَالَ لِمَنْ حَضَرَهُ عَلَى رِسْلِكُمْ أَبْشِرُوا إِنَّ مِنْ نِعْمَةِ اللَّهِ عَلَيْكُمْ أَنَّهُ لَيْسَ أَحَدٌ مِنَ النَّاسِ يُصَلِّي هَذِهِ السَّاعَةَ غَيْرُكُمْ

(حديث صحيح، رواه النسائي وأحمد)

---

[1] Hadis je zabilježio Muslim, *Kitabul-fiten*.

[2] Hadis su zabilježili Tirmizi, *Kitabul-fiten*, br. 2175 i Nesai, *Kitabu ihjail-lejli*, 3/216

[3] *Tehzibul-hasais*, str. 370

[4] Muttefekun alejhi

Ebu Musa, r.a., kaže: "Jedne noći Allahov Poslanik, s.a.v.s., zakasnio je s jacijom sve do polovine noći. Nakon toga je došao i klanjao, a zatim se obratio prisutnima ovim riječima: "Sačekajte! Radujte se, jer zaista je od Allahove blagodati prema vama da u ovom momentu niko sem vas ne klanja, ili je rekao: niko nije klanjao u ovo vrijeme osim vas."[1]

عن مُعَاذ بْنِ جَبَلٍ يَقُولُ أَبْقَيْنَا النَّبِيَّ صلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي صَلَاةِ الْعَتَمَةِ فَأَخَّرَ حَتَّى ظَنَّ الظَّانُّ أَنَّهُ لَيْسَ بِخَارِجٍ وَالْقَائِلُ مِنَّا يَقُولُ صَلَّى فَإِنَّا لَكَذَلِكَ حَتَّى خَرَجَ النَّبِيُّ صلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالُوا لَهُ كَمَا قَالُوا فقال لَهُمْ أَعْتِمُوا بِهَذِهِ الصَّلَاةِ فَإِنَّكُمْ قَدْ فُضِّلْتُمْ بِهَا عَلَى سَائِرِ الْأُمَمِ وَلَمْ تُصَلِّهَا أُمَّةٌ قَبْلَكُمْ (حديث صحيح، رواه أبو داود وابن أبي شيبة)

Muaz ibn Džebel, r.a., kaže: Jedne noći dugo smo čekali Allahovog Poslanika, s.a.v.s., s jacijom da su neki čak pomislili da neće nikako izaći, a drugi su govorili da je on možda već klanjao. Kada je Poslanik, s.a.v.s., izašao obaviješten je o onome o čemu se govorilo, pa reče: "Ne požurujte s ovim namazom jer ste vi ovim namazom odlikovani nad ostalim narodima, jer ovaj namaz nije klanjao niko od ranijih naroda."[2]

98. U NAMAZU JE RAZGOVOR DOZVOLJEN, A DOZVOLJEN ZA VRIJEME POSTA

Pripadnicima Muhammedovog, s.a.v.s., ummeta zabranjeno je da razgovaraju dok su u namazu a dozvoljen im je govor dok poste, i to je suprotno vjerozakonu ranijih naroda.

Zejd ibn Erkam, r.a., kaže: U Poslanikovo, s.a.v.s., vrijeme mi smo razgovarali u namazu, jedan drugom bi govorio o svojim potrebama, pa kada je objavljen kur'anski ajet:

﴿حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَى وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ﴾ (سورة البقرة ٢٣٨)

"Redovno namaz obavljajte, naročito srednji namaz (ikindiju) i pred Allahom ponizno stojte,"[3] time nam je naređeno da šutimo i zabranjeno nam je da razgovaramo.[4]

---

[1] Hadis je sahih, a zabilježili su ga Nesai i Ahmed, 1/396

[2] Hadis je sahih, a zabilježili su ga Ebu Davud (broj: 421) i Ibn Ebi Šejbe, 1/331.

[3] *El-Bekare*, 238

[4] Hadis su zabilježili Buhari, *Kitabut-tefsir*, 9/265, Ebu Davud, Nesai i Tirmizi, *Kitabus-sala*, br. 362

Ibn Kesir, rahimehullah, u komentaru spomenutog ajeta kaže: "I pred Allahom ponizno stojte!", tj. skrušeno, ponizno i smjerno stojte pred Njim. Ta zapovijed pretpostavlja da se ostavi govor u namazu, jer je u suprotnosti s namazom. Stoga se i Allahov Poslanik, s.a.v.s., uzdržao od odgovora na selam koji mu je nazvao Ibn Mesud, r.a., kada je bio u namazu. On mu se za to ispričao i rekao: "U namazu je, doista, zauzetost!" Kada je Muavija ibn Hakem es-Sulemi progovorio u namazu, Poslanik, s.a.v.s., mu je rekao: "U ovom namazu nije valjan nikakav međuljudski govor. To je samo tespih/slavljenje, tekbir/veličanje i zikr/spominjanje Allaha."[1]

Abdullah ibn Mes'ud, r.a., kaže: "Mi smo nazivali selam jedni drugima u namazu. Međutim, ja sam jednom prošao pored Allahovog Poslanika, s.a.v.s., i nazvao mu selam, ali mi on nije uzvratio. Učinilo mi se da je u vezi s tim o meni nešto objavljeno, pa kada je Vjerovjesnik, s.a.v.s., završio namaz, rekao je: 'Ve alejkes-selamu, ejjuhel-musellimu, ve rahmetullah (I na tebe neka je mir, koji si mi nazvao, i milost Allahova!) Allah Uzvišeni čini što hoće, a kada ste u namazu, ponizno stojte (tj. budite skrušeni, ponizni i smjerni pred Njim) i ne govorite!"[2]

Ibnul-Arebi, rahimenullah, u komentaru Tirmizijeve zbirke kaže: "Narodi koji su bili prije nas, kada bi postili, uz odricanje od jela i pića, oni ne bi pričali. To je bila velika poteškoća za njih, pa je Allah, dž.š., olakšao ovome ummetu, time što ih je oslobodio polovine vremena, tj. noću se ne posti, a oslobodio ih je i jednog načina (vida) posta, tj. suzdržavanja od razgovora, pa im je dozvolio da za vrijeme posta mogu pričati."[3]

Ibn Kesir, rahimehullah, kaže: "Hoće se reći da raniji narodi, koji su po svom vjerozakonu postili, uz odricanje od hrane ne bi ni pričali.[4]

99. IZGOVARANJE RIJEČI "AMIN" NAKON PROUČENE FATIHE I POZDRAVLJANJE SELAMOM

Sunnet je onome koji uči Kur'an, (bilo u namazu ili van namaza) kada završi s učenjem sure El-Fatiha da kaže "amin", što znači "Allahu,

---

[1] Muslim

[2] Hadis je zabilježio Ebu Je'ala. Pogledaj *Tefsir Ibn Kesir*, skraćeno izdanje, str. 160.

[3] *Tehzibul-hasais*, str. 375

[4] To je mišljenje Es-Suddija, Katade i Abdurrahmana ibn Zejda. Pogledaj *Tehzibul-hasais*, str. 375

uslišaj i primi ovu dovu". Također je potrebno da napravi pauzu i predahne nakon proučene Fatihe, pa tek onda izgovori "amin" tako da se odvoji tekst Kur'ana od onoga što nije kur'anski tekst.[1]

Izgovoriti riječ "amin", kao i nazivati i širiti islamski pozdrav/selam veliki je sevap i upravo zbog te velike vrijednosti drugi nam zavide[2], kao što se to naglašava u narednim hadisima:

عَنْ عَائِشَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَا حَسَدَتْكُمُ الْيَهُودُ عَلَى شَيْءٍ مَا حَسَدَتْكُمْ عَلَى السَّلَامِ وَالتَّأْمِينِ (حديث صحيح، رواه ابن ماجه وأحمد)

Aiša, r.a., prenosi od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Ni na čemu vam židovi ne zavide kao što vam zavide na nazivanju selama i izgovaranju riječi "amin" poslije proučene Fatihe."[3]

Abdullah ibn Abbas, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Od onoga na čemu vam židovi zavide, najviše vam zavide na izgovaranju riječi "amin", pa zato je što više izgovarajte."[4]

Kurtubi –rahimehullah- kaže: "Riječ 'amin' jedna je od specifičnosti ovoga ummeta i ona nije bila ni kod koga drugog osim kod Musa'a i Haruna, a.s., na što ukazuje slijedeći hadis:

Enes ibn Malik, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Allah, dž.š., je dao mome ummetu troje što nije dato nikome prije nas: selam, koji je pozdrav u Džennetu, safove (redove) poput safova meleka, i izgovaranje riječi amin, osim što su to koristili Musa i Harun."[5] To znači da je Musa učio dovu protiv faraona, a Harun je govorio: "amin", pa Allah, dž.š., kada pominje Musaovu dovu u Kur'anu, kaže: "Uslišana je molba vaša."[6]

Ebu Hurejre, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Kada imam izgovori "amin" onda izgovorite i vi, jer čije se aminovanje podudari (vremenski i iskrenošću) s aminovanjem meleka, biće mu oprošteni prethodni grijesi."[7]

---

[1] *Kurtubijev tefsir*, 1/89
[2] *Tehzibul-hasais*, str. 371
[3] Hadis je sahih, a zabilježili su ga Ibn Madže, *Kitabus-sala*, br. 856 i Ahmed 6/135
[4] Hadis je zabilježio Ibn Madže. Pogledaj *Kurtubijev tefsir*, 1/92
[5] Hadis je zabilježio Et-Tirmizi el-Hakim u svome djelu "*Nevadirul-usul*". Pogledaj *Kurtubijev tefsir*, 1/92
[6] Sura *Junus*, 89
[7] Hadis se nalazi u temeljnim hadiskim zbirkama, kao što spominje Kurtubi u svome *Tefsiru* 1/89

Ebu Musa El-Eš'ari, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., jednom prilikom održao govor, podučavajući ashabe kako će obavljati namaz, pa je rekao: "Kada budete u namazu poravnajte svoje safove i neka jedan od vas bude imam. Kada on izgovori tekbir i vi ga izgovorite, a kada kaže: "Gajril-magdubi alejhim veleddalin", vi recite: "amin" Allah će vam dovu primiti."[1]

Ebu Musebbih el-Makrani, rahimehullah, kaže: "Sjedili smo sa ashabom Ebu Zuhejrom i slušali smo od njega hadise koje nam je prenosio, pa kada bi neko od nas učio kakvu dovu, on bi govorio: "Završi je sa "amin", jer je "amin" poput pečata na papiru." Hoćete li da vas obavijestim o tome; Jedne noći smo izišli sa Allahovim Poslanikom, s.a.v.s., pa smo naišli pored nekog čovjeka koji je skrušeno i uporno učio dovu. Poslanik je zastao da čuje šta on u dovi traži i nakon toga reče: "Biće mu primljeno ako dovu zapečati." Neko od prisutnih upita: -A čime će je zapečetiti? Poslanik odgovori: -Neka je zapečati sa "amin" jer ko svoju dovu završi sa aminovanjem biće mu primljena. Tada taj čovjek ode do onoga koji je učio dovu i reče mu: -Reci "amin" i raduj se (jer će ti dova biti primljena)."[2]

U jednoj predaji se kaže da je Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Melek Džibril me podučio da nakon Fatihe kažem "amin" jer je to kao pečat na pismu." U drugoj predaji se kaže: "Amin je stepen u Džennetu." Ebu Bekr kaže: "To znači da onaj ko to izgovori zaslužuje posebni stepen u Džennetu."[3]

Mukatil kaže: "Amin je snaga za dove i traženje da se spusti bereket (blagoslov)."[4]

100. KURBAN-BAJRAM

Ovu specifičnost spomenuo je Sujuti, rahimehullah, u knjizi "*El-hasais el-kubra*", a i Et-Telidi u "*Tehzibul-hasaisu*", u sklopu drugih Muhammedovih, s.a.v.s., posebnosti kao i posebnosti njegovog ummeta.

---

[1] Muslim

[2] Ebu Davud

[3] Ova dva hadisa navodi Kurtubi u svome *Tefsiru* 1/90 bez pominjanja njihove ocjene.

[4] *Kurtubijev tefsir*, 1/90

عَنْ أَنَسٍ قَالَ قَدِمَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمَدِينَةَ وَلَهُمْ يَوْمَانِ يَلْعَبُونَ فِيهِمَا فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ اللَّهَ قَدْ أَبْدَلَكُمْ بِهِمَا خَيْرًا مِنْهُمَا يَوْمَ الْأَضْحَى وَيَوْمَ الْفِطْرِ (حديث صحيح، رواه أبو داود والنسائي والحاكم)

Enes, r.a., kaže: Kada je Allahov Poslanik, s.a.v.s., došao u Medinu zatekao je da njeni stanovnici imaju dva dana u godini (blagdane) koja su slavili, pa im je rekao: "Allah vam je ta dva dana zamijenio sa dva bolja dana, a to su Kurbanski i Ramazanski bajram."[1]

101. KUGA JE ZA MUHAMMEDOV, S.A.V.S., UMMET MILOST, A ZA RANIJE NARODE BILA JE KAZNA

عن أُسَامَةَ بْنِ زَيْدٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الطَّاعُونُ رِجْسٌ أُرْسِلَ عَلَى طَائِفَةٍ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ وعَلَى مَنْ كَانَ قَبْلَكُم (متفق عليه)

Usama ibn Zejd, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Kuga je kazna koja je poslana jednoj skupini Benu Israilićana i onima koji su živjeli prije vas."[2]

Aiša, r.a., kaže: Pitala sam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., o kugi pa mi je rekao da je to kazna koju Allah, dž.š., šalje na koga On hoće, a za vjernike je to učinio milošću. Koga god zadesi kuga u njegovom mjestu, pa se on strpi i tu ostane, nadajući se Allahovoj nagradi i znajući da ga neće zadesiti ništa osim ono što mu je Allah propisao, imaće nagradu šehida."[3]

Iz hadisa se razumije da onaj ko umre od kuge ima nagradu šehida, svakako, uz uvjete koji su spomenuti u hadisu; da boravi i ostane u svom mjestu, da bude strpljiv, da se nada nagradi od Allaha, dž.š., i da istinski vjeruje da ga neće zadesiti ništa osim ono što je Allah, dž.š., propisao da će mu se desiti.[4]

---

[1] Hadis je sahih, a zabilježili su ga Ebu Davud, broj 1134, Nesai, 3/146 i Hakim u *Mustedreku* 1/194

[2] Muttefekun alejhi

[3] Tj: onoga koji je poginuo na Allahovom putu. Hadis je zabillježio Buhari, 12/301 *Kitabut-tibb vel-mered.*

[4] *Tehzibul-hasais*, str. 383

102. MUHAMMEDOV, S.A.V.S., UMMET VJERUJE U SVE RANIJE POSLANIKE, A.S.

Allah, dž.š., odlikovao je ovaj ummet time što Muhammedovi sljedbenici vjeruju u sve ranije poslanike, a.s., a to nije slučaj s ranijim narodima. Židovi, naprimjer, ne vjeruju u Isa'a, a.s., niti u našeg poslanika Muhammeda, s.a.v.s., kao što ni kršćani ne vjeruju u Muhammeda, s.a.v.s. Za razliku od njih, pripadnici islamskog ummeta vjeruju u sve poslanike i vjerovanje bilo koga od njih ne bi bilo ispravno sve dok ne bi vjerovao u sve poslanike, a.s., pogotovo u one poslanike čija su imena spomenuta u Kur'anu.

Allah, dž.š., u Kur'anu kaže:

﴿آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا
نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ﴾

(سورة البقرة ٢٨٥)

«Poslanik vjeruje u ono što mu se objavljuje od Gospodara njegova, i vjernici – svaki vjeruje u Allaha, i meleke Njegove, i knjige Njegove, i poslanike Njegove: 'Mi ne izdvajamo nijednog od poslanika Njegovih.' I oni govore: 'Čujemo i pokoravamo se; oprosti nam, Gospodaru naš; tebi ćemo se vratiti.»[1]

U drugom kur'anskom ajetu se kaže:

﴿وَقَالُوا كُونُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى تَهْتَدُوا قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ
الْمُشْرِكِينَ ۞ قُولُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ
وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَى وَعِيسَى وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ
أَحَدٍ مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ﴾ (سورة البقرة ١٣٥-١٣٦)

«Oni govore: 'Budite Jevreji, odnosno kršćani, i bićete na pravom putu!' Ti reci: 'Ne, mi smo vjere Ibrahimove, koji je ispravno vjerovao; on nije nikoga Allahu ravnim smatrao.' Recite: 'Mi vjerujemo u Allaha i u ono što se objavljuje nama, i u ono što je objavljeno Ibrahimu, i Ismailu, i Ishaku, i Jakubu, i unucima, i u ono što je dato Musau i Isau, i u ono što je dato

[1] *El-Bekare*, 285

vjerovjesnicima od Gospodara njihova; mi ne pravimo nikakve razlike među njima, i mi se samo Njemu pokoravamo.»[1]

U tefsiru se navodi povod objave ovog ajeta: Abdullah ibn Abbas, r.a., prenosi da je Abdullah ibn Surija el-E'aver rekao Allahovom Poslaniku, s.a.v.s.: 'Pravi put je samo ono što mi slijedimo, pa nas i ti slijedi Muhammede i bit ćeš na Pravom putu!' Slično su govorili i kršćani, pa je nakon toga Allah objavio riječi: «Oni govore: 'Budite Jevreji, odnosno kršćani, i bićete na pravom putu!'[2]

Ebu Kilabe kaže: «Pravi vjernik je onaj koji vjeruje u sve poslanike, od prvog do posljednjeg.»[3]

Kako god ovaj ummet vjeruje u sve poslanike, analogno tome, vjeruje i u njihove knjige, da su objavljene od Allaha, dž.š., ali su ih pojedinci iz ranijih naroda iskrivili. To potvrđuje i hadis koji prenosi Meakil ibn Jesar, r.a., u kojem Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaže: «Vjerujte u Tevrat, Zebur i Indžil, a držite se Kur'ana.»[4]

Allah, dž.š., kaže:

«Reci: 'Mi vjerujemo u Allaha i u ono što se objavljuje nama i u ono što je objavljeno Ibrahimu, i Ismailu, i Ishaku, i Jakubu, i unucima, i u ono što je dato Masau i Isau i vjerovjesnicima – od Gospodara njihova; mi nikakvu razliku među njima ne pravimo, i mi se samo Njemu predajemo.»[5] Prema tome, vjernici iz ovog ummeta vjeruju u svakog vjerovjesnika koji je poslan bio i priznaju svaku knjigu koja je objavljena. Oni ne poriču ništa od toga, nego prihvaćaju što je od Allaha objavljeno, odnosno, svakog vjerovjesnika koga je Allah Uzvišeni poslao.[6]

Također Allah, dž.š., kada govori o onima kojima su ranije poslate knjige – ehlul-kitabijama, kaže: «I Mi smo Musau Knjigu dali i poslije njega smo jednog za drugim poslanike slali, a Isau, sinu Merjeminu, očigledne dokaze dali i Džibrilom ga pomogli. I kad god vam je koji poslanik donio ono što nije godilo dušama vašim, vi ste se oholili, pa ste jedne u laž utjerali, a druge ubili. Oni govore: 'Naša su srca okorjela.' A nije tako, nego je Allah njih prokleo zbog nevjerovanja njihova, i zato je

---

[1] *El-Bekare*, 135-136

[2] Ovu predaju bilježi Muhammed ibn Ishak, pogledaj *Tefsir Ibn Kesir*, skraćeno izdanje, str. 100

[3] *Tefsir od Ibn Kesira*, skraćeno izdanje, str. 100

[4] Ovu predaju bilježi Ibn Ebi Hatim, pogledaj *Tefsir Ibn Kesir*, skraćeno izdanje, str. 101

[5] *Ali Imran*, 84

[6] *Tefsir od Ibn Kesir*, skraćeno izdanje, str. 213

vrlo malo njih koji vjeruju. A kada im Knjiga od Allaha dolazi, koja priznaje kao istinitu Knjigu koju imaju oni – a još ranije su pomoć protiv mnogobožaca molili – i kada im dolazi ono što im je poznato, oni u to neće da vjeruju, i neka zato stigne nevjernike Allahovo prokletstvo!»[1]

I naredni ajeti ukazuju na tu specifičnost:

﴿الَّذِينَ آتَيْنَاهُمْ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ وَإِنَّ فَرِيقًا مِنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ﴾ (سورة البقرة ١٤٦)

«Oni kojima smo dali Knjigu znaju Poslanika kao što sinove svoje znaju, ali neki od njih doista svjesno istinu prikrivaju.»[2] Dakle, oni skrivaju osobine Muhammeda, s.a.v.s., navedene u njihovim knjigama, iako oni to znaju.

«Oni kojima smo Knjigu dali poznaju Poslanika kao što poznaju sinove svoje; oni koji su sebe upropastili, pa – oni neće vjerovati.»[3]

U dva prethodna ajeta Allah, dž.š., nas obavještava da su jevreji i kršćani znali za dolazak Muhammeda, s.a.v.s., i njegovu ulogu, isto kao što su svi poslanici donosili radosnu vijest o dolasku poslanika Muhammeda, o njegovim osobinama, mjestu njegova rođenja, mjestu u koje će učiniti hidžru i opisu njegovog ummeta (njegovih sljedbenika). Zato Allah, dž.š., odmah nakon toga kaže: «...oni koji su sebe upropastili, pa – oni neće vjerovati»[4]

Ima još mnogo kur'anskih ajeta koji ukazuju na nevjerstvo ehlul-kitabija i njihovo nevjerovanje i nepriznavanje Muhammeda, s.a.v.s., kao posljednjeg Allahovog Poslanika. Ni židovi ni kršćani ne vjeruju u Muhammeda, s.a.v.s., kao što ni židovi ne vjeruju u Isa'a, a.s.[5]

103. MUHAMMEDOV, S.A.V.S., UMMET JE SAČUVAN OD PRIPISIVANJA ALLAHU, DŽ.Š., ONOGA ŠTO MU NE DOLIKUJE

Raniji narodi kojima su date knjige – ehlul-kitabije - prešli su granicu u svome neprijateljstvu i nevjerovanju, pa ih je to dovelo do toga da su na Allaha, dž.š., lagali i pripisali Mu dijete, suprugu i sudruga.

---

[1] *El-Bekare*, 87-89
[2] *El-Bekare*, 146
[3] *El-En'am*, 20
[4] *Tefsir Ibn Kesir*, skraćeno izdanje, str. 406
[5] *Mietu hasle*, str. 93

Također su rekli da je On siromašan, a da su oni bogati, te da su Njegove ruke stisnute, od škrtosti i tome slično.[1]

Allah, dž.š., je ovaj ummet sačuvao od onoga u šta su pali raniji narodi, pa ovaj ummet nije Allahu, dž.š., pripisivao ni druga, ni supruge, ni djeteta niti bilo šta drugo što ne dolikuje Njegovom uzvišenom biću. To potvrđuju naredni kur'anski ajeti:

﴿وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَى نَحْنُ أَبْنَاءُ اللَّهِ وَأَحِبَّاؤُهُ قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُمْ بِذُنُوبِكُمْ بَلْ أَنْتُمْ بَشَرٌ مِمَّنْ خَلَقَ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ﴾ (سورة المائدة ١٨)

«Jevreji i kršćani kažu: 'Mi smo djeca Božija i miljenici Njegovi.' Reci: 'Pa zašto vas On kažnjava zbog grijeha vaših?' A nije tako! Vi ste kao ostali ljudi koje On stvara: kome hoće On će oprostiti, a koga hoće On će kazniti. Allahova je vlast na nebesima i na Zemlji i na onome što je između njih, i Njemu će se svi vratiti.»[2]

«Jevreji govore 'Uzejr je Allahov sin', a kršćani kažu: 'Mesih je Allahov sin.' To su riječi njihove, iz usta njihovih, oponašaju riječi nevjernika prijašnjih – ubio ih Allah. Kuda se odmeću? Oni, pored Allaha, bogovima smatraju svećenike svoje, i monahe svoje i Mesiha, sina Merjemina. A naređeno im je da samo jednom Bogu ibadet čine – nema boga osim Njega. On je vrlo visoko iznad onih koje Njemu ravnim smatraju.»[3] To jest: On je čist od toga da ima sudruga, suparnika, pomagača, Sebi ravnog i djecu, nema drugog boga osim Njega, niti gospodara izuzev Njega.[4]

«Jevreji govore: 'Allahova ruka je stisnuta!' Stisnute bile ruke njihove i prokleti bili zbog toga što govore! Ne, obje su ruke Njegove pružene On udjeljuje koliko hoće! A to što ti objavljuje Gospodar tvoj pojačat će kod mnogih od njih zabludu i nevjerovanje.»[5] U ovom kur'anskom ajetu Allah, dž.š., govori o onim jevrejima, neka je Allahovo neprekidno prokletstvo na njih do Dana proživljenja, koji su Ga okarakterisali da je škrt i siromašan, a da su oni bogati. Allah je uzvišen i

---

[1] *Mietu hasle*, str. 93
[2] *El-Maide*, 18
[3] *Et-Tevbe*, 30-31
[4] *Tefsir od Ibn Kesira*, skraćeno izdanje, str. 548.
[5] *El-Maide*, 64

vrlo visoko iznad onoga što oni govore! Sličnog sadržaja je i slijedeći ajet:

﴿لَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ فَقِيرٌ وَنَحْنُ أَغْنِيَاءُ سَنَكْتُبُ مَا قَالُوا وَقَتْلَهُمُ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَنَقُولُ ذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ۞ ذَلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ﴾ (سورة آل عمران ١٨١-١٨٢)

«Allah je čuo riječi onih koji su govorili: 'Allah je siromašan, a mi smo bogati!' Mi ćemo zabilježeti ono što su oni govorili kao i to što su bez opravdanja vjerovjesnike ubijali! I reći ćemo: 'Iskusite kaznu u Ognju!' To je zbog djela vaših ruku, a Allah nije nepravedan prema robovima!»[1]

Kao povod objave ovog ajeta Seid ibn Džubejr navodi predaju od Ibn Abbasa, r.a., koji kaže: Kada su objavljene riječi Allaha Uzvišenog: «Ko je taj koji Allahu drage volje zajam daje, pa mu ga On mnogostruko vraća»[2] Židovi su rekli: «Muhammede, tvoj Gospodar je osiromašio, pa traži od robova Svojih zajam!» Nakon toga, Allah Uzvišeni je objavio riječi: «Allah je čuo riječi onih koji su govorili: 'Allah je siromašan, a mi smo bogati!»[3]

Allah, dž.š., kaže: «Nevjernici su oni koji govore: 'Bog je – Mesih, sin Merjemin!»[4] U ovom ajetu Uzvišeni Allah govori o nevjerovanju kršćana i o tome kako oni predstavljaju Mesiha, sina Merjeminog (a on je samo rob među drugim Allahovim robovima i stvorenje među Njegovim stvorenjima) – kao da je on Bog. Uzvišeni Allah visoko je iznad onoga što oni govore.

Allah, dž.š., također kaže:

«Nevjernici su oni koji govore: Allah je jedan od trojice!»[5]

«A kada Allah rekne: O Isa, sine Merjemin, jesi li ti govorio ljudima: 'Prihvatite mene i majku moju kao dva boga uz Allaha!» - on će reći: «Čist si Ti od toga! Meni nije prilično da govorim ono što nemam pravo. Ako sam ja to govorio, Ti to već znaš; Ti znaš šta je u meni, a ja na znam šta je u Tebi; samo Ti jedini sve što je skriveno znaš.»[6]

---

[1] *Alu Imran*, 181-182
[2] *El-Bekare*, 244
[3] *Tefsir od Ibn Kesira*, str. 245
[4] *El-Maide*, 17 i 72
[5] *El-Maide*, 73
[6] *El-Maide*, 116

Ovi su ajeti, također, u kontekstu obraćanja Allaha, dž.š., Njegovom robu i poslaniku Isa'u, a.s., sinu Merjeminu, kome će Allah na Sudnjem danu, u prisustvu onih koji su njega i njegovu majku smatrali bogovima mimo Allaha, reći: «O Isa, sine Merjemin, jesi li ti govorio ljudima: 'Prihvatite mene i majku moju kao dva boga uz Allaha!»

Ovaj ajet, po mišljenju Katade i drugih mufessira, predstavlja prijetnju i ukor kršćanima u prisustvu svih ljudi na Kijametskom danu. Potvrdu za ovaj stav Katade nalazi u ajetu: «Ovo je dan u kome će iskrenim od koristi iskrenost njihova biti.»[1]

U ovom kontekstu se prenosi hadis od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., u kojem kaže: «Na Kijametskom danu bit će prozivani poslanici zajedno sa svojim narodima, bit će prozvan i Isa, a.s., pa će ga Allah, dž.š., podsjetiti na blagodati kojim ga je obdario, pa će on sve to priznati. Allah, dž.š., tada će mu reći: O Isa, sine Merjemin, sjeti se blagodati Moje prema tebi i majci tvojoj, a zatim će reći: «O Isa, sine Merjemin, jesi li ti govorio ljudima: 'Prihvatite mene i majku moju kao dva boga uz Allaha!» Isa, a.s., će poreći da je od njih tako nešto tražio, a tada će biti dovedeni kršćani i bit će upitani o tome, pa će odgovoriti: Jeste, on je to od nas tražio. Na to će porasti kosa Isa'u, a.s., pa će svaku dlaku s njegove glave i tijela uzeti po jedan melek, pa će Isa, a.s., zajedno s njima pasti ničice pred Allaha, dž.š., i dovu mu činiti u vremenu koje po dužini odgovara periodu od hiljadu godina, pa će se donijeti dokaz protiv njih i dokazati neosnovanost križa, nakon čega će biti odvedeni u Vatru.»[2]

Naprijed spomenuto ukazuje na iskrivljeno vjerovanje ranijih naroda kojima je data knjiga (ehlul-kitabije), a što se tiče vjerovanja Muhammedovog, s.a.v.s., ummeta, koji nije Allahu, dž.š., pripisivao druga, navest ćemo samo dva kur'anska teksta:

«Niko nije kao On! On sve čuje i sve vidi.»[3]

«Reci: 'On je Allah –Jedan! Allah je utočište svakom! Nije rodio i rođen nije, i niko Mu ravan nije!»[4]

---

[1] *El-Maide*, 119

[2] Ovu predaju je zabilježio Hafiz Ibn Asakir u biografiji Abdullaha – roba oslobođenog od Omera ibn Abdul-Aziza, koju on prenosi od Ebu Burdea, kako je on prenosi Omeru ibn Abdul-Azizu od svoga oca Ebu Musa el-Ešarije. Ovaj hadis je garib-aziz. Pogledaj *Tefsir Ibn Kesira*, skraćeno izdanje, str. 400

[3] *Eš-Šura*, 11

[4] *El-Ihlas*, 1-4

104. SKUPINA MUHAMMEDOVOG, S.A.V.S., UMMETA ĆE USTRAJATI NA ISTINI I NEĆE SE SLOŽITI U ZABLUDI

Jedna od specifičnosti kojima je Allah, dž.š., počastio ovaj ummet je da se njegovi pripadnici neće složiti u zabludi i da će jedna skupina ostati ustrajna na Istini, koju će javno proklamirati, sve do Sudnjeg dana. Hadis koji govori o toj posebnosti Muhammedovog, s.a.v.s., ummeta ima stepen mutevatir predaje, tj. najpouzdanijeg načina prenošenja hadisa.[1]

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي ظَاهِرِينَ عَلَى الْحَقِّ لَا يَضُرُّهُمْ مَنْ خَذَلَهُمْ حَتَّى يَأْتِيَ أَمْرُ اللَّهِ وَهُمْ كَذَلِكَ (النظم المتناثر ص ٩٣)

Allahov Poslanik, s.a.v.s., je rekao: «Jedna skupina iz mog ummeta javno će ustrajati na Istini, neće im nauditi onaj koji ih napusti. Bit će tako sve dok ne dođe Allahovo određenje.»[2]

Abdullah ibn Abbas, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: «Allah nikada neće moj ummet sakupiti u zabludi i Allahova ruka je sa džema'atom (zajedništvom).»[3]

Allah, dž.š., počastio je ovaj ummet je i time što mu se obraća onako kako se obraća poslanicima, a.s. Uz to, Allah, dž.š., sačuvao je ovaj ummet od pretjeranosti i zastranjivanja u pokornosti Muhammedu, s.a.v.s., koje bi mogle prerasti u obožavanje.

Allah, dž.š., uz spomenuto, nije kaznio pripadnike ovog ummeta sve dok je Poslanik bio među njima i dok god oni mole za oprost grijeha.[4] Na tu specifičnost ukazuje slijedeći kur'anski ajet:

﴿وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ﴾

(سورة الأنفال ٣٣)

«Allah ih nije kaznio jer si ti među njima bio, i Allah ih neće kazniti sve dok neki od njih mole da im se oprosti.»[5]

Abdullah ibn Abbas, r.a., kaže: "Allah je ovom ummetu dao dvije stvari kao osiguranje, pa će oni biti zaštićeni i osigurani od žestoke kazne

---

[1] *Mietu hasle*, str. 95, *Tehzibul-hasais*, str. 381
[2] *En-Nazmul-mutenasir*, str. 93
[3] Hadis je sahih, a zabilježili su ga Tirmizi, *Kitabul-fiten*, br. 1995 i Hakim u *Mustedreku* 1/116.
[4] *Mietu hasle*, str. 95
[5] *El-Enfal*, 33

dokle god one budu među njima. Jednu je Allah već uzeo Sebi, a druga je ostala među vama."[1]

Ebu Musa, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Allah mi je objavio da je dvoje osiguranje mom ummetu: «Allah ih nije kaznio, jer si ti među njima bio; i Allah ih neće kazniti sve dok neki od njih mole da im se oprosti,» Pa kada je odem, ostavit ću im mogućnost traženja oprosta od Allaha sve do Kijametskog dana."[2]

U ovom kontekstu je i hadis u kojem Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaže: "Šejtan je rekao: 'Tako mi Tvoje veličine, Gospodaru, ja ću neprestano zavoditi Tvoje robove, dokle god budu živi!' A onda je Gospodar rekao: 'Tako mi Moje moći i veličine, Ja ću njima praštati, dokle god budu od Mene tražili oprosta!'"[3]

105. MUHAMMED, S.A.V.S., ĆE BITI ZAŠTIĆEN OD PONIŽENJA I SRAMOTE NA SUDNJEM DANU

Odlika kojom će Allah, dž.š., počastiti Muhammeda, s.a.v.s., na drugom svijetu je to što će ga zaštititi od poniženja, sramote i nelagodnosti na Sudnjem danu. Na to ukazuje slijedeći kur'anski ajet:

﴿يَوْمَ لَا يُخْزِي اللَّهُ النَّبِيَّ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ﴾ (سورة التحريم ٨)

"Na Dan u kojem Allah neće osramotiti Vjerovjesnika i one koji su zajedno s njim vjerovali..."[4]

Mudrost te počasti, koja će biti ukazana Muhammedu, s.a.v.s., krije se u tome što će se Muhammed, s.a.v.s., moći potpuno posvetiti šefa'atu/zauzimanju za svoj ummet, jer da nije on lično zaštićen od svega spomenutog, onda bi se morao posvetiti sam sebi, kao što će biti sa ostalim Allahovim poslanicima, a.s., koji će u toj situaciji govoriti: "Moje brige, moje brige!"[5]

---

[1] Ibn Ebi Hatim. Slična predaja se navodi i od Ebu Musa'a el-Eš'arije, Katade i Ebu E'ala en-Nahvija i drugih. Pogledaj Tefsir Ibn Kesira, sažetak, str. 519.

[2] Hadis je zabilježio Tirmizi.

[3] Hadis je sahih, a zabilježili su ga Ahmed u *Musnedu* i Hakim u *Mestedreku*.

[4] *Et-Tahrim*, 8

[5] *Nihajetus-sul*, str. 241

106. MUHAMMEDOVI, S.A.V.S., SLJEDBENICI ĆE NA SUDNJEM DANU DOĆI SVIJETLIH LICA, RUKU I NOGU OD TRAGOVA ABDESTA

Ono čime je odlikovan ovaj ummet jeste i činjenica da će se iskreni sljedbenici Muhammeda, s.a.v.s., na Sudnjem danu raspoznavati bjelinom i svjetlošću svojih lica, ruku, nogu i ostalih dijelova tijela koje su prali prilikom uzimanja abdesta. Takvo obilježje neće imati nijedan od ranijih naroda.[1]

Na tu karakteristiku ukazuju slijedeći hadisi:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْه وَسَلَّمَ يَقُولُ إِنَّ أُمَّتِي يَأْتُونَ يَــوْمَ الْقِيَامَةِ غُرًّا مُحَجَّلِينَ مِنْ أَثَرِ الْوُضُوءِ فَمَنِ اسْتَطَاعَ مِنْكُمْ أَنْ يُطِيلَ غُرَّتَهُ فَلْيَفْعَلْ

(متفق عليه)

Ebu Hurejre, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: "Zaista će moj ummet doći na Sudnjem danu svijetlih lica (blještav znak na čelu) ruku i nogu od tragova abdesta, pa ko je od vas u mogućnosti da svoju svjetlost poveća neka to uradi."[2]

U Muslimovoj predaji stoji:

قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ أَتَعْرِفُنَا يَوْمَئِذٍ قَالَ نَعَمْ لَكُمْ سِيمَا لَيْسَتْ لِأَحَدٍ مِنَ الْأُمَمِ ...

(رواه مسلم)

"Ashabi rekoše: - Allahov Poslaniče, hoćeš li ti nas tada poznati? On reče: - Hoću, vi ćete toga dana imati obilježja na licu koja neće imati niko od pripadnika ranijih naroda..."

U drugoj Muslimovoj predaji kaže se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., jednom prilikom rekao: "Volio bih da možemo vidjeti našu braću! Ashabi upitaše: - Zar mi nismo tvoja braća? Poslanik im odgovori: - Vi ste moji ashabi (drugovi), a naša braća su oni koji se još nisu ni pojavili. Ashabi upitaše: - Poslaniče, a kako ćeš poznati sljedbenike tvoga ummeta koje nisi nikada vidio? On reče: - Šta mislite, kada bi neki čovjek imao lisaste i cvetkaste konje (sa bijelim prugama na čelu i nogama) među crvenim i crnim konjima, zar ne bi mogao poznati svoje konje?! Oni odgovoriše: - Naravno da bi ih mogao poznati. Tada Poslanik, s.a.v.s.,

---

[1] *Mietu hasle*, str. 100 i *Tehzibul-hasais*, str. 398

[2] Muttefekun alejhi

reče: "Zaista će pripadnici moga ummeta doći na Sudnjem danu svijetlih lica, ruku i nogu od tragova uzimanja abdesta..."[1]

107. MUHAMMED, S.A.V.S., I NJEGOV UMMET ĆE NA SUDNJEM DANU BITI NA UZVIŠENJU, KNJIGE NJIHOVIH DJELA BIT ĆE IM DATE U DESNU RUKU, ISPRED NJIH ĆE IĆI NJIHOVE PORODICE I NJIHOVA SVJETLOST, A NA ČELU ĆE IMATI OBILJEŽJE OD TRAGOVA SEDŽDE[2]

Ove specifičnosti su spomenute u narednim hadisima:

Ka'b ibn Malik, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: «Ljudi će na Sudnjem danu biti sakupljeni a ja i moj ummet ćemo biti na uzvišenju. Tada će me Moj Gospodar odjenuti u zeleni ogrtač, zatim će mi biti dozvoljeno da kažem ono što Allah htjedne da kažem, i to je Mekam mahmud (hvale dostojno mjesto).»[3]

Ebu Derda' i Ebu Zerr, r.a., prenose da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: «Najprije će meni biti dozvoljeno da učinim sedždu na Sudnjem danu i meni će prvom biti dozvoljeno da podignem glavu i da pogledam ispred sebe. Tada ću poznati svoj ummet među ostalim narodima, a bit će toliko svijeta i iza mene, i desno i lijevo od mene. Tada neko od ashaba upita: - Allahov Poslaniče, kako ćeš poznati svoj ummet među ostalim narodima od vremena Nuha, a.s., pa do vremena tvog ummeta? On reče: -Oni će biti svijetlih čela, ruku i nogu od tragova abdesta i takvu oznaku neće imati niko osim njih. Također ću ih poznati po tome što će im knjige njihovih djela biti date u desnu ruku i po tome što će njihove porodice ići ispred njih (u drugoj predaji se kaže: i poznat ću ih po svjetlu koje će biti ispred njih).»[4]

108. MUHAMMEDOV, S.A.V.S., UMMET JE POSLJEDNJI NA OVOME A PRVI ĆE BITI NA ONOME SVIJETU

Među počasti koje su ukazane Muhammedovom, s.a.v.s., ummetu ubraja se i to da su oni posljednji narod koji će biti na ovom svijetu, a prvi

---

[1] Hadis je zabilježio Muslim u *Kitabut-taharetu*, broj: 39.
[2] Sve ove specifičnosti su pomenute skupa u *Tehzibul-hasais*, str. 397.
[3] Hadis je sahih, a zabilježio ga je Ahmed 3/456.
[4] Hadis je sahih, a zabilježio ga je Ahmed 5/199.

koji će biti proživljeni, prvi koji će polagati račun i prvi koji će ući u Džennet.[1]

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ نَحْنُ الْآخِرُونَ السَّابِقُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بَيْدَ كُلُّ أُمَّةٍ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِنَا وَأُوتِينَا مِنْ بَعْدِهِمْ ...

(متفق عليه)

Ebu Hurejre, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: «Mi smo posljednji (na dunjaluku) a prvi ćemo biti na Sudnjem danu, mada je ranijim narodima knjiga data prije nas, a nama je data poslije njih...»[2]

عَنْ حُذَيْفَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ...نَحْنُ الْآخِرُونَ مِنْ أَهْلِ الدُّنْيَا وَالْأَوَّلُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ الْمَقْضِيُّ لَهُمْ قَبْلَ الْخَلَائِقِ (رواه مسلم)

Huzejfe, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: «...Mi smo posljednji na ovome svijetu a prvi ćemo biti na Sudnjem danu i polagaćemo račun prije drugih stvorenja.»[3]

Prema tome, Muhammedov ummet je posljednji po vremenu pojavljivanja na ovom svijetu a prvi su po stepenu, prvi će biti proživljeni, prvi koji će polagati račun, prvi kojima će biti suđeno i prvi koji će ući u Džennet.»[4]

109. MUHAMMEDOV, S.A.V.S., UMMET IMA MANJE OBAVEZA OD RANIJIH NARODA A IMA VEĆU NAGRADU

Specifičnost ovog ummeta je i to da im Allah, dž.š., od sevapa i nagrade daje više nego ranijim narodima, a obaveze i djela su im manja nego u slučaju onih koji su bili prije njih.[5]

To potvrđuje hadis koji prenosi Abdullah ibn Omer, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: «Vaš boravak na Zemlji, u usporedbi sa onima koji su bili prije vas, je kao vrijeme od ikindije do akšama u odnosu na period od rađanja sunca do podne (jevreji) i od podne do ikindije (kršćani). Sljedbenicima Tevrata je dat Tevrat i oni su po njemu postupali sve do polovine dana i tada su posustali i dobili nagradu poput

[1] *Mietu hasle*, str. 108 i *Tehzibul-hasais*, str. 399.
[2] Muttefekun alejhi
[3] Hadis je zabilježio Muslim.
[4] *Mietu hasle*, str. 109.
[5] *Mietu hasle*, str. 103 i *Tehzibul-hasais*, str. 384

jednog kirata (veliko brdo). Zatim je sljedbenicima Indžila dat Indžil i oni su po njemu postupali od podne do ikindije, zatim su posustali i data im je nagrada poput jednog kirata, također. Nakon toga je nama dat Kur'an i mi smo po njemu postupali od ikindije sve do akšama pa nam je data nagrada dva puta po dva kirata. Tada su sljedbenici dvije ranije nebeske knjige rekli: -Gospodaru naš, dao si ovima dva puta po dva kirata a nama si dao po jedan kirat, a mi smo radili više (duže)? Tada im Uzvišeni Allah reče: - Jesam li vam (učinio zulum) uskratio nešto od vaše zarade? Oni odgovoriše: - Nisi. Tada Allah, dž.š., reče: -To je moja blagodat koju Ja dajem kome hoću.»[1]

U Ismailijevoj predaji, na kraju ovog hadisa, se kaže: «To je primjer muslimana koji su primili Allahovu uputu i ono s čim je došao Njegov Poslanik, i primjer židova i kršćana koji su ostavili ono čime ih je Allah zadužio.»[2]

110. NEVJERNICI ĆE ZAŽALITI ŠTO NISU BILI MUSLIMANI

Kada nevjernici vide kako Allah, dž.š., pripadnicima ovoga ummeta ukazuje posebnu čast i odlikuje ih nad ostalim narodima, oni će zažaliti što nisu bili muslimani, pa da i oni skupa sa vjernicima budu počašćeni i spašeni.[3]

Na to ukazuju slijedeći kur'anski ajeti u kojima Allah, dž.š., kaže:

﴿الر تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ وَقُرْآنٍ مُبِينٍ ۞ رُبَمَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ كَانُوا مُسْلِمِينَ﴾

(سورة الحجر ١-٢)

"Elif-lam-ra. Ovo su ajeti Knjige, Kur'ana jasnog! Zažalit će nevjernici često što nisu postali muslimani."[4]

Ovaj ajet govori o nevjernicima koji će se odista kajati zbog nevjerovanja u kojem su bili, i poželjeti da su na dunjaluku muslimani bili. Od Ibn Abbasa, Ibn Mes'uda, r.a., i drugih ashaba se prenosi da će nevjernici plemena Kurejš, kada vatri budu izloženi, zažaliti što muslimani nisu bili. Kaže se da se pod tim misli da će svaki nevjernik na

---

[1] Hadis su zabilježili Buhari, *Kitabul-mevakitu* i Tirmizi, *Kitabul-edebu*, br. 2677, Ahmed 2/6 i drugi.

[2] Pogledaj *Fethul-Bari*, 4/449

[3] *Mietu hasle*, str. 108

[4] *El-Hidžr*, 1-2

samrti zažaliti što vjernik nije bio. Ima mišljenja da je ovo obavijest o Danu sudnjem, poput ovog ku'anskog ajeta: "A da ti je vidjeti kako će, kad pred vatrom budu zadržani, reći: Da nam je da vraćeni budemo, pa da dokaze Gospodara našega ne poričemo i da vjernici postanemo."[1]

Ibn Abbas i Enes ibn Malik, r.a., su tumačili dan kada će Allah griješnike muslimane u Džehennemu zajedno sa mušricima zadržati pa će im mušrici reći: "Nije vam koristilo to što ste pobožni bili," pa će se Allah zbog njih rasrditi i Svojom milošću muslimane izbaviti, a to je ono o čemu Uzvišeni govori: "Zažalit će nevjernici često što nisu postali muslimani."[2]

U ovom kontekstu je i hadis koji prenosi Enes ibn Malik, r.a.,da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Odista će neki ljudi koji su izgovarali da nema drugog boga osim Allaha u Džehennem zbog svojih grijeha ući, a obožavaoci Lata i Uza'a će reći: Kako to da vam to što ste govorili: da nema drugog boga osim Allaha – nije pomoglo pa ste sada s nama u vatri? Allah će se zbog njih rasrditi pa će muslimane (vjernike-griješnike) u rijeku života baciti, pa će se tragova vatre kao mjesec od svog pomračenja osloboditi, pa će u Džennet ući, u kojem će ih džehennemlijama zvati."[3]

U predaji ovog hadisa od Ebu Seida El-Hudrija, r.a., se još kaže: "U Džennetu će biti zvani džehennemlijama zbog crnila na licima njihovim pa će oni reći: 'Gospodaru, ovo ime od nas otkloni, pa će im Allah narediti da se okupaju u rijeci u Džennetu, pa će to ime od njih biti otklonjeno."[4]

U predaji ovog hadisa kod Ibn Ebi Hatima se kaže, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., obavještavajući o ehlul-kitabijama i drugim pripadnicima vjera i idolopoklonicima, koji će biti u vatri, a koji će se monoteistima koji u vatri budu, obraćati riječima: "Vjerovali ste u Allaha, Njegove kitabe i poslanike, a danas smo i mi i vi zajedno u vatri," pa će se Allah rasrditi tako žestoko kako se nikad ranije nije rasrdilo, pa će ih u jednu džennetsku rijeku (izvor) izvesti, a to su riječi Uzvišenog: "Zažalit će nevjernici često što nisu postali muslimani."[5]

---

[1] *El-Enam*, 27 i pogledaj *Tefsir Ibni Kesira*, skraćeno izdanje, str. 693.
[2] *Tefsir Ibni Kesira*, skraćeno izdanje, str. 693 i pogledaj *Mietu hasle*, str. 108
[3] Hadis je zabilježio Taberani, kako to navodi Ibn Kesir u svome tefsiru, str. 693.
[4] Hadis je pouzdan, a zabilježio ga je Taberani, kako to navodi Ibn Kesir u svome tefsiru, str. 693.
[5] *Tafsir od Ibn Kesira*, str. 693

111. MUHAMMEDOV, S.A.V.S., UMMET ĆE IMATI ZNAK PO KOJEM ĆE POZNATI SVOGA GOSPODARA NA SUDNJEM DANU

Od specifičnosti ovoga ummeta je da im je Allah, dž.š., učinio znak po kojem će oni poznati svoga Gospodara na Sudnjem danu, nakon što svaki narod ode za onim koga su obožavali na dunjaluku.[1]

Ebu Seid el-Hudri, r.a., pripovijeda da su ashabi upitali Allahovog Poslanika, s.a.v.s.: -Hoćemo li mi vidjeti našeg Gospodara na Sudnjem danu?... (U daljem tekstu tog hadisa se kaže:) Zatim će se reći: -Neka svako od ljudi ide za onim koga je obožavao na dunjaluku; pa će sljedbenici križa otići sa svojim križom, obožavatelji kipova će otići sa svojim kipovima, obožavatelji drugih božanstava će otići sa svojim božanstvima... tako da će ostati samo oni koji su obožavali Allaha, dž.š., dobri i loši. Tada će se njima reći: -Šta je vas zadržalo, a svi ostali ljudi su već otišli? Oni će odgovoriti: -Mi smo od njih bili odvojeni u obožavanju našeg Gospodara i On nam je danas najpotrebniji. Čuli smo naredbu, da svako slijedi onoga koga je obožavao, pa mi ovdje čekamo našeg Gospodara... Tada će im se reći: -A imate li vi neki znak po kojem ćete Ga poznati? Oni će odgovoriti: -To je 'Sak' /Noga (potkoljenica) i tog dana će njihov Gospodar razotkriti 'Sak' / Nogu, i svaki vjernik i vjernica će Mu učiniti sedždu, izostat će onaj ko je na ovom svijetu činio sedždu licemjerno, lažno i zbog reputacije. Takav će pokušati učiniti sedždu, ali će mu leđa očvrsnuti (tako da neće moći obaviti sedždu)."[2]
Na to ukazuju i slijedeći kur'anski ajeti:

﴿يَوْمَ يُكْشَفُ عَنْ سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ ۞ خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ وَقَدْ كَانُوا يُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ وَهُمْ سَالِمُونَ﴾ (سورة القلم ٤٢-٤٣)

"Na Dan kada se Noga otkrije i kada budu pozvani da licem na tlo padnu pa ne budu mogli. Oborenih pogleda svojih, poklopit će ih poniženje! A bili su pozvani da licem na tlo padaju dok su zdravi bili."[3]

---

[1] Mietu hasle, str. 110.
[2] Muttefekun alejhi
[3] Sura El-Kalem, 42-43.

112. MUHAMMEDOVE, S.A.V.S., DOVE SU BILE KABUL/PRIMLJENE

Od onoga čime je Allah, dž.š., počastio svog najodabranijeg poslanika, Muhammeda, s.a.v.s., je to da su njegove dove u kojima se obraćao Allahu, dž.š., bile primane / kabul, što je ustvari jedna od mu'džiza koje su mu date. Neke njegove dove su bile za pojedine ashabe a neke su bile općenite za njegov ummet. Evo nekoliko primjera za to:

POSLANIKOVA, S.A.V.S., DOVA ZA KIŠU

Enes ibn Malik, r.a., kaže: Jednom prilikom u vrijeme Allahovog Poslanika, s.a.v.s., ljude je zadesila suša i dok je Poslanik, s.a.v.s., stajao na minberi, držeći hutbu petkom, uđe jedan beduin i povika: -Allahov Poslaniče, propadoše usjevi, ogladnjela su živa bića, pa moli Allaha, dž.š., za kišu. Allahov Poslanik, s.a.v.s., je podigao ruke – a tada se nije vidio ni najmanji oblačak na nebu - i tako mi Onoga u Čijoj ruci je moja duša, Poslanik nije ni spustio ruke a oblaci su se sakupili poput brda. On nije sišao sa minbere a već sam vidio kapi kiše kako se slijevaju niz njegovu bradu. Taj dan je počela padati kiša i tako je nastavila cijelu sedmicu sve do slijedećeg petka, kada dođe onaj isti beduin i povika: -Allahov Poslaniče, porušiše se kuće. Poslanik, s.a.v.s., opet diže ruke i prouči ovu dovu: "Allahu naš, daj da kiša pada oko nas, a ne na nas!" Kako je Poslanik pokazivao rukom prema oblacima oni su se razilazili, tako da je Medina ostala opasana oblacima a kiša je padala po okolini mjesec dana i niko nije dolazio a da nije pričao o blagodatima."[1]

POSLANIKOVA, S.A.V.S., DOVA ZA ALIJU, R.A.

Alija, r.a., kaže: Jednom prilikom sam se razbolio pa je Allahov Poslanik, s.a.v.s., naišao pored mene i čuo me da učim ovakvu dovu: "Allahu moj, ako je moj edžel došao Ti se meni smiluj, a ako još nije daj mi da ustanem, ako je ovo iskušenje (belaj) daj mi da budem strpljiv!" Tada ga Poslanik preupita: -Kako si to rekao? Alija mu je ponovio ono što je rekao, a Poslanik ga gurnu nogom i prouči ovu dovu: "Allahu moj, izliječi ga i daj da ozdravi!" Alija, r.a., kaže da je tada ozdravio i da takvu bolest nikada više nije ni osjetio."[2]

---

[1] Buhari i Muslim

[2] *El-Kalem*, 42-43.

POSLANIKOVA, S.A.V.S., DOVA ZA SA'DA IBN EBI VEKKASA, R.A.

عَنْ سَعْدٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ اللَّهُمَّ اسْتَجِبْ لِسَعْدٍ إِذَا دَعَاكَ

(رواه الترمذي)

Sa'ad ibn Ebi Vekkas, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je učio ovu dovu: "Allahu moj, Ti primi dovu od Sa'da ibn Ebi Vekkasa, kada je prouči!" Sead dalje kaže: I kada god sam proučio dovu ona mi je bila primljena.[1]

POSLANIKOVA, S.A.V.S., DOVA ZA IBN ABBASA, R.A.

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ ضَمَّنِي النَّبِيُّ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى صَدْرِهِ وَقَالَ اللَّهُمَّ عَلِّمْهُ الْحِكْمَةَ (رواه البخاري ومسلم)

Abdullah ibn Abbas, r.a., kaže da ga je Allahov Poslanik, s.a.v.s., prislonio uz svoje grudi i proučio ovu dovu: "Allahu moj, poduči ga mudrosti!", a u drugoj predaji stoji: "...poduči ga Knjizi (Kur'anu)!"[2] Poznato je da je ova dova bila primljena i da je Ibn Abbas, r.a., bio jedan od najpoznatijih komentatora Kur'ana i od najučenijih ashaba.

POSLANIKOVA, S.A.V.S., DOVA ZA ENESA IBN MALIKA, R.A.

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ الله عَنْهُ قَالَ دَعَا لِي النبي صلى الله عليه وسلم اللَّهُمَّ أَكْثِرْ مَالَهُ وَوَلَدَهُ وَبَارِكْ لَهُ فِيهِ (رواه البخاري ومسلم)

Enes, r.a., kaže: Allahov Poslanik, s.a.v.s., je za mene ovako molio: "Allahu moj, uvećaj mu imetak i porod i dadni mu berićet u onome čime si ga opskrbio!"[3]

Također je općepoznato da je ova dova primljena jer se zna da je Enes imao više od stotinu potomaka.

Također se prenosi da je Poslanik, učio dove i za druge ashabe, kao što su: Ebu Hurejre, Saib ibn Jezid, Abdurrahman ibn Avf, Ebu Talha, Abdullah ibn Hišam i drugi.

---

[1] Hadis je sahih a zabilježio ga je Tirmizi, br. 3514

[2] Buhari 8/101 i Muslim.

[3] Buhari i Muslim

POSLANIKOVA, S.A.V.S., DOVA ZA NJEGOV UMMET

عَنْ صَخْرٍ الْغَامِدِيِّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اللَّهُمَّ بَارِكْ لِأُمَّتِي فِي بُكُورِهَا (رواه أحمد, ابن ماجه, أبو داود والترمذي)

Sahr El-Gamidi, kaže da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., učio ovu dovu: "Allahu moj, dadni berićet (blagoslov) mome ummetu u ranom ustajanju!"[1]

POSLANIKOVA, S.A.V.S., DOVA ZA MLADIĆA KOJI JE TRAŽIO ODOBRENJE DA ČINI ZINALUK / NEMORAL

Ebu Umame, r.a., priča da je neki mladić došao Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., i rekao: -Allahov Poslaniče, dozvoli mi da činim blud! Tada ga ljudi počeše galamiti i kritikovati, na što im Poslanik reče: -Polahko, polahko! Zatim Poslanik pozva tog mladića da mu se primakne i kada se primakao on mu reče da sjedne. Kada je mladić sjeo Poslanik ga upita: -A bili tako nešto poželio da se desi tvojoj majci? Mladić odgovori: -Bogami, ne bih. Tada Poslanik reče: -Ni ostali ljudi ne žele to svojim majkama.

Poslanik ga upita: -A bili tako nešto poželio da se desi tvojoj kćeri? Mladić odgovori: -Bogami, ne bih. Tada Poslanik reče: -Ni ostali ljudi ne žele to svojim kćerima.

Poslanik ga upita: -A bili tako nešto poželio da se desi tvojoj sestri? Mladić odgovori: -Bogami, ne bih. Tada Poslanik reče: -Ni ostali ljudi ne žele to svojim sestrama.

Poslanik ga upita: -A bili tako nešto poželio da se desi tvojoj amidžinci? Mladić odgovori: -Bogami, ne bih. Tada Poslanik reče: -Ni ostali ljudi ne žele to svojim amidžinicama.

Poslanik ga upita: -A bili tako nešto poželio da se desi tvojoj tetki? Mladić odgovori: -Bogami, ne bih. Tada Poslanik reče: -Ni ostali ljudi ne žele to svojim tetkama.

Zatim je Poslanik, s.a.v.s., stavio svoju ruku na grudi ovog mladića i proučio ovu dovu:

اللَّهُمَّ اغْفِرْ ذَنْبَهُ وَطَهِّرْ قَلْبَهُ وَحَصِّنْ فَرْجَهُ فَلَمْ يَكُنْ بَعْدُ ذَلِكَ الْفَتَى يَلْتَفِتُ إِلَى شَيْءٍ (رواه أحمد)

[1] Ahmed 3/361, Ibn Madže br. 2236, Ebu Davud, Tirmizi i drugi.

"Allahu moj, oprosti mu grijehe, očisti njegovo srce i sačuvaj njegov moral i poštenje!" Nakon toga se ovaj mladić nije ni osvrtao na ono što ga navodi na nemoral.[1]

113. MUHAMMED, S.A.V.S., ĆE PRVI SA SVOJIM UMMETOM PREĆI SIRAT-ĆUPRIJU

Od specifičnosti kojima je Allah, dž.š., počastio Svoga Poslanika Muhammeda, s.a.v.s., i njegov ummet je, da će oni prvi preći Sirat-ćupriju. To je prednost koja mu je data nad ranijim poslanicima, a.s., i njihovim narodima.[2] Evo hadisa koji govore o toj specifičnosti:

Ebu Hurejre, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je (u jednom dugom hadisu, između ostalog) rekao:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قال يُضْرَبُ الصِّرَاطُ بَيْنَ ظَهْرَيْ جَهَـنَّمَ فَأَكُونُ أَنَا وَأُمَّتِي أَوَّلَ مَنْ يُجِيزُ (متفق عليه)

«Postaviće se most (Sirat-ćuprija) preko Džehennema, pa ćemo ja i moj ummet prvi preći preko njega.»[3]

Također je Allahov Poslanik, s.a.v.s., pojasnio da će siromašni muhadžiri biti prvi ljudi, koji će preći Sirat-ćupriju. U Sevbanovom, r.a., hadisu se pominje slučaj kada je jedan od židovskih svećenika upitao: «Gdje će se ljudi nalaziti, 'na dan kad Zemlja bude zamijenjena drugom zemljom, a i nebesa,'?[4] Allahov Poslanik, s.a.v.s., je odgovorio: - Oni će biti u mraku, ispred mosta (Sirat-ćuprije). On ponovo upita: - Pa ko će ga od ljudi prvi preći? Poslanik odgovori: - Siromašni muhadžiri.[5]

114. MUHAMMED, S.A.V.S., ĆE PRVI POKUCATI NA DŽENNETSKA VRATA

Prvi ko će pokucati na džennetska vrata biće Allahov Poslanik, Muhammed, s.a.v.s., i ona će se prvo njemu otvoriti. Na tu odliku ukazuju slijedeći hadisi:

---

[1] Hadis je sahih, a zabilježio ga je Ahmed 5/256

[2] Pogledaj *Mietu hasle*, str. 61 i 97, *Tehzibul-hasais*, str. 395

[3] Muttefekun alejhi. Buhari ga zabilježio u *Kitabu-rikak*, 14/259 a Muslim u Imanu. Također ga je zabilježio Ahmed 2/275.

[4] *Sura Ibrahim* , 48

[5] Muslim, *Kitabul-hajdu*

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَا أَكْثَرُ الْأَنْبِيَاءِ تَبَعًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَأَنَا أَوَّلُ مَنْ يَقْرَعُ بَابَ الْجَنَّةِ (رواه الدارمي)

Enes, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: «Ja ću imati najviše sljedbenika na Sudnjem danu i ja ću prvi pokucati na džennetska vrata.»[1]

U drugom hadisu, koji također prenosi Enes ibn Malik, r.a., Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaže: «Na Sudnjem danu ću doći pred džennetska vrata i tražiti da mi se otvore, pa će čuvar[2] upitati: - Ko si ti? Ja ću reći: - Ja sam Muhammed. Tada će čuvar reći: - Naređeno mi je da tebi otvorim vrata i da ih ne otvaram nikome prije tebe.»[3]

115. MUHAMMED, S.A.V.S., ĆE PRVI SA SVOJIM UMMETOM UĆI U DŽENNET

S obzirom da će Muhammed, s.a.v.s., biti prvi koji će pokucati na džennetska vrata, on će prvi i ući u Džennet u društvu siromaha ovoga ummeta. Džennet je drugim narodima zabranjen sve dok u njega ne uđe Muhammedov, s.a.v.s., ummet.[4]

Već je naveden hadis u kojem se kaže da će čuvar Dženneta otvoriti vrata Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., i on će prvi u njega ući.

U drugom hadisu koji također prenosi Enes ibn Malik, r.a., kaže se: «Kao da gledam Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kako pokazuje rukom i kaže: 'Pa ću uzeti za halku džennetskih vrata i njome zakucati. Tada će se upitati: - Ko je ovaj? Pa će se reći: - To je Muhammed. Tada će mi otvoriti vrata i izraziti dobrodošlicu, govoreći: 'Dobro došao'...»[5]

Ebu Hurejre, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَحْنُ الْآخِرُونَ الْأَوَّلُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَنَحْنُ أَوَّلُ مَنْ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ (رواه مسلم)

[1] Hadis je zabilježio Darimi.
[2] Ima mnogo čuvara Dženneta i glavni je Ridvan.
[3] Muslim, *Kitabul-imanu*
[4] *Tehzibul-hasais*, str. 395 i *Mietu hasle*, str. 62
[5] Hadis je sahih, a zabilježio ga je Tirmizi.

«Mi smo na ovom svijetu posljednji, a na Sudnjem danu ćemo biti prvi i mi ćemo prvi ući u Džennet.»[1]

Huzejfe, r.a., prenosi od Omera ibn Hattaba, r.a., a on od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: «Džennet je zabranjen ranijim poslanicima, a.s., sve dok ja u njega ne uđem i zabranjen je svim ranijim narodima sve dok u njega ne uđe moj ummet.»[2]

Ebu Hurejre, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: «Prva skupina koja će ući u Džennet je iz mog ummeta.» U Muslimovoj predaji stoji: «Prvi koji će ući u Džennet biće svijetlih lica poput punog mjeseca.»[3]

116. SAMO ĆE MUHAMMEDOV, S.A.V.S., UMMET UĆI U DŽENNET NA DESNA VRATA

Jedna od odlika i specifičnosti ovog ummeta je i to da će prva skupina koja će ući u Džennet biti od njih - to su oni koji će ući bez polaganja računa - i oni će ući na desna vrata, a preostali pripadnici ovog ummeta će ulaziti sa ranijim narodima u Džennet na ostala vrata.[4]

Na tu specifičnost ukazuje dugi hadis o šefa'atu, koji prenosi Ebu Hurejre, r.a., a u kojem stoji da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: «I doći ću ispod Arša i pasti svome Gospodaru na sedždu, pa će me Allah nadahnuti zahvalom i lijepim spominjanjem koje nije dao nikome prije mene, zatim će mi reći: - O Muhammede, digni glavu i traži, daće ti se, čini šefa'at i on će ti biti primljen. Zatim ću ja podići glavu i reći: - Gospodaru, brinem se za moj ummet, za moj ummet! Tada će mi se reći: - Muhammede, uvedi u Džennet, na desna vrata, iz svog ummeta one koji ne treba da polažu račun, a ostali tvoji sljedbenici će sa vjernicima iz prošlih naroda ulaziti na druga džennetska vrata.[5]

---

[1] Muslim u kitabul-džumu'a.
[2] Hadis je hasen, a zabilježio ga je Taberani.
[3] Muttefekun alejhi. Buhari u kitabu bed'il-halki, a Muslim u kitabul-dženneh.
[4] Mietu hasle, str. 99
[5] Muttefekun alejhi, Buhari ga bilježi u kitabut-tefsiru a Muslim u kitabul-iman.

117. NAJVIŠE STANOVNIKA DŽENNETA BIT ĆE IZ MUHAMMEDOVOG, S.A.V.S., UMMETA

Abdullah ibn Mes'ud, r.a., kaže: Jednom prilikom nam je Allahov Poslanik, s.a.v.s., držao govor, pa se leđima naslonio na kožni šator i onda rekao: «Zaista u Džennet neće unići niko osim musliman. Allahu, jesam li prenio? Allahu, budi mi svjedok. Želite li da vi budete četvrtina stanovnika Dženneta? Ashabi rekoše: - Želimo, Allahov Poslaniče. On ih ponovo upita: - Želite li da vi budete trećina stanovnika Dženneta? Ashabi rekoše: - Želimo, Allahov Poslaniče. On tada reče: -Ja se nadam da ćete vi biti polovina stanovnika Dženneta. Vi ste, u odnosu na ostale narode, poput crne dlake na bijelom volu, ili poput bijele dlake na crnom volu.»[1]

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ إِنِّي لَأَطْمَعُ أَنْ تَكُونُوا ثُلُثَ أَهْلِ الْجَنَّةِ قَالَ فَحَمِدْنَا اللَّهَ وَكَبَّرْنَا ثُمَّ قَالَ وَالَّذِي نَفْسِي بِيَــدِهِ إِنِّــي لَأَطْمَعُ أَنْ تَكُونُوا شَطْرَ أَهْلِ الْجَنَّةِ... (متفق عليه)

Ebu Seid El-Hudri, r.a., prenosi od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: «Tako mi Onoga u Čijoj ruci je moja duša, ja se nadam da ćete vi biti trećina stanovnika Dženneta. Ashab reče: - Mi smo se tada zahvalili Allahu i donijeli tekbir, a Poslanik reče: - Tako mi Onoga u Čijoj ruci je moja duša, ja zaista želim da vi budete polovina stanovnika Dženneta...»[2]

U hadisu koji prenosi Burejde, r.a., čak se kaže da će pripadnici Muhammedovog, s.a.v.s., ummeta sačinjavati dvije trećine stanovnika Dženneta, a preostala trećina će biti iz ostalih naroda. U hadisu Burejde, r.a., Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaže ovako: «Stanovnika Dženneta će biti stotinu i dvadeset safova (redova); osamdeset safova će biti od ovoga ummeta, a četrdeset od ostalih naroda.»[3]

[1] Muttefekun alejhi, Buhari ga bilježi u kitabur-rikak a Muslim u kitabul-iman, broj 378.

[2] Muttefekun alejhi, Buhari ga bilježi u kitabur-rikak a Muslim u kitabul-iman, broj 379.

[3] Hadis je hasen a zabilježili su ga Tirmizi, Ibn Madže, Ahmed, Hakim i Ibn Hibban.

118. VELIKI BROJ OD OVOGA UMMETA ĆE UĆI U DŽENNET BEZ POLAGANJA RAČUNA

Od specifičnosti ovog ummeta je da će Allah, dž.š., veliki broj njih uvesti u Džennet bez polaganja računa. Njihova lica tada će biti svijetla poput sunca ili punog mjeseca.

عن أبي هُرَيْرَةَ يُحَدِّثُ عَنِ النَّبِيِّ صَلى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ سَبْعُونَ أَلْفًـــا مِنْ أُمَّتِي بِغَيْرِ حِسَابٍ (متفق عليه)

Ebu Hurejre, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: «Iz moga ummeta će u Džennet ući sedamdeset hiljada bez polaganja računa.»[1]

U drugoj predaji, koju bilježe Buhari i Muslim, kaže se: «Njihova lica će svijetliti kao što mjesec sija kada je pun.»

Abdullah ibn Abbas, r.a., kaže: Jednoga dana je Allahov Poslanik, s.a.v.s., izišao među nas i rekao: «Pokazani su mi raniji narodi; pa sam vidio da ide neko od poslanika a sa njim ide samo jedan čovjek; sa nekim od poslanika idu dva čovjeka, a vidio sam poslanika sa kojim nema nikog. Također sam vidio poslanika a sa njim ide skupina ljudi. Zatim sam ugledao veliku skupinu ljudi pa sam poželio da to bude moj ummet, ali mi bi rečeno da su to Musa, a.s., i njegov narod. Zatim mi bi rečeno: - Pogledaj! Ja sam tada ugledao veliku skupinu ljudi koji su zastrli horizont. Opet mi bi rečeno» «Pogledaj tamo i ovamo», pa sam ugledao mnoštvo ljudi i tada mi bi rečeno: - To je tvoj ummet, a sa njima je sedamdeset hiljada koji će ući u Džennet bez polaganja računa.»[2]

Među hadisima ima i predaja u kojima se govori da će taj broj biti i veći od sedamdeset hiljada, kao što su naredni hadisi:

Sehl ibn Sead, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: «Zaista će sedamdeset hiljada - sljedbenika moga ummeta - ući u Džennet - ili sedamsto hiljada - držeći se jedni za druge, tako da neće ući oni prvi sve dok ne uđu i oni zadnji. Njihova lica će sijati poput punog mjeseca.»[3]

---

[1] Muttefekun alejhi. Buhari ga je zabilježio u *Kitabur-rikak*, a Muslim u *Kitabul-imanu*, broj 367

[2] Hadis su zabilježili Buhari, *Kitabut-tibb* 14/198 i Muslim, *Kitabul-iman* 3/93, kao i Ahmed u *Musnedu* 1/271.

[3] Muttefekun alejhi.

Ebu Umame, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: «Moj Gospodar obećao je da će sedamdeset hiljada sljedbenika moga ummeta uvesti u Džennet bez polaganja računa i bez kazne, a sa svakom hiljadom - još sedamdeset hiljada i tri zahvata (grabljenja) rukom od moga Gospodara.»[1]

119. SVI SLJEDBENICI MUHAMMEDA, S.A.V.S., UĆI ĆE U DŽENNET

Među nama najdražim i najprivlačnijim odlikama i specifičnostima našeg ummeta - kojem se Allah, dž.š., smilovao - je ta da će oni svi ući u Džennet. Neko od njih ući će bez polaganja računa i bez prethodnog kažnjavanja, neko od njih će lahko položiti račun pa će nakon toga ući u Džennet, jedan dio njih ući će nakon Poslanikovog, s.a.v.s., zauzimanja (šefa'ata), jedan broj će ući nakon što im se Allah, dž.š., smiluje, oslobodi ih grijeha i natovari te grijehe onima koji nisu povjerovali u ono što im je u njihovim knjigama najavljeno, pa će svakom muslimanu dati jednog od njih da mu bude zamjena u džehennemskoj vatri. To je ono čime će Allah, dž.š., počastiti pripadnike Muhammedovog, s.a.v.s., ummeta a i iz drugih naroda bit će stanovnika i Dženneta i Džehennema.[2]

Svakako da se pod navedenim misli na iskrene sljedbenike Muhammeda, s.a.v.s. U tom kontekstu može se pojasniti i hadis u kojem Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaže da će u Džennet ući svako ko iskreno izgovori *Kelime-šehadet*, što ne znači da on prije toga neće biti kažnjen džehennemskom vatrom, zbog grijeha koje je činio, ako mu ih Allah, dž.š., iz Svoje milosti ne oprosti. To potvrđuju i hadisi u kojima se kaže da će biti naređeno da se iz Džehennema izvadi svako onaj u čijem srcu je bilo makar trun imana/vjerovanja.

Mnogo je hadisa koji ukazuju na to da će svi sljedbenici Muhammeda, s.a.v.s., ući u Džennet:

---

[1] Hadis je sahih, a zabilježio ga je Tirmizi, br. 2254, Ibn Madže, br. 4286 i Ahmed 5/350.

[2] *Mietu hasle,* str. 104

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ كُلُّ أُمَّتِي يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ أَبَى قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَنْ يَأْبَى قَالَ مَنْ أَطَاعَنِي دَخَلَ الْجَنَّةَ وَمَنْ عَصَانِي فَقَدْ أَبَى

(رواه البخاري)

Ebu Hurejre, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: «Svi pripadnici moga ummeta ući će u Džennet, osim onih koji to odbiju. Ashabi upitaše: - A ko će to odbiti, Allahov Poslaniče. On reče: - Ko meni bude pokoran ući će u Džennet, a ko mi bude neposlušan, taj će odbiti da uđe u Džennet.»[1]

Ebu Se'id El-Hudri, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: «Tako mi Onoga u Čijoj ruci je moja duša, vi ćete svi ući u Džennet, osim onih koji to odbiju i budu nepokorni Allahu, dž.š., poput deve koja je nepokorna svome vlasniku. Ashabi upitaše: - Allahov Poslaniče, a ko će odbiti da uđe u Džennet? On reče: - Ko meni bude pokoran ući će u Džennet, a ko mi bude neposlušan, taj će odbiti da uđe u Džennet.»[2]

عَنْ خَالِدِ بْنِ يَزِيدَ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ أَلَا كُلُّكُمْ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ شَرَدَ عَلَى اللَّهِ شِرَادَ الْبَعِيرِ عَلَى أَهْلِهِ (حديث حسن، رواه أحمد والحاكم والطبراني)

Halid ibn Jezid (ibn Muavija) da je čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže ovo: «Zaista ćete svi vi ući u Džennet, osim onoga ko bude nepokoran Allahu, dž.š., kao što je deva nepokorna svome vlasniku.»[3]

U drugoj predaji od Ebu Umame, r.a., kaže se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: «Neće niko od ovog ummeta ostati a da neće ući u Džennet, osim onoga koji bude nepokoran Allahu, dž.š., kao što loša deva bude nepokorna svome vlasniku. Ko meni ovo ne vjeruje, pa zaista Allah, dž.š., u Kur'anu kaže:

﴿فَأَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّى ۞ لَا يَصْلَاهَا إِلَّا الْأَشْقَى ۞ الَّذِي كَذَّبَ وَتَوَلَّى﴾

(سورة الليل ١٤-١٦)

---

[1] Hadis je zabilježio Buhari u *Kitabul-i'tisam*.

[2] Hadis je sahih, a zabilježili su ga Ibn Hibban i Taberani. Pogledaj *Mevariduz-zam'an*, broj: 2306 i *Medžmeuz-zevaid*, 10/70.

[3] Hadis je hasen, a zabilježili su ga Ahmed 5/258, Hakim 1/55-56 i Taberani u *Evsatu*. Pogledaj *Medžmeuz-zevaid*, 10/71.

«Zato vas opominjem razbuktalom vatrom, u koju će ući samo najveći nesretnik, onaj koji bude poricao i okretao se.»[1] Što znači: 'Bude poricao ono čime je Muhammed, s.a.v.s., došao i od njega se bude okretao.»[2]

Ebu Musa, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: «Pripadnici ovog ummeta bit će proživljeni u tri skupine: skupina koja će ući u Džennet bez polaganja računa, skupina koja će lahko položiti račun i ući u Džennet, i skupina koja će doći a na njihovim leđima bit će grijesi poput čvrstih brda. Allah, dž.š., tada će za njih upitati - a On najbolje zna ko su oni - pa će reći: - Ko su ovi? Oni će odgovoriti: - Ovo je skupina Tvojih robova. Tada će Allah, dž.š., reći: -Skinite te grijehe s njih i stavite ih na one koji su iskrivili Moje knjige, a moje robove, Mojom milošću, uvedite u Džennet.»[3]

U drugoj predaji ovog hadisa stoji da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: «Na Sudnjem danu će doći skupina muslimana s grijesima poput brda, pa će im ih Allah, dž.š., oprostiti i natovarit će ih onima koji su zanijekali ranije objave.»[4]

U još jednoj predaji ovog hadisa stoji da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: «Neće nikada umrijeti musliman a da Allah, dž.š., umjesto njega neće baciti u Džehennem nekog od sljedbenika ranijih nebeskih knjiga, koji su ih iskrivili.»[5]

Evo još jedne predaje ovog hadisa u kojoj Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaže: «Kada nastupi Sudnji dan, svakom od muslimana će Allah, dž.š., predati po jednog ehlul-kitabiju i reći mu: -Ovo je tvoj zamjenik u Vatri.»[6]

---

[1] El-Lejl, 14-16.

[2] Hadis je hasen a zabilježio ga je Taberani u Kebiru. Pogledaj Medžmeuz-zevaid, 10/71.

[3] Hadis je zabilježio Hakim u Mustedreku 1/58 i ocjenio ga pouzdanim (sahih) a s tim sa slaže i Zehebi.

[4] Hadis je zabilježio Muslim u Kitabut-tevbe, broj: 49-51.

[5] Hadis je zabilježio Muslim u Kitabut-tevbe, broj: 49-51.

[6] Hadis je zabilježio Muslim u Kitabut-tevbe, broj: 49-51.

120. OVAJ UMMET BIT ĆE OTKUPLJEN RANIJIM NARODIMA

Specifičnost ovog ummeta je i to da će Allah, dž.š., njegove sljedbenike, koji su zaslužili kaznu, iskupiti sljedbenicima ranijih naroda[1], kao što je spomenuto u kazivanju o prethodnoj specifičnosti. Hadisi koje smo već spomenuli, a koji govore o toj karakteristici su:

Hadis Ebu Musa el-Eš'arije, r.a., u kojem stoji da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: «Kada nastupi Sudnji dan, svakom od muslimana će Allah, dž.š., predati po jednog ehlul-kitabiju i reći mu: - Ovo je tvoj zamjenik u Vatri.»[2]

U trećem rivajetu ovoga hadisa stoji da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: «Neće nikada umrijeti musliman a da Allah, dž.š., umjesto njega neće baciti u Džehennem nekog od ehlul-kitabija.»[3]

U predaji ovog hadisa stoji da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: «Na Sudnjem danu će doći skupina muslimana s grijesima poput brda, pa će im ih Allah, dž.š., oprostiti i natovarit će ih ehlul-kitabijama.»[4]

121. IZMEĐU SLJEDBENIKA MUHAMMEDOVOG, S.A.V.S., UMMETA BIT ĆE I POGLAVARA U DŽENNETU

Između ostalog čime je Allah, dž.š., počastio ovaj ummet je da će poglavari i predvodnici omladine u Džennetu biti iz njegovih redova. Isto tako predvodnici odraslih, kao i žena, u Džennetu bit će iz ovog ummeta.[5]

Na tu vrlinu ukazuju slijedeći hadisi:

عَنْ أَنَسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِأَبِي بَكْرٍ وَعُمَرَ هَذَانِ سَيِّدَا كُهُولِ أَهْلِ الْجَنَّةِ مِنَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ إِلَّا النَّبِيِّينَ وَالْمُرْسَلِينَ

Enes, r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., za Ebu Bekra i Omera, r.a., rekao: «Ova dvojica bit će predvodnici odraslih osoba u Džennetu, od prvih i posljednjih, osim poslanika i pejgambera.»[6]

---

[1] Pogledaj *Mietu hasle*, str. 99
[2] Hadis je zabilježio Muslim u *Kitabut-tevbe*, broj: 49-51.
[3] Hadis je zabilježio Muslim u *Kitabut-tevbe*, broj: 49-51.
[4] Hadis je zabilježio Muslim u *Kitabut-tevbe*, broj: 49-51.
[5] Pogledaj *Mietu hasle*, str. 111
[6] Hadis je hasen, a zabilježili su ga Tirmizi, br. 2664, Ahmed, 1/80 i Ibn Madže.

Ebu Seid el-Hudri, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: «Hasan i Husejn (sinovi hazreti Fatime, a Poslanikovi, s.a.v.s., unuci) bit će poglavari omladine u Džennetu.[1]

Fatima, r.a., je rekla: «Allahov Poslanik, s.a.v.s., mi je u povjerenju rekao da mu je Džibril, a.s., svake godine dolazio jedanput kako bi pred njim proučio Kur'an, a da mu je u ovoj godini došao dva puta, te Poslanik smatra da je to najava njegove skore smrti i rekao mi je da ću ja biti prva iz njegove porodice koja će nakon njega umrijeti. - Ja sam tada zaplakala - kaže Fatima, a Poslanik joj reče: - Zar nisi zadovoljna da budeš predvodnica svih žena - svih vjernica - u Džennetu? - Tada sam se nasmijala - reče Fatima.»[2]

Huzejfe, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: «Sišao je jedan melek s nebesa i tražio od Allaha odobrenje da mi nazove selam, jer nije nikada ranije dolazio na Zemlju. On me je tada obradovao da će Fatima biti predvodnik svih žena u Džennetu.[3]

---

[1] Hadis je sahih, a zabilježili su ga Tirmizi, br. 3768 i Ahmed, 3/3.

[2] Muttefekun alejhi, Buhari u Menakibu, a Muslim u Fedailun-nebijj, br. 98-99.

[3] Hadis je zabilježio Hakim u Mustedreku, 3/151 i ocijenio ga pouzdanim. S tim se složio i Zehebi.

POSEBNA PODJELA MUHAMMEDOVIH, S.A.V.S., SPECIFIČNOSTI

Kada smo u početku govorili o mogućim podjelama specifičnosti Muhammeda, s.a.v.s., spomenuli smo da one, između ostalog, mogu biti i specifičnosti Muhammeda, s.a.v.s., u odnosu na njegov ummet, tj. sljedbenike. Te specifičnosti, opet, dijele se na ono što se odnosi na Muhammeda, s.a.v.s., kao i na ono što se odnosi na:

I - واجب VADŽIB (obavezno)

II - حرام HARAM (zabranjeno)

III - مباح MUBAH (dozvoljeno) i

IV - كرامات KERAMETI (posebne počasti koje su mu ukazane).[1]

I - PROPISI KOJI SU MUHAMMEDU, S.A.V.S., BILI VADŽIB / OBAVEZNI, A NJEGOVIM SLJEDBENICIMA NISU

Među specifičnosti kojima je Muhammed, s.a.v.s., odlikovan u odnosu na svoj ummet ubraja se i to da su neki propisi njemu, s.a.v.s., vadžib/obavezni, a njegovom ummetu nisu. Mudrost u tome je da Poslanik, s.a.v.s., na taj način biva počašćen većim položajem u Džennetu i blizinom Allahu, dž.š.[2]

Na to ukazuje hadis kudsi, u kojem Allahov Poslanik, s.a.v.s., prenosi da je Allah, dž.š., rekao: "Oni koji žele da se Meni približe, neće to moći uraditi ničim boljim od izvršavanja onoga što sam im kao obavezu (vadžib) propisao..."[3]

Od propisa koji su Muhammedu, s.a.v.s., bili obavezni (vadžib), a njegovom ummetu nisu, spomenut ćemo slijedeće:

1. NOĆNI NAMAZ JE MUHAMMEDU, S.A.V.S., BIO VADŽIB/OBAVEZAN

Na tu specifičnost ukazuje kur'anski ajet u kojem Allah, dž.š., kaže:

---

[1] *Tehzibul-hasais*, str. 402

[2] *Tehzibul-hasais*, str. 402

[3] Hadis je zabilježio Buhari

﴿وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَكَ عَسَى أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَحْمُودًا﴾ (سورة الإسراء ٧٩)

"I probdij dio noći u namazu – to je samo tvoja dužnost; Gospodar tvoj će ti na onom svijetu hvale dostojno mjesto darovati.» (El-Isra', 79)

Po mišljenju nekih učenjaka noćni namaz je Muhammedu, s.a.v.s., bio vadžib (obavezan), za razliku od ostalih sljedbenika njegovog ummeta. Drugi učenjaci kažu da je noćni namaz u prvo vrijeme bio vadžib svim muslimanima, zatim je ta obaveznost dokinuta, te je noćni namaz postao nafila (dobrovoljan), pored obaveznih pet namaskih vakata. To mišljenje se prenosi od Aiše, r.a.,i navest ćemo ga u cijelosti.[1]

U drugom kur'anskom ajetu Allah, dž.š., kaže:

﴿يَاأَيُّهَا الْمُزَّمِّلُ ۞ قُمِ اللَّيْلَ إِلَّا قَلِيلًا﴾ (سورة المزمل ١-٢)

«O ti umotani! Probdij noć, osim malog dijela.»[2]

Aiša, r.a., je rekla: «Allah, dž.š., propisao je noćni namaz kao strogu obavezu na početku ove sure. Poslanik, s.a.v.s., i njegovi ashabi izvršavali su to godinu dana tako da su im noge oticale od dugotrajnog stajanja, a Allah, dž.š., je nakon dvanaest mjeseci stavio van snage tu obavezu i objavio olakšicu na samom kraju ove sure pa je noćni namaz postao dobrovoljni namaz nakon što je bio stroga obaveza.»[3]

2. MUHAMMED, S.A.V.S., BIO JE OBAVEZAN DA VRATI DUG ZA MUSLIMANA, KADA UMRE AKO ON TO NIJE BIO U STANJU

Ebu Hurejre, r.a., prenosi da bi Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., u prvo vrijeme, bila donesena dženaza a ta umrla osoba je ostala dužna nekom od ljudi, pa bi Poslanik, s.a.v.s., pitao: - Je li ostavio iza sebe imetka da se vrati dug? Ako bi mu rekli da jeste, on bi mu klanjao dženazu, u suprotnom bi prisutnim rekao: - Klanjajte svome prijatelju! Kada je Allah, dž.š., dao da Poslanik, s.a.v.s., nakon nekih osvajanja zadobije nešto imetka, onda je rekao: «Ja sam muslimanima preči od njih samih, pa ko od vjernika umre a iza sebe ostavi dug, ja ću ga nadoknaditi, a ko ostavi nešto od imetka, to pripada njegovim nasljednicima.»[4]

---

[1] *Kurtubijev tefsir*, 10/315

[2] *El-Muzzemmil*, 1-2

[3] *Tefsir Ibn Kesir*, str. 1442.

[4] Hadis su zabilježili Buhari, 10/15, Muslim, 11/59 i Tirmizi.

3. ALLAHOV POSLANIK, S.A.V.S., IMAO JE OBAVEZU DA SVOJIM SUPRUGAMA DADNE DA IZABERU, ILI SKROMAN ŽIVOT S NJIM, ILI RAZVOD

Allah, dž.š., naredio je Muhammedu, s.a.v.s., da dadne svojim ženama da izaberu između toga da ih ostavi ako budu željele dunjalučki život i njegove ljepote i između strpljivosti u teškoj situaciji u kojoj je bio, pa će kod Allaha, dž.š., imati veliku nagradu.[1]

Prva kojoj se, od svojih supruga, Allahov Poslanik, s.a.v.s., obratio bila je Aiša, r.a., i on joj reče: «Ja ću ti sada saopćiti nešto, ali želim da ne žuriš sa odlukom, dok se ne posavjetuješ sa svojim roditeljima. Aiša, r.a., upita: - O čemu se radi? Tada joj Poslanik, s.a.v.s., prouči kur'anski ajet:

﴿يَاأَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِأَزْوَاجِكَ إِنْ كُنْتُنَّ تُرِدْنَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا فَتَعَالَيْنَ أُمَتِّعْكُنَّ وَأُسَرِّحْكُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا ۞ وَإِنْ كُنْتُنَّ تُرِدْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالدَّارَ الْآخِرَةَ فَإِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْمُحْسِنَاتِ مِنْكُنَّ أَجْرًا عَظِيمًا﴾ (سورة الأحزاب ٢٨-٢٩)

«O Vjerovjesniče, reci ženama svojim: 'Ako želite život na ovom svijetu i njegov sjaj, onda se odlučite, dat ću vam pristojnu otpremu i lijepo ću vas otpustiti. A ako želite Allaha i Poslanika Njegova i onaj svijet, pa, Allah je, doista, onima među vama koje čine dobra djela pripremio nagradu veliku.»[2] Aiša je tada rekla: «A u čemu da se posavjetujem s roditeljima. Ja, zaista, volim Allaha, Allahovog Poslanika i budući svijet.»[3]

Tako je Poslanik, s.a.v.s., postupio i sa ostalim suprugama i sve one, r.a., su odabrale Allaha, Poslanika i drugi svijet.

---

[1] *Tefsir Ibn Kesir*, str. 1066,

[2] *El-Ahzab*, 28-29

[3] Hadis je zabilježio Muslim, 10/80 i Ahmed 3/328

II - ONO ŠTO JE MUHAMMEDU, S.A.V.S., BILO HARAM (ZABRANJENO), A NJEGOVIM SLJEDBENICIMA JE BILO ILI DOZVOLJENO ILI SAMO POKUĐENO

Posebnost ove odlike je ukazivanje naročite počasti Muhammedu, s.a.v.s., time što ne dolikuje da se njegov nivo srozava onim što je bezvrijedno, s obzirom da je on, s.a.v.s., bio na najvišem stupnju morala.[1]

1. ZEKAT I SADAKA SU MUHAMMEDU, S.A.V.S., I NJEGOVOJ PORODICI BILI ZABRANJENI

Muttalib ibn Rebia, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: «Zaista je zekat prljavština (imetaka) drugih ljudi pa je zbog toga zabranjena Muhammedu, s.a.v.s., i njegovoj porodici.»[2]

Ebu Hurejre, r.a., prenosi da bi Poslanik, s.a.v.s., kada bi mu bila donesena hrana pitao, je li to poklon (hedija) ili je sadaka. Ako bi mu rekli da je sadaka, on bi rekao ashabima da jedu, a on ne bi jeo. Međutim, ako bi ga obavijestili da je to poklon onda bi i on s njima jeo.»[3]

S obzirom da je zekat prljavština drugih ljudi jer ih čisti od grijeha, ne dolikuje Poslaniku, s.a.v.s., da jede zekat. I sadaka se daje kao milostinja koja se temelji na poniženosti onoga koji je uzima (i ponosu onoga koji je daje). Upravo zbog toga je zabrana sadake Poslaniku, s.a.v.s., zamijenjena dozvoljenošću ratnog plijena, koji se prisvaja ponosom onoga koji ga uzima i poniženošću onoga koji ga daje.[4]

2. MUHAMMEDU, S.A.V.S., BILO JE ZABRANJENO DA JEDE SVE ONO ŠTO IMA NEUGODAN I RUŽAN MIRIS

Džabir, r.a., prenosi da je Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., bio donesen lonac u kojem je bila hrana od zelenog povrća. Poslanik, s.a.v.s., osjetio je neugodan miris pa je upitao od čega je hrana? Kada su ga obavijestili o vrstama povrća od kojeg je hrana spravljena, on reče: - Dadnite to nekom od mojih ashaba. Kada je taj ashab vidio da Poslanik, s.a.v.s., nije htio to jesti i on je odustao, na što mu Poslanik reče: - Jedi, jer ja uistinu razgovaram sa onim (melekom) s kim ti ne razgovaraš.»[5]

---

[1] *Tehzibul-hasais*, str. 405
[2] Hadis je zabilježio Muslim, 7/179
[3] Muttefekun alejhi
[4] *Tehzibul-hasais*, str. 406
[5] Hadis je zabilježio Buhari u *Kitabul-ezanu*, Muslim, 5/49 i Ebu Davud br. 3822.

U drugom hadisu kaže se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., jednom prilikom osjetio miris bijelog luka u hrani i nije jeo tu hranu, nego ju je poslao Ebu Ejubu, r.a., našto ga on upita: - Zašto meni šalješ ono što ti ne jedeš? Poslanik, s.a.v.s., mu odgovori: - Meni, uistinu, dolazi melek pa sa mnom razgovara.» U drugoj predaji kaže se da ga je Ebu Ejub upitao: - Pa je li haram jesti bijeli luk, našto mu Poslanik odgovori: - Nije, ali ja ne volim njegov miris. Tada Ebu Ejub reče: - Ni ja ne volim ono što ti ne voliš.»[1]

3. MUHAMMEDU, S.A.V.S., JE, PO JEDNOM MIŠLJENJU, BILO ZABRANJENO DA JEDE NASLONJEN

Ebu Džuhajfe, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: «Što se mene tiče, ja ne jedem naslonjen.»[2]

4. MUHAMMEDU, S.A.V.S., BILO JE ZABRANJENO PISATI I SRICATI PJESME

Allahova, dž.š., mudrost je u tome što Muhammed, s.a.v.s., nije znao pisati, a ljudima je prenio Kur'an koji je svojim stilom zadivio poznate arapske pjesnike, čime je ta njegova najveća mu'džiza još više došla do izražaja. Što se, pak, tiče pjesništva, Poslanik, s.a.v.s., nije sricao pjesme zbog toga što pjesništvo u sebi ponekad sadrži laž, neistinu, maštu i nedoličan govor od kojeg je Poslanik, s.a.v.s., bio zaštićen.[3]

Na tu specifičnost ukazuju slijedeći kur'anski ajeti:

﴿الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَاةِ وَالْإِنْجِيلِ يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ... ﴾ (سورة الأعراف ١٥٧)

«Onima koji će slijediti Poslanika, vjerovjesnika, koji neće znati ni čitati ni pisati, kojeg oni kod sebe, u Tevratu i Indžilu, zapisana nalaze, koji će od njih tražiti da čine dobra djela, a od odvratnih odvraćati ih...»[4]

﴿وَمَا كُنْتَ تَتْلُو مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَلَا تَخُطُّهُ بِيَمِينِكَ إِذًا لَارْتَابَ الْمُبْطِلُونَ﴾

(سورة العنكبوت ٤٨)

---

[1] Hadis je sahih a zabilježio ga je Ahmed, 5/94

[2] Hadis je zabilježio Buhari, Ebu Davud br. 3769, Tirmizi br. 1675 i Ibn Madže br. 3262

[3] *Tehzibul-hasais*, str. 408

[4] *El-E'araf*, 157

«Ti prije nje nijednu knjigu nisi čitao, a nisi je ni desnom rukom svojom pisao, inače, posumnjali bi oni što laži govore.»[1]

﴿وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْآنٌ مُبِينٌ﴾ (سورة يس ٦٩)

«Mi Poslanika nismo pjesništvu učili, to mu ne priliči. Ovo je samo pouka – Kur'an jasni.»[2]

Ebu Hurejre, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: «Da se nekome od vas utroba ispuni gnojem bolje mu je nego da se ispuni pjesništvom.»[3]

Time se misli na pokuđeno pjesništvo u kojem nema hajra. Međutim, treba naglasiti da postoji i pjesništvo koje je dozvoljeno, a to je ono u kome se hvali Poslanik i njime se uzvraća mušricima koji su ga napadali. Tom vrstom pjesništva bavili su se islamski pjesnici, poput Hasana ibn Sabita, Ka'ba ibn Malika, Abdullaha ibn Revahe i drugih. Ima i pjesništva koje sadrži mudrosti i pouke i moralne vrline. Takvog pjesništva je bilo i kod nekih džahilijjetskih pjesnika. Za takvo pjesništvo je Poslanik, s.a.v.s., rekao: «U nekom izražavanju ima čarolije, a u nekoj poeziji mudrosti.»[4]

5. MUHAMMEDU, S.A.V.S., BILO JE ZABRANJENO ČINITI DOBRO I ZA TO OČEKIVATI VIŠE

Allah, dž.š., u Kur'anu kaže:

﴿وَلَا تَمْنُنْ تَسْتَكْثِرُ﴾ (سورة المدثر ٦)

«I ne čini dobra tražeći 'za njega' više!»[5] što znači: Nemoj davati nešto a zatim da očekuješ više od toga, jer to ne dolikuje uzvišenom stupnju morala kojim te je Allah, dž.š., odlikovao.

Svi komentatori Kur'ana saglasni su da se ovim ajetom misli na Allahovog Poslanika, s.a.v.s., i da je taj propis specijalno za njega.[6]

---

[1] El-Ankebut, 48
[2] Jasin, 69
[3] Ebu Davud i Tirmizi.
[4] Ebu Davud
[5] El-Muddesir, 6
[6] *Tehzibul-hasais*, str. 409

6. MUHAMMEDU, S.A.V.S., BILO JE ZABRANJENO DA ŽELJNO GLEDA U ONO ŠTO JE OD DUNJALUČKOG UŽIVANJA ALLAH, DŽ.Š., DAO DRUGIM LJUDIMA

Allah, dž.š., u Kur'anu kaže:

﴿وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَى مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَى﴾ (سورة طه ١٣١)

«I nikako ne gledaj dugo ljepote ovoga svijeta koje Mi kao užitak raznim sortama nevjernika pružamo, da ih time na kušnju stavimo, a opskrba Gospodara tvoga bolja je i vječna.»[1]

Ovo znači: Ti ne gledaj na one što u raskoši žive i na blagodati u kojima se oni nalaze. Sve su to prolazni ukrasi kojima ih kušamo. Malo je Mojih zahvalnih robova. Ja sam tebi dao nešto bolje.[2]

7. MUHAMMEDU, S.A.V.S., BILO JE ZABRANJENO DA SE ŽENI S EHLUL-KITABIJKAMA I SA MUSLIMANKAMA KOJE NISU S NJIM UČINILE HIDŽRU

Učenjaci kažu da su Poslanikove, s.a.v.s., žene majke vjernika i da će one sa njim imati posebno mjesto u Džennetu, pa mu zbog toga nije bilo dozvoljeno da se ženi ehlul-kitabijkama, osim da one prime Islam, kao što je bio slučaj sa Safijom, r.a.,Također mu nije dozvoljeno da se ženi sa muslimankama koje nisu s njim učinile Hidžru, na što ukazuje ovaj kur'anski ajet:

﴿يَاأَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَحْلَلْنَا لَكَ أَزْوَاجَكَ اللَّاتِي آتَيْتَ أُجُورَهُنَّ ... اللَّاتِي هَاجَرْنَ مَعَكَ ... خَالِصَةً لَكَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ ... ﴾ (سورة الأحزاب ٥٠)

«O Vjerovjesniče, Mi smo ti dozvolili da budu žene tvoje one kojima si dao vjenčane darove njihove... koje su se s tobom iselile (učinile Hidžru)... samo tebi, a ne ostalim vjernicima.»[3]

---

[1] Taha, 131
[2] *Tefsir Ibn Kesir*, str. 836,
[3] *El-Ahzab*, 50

III - PROPISI KOJI SU MUHAMMEDU, S.A.V.S., BILI MUBAH / DOZVOLJENI, A NJEGOVIM SLJEDBENICIMA NISU

1. MUHAMMEDU, S.A.V.S., BILO JE DOZVOLJENO DA KLANJA DOBROVOLJNI NAMAZ POSLIJE IKINDIJE-NAMAZA

Nafilu – dobrovoljni namaz zabranjeno je klanjati: nakon ikindije-namaza sve dok Sunce ne zađe, nakon sabah-namaza sve dok Sunce ne izađe i kada je Sunce na sredini neba. Međutim, Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., bilo je dozvoljeno da klanja poslije ikindije, na što ukazuju slijedeći hadisi:

Aiša, r.a., je upitana o dva rekata koja je Allahov Poslanik, s.a.v.s., klanjao nakon ikindije-namaza, pa je rekla: «Poslanik, s.a.v.s., je ta dva rekata obično klanjao prije ikindije-namaza, ali ga je od toga nešto, jednog dana, spriječilo pa ih je klanjao poslije ikindije, u čemu je nakon toga ustrajao, jer kada bi on klanjao neki namaz onda bi u tome ustrajao.»[1]

عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ رَكْعَتَانِ لَمْ يَكُنْ رَسُولُ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَدَعُهُمَا سِرًّا وَلَا عَلَانِيَةً رَكْعَتَانِ قَبْلَ صَلَاةِ الصُّبْحِ وَرَكْعَتَانِ بَعْدَ الْعَصْرِ (رواه البخاري ومسلم)

Također se od Aiše, r.a., prenosi da je rekla: «Dva rekata, Allahov Poslanik, s.a.v.s., nije ostavljao ni tajno ni javno, dva rekata prije sabah-namaza i dva rekata poslije ikindija-namaza.»[2]

2. POSLANIKU, S.A.V.S., BILO JE DOZVOLJENO DA SPOJI NEKOLIKO DANA POSTA, BEZ PREKIDA

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ وَاصَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَنَهَاهُمْ وَقَالَ إِنِّي لَسْتُ مِثْلَكُمْ إِنِّي أَظَلُّ عِنْدَ رَبِّي فَيُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِي (رواه البخاري ومسلم)

Ebu Hurejre, r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., postio nekoliko dana bez prekida (bez iftara i sehura) a ashabima je to zabranio i rekao je: «Ja nisam poput vas, uz mene je moj Gospodar, pa me nahrani i napoji.[3]

---

[1] Hadis je zabilježio Muslim

[2] Hadis su zabilježili Buhari, 3/347 i Muslim.

[3] Hadis su zabilježili Buhari i Muslim, u *Kitabus-`ijam*.

3. MUHAMMEDU, S.A.V.S., BILO JE DOZVOLJENO DA U GOVORU, PRILIKOM KORIŠTENJA LIČNIH ZAMJENICA, SKUPA SPOMINJE SEBE I ALLAHA, DŽ.Š.

Između ostalog, Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., bilo je dozvoljeno i to da prilikom govora, skupa spominje sebe i Allaha, dž.š., što nije bilo dozvoljeno njegovim sljedbenicima.

Kao primjere navest ćemo:

Dio hadisa u kojem Poslanik, s.a.v.s., kaže: Da mu Allah, dž.š., i Njegov Poslanik budu draži od svakog mimo njih dvojice...

Također, dio hadisa u kojem Poslanik, s.a.v.s., kaže: «a ko njima dvojici (Allahu, dž.š., i Njegovom Poslaniku) ne bude pokoran taj neće nauditi nikom osim sebi...»

To je Poslaniku, s.a.v.s., bilo dozvoljeno da koristi ali je to bilo zabranjeno njegovim sljedbenicima, na što ukazuje slučaj kada je Poslanik, s.a.v.s., čuo nekog hatiba (govornika) da kaže: «Ko bude pokoran Allahu i Njegovom Poslaniku taj će biti upućen, a ko njima dvojici ne bude pokoran taj je zalutao.» Tada mu je Poslanik, s.a.v.s., rekao: «Slab si ti govornik, reci ovako: «...a ko ne bude pokoran Allahu i Njegovom Poslaniku...»

Učenjaci kažu da to drugima nije bilo dozvoljeno da to koriste u svom govoru, jer mogu time pomisliti na izjednačavanje Allaha i Njegovog Poslaniku, a Poslaniku je dozvoljeno da tako nešto kaže, jer je takva pomisao za njega nepojmljiva.[1]

4. MUHAMMEDU, S.A.V.S., BILO JE DOZVOLJENO DA RATUJE JEDAN DIO DANA U MEKKI

Allah, dž.š., u Kur'anu kaže:

﴿لَا أُقْسِمُ بِهَٰذَا الْبَلَدِ ۝ وَأَنتَ حِلٌّ بِهَٰذَا الْبَلَدِ﴾ (سورة البلد ١-٢)

«Kunem se gradom ovim, a tebi će biti dopušteno sve u gradu ovom.»[2]

Allah je Svome Poslaniku, s.a.v.s., jedan dio dana učinio Mekku dopuštenom, o čemu govori ovaj hadis, koji je Poslanik, s.a.v.s., izgovorio na dan oslobođenja Mekke: «Ovaj grad Allah je učinio svetim od onoga dana otkako je stvorio nebesa i Zemlju i takav će ostati sve do Sudnjeg dana. U njemu je zabranjeno sjeći drveće, čupati travu osim što je meni

---

[1] *Tehzibul-hasais*, str. 413

[2] *El-Beled*, 1-2

učinjeno dozvoljenim jedan dio dana. Danas je vraćena njenja svetost kao što je bila jučer. Neka prisutni ovo prenese odsutnom.»

U drugoj predaji se kaže: «Ako neko, u njemu, sebi dopusti borbu zato što je bila dopuštena Allahovom Poslaniku, recite: 'U njemu je Allah dozvolio borbu Svome Poslaniku, a vama nije.»[1]

5. MUHAMMEDU, S.A.V.S., BILO JE DOZVOLJENO DA DONOSI PRESUDE I IZDAJE FETVE U SRDŽBI

Poznato je pravilo da kadija ne smije donositi presude dok je ljut, jer Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaže:

قَالَ رَسُولَ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يَقْضِي الْقَاضِي وَهُوَ غَضْبَانُ (رواه البخاري ومسلم)

«Neka kadija ne presuđujuje dok je ljut!»[2]

Međutim, s obzirom da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., zaštićen od grešaka u presuđivanju, njemu je bilo dozvoljeno da presuđuje i kada je ljut. Na tu specifičnost ukazao je Iman Nevevi, rahimehullah, u komentaru Muslimovog Sahiha, u hadisu koji govori o izgubljenoj stvari, gdje je Allahov Poslanik, s.a.v.s., dao odgovor i toliko se naljutio da su mu se obrazi zacrvenjeli.»[3]

6. MUHAMMEDU, S.A.V.S., BILO JE DOZVOLJENO DA PROKLINJE KOGA HOĆE, PA ČAK I BEZ RAZLOGA

Ebu Hurejre, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: Allahu moj, ja sam kod Tebe uzeo ugovor pa Te molim da mi ga sačuvaš, jer i ja sam čovjek: pa koga god od muslimana uznemirim, ili izgrdim, ili prokunem, ili izbičujem, to njemu upiši kao čišćenje od grijeha, dovu za njega i način približavanja Tebi na Sudnjem danu![4]

Također, u drugom hadisu Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaže svojoj supruzi Hafsi:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِحَفْصَة ... فَإِنِّي سَأَلْتُ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ أَيُّمَا إِنْسَانٍ مِنْ أُمَّتِي دَعَوْتُ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ عَلَيْهِ أَنْ يَجْعَلَهَا لَهُ مَغْفِرَةً (رواه أحمد)

---

[1] Oba ova hadisa zabilježili su Buhari i Muslim.
[2] Hadis su zabilježili Buhari i Muslim.
[3] *Tehzibul-hasais*, str. 417
[4] Hadis je zabilježio Muslim, 16/150 i Ahmed, 2/316

«Zaista sam ja tražio od Allaha, da, kada god prokunem nekog od ljudi, to mu upiše kao oprost grijeha.»[1]

7. MUHAMMEDU, S.A.V.S., JE BILO DOZVOLJENO DA IMA VIŠE OD ČETIRI ŽENE

Postoji konsenzus učanjaka da je Allahovom Poslaniku, Muhammedu, s.a.v.s., bilo dozvoljeno da ima više od četiri žene. Nije Muhammed, s.a.v.s., bio čovjek tjelesnih prohtjeva, nego je njegovo višeženstvo imalo druge razloge, između kojih su: prenošenje vjerskih propisa koji se tiču Poslanikovog, s.a.v.s., intimnog života, jer tako nešto nisu mogli prenijeti muškarci. Također je Poslanik na taj način uspostavio lijepe tazbinske odnose sa pojedinim plemenima, koja su kasnije primila Islam. Njegove supruge, r.a., su također, bile u prilici da prenesu kasnijim generacijama kojim se sve moralnim osobinama Muhammed, s.a.v.s., odlikovao.

[1] Hadis je sahih, a zabilježio ga je Ahmed, 3/141.

IV - MUHAMMEDOVI, S.A.V.S., KERAMETI (POSEBNE POČASTI KOJE SU MU UKAZANE)

Treba napomenuti da se termin «kerameti» (posebne ukazane počasti) više koristi za ashabe, r.a., a za poslanike, a.s., se koristi izraz «mu'džize» i to za nadnaravna djela kojima Allah, dž.š., podari nekom od poslanika, a.s., da bi on time ukazao na istinitost svoga poslanstva. S obzirom da se autor knjige «Tehzibul-hasais» Abdullah et-Telidi koristio terminom, kerameti i ja sam ga ostavio u toj formi.

1. MUHAMMEDA, S.A.V.S., NIKO NIJE NASLIJEDIO U NJEGOVOM IMETKU, KAO NI OSTALE POSLANIKE, A.S.

Na ovu poslaničku specifičnost ukazuju naredni hadisi:

قَالَ أَبُو بَكْرٍ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا نُورَثُ مَا تَرَكْنَا فَهُوَ صَدَقَةٌ إِنَّمَا يَأْكُلُ آلُ مُحَمَّدٍ مِنْ هَذَا الْمَالِ (رواه البخاري ومسلم)

Ebu Bekr, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: «Nas poslanike niko ne nasljeđuje, ono što ostavimo od imetka je sadaka, i od ovog imetka može Muhammedova familija da jede.»[1]

Ebu Derda', r.a., prenosi da je čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da kaže: «Zaista su učenjaci nasljednici Allahovih poslanika, a.s., a poslanici nisu ostavili ni dinara ni dirhema, nego su ostavili znanje, pa ko se toga prihvati zaista ga je zapao vrijedan udio.»[2]

2. MUHAMMEDOVE, S.A.V.S., SUPRUGE SU MAJKE VJERNIKA I ZASLUŽUJU POŠTOVANJE

Allah, dž.š., u Kur'anu kaže:

﴿النَّبِيُّ أَوْلَى بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَأَزْوَاجُهُ أُمَّهَاتُهُمْ...﴾ (سورة الأحزاب ٦)

«Vjerovjesnik je preči vjernicima nego oni sami sebi, a žene njegove su – kao majke njihove.»[3]

---

[1] Buhari u *Feraidu*, 15/6 i Muslim u *Fej'u*, 12/76.
[2] Hadis je hasen, a zabilježili su ga Ahmed 5/96, Ebu Davud, br. 3641, Tirmizi, br. 2491 i Ibn Madže, br. 223.
[3] *El-Ahzab*, 6

3. MUHAMMEDOV, S.A.V.S., DOBROVOLJNI NAMAZ OBAVLJEN SJEDEĆI IMA ISTI TRETMAN KAO I ONAJ KOJI OBAVI STOJEĆI

Abdullah ibn Omer, r.a., kaže da mu je preneseno da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: «Namaz koji čovjek obavi sjedeći ima polovinu nagrade koja se dobija za namaz obavljen stojeći,» pa sam jednom prilikom došao kod Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kaže Abdullah i zatekao ga kako klanja sjedeći, te sam mu rekao: 'Allahov Poslaniče, preneseno mi je da si rekao: «Namaz koji čovjek obavi sjedeći ima polovinu nagrade koja se dobija za namaz obavljen stojeći,» a ti klanjaš sjedeći? Tada mi on reče: «Tačno je, ali ja nisam poput vas.'»[1]

4. KLANJAČI SE OBRAĆAJU MUHAMMEDU, S.A.V.S., NAZIVAJUĆI MU SELAM I DONOSEĆI SALAVAT NA NJEGA

Općepoznato je da u tekstu onoga što treba da se uči za vrijeme sjedenja (tešehudda) u namazu ima i tekst koji glasi: „Esselamu alejke ejjuhennebijju ve rahmetullahi ve berekatuhu...“, što znači: „Neka je na tebe selam i spas, o Poslaniče, i Allahova milost i bereket...“[2]

5. ASHABI, R.A., SU SE MORALI ODAZVATI POSLANIKU, S.A.V.S., KADA BI IH POZVAO

Na ovu vrlinu ukazuje hadis Ebu Seida ibn Mualle, r.a., koji kaže da ga je Allahov Poslanik, s.a.v.s., pozvao dok je bio u namazu pa mu se on nije odazvao, nego je nastavio klanjati. Kada mu je nakon namaza došao, Poslanik ga upita: - Šta te je spriječilo da mi se odazoveš kada sam te pozvao? On odgovori: - Bio sam u namazu. Tada mu Poslanik, s.a.v.s., reče: - Zar Allah, dž.š., u Kur'anu nije rekao:

﴿يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ ...﴾ (سورة الأنفال ٢٤)

„O vjernici, odazovite se Allahu i Poslaniku kad od vas zatraži da činite ono što će vam život osigurati...“[3] Zatim mu Poslanik, s.a.v.s., reče: - Hoćeš li da te naučim najvažnijoj suri iz Kur'ana? Nakon toga kao da je Poslanik na to zaboravio, pa mu Ebu Seid reče: - Allahov Poslaniče, rekao si mi da ćeš mi reći koja je sura u Kur'anu najvažnija!? Poslanik mu tada

---

[1] Muslim u *Salatul-musafirin*, 6/14 i Ebu Davud.
[2] Pogledaj *Tehzibul-hasais*, str. 429.
[3] *El-Enfal*, 24

reče: -„Elhamdulillahi rabil-alemin...“ (El-Fatiha), to je sedam ajeta koji se uvijek ponavljaju i ona je (temelj) Uzvišenog Kur'ana.“[1]

6. NIJE BILO DOZVOLJENO NIKOM DA NAPUSTI POSLANIKOVO, S.A.V.S., DRUŠTVO, OSIM SA NJEGOVIM ODOBRENJEM

Ashabi, r.a., bi od Poslanika, s.a.v.s., tražili odobrenje (izun) kada su željeli da napuste njegovo društvo i to se smatra dijelom potpunog imana pravih vjernika. To je također odraz kulture, bontona i lijepog odnosa mlađih prema starijim, učenika prema učitelju i lijepa praksa koja se u takvim situacijama primjenjuje.

Dokaz te Poslanikove, s.a.v.s., odlike je kur'anski ajet u kojem Allah, dž.š., kaže:

﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِذَا كَانُوا مَعَهُ عَلَى أَمْرٍ جَامِعٍ لَمْ يَذْهَبُوا حَتَّى يَسْتَأْذِنُوهُ ...﴾ (سورة النور ٦٢)

„Pravi vjernici su samo oni koji u Allaha i Njegova Poslanika vjeruju, a koji se, kad su s njim na kakvom odgovornom sastanku, ne udaljavaju dok od njega dopuštenje ne dobiju.“[2]

7. LAGANJE NA MUHAMMEDA, S.A.V.S., TEŽE JE NEGO LAGANJE NA NEKOG DRUGOG ČOVJEKA

Mugire ibn Šu'be, r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Lagati na mene nije kao kada se na nekog od vas slaže, jer ko na mene namjerno nešto slaže, neka sebi pripremi mjesto u Džehennemu.“[3]

8. VOLJETI POSLANIKA, S.A.V.S., NJEGOVU PORODICU I NJEGOVE ASHABE VJERSKA JE OBAVEZA

Allah, dž.š., u Kur'anu kaže: „Reci: Ako su vam očevi vaši, i sinovi vaši, i braća vaša, i žene vaše, i rod vaš, i imanja vaša koja ste stekli, i trgovačka roba za koju strahujete da neće prođe imati, i kuće vaše u kojima se prijatno osjećate – miliji od Allaha i Njegova Poslanika i borbe na Njegovom putu, onda pričekajte dok Allah Svoju odluku ne donese, a Allah grešnicima neće ukazati na pravi put.“[4]

---

[1] Hadis je zabilježio Buhari u *Fedailul-Kur'anu*, 10/430.
[2] *En-Nur*, 62
[3] Hadis je zabilježio Muslim u predgovoru svoga *Sahiha*, 1/68.
[4] *Et-Tevbe*, 24

عَنْ أَنَسٍ قَالَ قَالَ النَّبِيُّ صَلَى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ (رواه البخاري ومسلم)

Enes, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Niko od vas neće potpuno vjerovati sve dok mu ja ne budem draži od njegovog roditelja, njegovog djeteta i svih ljudi.“[1]

El-Muttalib ibn Rebia, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Tako mi Onoga u čijoj ruci je moja duša, nijednom čovjeku neće (kompletan) iman ući u srce sve dok vas (moju porodicu i ashabe) ne bude volio u ime Allaha i Njegovog Poslanika.“[2]

Enes, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je rekao: „Znak imana je ljubav prema ensarijama, a znak munafikluka je mržnja prema njima.“[3]

9. UNUCI MUHAMMEDOVI, S.A.V.S., DJECA NJEGOVIH KĆERI PRIPISUJU SE NJEMU, ZA RAZLIKU OD OSTALIH LJUDI

Poznato pravilo je da se djeca kćeri pripisuju očevoj lozi, tj. djedovoj strani i to djedu po ocu, a Poslanikova, s.a.v.s., specifičnost bilo je i to da se njegovi unuci (djeca njegovih kćeri) pripisuju njemu, s.a.v.s.

Na to ukazuje i hadis koji prenosi Ebu Bekrete, r.a., da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., govoreći o svom unuku Hasanu, rekao: „Zaista će ovaj moj 'sin' (tj. unuk) biti poglavar omladine u Džennetu.“[4]

10. POSLANIKOVE, S.A.V.S., KĆERI NE MOGU BITI UDATE ZA ČOVJEKA ZA KOJEG JE UDATA KĆI NEKOG ALLAHOVOG NEPRIJATELJA

Jedna od Poslanikovih, s.a.v.s., specifičnosti je da njegove kćeri ne mogu živjeti u poligamnom braku skupa sa kćerima nekog od Allahovih, dž.š., neprijatelja. Na tu posebnost ukazuje slijedeći slučaj koji prenosi El-Misver ibn Mahreme, r.a., koji kaže da je čuo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da sa minbere kaže ovako: „Zaista je porodica Hišama ibn Mugire tražila odobrenje da svoju kćerku udaju za Aliju ibn Ebi Taliba, r.a., a ja

---

[1] Hadis su zabilježili Buhari u *Imanu*, 1/65 i Muslim, 2/15.
[2] Hadis je hasen a zabilježili su ga Tirmizi br. 3524, Ahmed, Tajalisi i Hakim, 3/333.
[3] Hadis su zabilježili Buhari i Muslim.
[4] Hadis su zabilježili Buhari i drugi.

to neću dozvoliti, neću dozvoliti i neću dozvoliti, osim da se Alija razvede od moje kćeri, pa onda oženi njihovom kćeri, jer Fatima je dio mene, i mene uznemirava i bihuzuri ono što nju uznemirava i bihuzuri.“[1]

11. POSLANIK, S.A.V.S., BIO JE ZAŠTIĆEN OD SVIH VRSTA GRIJEHA, VELIKIH I MALIH, NAMJERNIH I NENAMJERNIH[2]

Allah, dž.š., kaže:

﴿إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا ۞ لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ۞ وَيَنْصُرَكَ اللَّهُ نَصْرًا عَزِيزًا﴾ (سورة الفتح ١-٣)

„Mi ćemo ti dati sigurnu pobjedu, da bi ti Allah ranije i kasnije grijehe oprostio, da bi blagodat Svoju tebi potpunom učinio, da bi te na pravi put uputio i da bi te Allah pobjedonosnom pomoći pomogao.“[3]

Na drugom mjestu Allah, dž.š., govoreći o Poslaniku, kaže:

﴿وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَى ۞ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَى﴾ (سورة النجم ٣-٤)

„On ne govori po hiru svome – to je samo Objava koja mu se obznanjuje.“[4]

Na tu poslaničku odliku ukazuje i hadis u kojem Abdullah ibn Amr ibn el-As, r.a., kaže: Pisao sam sve ono što sam čuo od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., pa mi Kurejšije rekoše: - Ti pišeš sve što čuješ od Muhammeda, a on je čovjek koji se nekada naljuti. Kada sam to rekao Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., on mi pokaza na svoja usta i reče: „Piši sve, tako mi Onoga u čijoj ruci je moja duša, odavde ne izlazi ništa osim istine.“[5]

12. KAD SE SPOMENE MUHAMMED, S.A.V.S., NE KAŽE SE „RAHIMEHULLAH“ NEGO SE NA NJEGA DONOSI SALAVAT

Ibn Abdil-Berr, rahimehullah, kaže: „Nikom nije dozvoljeno da pri spomenu Allahovog Poslanika, s.a.v.s., kaže: „rahimehullah“, zato što je Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Ko na mene jednom donese salavat...“ a nije rekao: „Ko na mene jednom donese rahmet...“ jer to je ono po čemu treba

---

[1] Hadis su zabilježili Buhari u *Fadailu*, 8/80 i Muslim u *Fadailu Fatime*, 16/2.
[2] Slična ovoj odlika je već spomenuta pod brojem 42.
[3] *El-Feth*, 1-3
[4] *En-Nedžm*, 3-4
[5] Hadis je sahih a zabilježili su ga Ebu Davud, br. 3646, Ahmed, 2/162 i Hakim, 1/104.

pominjati Poslanika, s.a.v.s., i to važi samo za njega..." To mišljenje podržavaju hafiz Ibn Hadžer, El-Kadi Ebu Bekr i drugi.[1]

13. POSLANIK, S.A.V.S., JE POJEDINE PROPISE ODREDIO SAMO ZA POJEDINE ASHABE, R.A.,

Prilikom jednog spora Allahov Poslanik, s.a.v.s., je upitao ashaba Huzejmu, r.a., na osnovu čega svjedoči, a on mu reče: - Na osnovu toga što ti vjerujem. Tada je Poslanik, s.a.v.s., prihvatio njegovo svjedočenje kao svjedočenje dvojice ljudi.[2]

U to se ubraja i slučaj kada je Poslanik, s.a.v.s., odobrio Ebu Burdi ibn Nijaru, r.a., da za kurban zakolje bravče mlađe od godinu dana i tom prilikom mu je rekao: „To je dozvoljeno samo tebi i nije dozvoljeno nikom poslije tebe."[3]

14. OZARENOST LICA ONIH KOJI PRENOSE MUHAMMEDOVE, S.A.V.S., HADISE

عن عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ قَالَ سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ نَضَّرَ اللَّهُ امْرَأً سَمِعَ مِنَّا شَيْئًا فَبَلَّغَهُ كَمَا سَمِعَ فَرُبَّ مُبَلَّغٍ أَوْعَى مِنْ سَامِعٍ

(حديث صحيح، رواه الترمذي وابن ماجه وأحمد)

Abdullah ibn Mes'ud, r.a., pripovijeda od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da je, o vrijednosti čuvanja i prenošenja njegovih hadisa, rekao: „Neka Allah ozari lice svakom onom ko od nas čuje neki hadis i prenese ga onako kako ga je čuo! Mnogo je onih koji će preneseni hadis bolje razumjeti od onoga koji ga je izravno čuo."[4]

Neki učenjaci su rekli: „Nema nikog od onih koji se bave izučavanjem hadisa a da im lice nije ozareno i svijetlo.

Molim Allaha, dž.š., da i svi mi budemo od onih koji vole, izučavaju, prenose i prakticiraju Muhammedove, s.a.v.s., hadise. (Amin!)

---

[1] *Tehzibul-hasais*, str. 440.
[2] Ovaj slučaj zabilježili su Ebu Davud, br. 3607, Nesai i Ahmed 5/215, pogledaj *Tehzibul-hasais*, str. 441.
[3] Hadis su zabilježili Buhari i Muslim, pogledaj *Tehzibul-hasais*, str. 441.
[4] Hadis je sahih, pa čak i mutevatir, a zabilježili su ga Tirmizi, br. 2467, Ibn Madže, br. 232 i Ahmed, br. 4157. Pogledaj *Tehzibul-hasais*, str. 447.

POSEBNOSTI KOJE SU SE DESILE PRILIKOM MUHAMMEDOVE, S.A.V.S., SMRTI

1. MUHAMMED, S.A.V.S., JE SAM NAJAVIO SVOJU SMRT

عن وَاثِلَةَ بْنِ الْأَسْقَعِ يَقُولُ خَرَجَ عَلَيْنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ أَتَزْعُمُونَ أَنِّي آخِرِكُمْ وَفَاةً أَلَا إِنِّي مِنْ أَوَّلِكُمْ وَفَاةً وَتَتْبَعُونِي أَفْنَادًا يُهْلِكُ بَعْضُكُمْ بَعْضًا

(حديث صحيح، رواه أحمد وأبو يعلى والطبراني)

Vasile ibnil-Eska', r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., jednom prilikom naišao pored njih i rekao: „Vi mislite da ću ja poslije vas umrijeti? Ne, ja ću prije vas umrijeti a vi ćete za mnom pristizati, razjedinjeni, ubijajući jedni druge.“[1]

عَنْ عَائِشَةَ عَنْ فَاطِمَةَ عَلَيْهِمَا السَّلَام قَالَتْ: أَسَرَّ إِلَيَّ النَّبِيُّ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّ جِبْرِيلَ كَانَ يُعَارِضُنِي بِالْقُرْآنِ كُلَّ سَنَةٍ وَإِنَّهُ عَارَضَنِي الْعَامَ مَرَّتَيْنِ وَلَا أُرَاهُ إِلَّا حَضَرَ أَجَلِي (رواه البخاري ومسلم)

Aiša, r.a., pripovijeda od Fatime, r.a., Poslanikove kćeri, da joj je Poslanik, s.a.v.s., u povjerenju rekao ovo: „Džibril, a.s., je sa mnom obnavljao Kur'an, svake godine po jednom, a u ovoj godini je to ponovio dva puta, pa mislim da to nije ni zbog čega drugog nego zbog toga što se moj edžel (smrt) već primakao.“[2]

Abdullah ibn Abbas, r.a., prenosi da ga je Omer, r.a., upitao o tumačenju kur'anske sure: „Iza džae nasrullahi vel-feth...“, pa mu je on odgovorio: „To je najava Poslanikove, s.a.v.s., smrti.“ Tada Omer, r.a., reče: „Tako mi Allaha, ni ja o toj suri ne znam ništa osim to što si rekao.“[3]

2. MUHAMMEDU, S.A.V.S., JE PORED POSLANSTVA DATA I DEREDŽA ŠEHIDA

Poznato je u biografiji Allahovog Poslanika, s.a.v.s., da ga je jedna žena, židovka na Hajberu pokušala otrovati sa mesom koje je za tu priliku

---

[1] Hadis je sahih a zabilježili su ga Ahmed 4/106, Ebu Je'ala i Taberani.
[2] Hadis je zabilježio Buhari i Muslim 16/5
[3] Buhari u *Feraidu* 15/6 i Muslim u *Fej'u* 12/76.

pripremila. Tada je Poslanik, s.a.v.s., sa skupinom ashaba počeo jesti to meso i nakon izvjesnog vremena bio je obavješten da je meso otrovano, pa je ashabe upozorio da prekinu sa jelom. Na taj slučaj Poslanik podsjeća u narednom hadisu, iz kojeg učenjaci zaključuju da je zbog toga Poslanik, s.a.v.s., umro kao šehid i da je dobio stepen šehida.

قَالَتْ عَائِشَةُ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا كَانَ النَّبِيُّ صَلى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ فِي مَرَضِهِ الَّذِي مَاتَ فِيهِ يَا عَائِشَةُ مَا أَزَالُ أَجِدُ أَلَمَ الطَّعَامِ الَّذِي أَكَلْتُ بِخَيْبَرَ فَهَذَا أَوَانُ وَجَدْتُ انْقِطَاعَ أَبْهَرِي مِنْ ذَلِكَ السُّمِّ (رواه البخاري)

Aiša, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., u samrtnoj bolesti govorio ovako: „O Aiša, još uvijek osjećam bol zbog otrovane hrane koju sam pojeo na Hajberu, i ovo je vrijeme kada osjećam da se moja glavna arterija kida zbog tog otrova.“[1]

Abdullah ibn Mes'ud, r.a., kaže: „Da se zakunem devet puta da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., ubijen (otrovan) draže mi je nego da se zakunem jedanput, a to jest da ga je Allah, dž.š., odredio za Poslanika i počastio ga da umre kao šehid.“[2]

3. POSLANIKOVA, S.A.V.S., BOLEST

Abdullah ibn Mes'ud, r.a., kaže da je ušao kod Allahovog Poslanika, s.a.v.s., dok je bio u samrtnoj bolesti, pa ga je dodirnuo i rekao mu: -Poslaniče, ti imaš teške bolove? Poslanik mu reče: -Da, ja osjećam bolove kao što osjećaju bolove dvojica od vas. Tada Abdullah upita: -Pa imaš li i duplu nagradu? – Imam- odgovori Poslanik, s.a.v.s.“[3]

4. DOGAĐAJI KOJI SU SE DESILI NEPOSREDNO PRED POSLANIKOVO, S.A.V.S., NAPUŠTANJE OVOG SVIJETA

Aiša, r.a., pripovijeda da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., još dok je bio zdrav govorio: „Nikada se ni jednom Poslaniku ne uzme duša sve dok ne vidi svoje mjesto u Džennetu a zatim mu se dadne da izabere, (ili dunjaluk ili ahiret).“ Pa kada je Muhammedu, s.a.v.s., nastupio zadnji čas, a njegova glava je bila na mom krilu, na momenat se izgubio pa se osvjestio, zatim je upro svoj pogleda u plafon sobe i rekao: „Allahu moj,

[1] Hadis je zabilježio Buhari 9/195.
[2] Hadis je sahih a zabilježio ga je Ahmed 1/381i Hakim 3/58.
[3] Buhari *fil-merda* 12/214 i Muslim *fīl-birr* 14/127.

(izabrao sam) časnu skupinu (ahiret)" pa sam se sjetila –kaže Aiša, r.a.- da je to onaj hadis koji nam je pričao dok je bio dobrog zdravlja."[1]

Sa ovom časnom skupinom misli se na društvo vjerovjesnika, pravednika, šehida i dobrih ljudi, kao što to pojašnjava slijedeća predaja, u kojoj Aiša, r.a., kaže: „Govorili smo da ni jedan poslanik ne umire sve dok mu se ne dadne da izabere između dunjaluka i ahireta, pa kada se Allahov Poslanik, s.a.v.s., razbolio samrtnom bolešću, glas mu se naglo izmjenio i čula sam ga kako izgovara: (ovaj kur'anski ajet)
„U društvu vjerovjesnika, i pravednika, i šehida i dobrih ljudi, kojima je Allah milost Svoju darovao, a kako će oni divni drugovi biti,"[2] pa smo uvidjeli –kaže Aiša- da mu je dato da izabere."[3]

عَنْ أَنَسٍ قَالَ كَانَتْ عَامَّةُ وَصِيَّةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حِينَ حَضَرَهُ الْمَوْتُ الصَّلَاةَ الصَّلَاةَ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ حَتَّى جَعَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُغَرْغِرُ بِهَا صَدْرُهُ وَمَا يَكَادُ يُفِيضُ بِهَا لِسَانُهُ (حديث صحيح، رواه أحمد, النسائي وابن ماجه)

Enes, r.a., kaže: Posljednje što je Allahov Poslanik, s.a.v.s., oporučio, kada mu se prikučio edžel, bile su ove riječi: „(Čuvajte) namaz, namaz i ono što je u vašem posjedu!" Time su grcale njegove grudi sve dok je jezik to mogao izgovarati."[4]

5. MOMENTI NAKON ŠTO JE POSLANIK, S.A.V.S., ISPUSTIO SVOJU ČASNU DUŠU

عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ قُبِضَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَرَأْسُهُ بَيْنَ سَحْرِي وَنَحْرِي قَالَتْ فَلَمَّا خَرَجَتْ نَفْسُهُ لَمْ أَجِدْ رِيحًا قَطُّ أَطْيَبَ مِنْهَا (حديث صحيح، رواه أحمد)

Aiša, r.a., kaže: „Allahov Poslanik, s.a.v.s., je ispustio svoju dušu dok mu je glava bila na mojim grudima, pa kada je njegova, s.a.v.s., časna duša izašla, ja nikada nisam osjetila ljepši miris od njenog mirisa."[5]

---

[1] Hadis su zabilježili Buhari 9/203 i Muslim 15/209.
[2] *En-Nisa'*, 69
[3] Hadis je zabilježio Buhari 9/201 i Muslim 15/208.
[4] Hadis je sahih, a zabilježili su ga Ahmed 3/117, Nesai i Ibn Madže, br. 2697.
[5] Hadis je sahih, a zabilježio ga je Ahmed 6/121.

U hadisu Ebu Bekra, r.a., se kaže, kada je Allahov Poslanik, s.a.v.s., umro, došao je Ebu Bekr, zagrlio ga, poljubio i rekao: „Lijep si bio i živ i mrtav, draži si mi od oca i majke.“[1]

6. OBAVIJEST O POSLANIKOVOJ, S.A.V.S., SMRTI

Džerir, r.a., kaže: „Bio sam u Jemenu gdje sam sreo dvojicu od stanovnika Jemena; Zu Kila'a i Zu Amra, pa sam im pričao nešto o Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., pa mi Zu Amr reče: -Ako je to Poslanik o kojem nam pričaš, ima već tri dana kako je on preselio na ahiret. Džerir dalje priča i kaže da su oni skupa nastavili putovati dok nisu sreli neke putnika koji su dolazili iz pravca Medine i njih smo upitali o tome, na što nam oni rekoše: Muhammed, s.a.v.s., je umro a naslijedio ga je Ebu Bekr, r.a.,i ljudi su na dobru...“[2]

7. O GASULENJU (KUPANJU) POSLANIKA, S.A.V.S.

Aiša, r.a., priča: Kada su htjeli da gasule Allahovog Poslanika, s.a.v.s., ashabi su rekli: -Ne znamo bili mu skidali odjeću kao što skidamo sa drugih ljudi ili bi ga kupali ovako u odjeći? Kada su se po tom pitanju razišla njihova mišljenja, Allah, dž.š., je odredio da zaspu i tada im se neki nepoznati govornik, iz jednog dijela kuće obratio, rekavši: -Okupajte Poslanika, s.a.v.s., sa njegovom odjećom. Tada su oni ustali i okupali ga, polijevajući ga vodom, dok je na njemu bila njegova odjeća.“[3]

عَنْ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ قَالَ لَمَّا غَسَّلَ النَّبِيَّ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ذَهَبَ يَلْتَمِسُ مِنْهُ مَــا يَلْتَمِسُ مِنَ الْمَيِّتِ فَلَمْ يَجِدْهُ فَقَالَ بِأَبِي الطَّيِّبُ طِبْتَ حَيًّا وَطِبْتَ مَيِّتًا

(حديث صحيح، رواه ابن ماجه والحاكم)

Alija, r.a., kaže: Kada je Allahov Poslanik, s.a.v.s., kupan ja sam htio da očistim ono (nečist) što se obično nađe kod mejita, ali toga kod Allahovog Poslanika, s.a.v.s., nisam našao. Tada je Alija, r.a., rekao: „Kako si lijep i čist, i živ i mrtav!“[4]

---

[1] Hadis je zabilježio Buhari i pogledaj Ahmedov *Musned* 1/5.
[2] Hadis je zabilježio Buhari *fil-megazi* 9/138.
[3] Hadis je sahih, a zabilježili su ga Ebu Davud , br. 3141, Tajalisi, Ahmed 6/267, Bejhcki 3/387, Ibn Hibban, br. 2156 i Hakim 3/59.
[4] Hadis je sahih, a zabilježili su ga Ibn Madže, br. 1467 i Hakim.

8.DŽENAZA POSLANIKU, S.A.V.S., JE KLANJATA BEZ IMAMA

Ebu Usejb, r.a., prenosi da je prisustvovao dženazi namazu Allahovom Poslaniku, s.a.v.s., pa su se ljudi zapitali: -Kako da mu klanjamo dženazu? On je rekao: -Ulazite po grupama i klanjajte, svako za sebe. Oni su tako na jedna vrata ulazili, klanjali dženazu, pa na druga vrata izlazili. Kada je tijelo Allahovog Poslanika, s.a.v.s., stavljeno u kabur i zatvoreno zemljanim kvadrama, Mugire, r.a., je rekao: -Ostala je šupljina kod njegovih, s.a.v.s., nogu. Tada mu oni rekoše da siđe u kabur i da to popravi. On je sišao, gurnuo je ruku kroz tu rupu i dodirnuo njegove, s.a.v.s., noge, a zatim je popravio tu šupljinu i rekao da sruče zemlju u kabur. Kada je zemlja dostigla visinu njegovih potkoljenica on je izišao iz kabura i govorio je: -Ja sam posljednji dodirnuo tijelo Allahovog Poslanika, s.a.v.s.“[1]

9. POSLANIK, S.A.V.S., JE UKOPAN U SVOJOJ KUĆI, GDJE JE I ISPUSTIO SVOJU PLEMENITU DUŠU

Aiša, r.a., kaže: Kada je umro Allahov Poslanik, s.a.v.s., ashabi su se razišli po pitanju mjesta njegovog ukopa, pa je Ebu Bekr, r.a., rekao: „Čuo sam nešto od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., što nisam zaboravio, on je rekao: „Ni jednog Poslanika Allah, dž.š., nije usmrtio osim na mjestu gdje voli da bude i ukopan,“ i oni su ga ukopali na mjestu gdje je ležao.“[2]

10. IZMJENA STANJA NAKON POSLANIKOVE, S.A.V.S., SMRTI

Enes, r.a., kaže: „Onoga dana kada je Allahov Poslanik, s.a.v.s., došao u Medinu ona je bila sva osvjetljena, a na dan kada je Poslanik, s.a.v.s., umro sva je Medina bila u mraku, i mi nismo ni otresli ruke od kaburske prašine a kao da jedni druge nismo ni poznavali (od prevelike žalosti).“[3]

Ebu Seid El-Hudri, r.a., kaže: „Samo što smo ukopali Allahovog Poslanika, s.a.v.s., u zemlju a već smo došli u takvo stanje kao da jedni druge nismo ni poznavali.“[4]

---

[1] Hadis je sahih, a zabilježio ga je Ahmed 5/81, Ibn Madže, br. 1628 i Bejheki 4/30.

[2] Hadis je sahih li gajrihi, a zabilježili su ga Tirmizi br. 902, Ibn Madže br. 1628 i Ahmed 1/7.

[3] Hadis je sahih, a zabilježili su ga Ahmed 3/268, Ibn Madže, br. 1631 i Ibn Hibban, br. 2162.

[4] Hadis je sahih, a zabilježio ga je Bezzar, pogledaj *Kešful-estar*, br. 853.

11. POSLANIKOVO, S.A.V.S., TIJELO NE TRUHNE

Evs ibn Evs Es-Sekafi, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Najbolji dan je petak, u njemu je stvoren Adem, a.s., u njemu je umro, toga dana će se puhnuti u (trubu, rog) sur i toga dana će biti Kijametski dan. Petkom mnogo na mene salavat donosite jer se vaši salavati meni izlažu. Ashabi rekoše: -Poslaniče, kako će naši salavati biti tebi izloženi a tvoje tijelo će tada biti istruhnuto? Tada im Poslanik, s.a.v.s., reče: -Zaista je Allah zabranio zemlji da jede tijela poslanika, a.s.“[1]

12. MUHAMMEDU, S.A.V.S., SE DUŠA VRAĆA U KABURU I ON ČINI ISTIGFAR ZA SLJEDBENIKE SVOGA UMMETA

قَالَ عَبْدُ اللَّهِ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلى الله عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ لِلَّهِ مَلَائِكَةً فِي الْأَرْضِ سَـــيَّاحِينَ يُبَلِّغُونِي مِنْ أُمَّتِي السَّلَامَ (حديث صحيح، رواه أحمد والبزار)

Abdullah ibn Mes'ud, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Zaista Allah, dž.š., ima posebnu vrstu meleka na zemlji koji meni prenose selame od mog ummeta.“[2]

Također Abdullah ibn Mes'ud, r.a., prenosi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: „Dok sam ja živ, vama je dobro, radite djela i ja vam donosim propise; a i kada ja umrem biće za vas dobro; vaša djela će meni biti izlagana, pa što vidim od dobrih djela zahvaljivaću Allahu a što vidim od loših moliću Allaha da vam oprosti.“

U ovom hadisu je sadržana radosna vijest za Muhammedove, s.a.v.s., sljedbenike. Meleki će Muhammeda, s.a.v.s., obavještavati o djelima njegovog ummeta i dobrim i lošim, pa kada Poslanik, s.a.v.s., vidi dobra djela, zahvaljivaće Allahu, dž.š., na tome što ih je uputio da čine dobra djela, a kada vidi loša djela onda će moliti Allaha, dž.š., da im ih oprosti. Molimo Allaha, dž.š., da nas uputi onome što je dobro i da nas zaštiti od činjenja grijeha. (amin)

---

[1] Hadis je sahih a zabilježio ga je Ahmed 4/8, Ebu Davud, br. 1047, Nesai 3/75, Ibn Madže br. 1085, Ibn Hibban br. 550 i Hakim.

[2] Hadis je sahih, a zabilježili su ga Ahmed 1/387 i Bezar, pogledaj *Kešful-estar*, br. 845.

ZAKLJUČAK

Molim Uzvišenog Allaha da u naša srca ulije ljubav preme Njemu i Njegovom najodabranijem poslaniku Muhammedu, s.a.v.s., njegovoj časnoj porodici, njegovim ashabima i svima onima koji slijede njegov put.

Također, molim Svemogućeg Allaha da nam poštivanje Njegovih propisa i slijeđenje Njegovog Poslanika, s.a.v.s., učini dragim i važnijim od svega drugoga i da nas Allah na Sudnjem danu proživi u odabranoj skupini koja će biti zaslužna Poslanikova šefa'ata i Allahove milosti.

Svemogući Allahu, ti naša djela primi i ukabuli. Daj nam da ih izvršavamo samo u Tvoje ime i radi Tvoga zadovoljstva. Molim Te Gospodaru da i ovo moje djelo bude od djela koja će mi koristiti na Sudnjem danu i da bude od dijelo sa kojima ćeš Ti biti zadovoljan.

Oprosti grijehe, meni mojim roditeljima i ostaloj rodbini. Nagradi najvećom nagradom sve one koji su pomogli da ova knjiga ugleda svjetlo dana a posebno naše učenjake i ulemu koji su pisali na ovu temu a čijim sam se knjigama koristio u pripremi ove knjige.

«Gospodaru naš, oprosti nama i braći našoj koja su nas u vjeri pretekla i ne dopusti da u srcima našim bude imalo zlobe prema vjernicima; Gospodaru naš, Ti si, zaista, dobar i milostiv.» (Sura El-Hašr, 10)

Hvala Allahu, dž.š., na početku i na kraju i neka je salavat na Allahovog Poslanika, Muhammeda, s.a.v.s.

Bihać, 06.09.2005. godine
02.08.1426. h.g.

Fuad Sedić

LITERATURA NA BOSANSKOM JEZIKU

- *Kur'an s prevodom*, preveo Besim Korkut, Medina 1412.h.g.

- *Tefsir Ibn-Kesir*, skraćeno izdanje, Muhammed Nesib Er-Rifa'i, prijevod na bosanski - grupa prevodilaca, Visoki Saudijski komitet za pomoć BiH, Sarajevo, 2000-1420.h.g.

- *Buharijina zbirka hadisa*, I-III, prijevod i komentar Hasan Škapur, Odbor IZ Prijedor, 1974.

- *Buharijeva zbirka hadisa*, IV, prijevod i komentar Hasan Škapur i Hasan Makić, El-Kalem, Sarajevo, 1991.

- *Arapsko-bosanski riječnik*, Teufik Muftić, Udruženje Ilmije u BiH, Sarajevo, 1973.

- *Veliki grijesi,* Fuad Sedić, Islamska pedagoška akademija, Bihać, 2004.

فهرس المصادر و المراجع:

- الأعلام -لخير الدين الزركلي، دار العلم للملايين، بيروت، ط٦/ سنة ١٩٨٤هـــ.
- الأنساب -لأبي سعيد السمعاني، دار الجنان بيروت. ط١/ ١٤٠٨هـــ -١٩٨٨م.
- تحفة الأحوذي بشرح جامع الترمذي -لمحمد عبد الرحمن المبار كفوري، دار الفكر.
- الترغيب والترهيب -لعبد العظيم بن عبد القوي المنذري بتحقيق مصطفى محمد عمارة، دار إحياء التراث العربي بيروت لبنان، ط٣/ ١٣٨٨هـــ-١٩٦٨م.
- تقريب التهذيب -لابن حجر العسقلاني، دار الرشيد سوريا، ط١/ ١٤٠٦هـــ-١٩٨٦م.
- تهذيب الخصائص النبوية الكبرى، عبد الله التليدي، ط٢/ ١٤١٠هـــ ، دار البشائر الإسلامية
- الجامع الصحيح -للإمام أبي الحسين مسلم بن الحجاج القشيري النيسابوري، بعناية محمد فؤاد عبد الباقي، دار إحياء الكتب العربية بالقاهرة، ط١/ سنة ١٣٧٥هـــ.
- الخصائص الكبرى للسيوطي، لبنان ، دون الطاريخ.
- السنن للدارمي بتحقيق السيد عبد الله هاشم اليماني المدني.
- السنن لابن ماجه القزويني، بعناية محمد فؤاد عبد الباقي طبع بالمكتبة العلمية بيروت، لبنان.
- السنن -للإمام أبي عيسى الترمذي مع شرحه تحفة الأحوذي، انظر تحفة الأحوذي.
- السنن -للإمام للنسائي، تحقيق مكتب تحقيق التراث الإسلامي، مكتبة المؤيد بالرياض، ط٢/ ١٤١٢هـــ-١٩٩٢م.
- سير أعلام النبلاء -للذهبي بإشراف الشيخ شعيب الأرنؤوط. مؤسسة الرسالة بيروت، ط٤/ سنة ١٤٠٦هـــ-١٩٨٦م.
-شرح مسلم للنووي، دار المعرفة، بيروت لبنان، وطبعة محققة بإعداد خليل مأمون ط١/ ١٤١٥هـــ- ١٩٩٥م.

- شرح الموطأ للزرقاني، دار المعرفة بيروت ١٤٠٧هـ- ١٩٨٥م.
-صحيح الجامع الصغير -لمحمد ناصر الدين الألباني، المكتب الاسلامي بيروت، ط١/ ١٣٨٨هـ-١٩٦٩م.
- صحيح ابن حبان، وهو ترتيب ابن بلبان، تحقيق شعيب الأرنؤوط، مؤسسة الرسالة، ط٢/ ١٤١٤هـ.
- صحيح ابن خزيمة -لأبي بكر محمد بن إسحاق بن خزيمة بتحقيق الأعظمي، المكتب الإسلامي، ١٤٠٠هـ- ١٩٨٠م.
- عون المعبود شرح سنن أبي داود لمحمد شمس الحق العظيم آبادي بتحقيق عبد الرحمن محمد عثمان، دار الفكر بيروت، ط٣/.
- فتح الباري بشرح صحيح البخاري، لأحمد بن علي بن حجر العسقلاني، بتحقيق محمد فؤاد عبد الباقي، مكتبة الرياض الحديثة.
- كشف الخفاء ومزيل الإلباس، للعجلوني، دار إحياء التراث العربي، ط٢/ ١٣٥١هـ.
- كنـز العمال في سنن الأقوال والأفعال، للعلامة علاء الدين المتقي الهندي، مؤسسة الرسالة بيروت، ط٥/ ١٤٠١هـ.
- مائة خصلة من خصال الرسول، د. خليل إبراهيم الملا ، مكتبة الزهراء القاهرة
-المؤتلف والمختلف -للدار قطني بتحقيق موفق عبد الله عبد القادر، دار الغرب الإسلامي، بيروت ١٤٠٦هـ.
- مجمع الزوائد للهيثمي مع بغية الرائد، دار الفكر بيروت ١٤١٤هـ/١٩٩٤م.
- مختصر مسلم للمنذري، تحقيق الشيخ الألباني، المكتب الإسلامي بيروت، ط٤/ ١٤٠٢هـ.
- المستدرك على الصحيحين -للحاكم النيسابوري وبحاشيته تلخيصه للذهبي، تحقيق يوسف عبد الرحمن، دار المعرفة بيروت.
- المسند -لأحمد بن محمد بن حنبل، المكتب الإسلامي بيروت.

- مسند أبي يعلى الموصلي. بتحقيق إرشاد الحق الأثري، دار القبلة للثقافة، ط١/ ١٤٠٨هـ.
- المعجم الكبير -لأبي القاسم سليمان بن أحمد الطبراني بتحقيق حمدي عبد المجيد السلفي، نشر وزارة الأوقاف العراقية.
- المعجم المفهرس -لألفاظ الحديث الشريف، ترتيب لفيف من المستشرقين نشر د/ أ.ي. ونسنك، مكتبة برلين بليدن سنة ١٩٣٦م.
- المعجم المفهرس -لألفاظ القرآن الكريم، للأستاذ محمد فؤاد عبد الباقي، المكتبة الإسلامية إستانبول.
- المقاصد الحسنة في بيان كثير من الأحاديث المشتهرة على ألسنة، للسخاوي، دار الكتب العلمية بيروت، ط١/ ١٤٠٧هـ/١٩٨٧م.
- موارد الظمان إلى زوائد ابن حبان لنور الدين الهيثمي، بتحقيق محمد بن عبد الرزاق حمزة، دار الكتب العلمية، بيروت.
- موسوعة أطراف الحديث النبوي لزغلول. دار الفكر بيروت، ١٤١٤هـ.
- الموطأ للإمام مالك بن أنس الأصبحي، بعناية محمد فؤاد عبد الباقي، دار الحديث القاهرة.
- نهاية السول في خصائص الرسول، للإمام مجد الدين أبي الخطاب بن دحية، ط١/١٤١٦هـ/١٩٩٥م قطر
- النهاية في غريب الحديث -لمجد الدين أبي السعادات المبارك بن محمد الجزري المعروف بابن الأثير، المكتبة العلمية بيروت.

S A D R Ž A J

Iz biografije autora

Fuad Sedić (sin Jusufa) rođen je 27.11.1960. godine u Bosanskoj Krupi. Osnovnu školu je završio u rodnom gradu, nakon čega upisuje Gazi Husrev-begovu medresu u Sarajevu koju završava 1980. godine odličnim uspjehom i time biva oslobođen maturskog ispita. Nakon odsluženja vojnog roka, 1981. godine odlazi na studij u Rijad, Saudijska Arabija, na Islamski univerzitet Muhammed b. Saud, gdje se, nakon dvije godine usavršavanja arapskog jezika, upisuje na Fakultet Usuliddin - odsjek za Hadis. Među pet najboljih studenata na spomenutom odsjeku diplomirao je 1987. godine. Time je stekao uslov upisa postdiplomskog studija na istom fakultetu. Magistrirao je 1992. a doktorirao 1997. godine na istom Univerzitetu, nakon čega se zapošljava kao stalni profesor na Islamskoj pedagoškoj akademiji u Bihaću. Jedno vrijeme je radio kao vanjski saradnik u medresi Džemaludin Čaušević u Cazinu. Na Islamskoj pedagoškoj akademiji u Bihaću obavlja dužnost dekana.

Dr Fuad Sedić je izrasli stručnjak iz domena hadisa i hadiskih znanosti. Objavio je veći broj naučnih i stručnih radova iz tog područja. Učestvovao je u izradi i recenziji stručnih udžbenika za Medrese u Bosni i Hercegovini i dao veliki doprinos na polju prevođenja i komentarisanja originalnih djela iz hadiskih znanosti, kao što se vidi iz narednog pregleda:

- *„Musned Ebu Davuda Tajalisija“*, analiza i kritička obrada na arapskom jeziku. Magistarski rad F. Sedića, Rijad 1992. godine. Islamski univerzitet Muhammed b. Saud.
- *„Komentar Sunena Ebu Davuda Sidžistanija od Ibn Reslana Remlija“*, analiza i kritička obrada (na arapskom jeziku). Doktorska teza F. Sedića, Rijad 1997. godine. Islamski univerzitet Muhammed b. Saud.
- Fuad Sedić, *„Mali predznaci Sudnjeg dana“*. Knjiga na bosanskom jeziku (prvo izdanje 1995. godine i drugo izdanje 1996. godine).
- *Veliki grijesi*, Izdavač, IPA u Bihaću, Bihać, 2004.
- *Poslanikove fetve*, El-Kalem, Sarajevo, 2005.

Preveo je i komentarisao nekoliko poglavlja iz knjige „Tejsirul-vusul“ od Ibn Dejbe Šejbanije, kao što su: *„Vjerovanje (iman i Islam)“*, *„Privrženost Kur'anu i Sunnetu“*, *„Naređivanje dobra i odvraćanje od zla“* i *„Džihad“* koja su doživjela nekoliko izdanja.

- Učesnik je raznih kongresa i predavanja održanih o Bosni i Hercegovini (S.Arabija, Kuvajt, Bahrejn, Egipat, Turska, Njemačka i SAD).

Svoje stručne radove objavljuje u *Preporodu* (Islamske informativne novine), *Muallimu* i *Novim horizontima*.

Iz knjige

*U suočenju čovjeka sa svojom knjigom na Sudnjem danu, koja ništa od učinjenog neće izostaviti, svako dobro djelo biće od neprocjenjive vrijednosti. Nastojeći da dobrih djela bude što više knjiga **„Posebnosti Muhammeda, s.a.v.s., i njegovog ummeta“**, koju čitaoc ima priliku upoznati, poziva čvršćem prihvatanju Božije riječi, slijeđenju Poslanikovog sunneta i primjeni prakse Resulullaha, a.s., trajnog uzora svima koji se nadaju Allahovoj milosti i nagradi na onom svijetu i koji Ga mnogo spominju.*

Knjiga predočava život Muhammeda, s.a.v.s., kroz njegove osobenosti, predstavlja ga kakvim ga je odlikovao njegov Gospodar, jednostavnim, pravednim, skromnim, strpljivim, iskrenim, umjerenim, blagim, milostivim... Ona potiče čitaoca na žudnju da Poslanikova riječ, praksa i specifičnosti, budu što bliže njegovim rječima, praksi i osobenostima.

Ona je, ustvari, pokušaj prezentovanja i direktnijeg upoznavanja Poslanikovih posebnosti i posebnosti njegovog ummeta čiji smo i mi dio, hvala Bogu. Otud je ona i specifičnost, i vrijednost i radost čitaocima.

Islamska pedagoška akademija - Bihać